

quia sicut illa stella orta ē in oriente: sicut dicit
Abyss. ita beata virgo orta est in oriente iusticie
 originalis et innocētie: et nō in occidente origi-
 nalis culpe. Et hoc spūaliter significat ma-
 gi quādo Herodi crudeli et ipsi iudeis di-
 xerūt **Matth. ij.** Vidim⁹ stellā ei⁹ in orien-
 te. Et nos igitur cū istis deuotis magis dicam⁹
 psequenti⁹ innocētiā spūalē: et hāc regiam
 stellā obfuscare querētib⁹. Vidimus stellam
 ei⁹ in oriente gratie: et nunq̄ i occasu indigna-
 tiōis diuine. Et ideo **fra. de mayro. vbi. s.**
 dicit q̄ beata virgo appellat stella splendida
 Quia sicut corpus splendidū sicut aur⁹ de se
 opacū est nisi illuminet a corpore luminoso: sic
 mater dñi de se quādo fuit creata: eius anima
 obscuritatē peccati originalis cōtraxisset: nisi
 lumine spūsancti puentā fuisset. Itē quia
 sicut stelle q̄ cito fuerūt create tam cito fuerūt
 a sole illuminate: sic anima virginis in pmo
 instāti sue cōceptiōis fuit illuminata et iusti-
 ficata. Itē quia sicut splendor stelle in senūq̄
 variat aut obscurat: sic spūsancti sanctificatio
 nunq̄ fuit obscurata aliqua macula obscu-
 ritatis. hec ille. **Quinto** dicit stella regia q̄
 sicut illa stella licet aliquotulum se absconderit
 magis. quod inter alias causas egit: vt ipsi
 magi ardētiori desiderio accenderent viden-
 di eā. n̄ postea cito eis apparuit: et illos vsq̄
 ad xpm vidēdū perduxit. vñ dicit **Matth. ij.**
 Et ecce stella quā viderāt magi in oriente an-
 tecedebat eos vsq̄: dū veniēs staret supra vbi
 puer erat. Sic beata virgo licet aliquādo se
 absconderat ad modicū tēpus deuorū suis sub-
 trahēdo illis solitas p̄solatiōnes quas de illa
 habēt: vt magis eos incitet ad querēdā eam
 tamē postea eis se demonstrat et cōsolatiōib⁹
 replet: ac finaliter ad vidēdū et p̄petuo cōtē-
 plādū filiū suū in celesti palacio pducit. vñ
 ipa dicere p̄t suo deuoto illd **Isaie. liiij.** In
 modico dereliqui te: et in magnis miseriōib⁹
 p̄gregabo te. Abscōdi faciē meā paulisper: et
 in misericōdia sempiterna miser⁹ sum tui. **Idō**
 sancta mater ecclīa rogar hāc stellā regiam di-
 cēs. Et iesum b̄ndictū fructū vētris tui nob
 post hoc exiliū ostende. **Sexto** dicit stella
 regia: q̄ sicut quādo magi viderūt stellam
 leticia ineffabili repleti sunt. vñ dicit **Mat-
 thei. ij.** Vidētes stellam gauisi sunt gaudio
 magno valde. Ita q̄ in morte deuorū suo-
 rū apper eis beata virgo quā tantis deside-
 rijs affectauerāt i vita videre: illos indicibili
 exultatiōe pfundēs fac gaudere gaudio ma-
 gno valde. i. tota aia: toto corde: tota mēte et
 totis virib⁹ suis spūalib⁹ et corporalib⁹. Fac

igitur stella fulgētissima vt ea que nunc legi-
 mus et audim⁹ de tua formositate et ḡtiosita-
 te oculo ad oculū intueri valeam⁹ saltē post
 hāc vitā. vt cātare valeam⁹ cū **Propheta p̄
 elvij.** Sicut audim⁹ sic vidim⁹ in ciuitate
 dñi futū: in ciuitate dei nr̄i: de fundauit eā
 in eternū. Fac vt verificet de me illd **Isaie. lx.**
 Tūc videb⁹. i. istā stellā clarissimā: et afflues:
 scz p̄solatiōib⁹: et mirabit⁹ et dilabit⁹ cor tuum
Qd tuis meritis mihi p̄cedere dignet⁹ p̄issi-
 mus fili⁹ tuus: q̄ est b̄ndict⁹ in secula. **Ame.**

Incipit ps̄ q̄tra huius s̄monarij qd̄ **Ma-**
 riale appellat: i qua tractat de vita et p̄satio-
 ne br̄e virginis: et de futū ac gratijs eiusdē
Peccat pars p̄prio ac p̄ticulari noie virida-
 riū regine celi nūcipat. **Sermo p̄mus**

Non habet
 amaritudinē cōuersatō
 ei⁹: nec reditū p̄uictus il-
 lius: scz leticiā et gaudiū
Sap. viij. Quāta mē-
 tis dulcedinet quāta magna spūsancti p̄solatiōe
 quātaue teneritudine ac suauitate beata āna
 lactauerit dilectissimā filiā suā virginē b̄ndi-
 ctam: q̄tra etiā diligētia et sollicitudine nō so-
 lū ipa m̄ virginis: scz etiā p̄ ei⁹ **Joachim** ipam
 studiose studuerit educare: hūanis nō possz
 eloquijs recēseri. Tū em̄ q̄rūcūq̄ filioz per-
 tes habeāt pietat⁹ affectū erga illos. l. cū furi-
 oso. i. p̄n. C. de cura. furi. r. l. cū filiū. vbi glo-
 ff. de here. isti. adeo q̄ dicunt magis diligere fi-
 lios q̄ seipos. l. isti qd̄. i. fi. ff. qd̄ me. cā. iur-
 cta. l. videam⁹. ff. de in litē iurā. et naturali iur-
 stinctu moueant ad educatōz illoz. l. ius na-
 turale. ff. de iusticia et iure. l. vnica. §. v. C. de
 rei vro. acti. l. si q̄s. §. p̄tes. ff. de libe. agn. p̄fe-
 cto credēdū ē p̄ntes hui⁹ puelle oiz pulcerrē
 scitissime sapientissime hūanissime benignissi-
 me elegātissime et ḡtiosissime eā indicibili pie-
 tat⁹ affectu dilexisset enutrisse atq̄ cū illa cō-
 uersatos fuisse. **De** em̄ agēs fort⁹ opat in pa-
 riēte nobiliori siue subiecto fortiosore. c. ino-
 tuit. de elec. c. de mltā. de p̄tē. r. l. scz et reproba-
 ri. §. fi. vbi **Bal. ff. de excu. tu. maxie** autē cū
 illa dulcē p̄uersabant. q̄ vt dicit⁹ s̄ba p̄po-
 sita. **Nō** habet amaritudinē p̄satio ei⁹ rē.
Sup q̄b⁹ s̄bis tres p̄sideratiōes faciem⁹.
Prima dicit p̄sentatiōis.
Secūda graduatiōis.
Tertia p̄o appellabit p̄satiōis.
Par p̄ma de virginis p̄sentatiōe in tēplo

Hars. III.

contemplatiōibz erat mēte eleuata i deū. iō ei⁹
 corp⁹ sine incōmoditate celerrime ascēdit il-
 los q̄ndecim ḡdus. **P**er hūc at̄ ascēsus cor-
 poralē significabat brā h̄go nostz ascensum
 spūalē a mūdo ad deū: 7 a vicijs ad virtutes
 vt inq̄t m̄gr Bartholome⁹ pisan⁹ vbi supra
Prim⁹ grad⁹ est lingūe ordinatio 7 scificatio
 vt diuinas laudes psoluat. **A**t iō d̄r ps. cxix
 scz **A**d dñm cū tribularer clamauī 7 exaudi-
 uit me. **D**ñe libera aīam meā a labijs iniq̄s
 7 a lingua dolosa zc. **S**cds grad⁹ ē oculorū
 internoz 7 viriū nr̄az ad deū subleuato diuī-
 nū auxiliū deposcētū. 7 iō d̄r ps. cx. s. **L**eua-
 uī oculos meos i mōtes: vñ veniet auxiliū
 mihi. **A**uxiliū meū a dño q̄ fec̄ celū 7 terraz
 zc. **T**ert⁹ grad⁹ est affectionū nostraz oīum
 in deū directio. 7 qz ille q̄ totā sp̄m posuit in
 dño expectās ab eo remunerato 7 suoz operū
 gaudet 7 letat. iō d̄r ps. cxj. s. **A**etat⁹ sum in
 his que dicta sunt mihi: in domū dñi ibim⁹
 zc. **Q**uart⁹ grad⁹ est oīm pctōz detestatio et
 purgatio. 7 qz h̄ nō p̄ hō sua f̄tute pficere.
 iō d̄r ps. cxij. **A**d te leuauī oculos meos qui
 habitas i cel. **E**cce sicut oculi suorū i manibz
 dnoz suorū zc. **Q**uint⁹ grad⁹ ē ab oī culpa
 dei grā p̄seruatio. quā vt obrinere possūmus:
 debem⁹ decātare ps. cxij. s. **N**isi qz dñs erat
 in nob̄ dicat nūc israel. nisi qz dñs erat i no-
 bis. **A**ū exurgerēt hoīes i nos forte viuos de-
 glutissent nos. **A**ū irasceret furor eoz in nos
 forsitan aq̄ absorbuisset nos zc. **S**ext⁹ ḡd⁹
 est cordis nr̄i in bono stabilitio dei grā medi-
 ante. p̄ quo obrinēdo decantam⁹ ps. cxij. s.
Qui pfidunt in dño sicut mons syon nō cō-
 mouebit̄ in eternū q̄ habitat in hierusalem
Montes in circuitu ei⁹ 7 dñs i circuitu po-
 puli sui ex h̄ nūc 7 vsq̄ i seculū zc. **S**eptim⁹
 grad⁹ est ab oīs vanitatē p̄tuitu oclorū aīstio-
 ne p̄ fenestras has ad aīam mors pcti ingre-
 diat̄. 7 p̄ hoc decantam⁹ ps. cxvj. s. **I**n con-
 uertēdo dñs captiuitatez syon facti sum⁹ sic
 psolati zc. **O**ctau⁹ grad⁹ ē p̄tina in bonis
 opibz exercitatio. quā qz sine dei p̄sidio effice-
 re nō valem⁹. iō ps. cxvj. **D**ecātam⁹ dicētes.
Nisi dñs edificauerit domū: inuanū labora-
 uerunt q̄ edificāt eā. **N**isi dñs custodierit ci-
 uitate zc. **N**on⁹ grad⁹ est incentiuoz carna-
 liū 7 oīm voluptatū suppressioz p̄tuitū ap-
 p̄hensio. iō decantam⁹ ps. cxvij. dicētes **B**e-
 ati omēs q̄ timēt dñm q̄ ambulāt i vijs eius
Labores manū tuaz qz māducabis: beat⁹
 es 7 bñ tibi erit zc. **D**ecim⁹ grad⁹ est diabo-
 licaz insidiarū detectio. iō cātam⁹ ps. cxvij.
 scz **S**epe expugnauerūt me a iuuetute mea:

dicat nūc isrl. **S**epe expugnauerūt me a iu-
 uetute mea: eteni nō poterūt mihi. **S**upra
 dorsum meū fabricauerūt pctōres: plōgauerūt
 iniq̄tate suā. **D**ñs iust⁹ p̄cidet ceruices
 pctōz pfundant 7 p̄uertāt retrosum omēs q̄
 oderūt syon zc. **U**ndecim⁹ grad⁹ ē mētis a
 terrenis ad celestia eleuatio. iō decātam⁹ ps.
 cxix. s. **D**e pfundis clamauī ad te dñe: dñe
 exaudi vocē meā. **F**iat aures tue intendētes
 in vocē deprecatiois mee zc. **D**uodecim⁹ est
 pprie modicitatē 7 vilitatis cognitio: 7 sui
 ipsius vilitatio. 7 iō cātam⁹ ps. cxix. scilicet
Dñe nō est exaltatū cor meū neqz elati s̄t oca-
 li mei. **N**eqz ambulauī i magnis neqz i mira-
 bilibz sup̄ me zc. **T**redecim⁹ ḡd⁹ ē qn̄ diabo-
 lus nos ad desperatoz inducere vult nroz bo-
 noz opez ad mētē reductio. iō cātam⁹ ps.
 cxix. s. **M**emento dñe **D**avid 7 oīs māsuete-
 dinis ei⁹ zc. **D**ecimasquart⁹ ē oīs dissensio-
 nis 7 discordie dimissio. 7 iō cantamus ps.
 cxix. **E**cce qz bonum 7 qz iocundū habitare
 fr̄es i vnū zc. **D**ecimusq̄nt⁹ ē i dei seruitijs 7
 mādatis obfūadis nra emācipatio. iō canta-
 mus ps. cxix. **E**cce nūc b̄ndicite dñm omēs
 sui dñi. **Q**ui stat⁹ i domo dñi: i atrijs dom⁹
 dei nr̄i zc. **A**lter qz p̄nt̄ dicti grad⁹ p̄ nra
 edificatioe spūali exponi de assensu nro ad vi-
 tam p̄fectā: vt inq̄t m̄gr Bartholome⁹ p̄di-
 ctus vbi. s. **P**rim⁹ em grad⁹ est humane mi-
 serie debita inspectio 7 tribulationū mūdū-
 lium p̄sideratio. q̄bz diligēter inspect⁹ cogi-
 mur exclamare. **A**d dñz cū tribularer clama-
 uī zc. **S**cds ē diuie clemētie attrētio 7 iplo-
 ratio q̄ p̄surgit ex p̄mo. 7 ideo dicimus. **L**e-
 uauī oculos meos i mōtes zc. **T**ertius est de
 diuina bonitate p̄fidētia 7 assicuratio q̄ lerifi-
 cari decātam⁹. **A**etat⁹ sum i his q̄ dicta sunt
 mihi zc. **Q**uart⁹ ē p̄fidētie p̄pe a se abdicā-
 tio 7 in deū iactatio. iō dicim⁹. **A**d te leuauī
 oculos meos zc. **Q**uint⁹ ē b̄nficioz dei reco-
 gnitio 7 cōmēdatio q̄ nos defendit ab oī ma-
 lo. iō dicim⁹. **N**isi qz dñs erat i nob̄ zc. **S**e-
 xtus ē victorie p̄ demones obrētio ex diuina
 grā. iō dicim⁹. **Q**ui confidunt in domino zc
Septim⁹ est plagaz dei supportatio 7 pctō-
 rum nroz p̄niam punitio. iō dicim⁹. **I**n-
 uertēdo dñs captiuitatez syon. 7 infra. **Q**ui
 semināt i lachrymis i exultatioe metēt. **S**un-
 tes ibant 7 flebat mittētes semia sua. **V**eniē-
 tes aut̄ veniēt cū exultatioe portātes manipu-
 los suos. **O**ctau⁹ grad⁹ ē huane sp̄i totalis
 abiectio. 7 i solo deo ipsi⁹ positio. iō cātam⁹
Nisi dñs edificauerit domū zc. **N**onus est
 sup̄p̄si⁹ ad ea q̄ precipit deus implenda recol-

S
Quinde-
 cim ḡdu-
 um expo-
 sitio

Sermo. I. De vita Marie

lectio. id est caritatem. **B**ertram omnes qui timet dominum. **D**ecimum est diuine precationis ne in peccatis corruamus imploratio et de preservatione eius reuerentia. id est dicimus. **S**epe expugnauerunt me a iuuentute mea. **U**ndecimum est preteritorum peccatorum recordatio venie cum lacrymis efflagitatio. id est dicimus. **D**e profundis clamauimus ad te domine. **D**uodecimum est ex gratiis a deo acceptis maiorum humilitatio. id est dicimus. **D**omine non est exaltatum cor meum. **T**redecimum est eorum qui in baptismo deo promissum obsequio. id est dicimus. **M**emento domine david et omnes mansuetudinis eius. **S**ic iurauit domino vota uouit deo Jacob. **D**ecimus quartus est dei et primi charitativa dilectio. id est decantamus. **E**cce quod bonum et quod iocundum habitare frater in unum. et infra dominum illic mandauit dominus benedictionem et vitam usque in seculum. **D**ecimus quintus gradus est. sic de non nunquam cessat a beneficiis nobis exhibendis. sic in eius laudibus continua perennatio. id est dicimus. **E**cce nunc benedicite dominum omnes sui domini.

Pars tertia huius sermonis de beatę virginis Marie uersatione.

Marie uersatio sancta.

Utraque uersatio beatę regis fuit valde sancta: valde formosa et valde honesta et ordinata. **P**rimo fuit valde sancta. quia mente non habitabat in terra sed in celo. **U**n ipsa inquit. **E**cce. xliij. **E**go in altissimis habitavi et gyrus celi circumui sola. et ideo poterat dicere cum apostolo ad phil. iij. **N**ra uersatio in celo est. **L**oueratio autem dicitur tota uita hominis. scilicet cogitationis cordis. locutionis oris et effectus operis. **I**stis enim tribus modis conuersabat in celo. id est de de muliere forti. **P**rouer. vlti. **S**ustauit et uidit: quia bona est negociatio eius. **E**cce quia in corde habuit desideria sapientia. sequitur. **D**e suum aperuit sapientia et lex clementie in lingua eius. **E**cce quia in ore habuit gratiosa uerba. sequitur. **A**ccinxit fortitudine lumbos suos: et robustauit brachium suum. **E**cce quia habuit opera fortiosa. **S**ecundo eius uersatio fuit famosa. id est deo per humilitatem angelis per virginitatem. et hominibus per fecunditatem. et ideo illi dicitur per illud **J**udith. xv. **I**n gloria hierusalem. id est. in qua est uisio pacis. et hoc propter tuam humilitatem. sequitur. tu leticia iherusalem. angloz: qui facie ad faciem spiritus dei uident. et hoc propter tuam virginitatem. sequitur. **I**n id honorificetia populi nostri. id est generis humani. et hoc propter tuam fecunditatem quam nobis protulisti. **E**t ideo sequitur. quia fecisti uirum liter. id est deum per tuam humilitatem ad terram trahendo. sequitur. et confortatum est cor tuum. id est per tuam fecunditatem nostram salutem operando. sequitur. eo quod castitatem amaueris. id est per virginitatem angelum sociando. **D**e his tribus ait **B**ern. sup. **M**issus est. **S**un

gularis fuit **M**arie virginitas quam non temerariis sed honorificauit fecunditas sed nihilominus spiritualis humilitas quam non abstulit incopabilis plus fecunditas quam virginitas filii comitatus et humilitas. **U**el dicitur per quod aliquis dicitur famosus quatuor de causis. **P**rimo propter magnam sapientiam. sic fuit salomō ut hie. iij. **R**eg. x. **P**ropter famam sapientie cuius regina saba uenit ab oriente ut audiret eius doctrinam. **S**ecundo quod est famosus propter magnam potentiam. **U**n **S**en. vi. dicitur. **S**ygates erat super terram: isti sunt potentes a seculo uiri famosi. **T**ertio propter magnam sanctitatem. **U**n **J**udith. viij. de ipsa dicitur. **D**ec erat omnibus famosissima. quam timebat deus valde. **Q**uarto propter magnam pulcritudinem. **U**n **D**e ster. iij. dicitur de ea. **E**rat enim **H**ester famosa ualde et incredibili pulcritudine. omnium oculis gratiosa et amabilis uidebat. **I**sta quatuor beata **M**aria excellenter habuit. et ideo fuit famosissima. **P**rimo enim habuit magnam sapientiam. **D**iuina enim sapientia nouem mensibus in ea habitauit. **Q**uapropter ipsa tota dei sapientia plena fuit. ideo apostolus ad ipas etiam ad archam sapientie recurrerent et ipsam de omnibus dubijs interrogabant. **U**n dicitur **B**eda in quadam omelia. **D**ia que de domino uel a domino dicta uel acta cognouerunt in seculo in corde retinebant. et solliciti cuncta memorie commendabant: ut cum tempus predicande uel scribende incarnationis eius adueniret sufficienter uisita putarent gesta que tibi explicare possent. **S**ecundo habuit magnam potentiam. **U**n **E**cce. xliij. ipsa inquit. **I**n hierusalem patris mea. **T**u potes ei fuit quod diabolum trinit. **S**en. iij. **I**psa treret caput tuum. **T**u potes fuit quod celum aperuit et deum attraxit ad terram quod uicia confregit quod uirtutes plantauit. id est in sermone ad **A**ulsto. **D**iero. ait. **D**ec est que celis dedit gloriam. terris deum. gentibus fidem. uicijs finem. uite ordinem. moribus disciplinam. **T**ertio habuit magnam sanctitatem. **N**am ante fuit sancta que nata. **U**n **B**ern. i. quodam sermone inquit. **E**st itaque regis uersio uel honoris titulis cumulata que proculdubio sancta fuit antequam nata. et quam sanctam idem est quod puritas siue munditia. ipsa in tantum sancta fuit quod eius puritas fuit siquidem super puritatem angelicam et humanam. de qua in li. de coeceptione uel originali dicit **A**nse. **D**ecebat siquidem uel regis beatam ea puritate niteret que sub deo maior neque intelligi. **Q**uarto habuit magnam pulcritudinem. **D**e cuius pulcritudine dicitur in ps. xliij. **D**is gloria eius etc. **S**unt enim quedam que non curant nisi de pulcritudine exteriori. **I**psa autem curabat de interiori. id est dicitur. **D**is gloria eius filie regis ab intus. **A**lij sunt que et si aliquando habent pulcritudinem interiorum: tamen eam cito perdunt. **I**psa autem

Sermo /
lus dicitur

Haberes
pulcritudinem

Par. III.

re ea suavit vsq; in fine. id est dicitur. In simbrijs. Simbria enim est finis vestis. Alij sunt qui et si diligunt deum: tamen adhuc aliqui inclinant ad mundum. tales sunt dicitur deaurati non aurei. Nam re deaurata est aurum et res alia preter aurum. Sic et fuit dei quis diligat deum: tamen adhuc oino non abstrahunt a mundo. Res autem aurea in totum est aurum. id est beata virgo Maria non fuit simbria deaurata sed aurea: quia eius cor totum ipsum erat in aurum. id est amore diuinum. Alij sunt qui preter sunt vna pulcritudine. id est vna virtute. Beata autem virgo habuit varietate oim virtutum. id est dicitur circumamicta varietate. Tercio eius conuersatio fuit valde ordinata et honesta. Primo ordinata. quia ut inquit Hieronymus in quadam epistola ad Alidodorum. Beata virgo etiam in puericia et adolefcentia sua quam in templo morabatur cum alijs puellis suis conuersis vitam suam valde ordinatam ducebat. Nam a mane vsque ad tertiam orationibus insistebat. a tertia hora vsque ad nonam operam manu intendeat. a nona hora adhuc orationem suam incipiebat a qua non recedebat quousque illi angelus appareret. De cuius manu esca accipere solebat: et sic se melius in dei amore proficiebat. post resurrectionem hora et ascensionem filij sui vitam suam dispensebat. maxime in assidua oratione et gratiarum actione: Unde dicitur Actuum 1. de apostolis. Hi omnes erant perseverantes in oratione cum mulieribus et Maria marie iesu. Glo. hora super illud Luc. 1. Erultrauit spiritus meus etc. in persona ipsius regis inquit. Totum interioris animi affectum in agendis gratiarum laudibus offero. Totum quod vivo. quod sentio. quod discerno in eius magnitudine contemplanda et eius preceptis firmatis impendo. In ipso tamen exulto. quia terrena non curio: prosperitas non extollit. aduersitas me non fragit. sed illius sola spiritus meus delectat memoria a qua salua eterna expectat. illiusque perpetua diuinitate letatur a quo caro mea secundat. Occupabat etiam circa sacrorum locorum visitationem. Unde sanctus Odilio in quodam sermone inquit. Si scire volumus quid dei genitrix post christi resurrectionem agebat antequam ipsa celos ascenderet. loca dominice natiuitatis: passionis: sepulture et resurrectionis frequenter visitabat et in eis lacrymas fundebat: toris sui sanctissimi oscula impetebat. et idem ait Hieronymus in sermone de assumptione regis. Non solum autem habebat conuersationem exteriori ordinatam sed etiam interiori mentis regulatam. Habebat enim affectiones sinceras et intentiones in omnibus rectas seruans illud Soffredi in poetria noua. Summis sis horis: houis memor iterior. Et idem de ipsa Ambrosius in libro de virginitate inquit. Virgo erat non solum corpore sed et mente quoniam nullo tolli ambitu sinez adulteraret affectum. De eius quod cogita-

k
Marie
vita ordi
nata

tionibus ibidem predictus sanctus ait. Virgo beata ad ipsos ingressus angelorum: inuenta est domi in penetralibus sine comite ne quis intentione eius ruperet: ne quis obstreperet: neque enim comites feminas desiderabat. quia bonas cogitationes comites habebat: quoniam etiam tunc sibi minus sola videbatur cum sola esset. Nam quomodo erat sola cui tot angelus aderat: tot archangelus: tot propheta. Dec ille. Qui etiam ibidem dicitur corde erat humilis: et beatus gnis: animo prudens: loquendi potior: legendi studiofior: non in incerto diuitiarum: sed in pace pauperis spem ponens: interea operi veracunda sermone arbitrum mentis solita non hominem querere sed deum. et ibidem. Nihil in ea torum iocul: nihil in verbis percar: nihil in actu inuercundum: non gestus flagitior: non incessus sollicitior: non vox petulantior: ut ipsa corporis spes simulachrum fuerit mentis et figura probitatis. **De Ambrosio.** Conuersatio etiam eius fuit honesta. quia se cum personis honestis fuit conuersata. Conuersatio enim bona reddit zelum ad virtutem: et honestas personarum conuersatio fit inuenturis perfecta educatio. in autem dicitur nuptiarum. cogitandum in se. coll. 1. et glo. in l. ediles. 5. quid est. ff. de edil. edic. dicitur pillu textum quod mores formant a iuncto. Conuersationem igitur habuit beata virgo. Primo cum filio: quia ipsum nunquam deseruit. sed se ipsum sociata fuit. primo in eius infantili etate. Unde Luc. 1. dicitur. Inuenerunt Mariam et ioseph et infantem positum in presepio et Mat. 1. inuenerunt puerum cum Maria matre eius. In egyptum etiam ipsum secuta est. Unde Mat. 2. dicitur. Dixit angelus ioseph in egypto exiit. Surge et accipe puerum et matrem eius et vade in terram iuda. Secuta etiam est in templo cum doctoribus disputante. Unde Luc. 1. dicitur. Inuenerunt eum in templo sedentem in medio doctorum. Inter in nuptiis coniugantes. Unde Ioh. 1. dicitur. Nuptie facte sunt in chana galilee. vocat autem est Iesus et mater eius ad nuptias. Inter populo predicantem. Unde Mat. 23. dicitur. Adhuc eo loquente ad turbas: ecce mater eius etc. Inter in patibulo morientem. Unde Ioh. 19. dicitur. Quod stabat iuxta crucem Iesu. Inter de tumulo resurgente. quia ut dicit Ambrosius in libro de virginibus sibi primo apparuit post resurrectionem. Inter in celum ascendente. Unde sanctus Odilio ubi supra. inquit. Credimus ipsam interfuisse gaudijs ascensionis dominice: et in die festo pentecostes cum apostolis spiritus sancti gratiam recepisse. quam post ipsam a conceptione christi plenissime habuisse. Conuersata etiam fuit cum ioseph viro suo. Uter tamen est quod ioseph propter virginis sanctitatem nolebat cum ipsa conuersari. sed volebat eam occulte dimittere. Mat. 1. Unde dicit Origenes in quadam omelia. Ioseph virtutem

k
Honestas
conuersatio
Marie

Conuersa
ta cum Ioseph

Sermo.II. De virtutibus Marie

sterij i ea cognoscebat. et iō sibi appropinquare se indignū estimabat. et hūmilitās se an rāta et ineffabilē rē se lōge facere q̄rebat sic et beat⁹ Petrus dño se hūmilitās dicebat. Recede a me dñe: q̄ hō pctōr sum. iō voluit eā occulte dimittere dices. maior est ei⁹ dignitas. sup/ excellit ei⁹ scitās. nec mee q̄gruit idignitati. **S**cripsit q̄z sup **Matth. ait. D** ineffabil' laus **M**arie. magis credebat **J**oseph castitati ei⁹ q̄z vtero ei⁹. et pl⁹ grē q̄z nature: p̄cepisse eam manifeste videbat et fornicatōz suspicari nō poterat. possibit⁹ credebat mulierē sine vtro p̄cipe q̄z **M**ariā posse peccare. vñ de ipō **J**oseph vidēte suā spōsam inuenculā pulcerri/ mā esse gravidā: potat dici illō **Q**uidij. iij. metham. **F**acies etasq̄z intebāt **C**redere ad/ ulteritū. phibebāt credere mores. **C**ōuersata q̄z fuit cū cetū apl'ico. iō i fmoē de assumptōe **H**iero. inq̄t. q̄ post ascēsiōe xp̄i cōuersatio **M**arie generalit' cū apl'is fuit vsq̄z ad eorū dispersionē. ipa em apl'os letificabat p̄ntia sua. **U**n q̄libet apl' dicere poterat illō **S**a piētie. viij. intrās i domū meā q̄q̄scā cū illa **N**ō em hz amaritudinē p̄satio ei⁹. nec tedi um quic⁹ illi⁹: s; leticiā et gaudiū et in amici cia illi⁹ delectatio bona. eos q̄z instruebat do/ ctina sua. **U**n **H**iero. vbi s. ait. **I**nf apl'os post resurrectōz xp̄i intrās et exiēs cū eis fami/ liarit' de incarnatōe xp̄i ac resurrectōe p̄tulit. **E**t ibidē. ecce dño **J**esu ascēdēte in celuz vo/ cat apl'os q̄go in scola p̄tutū. p̄uersat euz se/ natōbz celi. i curia paradisi sub disciplina spi ritus sci. totius q̄z maiestatis diuine. **I**nuenit p̄ ma inter p̄mas cohortes summi regis quozū vita iā nō erat de terris s; de celis. **D**e h' etiā sic dic' sanc⁹ **D**ilto vbi s. ituita dñicoz loco/ rū peracto q̄go brā cū gaudiō ad apostolicū p̄fortiū remeabat **C**ōuersata q̄z fuit spā liter cū **J**ohē euāgelista. **U**n **H**iero. vbi sup ait **Q**uāuis oēs apl'i brām q̄ginē venerati sint. **J**ohes tñ eidē ampli⁹ ac specialit⁹ vsq̄z i finē vite deseruiuit. quaz sibi ab ipō magistro in cruce pendēte cōmissam i suā q̄si fili⁹ matrē accepit qñ xps mī dixit. **M**ulier ecce filius tuus. vthz **J**oh. xix. **Q**ui em instituit sub mō vt cū testatoris familia remaneat siue vt illi⁹ fili⁹ deseruiat: h' adimplere tenent si com modū hereditatis adipsi lerant. l. ill' libertis ff. de p̄di. insti. et l. gaio. §. impator. ff. de ali. lega. **N**ūc q̄o cum deuotis suis cōuersari de/ lectatur p̄ amorē et intercessionē atq̄z bñficio rum suoz largionē. **U**nde ipsa inquit **P**ro uerb. viij. **D**elicie mee esse cum filijs hoīum. **R**ogemus ergo ipam virginem benedictaz

vt vna cum dilecto suo nobiscum morari et habitare dignetur in p̄senti seculo per gratiam et in futuro per gloriā Amen.

De tribus virtutibus cardinalibus quibus beata virgo ornata templū intravit et vsq̄z i finē vite i eis de virtutibus p̄seuerauit **Sermo. ij.**

Multe filie con

Mgregauerūt sibi diuitias: tu ho supgressa es vniūsal. **P**rouerb. vltimo. **I**n veteri testamēto de specialiter dicit dilexisse **A**braā propter fidem **U**n **Gen. xv. dicit. C**redidit **A**braā deo et reputatum est ei ad iusticiā. **Q**uod etiaz recitat apl's ad **Heb. xj. M**oysem quoq̄ dilexit p̄pter mansuetudinē: q̄z fuit mirissim⁹ hoīum qui fuerūt in terra. vñ amicus dei appellatus est. cum quo loquebat deus facie ad faciem sicut loquit homo ad amicū suū. **Exod. xxxij. I**te dilexit **D**avid p̄pter humilitatē. **J**uxta illud ps. xxij. **M**emento dñe **D**avid et omnis mansuetudinis eius. **U**nde ipse inquit. **Regū. vj. S**o humilis in oculis meis. **I**te in nouo testamēto **J**ohannē euāgelistā p̄pter q̄ginē amauit quē specialis prerogatiua castitatis ampliori dilectōne fecerat dignum: vt canit eccl'ia. et fuit dictū venerabil' **B**ede in quadā omel'. **I**deo in sacro euāgelio appellat ille discipul⁹ quē diligebat **J**esus. vt habet **J**oh. xxi. **D**iligebat q̄z **J**esus **M**ariam magdalēnā et **M**arthā ac **L**azarum fratres eaz. vt habetur **J**oh. xi. **E**t hoc p̄pter hospitalitatē p̄ quā ipsi et alij quidā sancti placuerūt deo. **S**anctus quoq̄z **N**icola⁹ p̄pter misericordiā amicus dei appellat⁹ est. **S**ed hec omnia excellentissime fuerūt in brā q̄ginē. q̄ super alios a deo fuit predilecta **S**i em dilexit **A**braā quia credidit de se antiq̄ et vrozē suā vetulā filium nasciturū. vel q̄z credidit filium suū moriturū et resurrecturum multo fortius dilexit beatā q̄ginē propter fidem qua credidit se vrginē deū parturā et q̄ginē permansurā **I**te si amauit **D**avid p̄pter humilitatē multo magis dilexit humilissimā vrginē. **U**t enim inquit **A**ugustin⁹ in quodā sermone. **N**unq̄z beata virgo exaltata sup choros angeloz fuisset nisi esset humillima omniū hominū. **I**tem si **M**oysem amauit p̄pter mansuetudinē. multo magis matrē suā que vt canit eccl'ia est virgo singularis inter omnes mitis. **S**i autē **M**ariam et **M**artham p̄pter hospitalitatem dilexit et **N**icolaum p̄pter misericordiā. **D**ecipim⁹

Maria singularit' a deo dilecta

Conuersata cum apostol'

effa no arie

Conuersata cum apostol'

uteri sui hospitiō recepit: carne vestiuit: lacte abauit et alia misericordie opa ipedit: q̄ nūq̄ ali⁹ ei fecit. Itē si Joſem pp̄ ſignitatez amauit multo magis mrem suā: q̄ est ſigo ſignū. hoc em̄ Joſes nō fuit. **Jo Albert⁹** sup̄ **Miffus** ē. c. clxvij. iqt. Ex his māifestū ē q̄ oēs spāles gr̄e q̄s circa alioz ſctōz p̄uerlatōz ē reperire in nra gl̄iosissima ſigine ſupant et eminet māifeste. **Decille.** Quapropter ſi de quolibet ſctō ſim ſctm̄ **Bonauc.** dicere poſſum⁹. **Nō** est inuēt⁹ ſiſ illi: pp̄ aliquā excellētiā i aliq̄ p̄tate vl̄ gr̄a ſeu dono vl̄ actu ſtruoſo. **Debe** atiffima ſigine poſſum⁹ generalit̄ dicere q̄ nō est inuēt⁹ ſiſ illi in aliq̄ p̄tate: q̄ vniūſos ſctōs exceſſit in p̄tibus oib⁹ et i donis et cha/riſmatib⁹ et cūctis gratijs diuis. **Un** ipſi ca/nit **Seduli⁹** poeta dices. **Que** nec p̄mam ſi milē viſa es nec h̄re ſeq̄ntē. et **Frā.** petrarcha ait. **Virgine** ſola al mundo ſenza exēplo: cui ne p̄ma fu ſimil ne ſcda rē. **Jo** de ip̄a poſſu/mus dicere ſba themat⁹ nri. ſ. multe filie. i. aie p̄gregauerūt ſibi diuitias. i. p̄tutes et gr̄tias. tu ſo ſupgreſſa es vniūſal. **De** q̄b⁹ tres p̄tutes ſolū in p̄nti ſinōe p̄ſiderabim⁹. ſ. fi/dē ſpem et charitatē: q̄ theologice appellat̄. et q̄b⁹ habet. i. ad **Lho. xij.** et in. c. q̄z paſſus. et p̄ſe. diſt. ij.

Defidebrē ſiginis. Coſideratio p̄ma

Maria
hūitfidē

Quārit vtrū beatiffima ſigo habuerit fidē: **Et** p̄mo argui pōt q̄ nō. latera em̄ ciuitat⁹ ſupne ſunt eq̄lia: ſicut d̄z **Apo. c. xij.** ḡ et p̄tutes q̄b⁹ acquirūt vident de bere eſſe equales. vñ vniūſq̄z beat⁹ q̄raz ha/buit fidē: tantā habuiſſe videt dilectiōem: et ecōuerſo. et h̄ ſemp et vbiq̄z. iux̄ illud aratoris poete. li. ij. **Nec** eſt ſa fides quā lex comitat̄ amoris. **Sz** briffima ſigo tantā habuit dile/ctiōem q̄ erat ſup̄ oēm dilectōz in via. ḡ etiā habuit cognitōz tantā q̄ erat ſup̄ omnez co/gnitōnē quā vnq̄z habuit aliqua creatura. **Et** ſic cognitio brē ſigis i via fuit excellētiōz cognitōe rapt⁹ q̄ eſt creature exiſtētis in via **Sz** cognitio rapt⁹ excellit fidē et non eſt ſim modū fidei. vt ait **Albert⁹** vbi ſ. c. lxxvj. ḡ be/ata ſigo nō videt habuiſſe fidem. **Itē.** ij. ad **Ahoz. xij.** vbi **Paul⁹** ſe raptū reſtat vſq̄z ad tertiu celū. **Dic** **Nicola⁹** de lyra q̄ p̄ tertiu ce/lum intelligit celū empyreū: qd̄ d̄z tertiu re/ſpectu criſtallini et ſyderi. **Et** ibidez inquit glo. q̄ ip̄e **Paul⁹** vidit in raptu ſic illi q̄ ſūt in terra hierarchia. ḡ briffima ſigo ſiſt videt et excellēt⁹. qz cui p̄cedit qd̄ ē pl⁹: d̄z etiā p̄cel/ſum qd̄ ē min⁹. c. ex pre. de deci. et l. nō d̄z. ff. de reg. iij. **Sz** illi q̄ ſūt in terra hierarchia nō vi

dent p̄ fidē. ḡ nec briffima ſigo habuit fides. **Itē** mūdicia cordis ē diſpoſitio ad videndū deū. iux̄ illd̄ **Mat. v.** **Brī** mundo corde qm̄ ipi deū videbūt. ḡ vbi maior eſt mūdicia: ibi maior erit viſio. ſz nulla creatura vnq̄z habu/it puritatē tantā q̄ntaz brā ſigo: q̄ ea puritate nituit q̄ ſub deo maior neq̄t intelligi ſim **Anſ.** in li. de p̄ceptu ſiginali. ḡ nūq̄z creatura aliq̄ habuit tā altā cognitōz. ḡ ei⁹ cognitio fuit ſu/ per raptū: et p̄nter ſup̄ fidē. qz q̄cqd̄ eſt ſup̄/ ſup̄iore: ē ſup̄/ inferiore. ar. in. l. d̄ accel. ff. de diuer. et tē. pl. **Itē** entis ad nō ens infinita ē diſtātia. vt inq̄t **Albert⁹** vbi. ſ. et ſancr⁹ **Bo/ nauen.** in. iij. di. x. ḡ peccator et non peccatrix dicuntur habere infinitā diſtāciam. **Cum** ḡ tm̄ p̄ctā nra diuidāt inſ nos et deū. iuxta illd̄ **Ma. lix.** **Iniq̄tates** v̄re diuiferūt inſ vos et de um veſtz. ſequit̄: q̄ vbi pl⁹ ē de p̄ctō: maior ē diuifio. et ecōtrario vbi min⁹ ē de p̄ctō: ibi ma/ior eſt iūctio: qz p̄riaz cauſaz p̄rij ſunt effe/ctus. ij. ph. ſ. et ij. de generatiōe. ḡ vbi om̄ino nil eſt de p̄ctō: ibi prima ē iūctio. **Sz** nulla pura creatura eſt vl̄ fuit oīno i via ſine p̄ctō: iuxta illud. j. **Joſ. j.** **Si** dixerim⁹ qz peccatū nō habem⁹ ipi nos ſeducim⁹: et ſitas i nobis nō eſt **Brā** aut̄ ſigo ſola inſ ip̄as puras crea/turas fuit mūda ab oī p̄ctō. et q̄ inq̄t **Aug⁹.** i li. de natura et gr̄a: excepta brā ſigine: de q̄ cur/ de p̄ctis agit nullā p̄ſus volo h̄re q̄ſtionem. et. **Argo** nūq̄z aliqua pura creatura ita con/iuncta fuit deo ſi ē briffima ſigo. **Sz** illa iū/ctio eſt p̄ cognitōz et dilectōz. ḡ ſup̄ raptū et fidē. **Itē** tres ſunt act⁹ hierarchie. ſ. purga/ri: illuminari et p̄fici. vt inq̄t **Dionyſi⁹** i lib. de angelica hierarchia. **Et** ſi illi tres act⁹ ad in/ uicē ordinari: ita q̄ maiorē purgationē ſequi/ tur maior illuminatio et maiorē illuminatōz ſequit̄ maior p̄fectio. **Sz** briffima ſigo inter puras creaturas purgata fuit in ſummo. er/ go ei⁹ cognitio fuit ſup̄ oēm cognitōz: oīs cre/ature i via. et p̄ſeq̄nter ſup̄ fidē. **Itē** gr̄a et glo/ria ſic ſe h̄nt ad inuicē: vt p̄portionabilit̄ ha/ bens maiorē gr̄am: habeat maiorē gl̄iam. iux̄ illud **Zach. iij.** creq̄bit gr̄am gr̄e. **Sed** iter cōphēlozes nūq̄z habuit aliq̄ pura creatura tā altā cognitōz q̄ntā h̄z beatiffima ſigo i pa/ tria. ḡ inſ viatores nūq̄z habuit aliqua pura creatura tā altā cognitōz i via. et p̄ſeq̄nter ei⁹ cognitio fuit ſup̄ raptū et fidē. **P̄**terea briffima ſigo fuit ſapiētior oī creatura. i cui⁹ ſignū liber q̄ de ſapia ititulat̄ de briffima ſigi/ ne ſpecialit̄ ab ecclia exponit̄. in ſapia aut̄ ni/ hil eſt de ignorātia. **Cū** ḡ i fide nō ſit plena ſa/ piētia: ſz ex pre ſolū. iuxta illd̄. j. ad **Apo. xij**

Berno. II. De virtutibus Marie

Ex pre cognoscim⁹ rē. g̃ briffima ṽgo q̃ hūit
plenā sapiam nō habuit fidē s̃ plenā cogni
tionē. **¶** Hoc etiā p̃firmari videt̃ p̃ sentētiāz
Bern. dicēt̃. q̃ sola p̃ se trinitas cū sola r̃ in
sola ṽgie voluit opari: soli datū est nosse cui
solū datū est expiri. **¶** Et q̃ aucte colligitur: q̃
beata virgo de incarnatōe r̃ de filio dei incar
nato habuit tantā cognitōz q̃ fuit sup̃ fidem
q̃ sc̃z t̃m̃mō notus esset sibi q̃ nor⁹ erat patri
q̃d nō pōt̃ intelligi de cognitōe fidei s̃m̃ quā

D nor⁹ erat r̃ mult⁹. **¶** S̃ his argumēt̃ nō ob
stantibz dico q̃ i brā ṽgine fuit virtus fidei
quā cōmēdavit Elizabeth. Luc. j. di. Beata
q̃ credidisti: qm̃ p̃ficiēt̃ in te ea q̃ dicta sunt
tibi a dño. vbi Elizabeth attribuit fidei ei⁹:
q̃ deū p̃cipē meruit. **¶** Et Aug⁹. in q̃dā s̃mone
ait. Deū ṽgo nō libidine s̃z fide cōcepit. **¶** Et
idē in lib. de ṽgibz inq̃t. Beatior fuit virgo
Maria p̃cipiēdo fidē xpi q̃z p̃cipiēdo carnē
xpi. Nihil em̃ Marie materna p̃p̃inq̃tas p̃
fuisse nisi eū felici⁹ corde q̃z carne gestasset.
Nec ille. **¶** P̃terea cū fides sit anul⁹ q̃ aīa
deo dēspōsat. iux̃ illd̃. Osee. ij. Desponsato te
mibi i fidei sempiternū. Nō est dubitandū
q̃ anulū istū voluit h̃re. r̃ habuit ip̃a p̃dile
cta dei spōsa gl̃iosa dei genitrix Maria. imo
sup̃ om̃es viatores excellētissimā habuit fi
dē. Quā em̃ fides sit q̃ddā lumē aīe i tenebro
so mūdo regēti. iux̃ illud Aratoris poete lib.
ij. In medijs tenebris ē radiata fides. clarū
est q̃ brā ṽgo sup̃ om̃es illuminata: sup̃ om̃es
lumie fidei fuit illustrata. **¶** Nē cū fides sit p̃
ma ṽtus pugnās cū vicijz. iux̃ illd̃. P̃udētij
poete in libro de p̃sultu vicioz r̃ ṽtutū dicē
tis. Prīma petit campū dubia sub sorte du
elli. Pugnatura fides: aggrēsti turbida vul
tu. Prouocat insani frāgēda p̃ida belli. Nō
est dubitandū q̃ briffima ṽgo oīm vicioz sup̃
oēs ipugnatrix: excellētiorē oibz habuit fidē
q̃d etiā paruit ex effectū r̃ ṽtute ei⁹. Quā em̃
dicat apls. j. ad Tho. xij. Charitas oīa cre
dit. r̃ Mar. ix. sc̃ptū sit. oīa possibilia sūt cre
dēt̃: apparet i illo fuisse maximā fidē q̃ ṽtu
te illi⁹ mirabilia opat⁹ ē. **¶** Jo Mar. xvij. in
q̃t saluator. Si habueritis fidē: dixerit̃ mō
ti vt mittat se i mare obediet vob. S̃z ad di
ctū ṽgis cū dixit. Ecce ācilla dñi r̃c. summ⁹
mons mōrtū tulit se r̃ misit se i mare. iā ṽt
ro ip̃i⁹ marie. g̃ ei⁹ fides q̃ opata ē hūc effec
tum oibz alijs iproporzionabilē r̃ excellētē
maior fuit fide oīm alioz. **¶** Ad argumenta
aut̃ facta i p̃trariū r̃ndet̃ q̃ i brā ṽgie fuit vt
p̃dicum est: maior sapientia r̃ cognitio q̃z in
aliqua pura creatura in statu ṽie maior: s̃ q̃z

in Adam cui⁹ aīa in statu innocētie fuit ele
uata ad videnda celestia. de quo Sen. ij. dz.
Immisit dñs soporē in Adā. vbi dicit glosa
extasis illa ad h̃ immissa est vt mēs Ade in
trans sanctuariū dei nouissima intelligeret.
r̃ particeps fieret angelice curie. maior q̃z fu
it q̃z i Jacob. q̃ inq̃t Sen. xxxij. Uidi dñz fa
cie ad faciē: r̃ salua facta est anima mea. r̃ q̃z
in Moysē. de q̃ inq̃t de⁹ Nūc. xij. Ore ad col
loq̃z ei r̃ palā. n̄ p̃ enigmata r̃ figuras videt̃
deū. maior etiā q̃z i Job. q̃ sui lib. xij. c. dixit
deo. Auditu auris audiui te. Nūc aut̃ ocul⁹
me⁹ videt te. maior q̃z in Isa. q̃ sui lib. vj. c.
inquit. Uidi dñm sedentē sup̃ solū excelsūz
r̃ eleuatū: r̃ plena erat oīs terra maiestate ei⁹
maior q̃z in Paulo: q̃ raptus ṽsqz ad tertū
celum audiuit archana que non licet homi
ni loq̃. vt ipse. ait. ij. ad Tho. xij. maior q̃z in
Iohanne euangelista: qui fuit in spiritu iū
insula pathmos: r̃ vidit archana dei. vt habe
tur Apocal. j. r̃ requieuit in sinu Jesu. vt ha
beat̃ Joh. xij. Unde de illo ait Augustin⁹
in quodam sermone. Deitatis potentia lim
pidius contemplans ceteris cum domino ad
celum volans celestis sapientie haustum de
dominici pectoris fonte potauit. Nec tamē
cognitio r̃ visio virginis Marie non fuit
ita perfecta sicut est visio patrie: sed fuit me
dia inter visionē ṽie r̃ patrie: vt dicit beatus
Thomas de visione Pauli r̃ Moysi. i. iij.
sniaz. dis. xlvij. ar. ij. q. vij. Quia deū nemo
vidit vnqz. Joh. j. Unde dixit deus Moy
si petenti ipm̃ videre. Exod. xxxij. Faciē me
am videre non poteris. Non enim videbit
me homo r̃ viuet. **¶** Ad illud autem quod i
quit glosa de Paulo: q̃ vidit in raptu sicut
videtur in tertia hierarchia. Respondet̃ q̃
li sicut non denotat equalitatē sed similitudi
nem. sicut in simili exponitur illud. Diliges
proximū tuum sicut teipsum. in. iij. sniarum
dis. xxix. Et ibi sanctus Bonaventura ar. j.
q. iij. in solutōe secūdi argumēt̃. Sicut eti
am quādoqz non denotat omnimodā simili
tudinem. vt nota f. ff. qd̃ me. cau. l. si cum exce
ptione. §. quatenus. ver. sicut in interdicto. r̃
de peri. r̃ cō. rei ven. l. custodiatz. r̃ de recepta.
l. j. s̃m̃ vnā lecturam. vt in diuina pagina.
Matth. v. Istote perfecti sicut r̃ paf̃ vester
celestis p̃fectus est. r̃ no. per glo. ff. de pigno.
acti. l. si cum venderet. §. si. **¶** Si dicatur q̃
visio beate virginis r̃ alioz supradictorum
fuit sicut in patria: r̃ q̃ vere vidit ip̃a r̃ ceteri
sup̃ noiati deū sicut i est. **¶** R̃ndet̃ s̃m̃ doctri
nam Aug. in li. de videndo deuz. r̃ in. xij. sup

Visio
Marie

Soluti
ones ar
gumētōz

Ben. ad lram: q pro illo tpe erāt abstracti a sensibz corp'alibz & poterāt dici huic mundo mortui: & p seqns i statu vie p cognitiōem vel vissionē aliquā nō fuerūt sine fide. qz nil viderūt qd pfecte fidē euacuaret. **Q**, si vo/lyerim⁹ tenere opinionē Alberti vbi s. c. xcvj dicēris q brā hōgo habebat pdictas vissiones cum qete & sine abstractione: qlis est i raptu. & q talē vissionē qualē habuit Paulus in raptu ad tps & postea desijt. Ipa pfectiori modo & p' tūue habuit ab eo tpe quo mater dei facta est: qui habit⁹ p'seueravit in ea vsqz dū in gl'iosam cognitiōem fm statū prime p'fectus fuit. Rñdet q quia talis vissio non fuit ita pfecta in via propter corpulentā mortal' carnis sicut est in patria. qz corp⁹ qd corrum p'it aggrauat aiām & terrena inhabitatio de primit sensum multa cogitantes. vt habetur Sap. ix. **I**ō cū ipa vissione stare potuit habitus fidei: cū⁹ frute supans beata hōgo omnes sensuales imaginatōes & representatōes: maxime mereret. & h' p'firmat p Augustini sententiā in li. soliloquiorū dicēris. **D**ū in corpore est aīa: etiā si plenissime videat: h' est intelli/gat deū: qz tñ corp'is sensus vtunt p'prio ope si nihil valēt ad fallendū: nō tñ nihil ad ambigendū. & p' adhuc dici fides ea q resistitur & illud esse vey pot⁹ credit. **H**ec ille. **N**otandū est atqz ē fides viuā: pfecta s' & firma. **P**rimo fides viuā est illa q bonis operibus est adornata: sine qbz d' mortua. **U**n Jaco. ij. scriptū est. **S**icut corp⁹ sine spū mortuus est: sic fides sine opibz mortua est. trāsumptiue in. c. v. nico. s. qz dō. de sacra. vnet. r. j. q. j. c. fertur. & sicut vgeri. & de peni. di. ij. c. si em inqt. & dil. iij. c. querat. s. & si fides. **I**staz fidē viuā nō hnt xpiani mali. de qbz dicit ad Aytū. j. **A**osirent' senosse deū: factis autē negant. **S**ecdo fides pfecta est q charitati ē cōiuncta. qz ipa charitas est pfectio oīm s'ntū. **U**n ad Roll. iij. d' q est vinculū pfectionis & ad Gal. v. ait apls: q charitas p fidē opaf sine charitate em inutilis est fides vt ait apostolus. j. ad Tho. xij. di. **S**i habuero omnē fidem: ita vt montes transferā: charitatem aut nō habuero nihil mihi pdest. trāsumptiue in. c. solet. de p'se. di. iij. & de peni. di. ij. s. euidenter. **I**stā fidem pfectā nō habēt demonēs. de quibz Jaco. ij. d'. **D**emonēs credunt & tremiscunt. trāsumptiue in. c. si em inquit de peni. di. ij. illa enim credentia demonū nō est eis meritoria: quia deū nō diligūt: s'z odio hnt. ps. dicēte. **S**upbia eoz q te oderūt ascēdit semp. **T**ertio ē fides s'pā que p'tenit mun-

R
Fides viuā: pfecta: firma

dana & amat celestia. quam non habet auari. vt dicit Aug⁹ in quodā s'mone vbi inquit. **Q**ui verā fidem hnt de deo: terrena inordināte nō cupiūt. **F**ides em vincit mundū. j. **J**o hā. v. r. c. scilicet iij. r. v. q. vij. **I**stā fidez veram habuit Moyses. & q Paul⁹ ait ad Hebr. xj. **F**ide Moyses grandis effect⁹ negauit se esse filiū filie Pharaonis. **M**aiores diuitias extrinās thesauro egyptioz improperū xpī. **E**cce q p fidē despiciēbat terrena & expectando remunerationē diuinā amabat celestia. **Q**uarta fides firma est q nō frangit & mutat ppter aliqua aduersa. **D**e qua dicit Thob. ij. **U**itā illā expectamus quā de⁹ daturus est his q fidē suā nunqz mutant ab eo. **I**stā fidē nō hnt instabiles & incōstantes. iuxta illud **Q**uid. in. ij. de ponto. **E**t cū fortuna statqz caditqz fides. **J**o Virgili⁹ iij. **A**ney. inqt. **N**ul qz tuta fides. **D**e talibz aut instabilibz dicit saluator **L**uc. viij. **A**d temp⁹ credunt & in tpe tentatōis recedūt. **T**alē fidem fm hunc quadruplicem graduz habuit hōgo **M**aria. **P**rimo em habuit fidē viuā: oibz opibz bonis adornatā. habuit qdē opa necessitat' & idigētie. **U**n **P**rouer. vlti. d' de ipa **Q**uesiuit linū & lanā & opara est p' filio manū suaz. vt em ait **P**iero. i. qdā eplā. **B**rā hōgo aci & colo sibi & filio necessaria acquirēbat & sue idigētie subueniebat. **H**abuit etiā opa pietat' & misericordie. **U**n ibidē dicit. **M**anū suā apuit inopi rē. **I**te opa magna nimitat' & p'statie. **E**t iō ibidē subdit. **A**ccinxit fortitudine lūbos suos. **S**ecdo hnt fidez pfectā & charitati cōiunctam. **I**pa em p nimio amore & charitate erat liquefacta & lāguida. **U**n dicebat **A**n. iij. **N**ūciate dilecto: quia amore lāgueo. & v. c. eiusdē li. inqt. **A**īa mea liquefacta est. **E**t itez. vulnerata charitate ego sum. **T**ertio habuit fidē verā p quā despexit oīa terrena. p votū ei hōginitatis p'cepit oīa delectabilia carnalia: p paupratē quā elegit: p'cepit diuitias. p humilitatē hō mūdānos honores. **Q**uarto hō habuit fidē firmā: qā ceter' apls a fide cadētibz: ipa firma p'māsit. **N**on em cadere potuit quā p' sanctificauit. iuxta illud ps. xlv. **S**anctificauit tabernaculum suū altissim⁹: quā fili⁹ inhabitauit. **E**ccl. xxiij. **Q**ui creauit me rē. **Q**uā spūscūs p'firmavit **L**uc. j. **S**pūsanct⁹ supueniet i te rē. quā angel⁹ custodiuit. **U**n ipsa dicere poterat illud **J**udith. xij. **U**nit dñs: qz custodiuit me angel⁹ ei⁹. **S**ciēdū q p i passione xpī qdā nō habuerūt fidē nec p' passionē sicut iudei infideles christo insultātes. **Q**ui

S
Maria habuit fidem

Bermo. II. De virtutibus Marie

dā habuerit passionē: s; nō fidē sic aplī a fi
de cadētes. Quidā fidē vl' meli' cognitōem
s; nō passionē: vt angeli q̄ sunt ipassibiles
Sola autē hō brā tūc habuit cōpassionē
intimā z fidē firmissimā. S; i ea fuisse p̄u
tem fidē sup oēs excellētē q̄s dubitēt. Cum
em̄ oīa opa dei z mirabilia ei' bñficia sint fa
cta z cōcessa hōib; p̄p̄ fidē. vt declarat multi
plicit' ap̄s ad Heb. xj. Dubitare nō licet: q̄
etiā p̄p̄ bñdīctē hōis fidē de' cōcessit ei filiū
sui incarnatōz. Itē cūz omē qd nō est ex fide
p̄c̄m̄ sit: ad Ro. xiiij. q. j. c. nō sanat. z de re
sti sp̄o. c. f. as. z. xvij. q. j. S. ex his. z de p̄sp̄:
c. qm̄ omē. z de simo. c. p. tuas. manifestissimū
est nihil sine fide fecisse beatā hōginē q̄ nunq̄
peccauit. z cū iustus ex fide sua viuat. Aba
cuc. ij. z ad Heb. x. z. c. vbi sana. xiiij. q. j. et
de pe. dis. iij. c. in domo. z de sacra vnc. c. vni
co. S. q. hō. cūq; fides sit donū dei. ad Ephe.
ij. z de p̄se. dis. iij. c. ḡra. cū etiāz fides mūdet
corda. Actuum. xv. z de p̄se. dis. iij. c. ver' z
ex fide charitas p̄cedat. j. ad Eboz. xij. z ad
Gal. v. z ad Ibi. j. z Jac. j. z p̄ fidē acquira
tur vita eterna. Joh. vj. z de peni. di. ij. c. cha
ritas est a qua. z dis. iij. S. finis. z. S. filii. con
cludēdū est incōuinabiliter q̄ brā hōgo iustis
sima: z q̄ oīa dei dona recipit. q̄ etiā ab oī pec
cato mūda fuit. z charitate plena extirrit. atq;
eternā gl̄iam sup oēs excellēt' hūit: etiā i p̄
fenti vita hōrute fidē sup oēs icōpabiliter ra
dianit. Cū em̄ sine fide ipossibile sit placere
deo: vt ait apl's ad Heb. xj. p̄fecto sup omēs
placuit altissimo. sup oēs hōrute fidē habuit
in summo.

De spe brē hōgis. Cōsideratio sc̄da

Querit. nūq̄d i brā hōgie fuerit spes? z
p̄mo argui p̄t q̄ nō: p̄ argumēta fa
cta i fidē. Si em̄ brā hōgo habuit tā
tam cognitōz z vīōnē celestiu: nō vidēt ha
buisse spem. iuxta illud ad Ro. viij. Que vi
detur nō est spes. Nā qd videt q̄s: qd sperat
In cōtrariū tñ est vītas: qz in beatissima vir
gine fuit excellētissime hōrus spei. Cū ei spes
sit certa expectatio future beatitudis: pueni
ens ex dei grā z merit' p̄cedētib; vt dicūt the
ologi in. iij. di. xvij. Aliter nō esset spes. In
illud Sualthe. in alexandriade. di. Spes
quā meritū nō puenit a spe Deuiat. z vērūz
dat ei p̄sumptio nomē Cūq; hā sit sententia
Duid. in. iij. de fastis: qui ait. Cōscia mens
vt cuiq; sua est: ita cōcipit intra p̄pectora p̄
facto spemq; metūq; suo. P̄fecto constat q̄
ipā q̄ fuit in dei grā p̄firmata z certū habebat
q̄ cadere nō poterat ab ea. S; i hōrutez ex

merit'z debebat p̄seuerare. z q̄ erat i celesti glo
ria beatificāda: habuit magnā spem: z certū
sine sperabat q̄ post mūdi tribulatōnes etne
felicitat' esset gaudijs p̄titura: z sup oēs an
geloz choros exaltāda. Quia em̄ hā est snia
Aug. in li. de spū z aīa di. Quibusdā affecti
bus z quadā amicitia ania corpi iungit. fm
quā amicitia nemo carnē suā vnq; odio ha
buit. vt etiā dic̄ glo. in. l. j. ff. i ius vo. vt eant
z originalit' fuit dictū aplī ad Eph. v. Sub
dit Aug. Socia nāq; ei' est: licz ei' societa
te p̄grauet. Ineffabili nāq; cōditiōe diligit il
lud. amat comitē suū. a iō libera esse non p̄t
dolozib; ei' vehemētē affici: formidat inte
ritū: q̄ mori nō p̄t. Decille. Iō licet aīa brē
hōginis in vita ista deo sic intellectu beata di
ci qd ammō posset. tñ mltra molestias ex cor
ruptibilis corporis hūctiōe sustinebat. mul
talq; z varias aduersitates tolerabat. de q̄b;
dicebat infra q̄ oīa sperabat certissime post mor
tē de futura z i p̄petuā solatiōz p̄uertenda.
Quapropt' hōrute spei non caruit: s; p̄fectissi
mo mō sup oēs viatores illā habuit. z sic p̄se
cura ē p̄ aliū h̄ est p̄ cōpunctōz corpis qd als
simpl' p̄ se nō p̄sequet. vt i fili dicit terr' i. l.
aristo. ff. q̄ po. in pig. ha. Nō ē ḡ dubitāduz
q̄ hōrute spei excellētissime habuit cui nullam
bonū defuit. spes em̄ est hōi valde vtilis. iux
illud Duid. in eplis. spes bona dat vires. et
Tibulli. li. ij. spes mouet in meli'. De vtili
tate aut' spei plena est oīs scriptura diuina.
Uñ Salomō Prouer. xvj. ait. Qui sperat
in dño brūs est. z ps. xxxij. d̄r. Beat' vir q̄
sperat i eo. z ps. xxxix. Beat' vir cui' ē nomē
dñi spes ei'. z ps. lxxij. d̄r. deo. Beat' hō q̄
sperat i te. z Prou. xvij. sc̄ptū ē Qui sperat i
dño saluabit. z Dan. xij. q̄ saluat sperātes i
se. d̄r. de deo. z ad Ro. viij. ait apl's. Spe em̄
salui facti sum'. z ps. xvj. inq̄r David de deo.
Qui saluos fac̄ sperātes i se. Iō sc̄ti oēs sua
uerūt illud aplī ad Ro. xij. Spe gaudētes i
tribulatōib; patietes. z dicebat cū eodē eius
dem eplē. v. c. Gl̄iamur i spe gl̄ie filioz dei.
Tal' em̄ spes dabat eis magnā solationem
Ad qd applicari p̄t illd Duid. i. x. metham.
Spes est que capiat: spes est q̄ pascit aman
tem. Et ideo dicebat apl'us ad Hebreos. vj
Fortissimū solatiū hoīs nos qui p̄fugimus
ad tenendā p̄positā spem quā sicut anchorā
aīe habem' tutā z firmā. Que bona i beatissi
ma hōgine defuisse nefas ēēt dicere vl' opari.
Immo cū dicat Prosper i li. epigram. Gra
tior est fructus quē spes. p̄ductor edit. Dicē
dum est z credendū q̄ hanc virtutem spei ha

Utilitas
spei.

buit brā hgo a sue pceptōis p̄mordio ⁊ i ea p̄seueravit vsq; ad vltimū vite. Inqt enim Quintilian⁹ in li. declamationū. declamarōe vij. Nihil magis interesse hoīum puto q̄ vt spes i hoie tā lōga q̄ vita sit. Un ipa hgo benedicta suauit illd̄ Karthonis p̄silū di. spes recine spes vna hoīem nec morte relinqt. Si cut aut̄ brissima hgo q̄ttidie i p̄tunib; ⁊ bōis oparōib; magis p̄fic ⁊ oēs sc̄tōs meritis excessit ita q̄ttidie i p̄i p̄tute augmētata suit ⁊ retributōem suoz meritor; ceter; o. b; certi⁹ sperādo expectant.

De charitate brē hgis. Consideratio tertia
Querit q̄ charitas i brā hgie fuerit: ⁊ videt q̄ habuit charitatē excellentem ois pure creature. Nam Luc. vij. ⁊ duob; debitorib; h; remissum fuit debitu;: q̄z vnus debebat quinquaginta. alius cētum: dū q̄reret saluator q̄s illoz pl⁹ diligat eum q̄ remisit: r̄sum fuit q̄ is cui plus donauit. Ex q̄ colligit q̄ ille pl⁹ tenet diligere: cui pl⁹ donat. S; brissime hginī sup omes creaturas donatū fuit a dō. ḡ cū pl⁹ diligere tenebatur. s; q̄tū diligere tenebat: tantū dilexit. ḡ maiorē hūit charitatē q̄ aliq̄ creatura. Itēz charitas ē de corde puro ⁊ p̄cia bona ⁊ charitate nō ficta. vt ait ap̄ls. j. ad Thim. j. ḡ vbi maior puritas: ibi maior ē charitas. s; brissima hgo hūit puritatē i sūmo q̄ sub dō maior neq̄ intelligi. ḡ charitatē habebit i sūmo cui i creatur; eq̄lis neq̄at itelligi. ¶ Prefea null⁹ r̄tū amat aliq̄e q̄tū p̄ ei⁹ ⁊ m̄. l. i. c. de cura. fu. iuncta. l. videam⁹. ff. de i. l. i. i. i. i. s; inter oēs creaturas sola brissima hgo fuit m̄ dei. ḡ nulla creatura tantū dilexit deū q̄tū ipa. Itē Proū. vij. inqt ipa brā hgo. Hgo diligetes me diligo. Hgo pl⁹ diligetes pl⁹ diligo. S; de⁹ sup oēm creaturā maxie dilexit beatā hginē. ḡ ipa ad eū maximā sup omes creaturā habuit dilectōem. Hui⁹ etiā signū est q̄ liber cantricoz q̄ amoris p̄tinet p̄fectōez specialit̄ exponit de beata hginē. ⁊ ibi a sponso celesti amica: ⁊ charissima p̄ excellētā noīat. Ex quib; videt q̄ brā hgo nō habuit charitatē fm̄ cōem modū viatoz s; p̄fectiori mō ⁊ excellētiori oī mō p̄fectōis pure creature. S; argui p̄r. videlicet q̄ brā hgo in via habuerit minorē charitatē q̄ angeli. q̄ stat⁹ vie inferior est statū patri. Ergo summū vie inferioris ē infimo patrie. Un dñs Mat. xj. ait Qui minor est in regno celoz: maior est Iohanne baptista. vbi ḡo. dic. Om̄is sanctus q̄ est cū dō: maior est eo q̄ adhuc est i mundo Itē sup illud Malach. iij. Ecce ego mitto

angelū meū ⁊c. dic̄ glo. Nouissim⁹ angel⁹ ce li maior ē q̄uis hoie. Ad hec videt fm̄ Al bertū sup Missus c. c. xcvj. q̄ licet charitas brē hgis i via fuerit minor charitate āgloz q̄ ad actū p̄p̄ subiecti p̄ditōz ⁊ p̄rarij p̄m̄ ctionē. ⁊ ita itelligunt̄ p̄ria. tñ q̄ ad subaz su it maior charitate oīm angloz. Un si de⁹ angelū de nouo crearet: ⁊ ei illā charitatē in sūm deret quā brā hgo in via habuit: ille angel⁹ mō p̄dicto tātū deū diligeret q̄tū brā virgo mō i patria diligit. q̄ charitas vie et patrie est eadē fm̄ subaz. Nec ille. Qui etiā subdit q̄ charitas brē hgis q̄ ad effectū fuit maior i statu vie qualibet charitate angelica. q̄ angelica charitas nō est in statu merēdi. Quilib; aut̄ actus charitat; brē hgis fuit meritorius vite eterne ⁊ maioris glorie q̄ sit gl̄ia angeloz. Et ista charitas brē hgis magis ac magis de die in die vsq; ad eius felicissimū trāsitū creuit: ita vt impletū excellentissime in ea fuerit illud Prover. iij. Iustoz semita quasi lux splēdens p̄cedit ⁊ crescit vsq; ad p̄fectaz diē. Quia em̄ vt ait Grego. xvij. moraliz. Nō clarescit aīa i fulgore eterne pulcritudis nisi p̄us hic arserit i fornace charitat;. Iō de us animam beatissime m̄ris sue h̄ charitatis igne totā inflāmauit. ⁊ impletū fuit illd̄ qd̄ ip̄e inqt Luce. xij. Ignē veni mittere i terrā. i. i hginē Mariam. q̄ vt s̄ patuit terra appellatur. Subdit aut̄ ibidē saluator. Et qd̄ volo nisi vt ardeat. Un̄ Diero. i ser. assumptō nis dicit q̄ totā hginēz incāduerat diuinus amor: ita vt nihil i ea esset nisi ardor p̄tinuus ⁊ ebrietas p̄fusi amoris. Sicut at̄ ignis dōmū illuminat: visum delectat: mēbra calefacit ligna inflāmat: altissimas trates i cinerez redigit ⁊ metalla liq̄facit. Sic iste ignis charitat; mētē hgis gl̄iose illuminauit: letificauit: p̄fortauit: inflāmauit ⁊ p̄ctām hūilitatē q̄si in cinerē redegit. ⁊ i amorez altissimi totalit̄ liq̄fecit. ita vt merito h; p̄tut; q̄ ē forma oīm aliaz p̄meruit p̄ncipalit̄ fieri m̄ dei. vñ Hugo de scō victo. i qdā fm̄oe ait. Accepit hgo Maria de spūsc̄tō: nō q̄ d̄ spūsc̄tū suba semē part⁹ accepit: s; q̄ p̄ amorem ⁊ opatiōem spūsc̄tū ex carne hgis diuio partū subaz mīstrauit. Nā q̄ amor singularit̄ ardebat in corde suo. i carne et̄ mirabilia faciebat. Cur⁹ dilectio q̄ i corde nō suscepit sociū: opatō i carne illi⁹ n̄ hēbat exēplū. Nec ille. ¶ P̄ h̄ q̄rit de charitate b. hgis quā hūit ad p̄ximū: vitz illā habuerit i sūmo sup oēs creatas: Et p̄ximo videt q̄ n̄. q̄ inqt saluator Jo. xv. Maiorē charitatem nemo h; vt animā suam p̄

Quanta fuerit caritas marie

U Maria habuit caritatē

U Maria hūit charitatē ad p̄ximū.

Bermo. II. De virtutibus Marie

nat q̄s p̄ amicis suis. trāsumptiue i. e. q̄ vult.
de peni. di. ij. z de renū. c. nūc cū pdem. §. q̄p/
pe. **S**z ip̄a animā suā nō posuit p̄ amicis suis
ḡ maiorē nō habuit charitatē alijs: q̄ aīas su
as p̄ amicis posuerūt. **S**z triū pbat p̄ illō
dictū phi. ij. poster. ppter qd̄ vnūq̄q̄ ipsū
magis. z istud est summarū Baldi in aut.
multo magis. C. de sacrosan. ec. z p̄z hec regu
la. Nā p̄p̄ qd̄ amam? ip̄m magis diligim?
sz primū amam? p̄p̄ deū. ḡ q̄ p̄ amar deum
p̄ amar primū. z cōsequēter br̄a h̄go q̄ sup
omēs creaturas p̄ deū amauit: sup oēs crea
turas p̄ primū dilexit. Itē eadē charitas ē
q̄ diligitur de? z primū: qz charitas ē dilectō
q̄ deus diligit ppter se: z primū p̄p̄ deū vel i
deo. vt dr̄. ij. sen. di. xxvij. ḡ q̄ h̄z summā cha
ritatē ad deū: summā charitatē h̄z ad primū
Sz br̄a h̄go summā charitatē h̄uit ad deum
ḡ z ad primū. Nō obstat mō q̄ dr̄ illā nō po
luisse animā p̄ primo. qz r̄ndet q̄ immo ani
mā filij: z ip̄m filiū p̄ prio posuit: quē p̄ q̄
ppriā animā dilexit: qz parēs p̄ diligit fili
um q̄ seipm. di. l. isti q̄ dē i. ff. qd̄ me. cā. z p
p̄riā animā si necesse fuit passioni obtulit p̄
p̄riā volūtatē. z sic bona volūtas p̄ facto re
putat. l. reprehēdēda. C. de insti. z substi. sub
cōdi. fac. z l. alia. C. de his qui. vt indig. imo
ip̄a b̄ndicta h̄go animā suā in passione filij
crucifixi cū filio. z sic duas aīas obtulit. sic
qz effectū dilectionis duplicauit. Et h̄ est qd̄
dr̄. Au. ij. Et tuā ipsi animā p̄rāsibit gladi
us. **S**z veniam? ad p̄sideratōem amoris
br̄e h̄gis in p̄ticulari. z p̄mo de amore erga fi
liū. Amabat em̄ illū p̄mo dulcē. i. amore p̄
cordiali z intimo. qd̄ talit̄ oñdi p̄t. In xpo
em̄ triplex erat suba. s. caro: aīa z diuinitas.
Et in m̄re s̄l̄r erat caro: aīa z spūs. Licet em̄
aīa z spūs hōis idē sint quo ad substātiā: t̄n
diuersis nuncupat̄ noibz p̄p̄ diuersos effe
ctus in corpe. vt ait Aug. in li. de spū z aīma
Erat igit̄ inter m̄rem z filiū triplex d̄iūctio.
scz carnis ad carnē fm̄ naturā. z aīe ad aīam
fm̄ amicitia. z spūs ad diuinitatē fm̄ grām.
Amabit igit̄ xpm̄ amore nature vt m̄r filiū.
amore amicitie vt creatura creatorē suū.
amore hō gie vt p̄seruata z redēpta saluato
rē suū. Tā intim? at̄ amor fuit m̄ris ad filiū
q̄ ip̄a tota erat i amore p̄uersa. Sic em̄ ferz
missum i ignē: totū efficit̄ ignis. sic ip̄a chari
tate succēsa z cōbusta: facta erat charitas z to
ta p̄ amorē liquefacta erat z amore vulnera
ta. vt ip̄a in q̄t̄. Sañ. v. c. Fac ḡo d̄ne iesu me
quoqz igne tui amoris h̄buri amore ipsi? di
lectissime m̄ri s̄ tue: vt cognomē meū sit p̄se

Amauit
sp̄m̄ dul
citer

quens rei. bustum enim est res exusta. vt ate
glo. in. c. cōuenior. in s̄bo busto. xxiij. q. viij.
Scdō amauit illū fortiter. i. amore forti z
feruido: qz p̄ nullā tribulatōz ab eo nūq̄ po
tuit separi. Dico em̄ apl̄is i passioe xpi fugi
entibz: ip̄a imobil̄ stetit: parata p̄ ip̄o mortē
sufferre. Juxta illud Sañ. viij. Fortis est vt
mors dilectio. Fortis etiā fuit in fide. Un̄
Prouer. vlti. dr̄. Nō extinguet̄ in nocte. i. in
passione filij z morte. lucerna eius id ē fides.
Quapropt̄ de fide ei? p̄r dicit̄ illud Aratoris
poete. li. ij. Nec est vera fides quā lex comi
tas amoris. Nā vt ait Sedul? poeta. Dul
cis amor xpi fortia vinda dedit. Et p̄p̄ hoc
nolebat recedere a cruce desiderās p̄ filio ex
ponere vitā grat̄. Jux̄ illd̄ Laudiani. Nō
grit̄ p̄ciū: vitā q̄ debet amorē. Jo Job. xij. dr̄.
Stabat iux̄ cruce iesu m̄r ei? zc. Illū ei vsqz
ad mortē nūq̄ deseruit. Un̄ Amb. sup Luc.
ait. Jugiētibz apl̄is Maria añ cruce stabat
z p̄p̄rijs ocul̄ vulnera filij spectabat. Tertio
amauit eū sapiēter. qd̄ p̄z p̄ tria siḡ. Primo
qz licet ei? fili? esset delicatissim? in his que
dei erat̄ q̄uis eēt laboriosa ei nō p̄cebat. vñ
eū ad festiuitates ducebat. Scdō qz licet eū
summe diligeret: nūq̄ t̄n sibi dissuadere vo
luit qn̄ cruce ascēderet z mortē p̄ hūano ge
nere sustinerz. Tertio qz licet sciret eū i cruce
maxios cruciat? pati: t̄n nūq̄ illi suauit vt de
cruce descēderz z tātos dolores euitarz. Et q̄
instruū t̄ parctes vt filios suos a puericia bo
nis studijs assuefaciāt. nec a bōis p̄positis z
opibz p̄nic ip̄os retrahāt nec vt assumptam
p̄niam deserat̄ eis p̄suadēat. Xps̄ qz m̄rez su
am summope dilexit cui? curā ip̄ habuit. s̄ in
infantia. qz claustra pudoris ei? illibata fua
uit. In puericia: qz i oibz ei subdit? fuit. At
ce. ij. In iuuetute: qz i nuptijs ad ei? volūta
tē aquā i vinū d̄ntit. Job. ij. In passioe: qz il
lā Jōhi cōmēdauit. Job. xij. p̄ resurrectiōz
qz p̄mo ei apparuit resuscitat? p̄ suā ascēsi
ōe: qz ad ei? mortē veit z ip̄az i aīa z corpe as
sumpsit z ad suā d̄tēterā collocauit. **S**cdō
p̄ncipalit̄ dico q̄ br̄a h̄go dilexit creaturas.
ei? at̄ dilectō dupl̄r noiat̄. s. ordiata z pulcra
De p̄ma h̄z Sañ. ij. vbi ip̄a in q̄t̄. Ordiauit i
me caritatē. De scda. Eccl̄. xxiij. vbi ait. Ego
m̄r pulcre dilectōis. H̄uit at̄ caritatē ordia
tā. p̄mo ad id qd̄ ē sup̄ se. i. ad deū: illū p̄fecte
amādo z ei i oibz obediēdo z nūq̄ ab ei? cor
diali dilectōe recedēdo. iux̄ illd̄ Jacobi b̄n
uētani. c. xxxij. sui li. di. Mutari nescit imo
derat? amor. Omniaqz etiā valde difficilia ee
aspera propter eius amorē libēter tollerāt

A
Maria
dilexit
creaturas

do. hic est em vn^o charitat^{is} effect^{us}. vt h^{ic} in c. hec e charitas. de peni. di. ij. vn^o Marcial po eta inqt. Nescit amor vehemens ad queqz pericula rumpi. Sec^odo habuit charitate ordina ta ad id qd e extra se. s. ad pximu ei^{us} ppatien do. sic p^{ri}z in nuptijs vbi deficiere vino sp^oso copassa fuit. vt h^{ic} Joh ij. vbi Bern. ait. De ficiente vino i nuptijs verecudie puiuariuz copassa est pijs^{si}ma xgo dic^{is} filio. Unum no hnt. qd em de fonte pietatis pcederet nisi pietas r^e. vt s. pte tertia h^o opis sermone. j. pte. ij. sub lra R. Tertio charitate ordina tam habuit ad id qd est infra se. s. corp^{is} suuz ipm r^oni subijciendo rⁱ xginitate pseruado. Jo vt d^r Apo c. xij. lunam sub pedibz habu it: qz corp^{is} mutabile sub r^oe subiecit. Quarto ad id qd est intra. s. ad aiam suā: ea in hu militate pseruado: fuas illud Deur. iij. Au stodi temetipm rⁱ aiam tuā sollicit^{er} Un Bern ard^{us} sup Nilus e ait. De qdē due virtut^{es} scz xginitas rⁱ hūilitas mltū sūt deo accepte. Voluit g^o ips mrem suā esse xginē: r^e q^u ima culata imaculat^{ur} pcederet oium mac^ulas pur gatur^{us}. Voluit etiā esse hūilē: r^e q^u m^ul^{ti} rⁱ hu mil^{is} corde pdiret: haz i se virtū hoibz exem plum saluberrimū on sur^{us}. vt em q^u sc^{ri}pt^{ur} erat pceptura: sc^{ri}ta estz corpe: mun^o accepit xginitat^{is} sic esset r^e mēte: donū accepit hūili tat^{is}. Sec^odo ei^{us} dilectio fuit pulcra. Distin guit aut Aug^{us}tinus. quadruplicē dilectioz. vna est carnalis: q^u est inter viz rⁱ vxorē: rⁱ aliqn e turpis quādo se carnaliter nimis amat. rⁱ iō pbitetur donatio inter eos ne mutuo amore se inuicē spoliēt. l. j. vbi doc. ff. de dona. in vi. rⁱ vxo. Alia est naturalis: que est inter patrē rⁱ filiū: rⁱ aliqn est turpis: qn p^{ri} inordinate filiū diligit. Tertia est socialis: q^u est inf ami cū rⁱ amicū: q^u aliqn est turpis qn in maluz se amat. rⁱ de hac tractat in. l. late culpe. §. amicos. ff. de s. sig. rⁱ ibi glosa ponit q^u aliquādo est turpis. Quarta est spūalis: q^u est inf aiaz rⁱ deū. rⁱ ista e dilectio pulcra: cui^{us} se mrem as serit brā xgo. Sc^{ri}pt^{ur} xxiij. rⁱ p^{ro}ph^{et}ia i. qn. artuo^{rum} p^{ri}mo i diligēdo deū. quā dilectioz Aug^{us}tinus se reprehendit nō habuisse dicēs. ix. p^{ro}ph^{et}ia nū Sero te amauit pulcritudo tā antiq^u rⁱ tā no ua. Sero te amauit: intus eras rⁱ ego foris: mecū eras rⁱ ego tecū nō erā. Sec^odo p^{ro}ph^{et}ia in habēdo sapiam dei. Un^o p^{ro}uer. xxiij. septuz est. Appone cor tuū ad doc^{tr}inā meā q^u pulcra erit cū eam suaueris. Tertio p^{ro}ph^{et}ia i ser uando pcepta rⁱ p^{ro}ph^{et}ia dei. iuxta illd^{us} p^{ro}uer. iij. Uic ei^{us} vie pulcra: rⁱ omēs semite illi^{us} paci fice. Quarto p^{ro}ph^{et}ia i puritate mēt^{is} rⁱ corp^{is}

quadru plex dile ctio

rⁱ honesta puerfatiōe. Juxta illud Sap. iij. D^uspulcra est casta generatio cū charitate. Quā dilectōem quadruplicē habuit xgo be nedicta pfectissime. Item suauit illd^{us} Deur. xj. s. Ama dñm deū tuū rⁱ obserua pcepta ei^{us} rⁱ illud Joh. xv. Vos amici mei estis si fecerit is q^u p^{ro}ph^{et}ia vobis. Itē illud p^{ro}uerb. xxix. Qui amat sapiam letificat patrē s. celestem rⁱ illud p^{ro}uer. xxij. Qui diligit cordis mū diciam habebit amicū regē. ideo dilectōe ple na dicebat illd^{us} Can. v. Adiuo vos filie hie rusalem si inuenerit dilectū meū vt nūciat^{ur} ei quia amore languet. Q^u aut brā virgo sup omēs puras creaturas habuerit amorem charitatis vltra dicta in pcedētibz etiā pba ri pōt sic. Nā vt ait Aug^{us}tinus in li. de spū rⁱ aia. Acharitas e via q^u puenit ad deū. rⁱ pbat p. c. hec est charitas. de peni. di. ij. Sz nulla pu ra creatura ita pfecte ad deū puenit sic beata xgo. g^o nulla creatura pura ita pfecte charita tem habuit. Itē deus charitas est. j. Joh. iij. rⁱ c. abij. xj. q. iij. Sed nulla pura creatura vnqz ita excellēt^{er} in se habuit deuz sicut brā xgo. g^o r^e. Itē charitas est finis oim^{ium} virtutuz rⁱ pceptoz. j. ad Thim. j. rⁱ ad Roma. xij. et c. charitas. de peni. di. ij. Sz null^{us} ita cōple te habuit i se oēs virtutes: neqz ita pfecte sua uie diuina pcepta sic ipa. g^o p^{ri}z ppositū. Pre terea charitas e vinculu animoz. vt ait apo stol^{us} ad Col. iij. Un^o Aug^{us}tinus in li. de spū rⁱ aia inqt. Acharitas est via copulās amātem cum amato. Sz nullus ita pfecte copulat^{ur} su it cū deo sicut beata xgo: que eū pcepit rⁱ filiū suū fecit. g^o r^e. Item brā xgo habuit oia vti lia rⁱ cūcta ad salutē necessaria p illā reglām Bern. sepi^{us} allegatā. q^u alijs licz paucis/ simis est pcessum r^e. imo ceteris omibz excel lenti^{us} illa oia habuit. qz melior debet esse p^{ro}di tio regine qz seruo^{rum}: fm p^{ro}ph^{et}ia in li. de regi. p^{ro}ph^{et}ia. sed charitas e virtus a q^u omia bona proce dunt. j. ad Thim. j. rⁱ c. licet. in fi. est de reg. iij. Itē sine charitate ois opatio nra est inuti lis q^u ad psequendā eternā retributōz. c. vide rⁱ c. teneam^{us}. j. q. j. sine charitate ei oēs alie virtutes nihil p^{ro}ph^{et}ia ad salutē. c. solet queri. de p^{ro}ph^{et}ia. di. iij. rⁱ s. euident^{er}. de peni. di. ij. rⁱ dist. vij. c. nullus. vn^o in. c. nisi cū p^{ro}ph^{et}ia. §. quippe extra. de renū. d^r. Si q^urumcūqz virtū flore refulgeas charitatē aut i te nō habeas: nihil habere cōprobar^{is}. rⁱ in. c. vbi sana. xxiij. q. j. d^r. Ubi charitas nō est: nō potest eē iusticia. Iusticia aut hic accipit^{ur} p omi^{um} virtute vt etiā accipit^{ur} in. v. ethi. rⁱ in. c. ad aures. de tēpo. or. scriptum est. Non in sublimitate graduum

Maria hūit cha ritatē su per omēs creatas

Sermo. III. De virtutibus Marie

sz in amplitudine charitatis acquirat regnum dei. et Aug. in fine ad here. inquit. Sine charitate nullus faciem dei videri poterit. Ergo beatissima homo qui super omnes in celesti gloria est sublimata et diuina facie ceteris omnibus excellens inuenitur: excellens in ceteris habuit charitatem. Cuius enim deus precepit Leui. vi. dicens. Ignis semper ardebit in altari meo. pro quem ignis spiritualis intelligitur charitas et ardor diuini amoris qui semper debet ardere in altari humani cordis: profecto iste ignis perfectissime spiritus exarsit in corde beatissime virginis quod ipsius dei singulare ac precipuum altare fuit. Quo quidem amore et charitate nos repleti faciat ipsa homo beatissima nos benedicens: atque nobis dicens illud. iij. ad Thimotheum. xij. f. gratia domini nostri Iesu Christi et charitas dei et concitatio spiritus sancti sit super vos. Amen.

De quatuor virtutibus cardinalibus que fuerunt in gloria virginis. Sermo. iij.

Mum est consilium et equitas mea est prudentia et fortitudo. Prouer. viij. inquit Salomon. Can. vi. de beatissima virgine.

Que est ista que ascendit de deserto: deliciis affluens: in iura super dilectum suum. Per istas autem delicias intelliguntur eius virtutes que ipsa homo benedicta filii sui gratia plena fuit. et ideo dicitur in iura super dilectum suum. Alii enim filii sunt patris et matris iste autem filius fuit totus matris. quia nullum habuit patrem carnalem. unde merito sibi totus attribuitur: et ipsa tota super eius gratiam innixa est: et de virtute eius abundanter assumpsit. et per orbem vniuersum fragrantiam sanctitatis effudit. Iosephus Can. i. ipsa inquit. Dum esset rex in accubitu suo: nardus mea dedit odorem suauitatis. Iste autem rex scilicet filius suus habuit tres accubitus. scilicet sinum patris. vterque matris et patibulum crucis. Nardus homo cum sit herba parua odorifera et calida. pro prima proprietate significat humilitatem virginis. pro secunda eius virginitatem. pro tertia homo eius charitatem. Dum esset rex in accubitu patris odorem dedit marie humilitas: que tantum placuit christo quod ad ipsam descendit. Dum autem esset in accubitu vteri virginis: odorem dedit deo eius virginitas: quod eius puritate pascebat. iuxta illud Can. ij. Qui pascat in liliis. scilicet puritatis. Dum homo esset in accubitu crucis: odorem dedit eius charitas: que tanta fuit secundum Ambrosium. quod parata erat simul cum filio pati pro humana salute. Non solum autem has tres virtutes possedit: sed etiam omnibus alijs mirabiliter radiauit. Unde Can. ij. dicitur. Que est ista que ascendit de deserto sicut virgula fumus ex aromatibus mirre et thuris et vniuersi pulueris pigmentarii

Per aromata enim et vniuersum puluerem pigmentarium intelligitur diuersitas omnium gratiarum et virtutum quibus ipsa dei mater in vniuersis mundi climatibus odorem dedit. De quibus ultra predicta in alijs sermonibus tractare volentes: de quatuor virtutibus cardinalibus: que ipsa homo benedicta in quibus propositis se habuisse testatur. in presenti sermone differemus.

Prima pars huius sermonis in qua tractatur de virtute iusticie beate virginis Marie.

In allegato themate nostro inquit beatissima homo. Mea est equitas. id est iusticia. plena enim iusticia fuit que solem iusticie nobis generauit. Sed non argui potest. Nam actus iusticie est iustificare mala et punire vicia. I. j. s. j. ff. de iusti. et iu. et seipsum propter defectus commissos inculpate. Iuxta illud Prouer. xvij. Iustus in principio accusator est sui. Sed in beata virgine non fuerunt vicia. quod non fuit actus iusticie in ea. et prosequens non fuit illa virtus. Sed que glo. super illud Matthei. iij. Penitentiam agite inquit. Prima virtus est penitentiam veterum hominum perimere. Rideo quod actus penitentie fuit excellentissime in beata virgine: et nobilitate que in alijs omnibus viatoribus. quod patet ex hoc quod in omnibus alijs viatoribus actus penitentie ostendit peccatum esse vel inuisibile.

Non enim resurgit penitentiam que non cecidit pro culpa. argumentum in. l. dec. ff. de vob. ob. In ipsa autem virgine fuit actus penitentie sine penitentia vel confessione culpe. eo modo quo est in patria. scilicet perfecta detestatio peccati et nolle peccare. Quod autem perfectiorem iusticie habuerit propter ex hoc quod cum due sint partes iusticie. scilicet declinare a malo et facere bonum quia non sufficit abstinere a malo nisi fiat quod bonum est. non satis. lxxvij. dist. et instituta de iusti. et iu. s. iuris precepta. et in. l. iusticia. s. j. ff. eo. et. c. j. de forma fidelitatis. i. vbi. seu. Ipsa vtraque parte super omnes viatores habuit et consequenter omnibus iustior fuit. Quod enim ceteris omnibus a malo magis declinauerit. propter quod ipsa sola viatrix fuit que nunquam peccauit. vt inquit Aug. in li. de natura et gratia. quod homo omnes viatores in boni operatione superauerit in eo monstrat quod deum genuit que bona omnia regenerauit. Unde tantum effectum boni protulit de se quod nullus pure creature effectus illi in dignitate vel utilitate potuit equari. Cuius gratia denotet ab effectu. l. stipulatio. s. si op. ff. de no. oper. nu. et alibi dicat quod fructus editus pandit auctores. propter propositum. Has quoque iusticie partes circa primum excellenter exercuit. primo declinando a malo proximi. quia nullum vniuersum lesit. sed omnibus studuit prodesse. Unde Ambrosius in li. de virginibus ait. Nullum sollicita fuit ledere. omnibus bene velle. maioribus natu assue

Penitentia actus fuit in Maria

urgere: equalibz nō iuidere: iactantiā fugere: rōnem seq: amare fructū. **Q**uā illa vultu lesit parētes. qm̄ discessit a ppinqs. qm̄ fastidiuit humilē. qm̄ irrūit debile. qm̄ vitauit inopem? **H**iero. quoq; i qdā smōe inqt. **H**ac irascētē null⁹ vidit. hac maledicētē null⁹ audiuit. ois smō ei⁹ ita erat grā plen⁹ vt cognoscere f i lin gua ei⁹ dē. **V**erba em̄ sunt note eaz q sunt i aio passionū. vt ait p̄hs i. j. pier. ⁊ autor i lib. sex pncipioz. ⁊ in. l. ij. s. idē tubero. ff. de sup pellecte. **D**e scda aut pte iusticie. s. facien di bonū: ⁊ opa misericōdie primo. dico q illā exer cuit in summo sup oēs viatores. **O**p̄z ei mi sericordie alterz altero ē mai⁹: vl qz fit ex ma iori charitate. **A**ffectio em̄ opi nomē iponit. vt ait glo. in p̄hemio insti. in. s. si. ⁊ i. l. j. C. ad le. cor. de sic. vel quia fit magis indigēti vl magis digno. vl qz fit cū maiori effectu ipen so. vel quia fit ex magis necessario ⁊ min⁹ su perfluo. **D**ec aut oia fuerūt i beatissima hōgie in summo. **C**haritas em̄ ex q opa misericōdie fe cit: oēm creaturā excellit: vt s. patuit. **M**a ximū etiā affectū nob misericōdie impēdit. quia nob miserz: captiuis ⁊ mēdicis dedit filiū su um deū. captiuis ipciū. famelicis i viaticum laborantibz in p̄miū. anfirmis i medicamētuz ⁊ cū ipso dedit nobis regnū celoꝝ ⁊ oē bonuz **Q**ue em̄ p̄prio filio suo nō pepit: quō nō cū illo oia nobis donauit? **I**te beatissima hōgo de nullo sibi supfluo: s; oīno necessario: opus misericōdie fecit filio suo pauprimo ⁊ pegrino cui de proprijs suis purissimis carnibz ⁊ san guinibz tunicā polimitā fecit. ⁊ quē i gremio vteri sui hospitata est: ⁊ de p̄prio corpe ciba nit ⁊ lactauit. **S**ic ḡ patet q beatissima hōgo iusticiā q ad pres ⁊ effect⁹ suos habuit in summo. **I**pa em̄ ab oī malo pximi etiam mi nimo sp̄cauit. ⁊ oīa bñficia illi possibilia p̄tinue impēdit. seruās illd̄ **B**ern. in lib. de improbariōe vicioꝝ di. **V**ir sapiēs prodesse cupit: nō ledere quēq; **P**roximo igit p̄ximo pfuit hōbo qz socias suas sp̄ i bono confortabat **U**n̄ in lib. de infantia saluatoris d̄. **S**ollicita erat circa socias suas: ne aliq ex eis in ali quo smōne peccaret. ne aliq in risu vocē exal xaret. ne aliq in iniurijs aut supbia circa pa rē suā se erigeret. sine intermissiōe deū bñdice bat. ⁊ ne forte i salutarōne sua a laudibz dñi rolleret. si q̄s eā salutabat. illa p salutatione deo grās rñdebat. **U**n̄ p̄mū ab ea exiit vt dū salutāt: vl vocāt hōies sc̄i. **D**eo grās dicūt. **S**cdō pfuit obsequio. qd̄ p̄z **L**uc. j. qz tri bus mētibz i obseq̄o **E**lizabēth māsit. **U**nde **A**mb. sup̄ ait. **Q**uā religiosa in ppinqs fue

In summo hūit iusticiāz

rit: scriptura sacra cōmemorat. **N**ā ⁊ humi lioz facta est: vt a deo se cognouit electā. ⁊ sta rim ad cognatā suā in montana pcessit. **N**ō vtiq; vt exēplo crederet: q̄ iā crediderat ora culo. **B**ea inqt **E**lizabēth q̄ credidisti: ⁊ tri bus cū ea mensibz māsit. **L**ati aut interuallo t̄pis nō fides q̄rit: s; paritas exhibet. **T**er tio pfuit tpali subsidio. **U**n̄ de illo d̄ **P**roū. **M**arta vlti. **M**anū suā aperuit inopi. patet ex hoc q̄ torū auz qd̄ magi obtulerūt pauperibus tribuit. ita q̄ p̄stmodū i purificatiōe nō ha buit vnde vni agnum emere posset. **D**e ipi us liberalitate ad paupes d̄ in p̄dicto libro de infantia saluatoris. **D**e sc̄a quā de manu angeli virgo accipiebat ipa reficiebat. q̄ hō a pontificibz accipiebat: paupibus erogabat **Q**uarto pfuit exēplo. qz ei⁹ vita omnibus fuit exemplū sanctitat⁹ ⁊ religiōis. **U**n̄ **A**mbro. vbi s. ait. **S**it nob̄ tāq; in imāgie descri pta vita **M**arie. de q̄ velut ex speculo reful get sp̄s castitat⁹ ⁊ forma fruct⁹. **I**nclusa mus exēpla viuēdi: vbi tāq; i exēplari magi steria sunt exp̄ssa p̄bitat⁹. q̄ qd̄ corrigere. qd̄ effugere: ⁊ qd̄ tenere debeamus ostendūt. **E**t infra. **P**rodire de domo nescia nisi cuz ad ec clesiam ueniret. ⁊ h̄ipsum cū parentibz ⁊ p pinquis: domestico operosa silētio forēs sti pata comitatu. nullo tñ meliore sui custode: q̄ seipsa que in accessu aspectuq; venerabil⁹ nō tā vestigiū pedis tolleret q̄ ḡdū fruct⁹ ac tolleret. **I**n eodē etiā libro de infantia salua toris dicit. **I**n vigilijs inueniebat hōz. **I**n sapiētia legis eruditior. **I**n puritate purior **I**n humilitate pfundior. **I**n carminibz **D**a uid pstantior. **I**n charitate gratiosior. ⁊ i oī fructe pfectior. **Q**uia igit brā hōgo vt dicitur est suis primū illuminauit exēplis. **I**ō de ipsa dici potest illud **Acti. xxvj** **S**icut sol oriēs mūdo in altissimis dei: sic mulier⁹ bone sp̄s in ornamētū dom⁹ ei⁹. lucerna splendēs sup candelabz sc̄m ⁊ c. p̄ solē aut in p̄dicta au toritate intelligit xps p̄ mundū hō brā hōgo **M**aria q̄ illuminata a deo illuminat totam eccliam militantē. **Q**uare aut brā hōgo dica tur mūd⁹ ond̄it **S**yp̄an⁹ in qdā smōe dices. **A**ego ⁊ intelligo q̄ **M**aria hōgo est quidaz mūd⁹ intel ligibil⁹ ⁊ admirabil⁹: cui⁹ terra est soliditas humilitatis. **Q**ui⁹ celū altitudo p̄uersatōis ⁊ p̄templatōis. **Q**ui⁹ sol splendor intelligen tie. **Q**ui⁹ luna decor mūdicie. **Q**ui⁹ lucifer ful gur sanctitat⁹. **Q**ui⁹ arctur⁹ grā septiformis. **Q**ui⁹ sydera aliaz fructū ornamēta pulcerri ma. **E**x q̄b; oib; patz fructū iusticie fuisse ex

Marta pfuit tē porali s̄ sidio

Sermo.III. De virtutibus Marie

Justicia
virtutuz
i summo
habuit

cellerissime in bra fagine. Et pmo si accipiat
iusticia large p omi pnter oi bono ope: sic
accipit phs. j. Pol. 7. v. eth. vt etia dic Rich
noster in. iij. dil. xxiij. 7 beatus Tho. ij. ij. q.
lvij. 7. j. ij. q. cxij. Dico q fgo beatissima eam
in summo habuit q pfectissime obfauit le/
gis pceptu. Deut. xxiij. q dr habeas iusticia/
am cora dno tuo q etiam cu filio suo dice
bat illud Mat. xij. 7 Luc. iij. Decet nos
implere omnē iusticia. Si ho loqmur de iu/
sticia stricte sumpta q i te pntet tria. s. hono
ste vinere. alter nō ledere. 7 sua cuiqz tribue
re. De qbo hf in. i. iusticia. s. j. ff. de iust. 7 in.
7 in. s. iur. pcepta. insti. eo. Dico q cuz hec
sit excellētissima oim pntu moralū. vt de/
clarat beatus Tho. ij. ij. q. lvij. ar. vl. Un dicit
phs in. v. ethi. Preclarissima oim pntu vi
det esse iusticia. 7 neqz hēperus neqz lucifer:
ita admirabil. 7 imparoz i auf. vt omes obe
diant in. in pn. col. v. inqt. vna qdē esse oim
pfectissima pntē iusticia arbitramur. 7 Tul
lius in. j. de offi. ait. iusticie splēdor ē maxim⁹
ex q boni viri noian. 7. iij. eiusdē opis iterū
dic. Iusticia est vna oim dña reginaqz pntu
tū. Profecto nefas essz credere hac i mre dei
eximia pntē defuisse q fuit armariū oim pntu
tum. Sū solo eteni scelerato nō p iusticia ha
bere cōmerciū. c. fous. in fi. de s. sig. Scies
igit beatissima fgo dictū eē ppphaz ps. xxiij
Oculi dñi sup iustos: 7 aures ei⁹ i pces eoz
7 ps. xcj. Iust⁹ vt palma florēbit. 7 sic cedr⁹
libani multiplicabit. 7 ps. cxj. In memoria
eterna erit iust⁹: ab audisōe mala n timebit.
7 ps. cxvij. Vox exultatōis 7 saluz i taberna/
culis iustoz. 7 Sap. iij. Iustoz aie in manu
dei sunt: 7 nō tāget illos tormētū mortis. 7. iij
eiusdē li. c. Iust⁹ si morte poccupat⁹ fuerit: in
refrigerio erit. 7 Prou. x. Bndictio dñi sup
caput iusti. Dñs em diligit iustos. ps. cxlv.
7 sacrificiū iusti acceptū est: 7 memoriā eius
nō obliuiscet dñs. Eccl. xvj. Scies qz spū
dñio filiū suū dicituz Mat. xij. Fulgebūt
iusti sic sol i regno pris mei. 7 Matth. xv.
Ibūt iusti i vitā eterna. Ne scies q iust⁹ ē to
min⁹ 7 iusticia dilexit. ps. vij. 7 q iusti i ppe/
tuū viuēt: 7 apd dñm ē met ces eoz Sap. v.
Iō ipa q debebat sup oēs puras creatas apd
dñm mercedē hēre voluit iusticie pntē super
omēs possidere.

Pars scda h⁹ smōis de pntē fortitudis
brē fginis.

Bata fgo i fobis themas nri inquit
Dea est fortitudo. Sup omes em
puras creaturas pntē habuit forti/
tudinis.

Un Salomon admirās ei⁹ fortitu
dine Prou. vlti. inqt. Mulierē forte qd iuc
niet. Ubi Beda dicit. Ne Salomon h q/
fisse putet desperado: subdit pphēdo. Pro
cul 7 de vltimis finibz pōi ei⁹. h est nō mini
mū: nō mediocre: nō deniqz de terra: nec etiaz
de celo terris pximo est pōi forte mulierē h⁹
sed a summo celo egressio ei⁹. Fortitudo aut
eius in tribz apparet. s. virilit aggre diendo
ardua. 7 hec dr pntē magnanimitat⁹ 7 pntē
ter sustinēdo aduersa. 7 hec est pntē paciētie.
7 pntē agēdo fortia. 7 ista est pntē pse
ueratē. Primā g spēm fortitudinis. s. ma
gnanimitatē habuit brā fgo q qnqz ardua
aggredia est 7 audacter pēgit. sciebat em scri
ptū esse. x. eney. Audaces fortuna inuat timi
dosqz repellit. 7. x. metham. Audētes deus
ipe inuat. Un nulla pntē ab inceptis de
stirrit. Inqt em Sualter⁹ in alexandraide li. v
Nulla rei nouitas puertere fortia dz Pe
ctora. Primū arduū fuit qn fginitatē deuo
nit. tūc em natura suā vicat 7 se nature ange
lice sociat. Jo dr Prouer. vl. Accinxit for
titudine lumbos suos. Tūc em lumbos fortitudi
dine accinxit: qn ppetuā fginitatē seruauit.
Ibidē qz dr. Fortitudo 7 decor indumentum
ei⁹. 7 itez. Manū suā misit ad fortia. Tūc
em manū suā ad fortia misit: qn ad suandā
fginitatē fortitē accinxit. Scdm arduum
fuit. qz p suā fginitatē 7 hūilitatē deum de celo
ad terrā traxit. iō Eccl. xxvj. dr de illa. Mu
lier forte oblectat viz suū. Inratū enim ista
mulier forte deū oblectauit sua fginitate et
hūilitate q suo odore mirifico eū de celo de
scēdere fecit: atqz illū in suo vētre iclustr. Jo si
bi uenire pōt illud qd Gen. xxxj. dr. Si
deū forte fuisti: qto mag⁹ s hoies pualebis.
Si em inratū fuit fortis q potuit trahere
deū in suā vtez. manifestū est q etia nos po
terit trahere in celū. Tertiu arduū fuit q
martyriū spūale viriliter sustinuit. Sū em
vltimū terribiliū in hac vita sit dolor mortis
ij. ethi. 7. l. vltimum. ff. de penis. qnto natura
nobilior est: tāto mors est dolorosior 7 terri
bilior. Ex q sequit q spūs q est iproporciona
bilis melior corpe: p mortē spūale passionis i
proportionabili affligit dolore sup omnē do
lore mortis corpal. Sū g beatissima fgo au
dacter martyriū aie ppressa sit. sic pdictū fue
rat Lu. ij. Et tuā ipi⁹ aiam pntē gladi⁹
sequit q mirabilis fortis fuit. Quartū ar
duū fuit: qz oim sanctorz merita acquisiuit.
Omēs em virtutes 7 grās 7 merita oia que
alij sancti habuerunt particulariter: ipa acq

Maria
fortitudi
nez hūit

Maria
magna
tima

J

B

Omnia sunt et habuit vniuersalit. In illd Prouer. vlti. Multe filie congregauerunt etc. De hac fortitudine ei pr dicit illd Prou. x. Egessate opata est manus remissa. Manus aut fortituz diuitias parat. Man⁹ remissa fuit manus Luc: q se et nos omibz meritis spoliavit: sed man⁹ fortis fuit man⁹ regis. q omes spuales diuitias congregauit. Jo ipa inqt Eccl. xxiij. In plenitudine scotoz detentio mea. vbi Ser. dic. Vere i plenitudine scotoz est detentio sua. cui no defuit fides patriarchaz: nec spes ppharu. nec zel⁹ aploz: nec pstantia martyz: nec sobrietas pfectoz: nec mudicia reginuz: nec puritas angeloz. Quintu arduu fuit q pccum totu⁹ mudu ipa sola iuenit. Un postq Salomon dixit. Muliere forte qs iuener: subdit. Procul et de vltimis finibz pccu eius. i. d. iunctioe dei et bois q sunt duovltimi fines Un Sap. viij. d. Attingit a fine vsqz ad finem fortis. Istud pccu fuit a iudeis p ignem passionis examinatu. iux illud ps. Igne me examinasti etc. i. examinare permisisti. et tu nulla scoria inuenerut. vñ sequit. Et no est inuenta in me iniquitas. Deinde pccu numerauer. Un ps. xxi. idē ps. ait. Dinumerauerunt oia ossa mea. et tu ibi nulla diminutoz iuenerut: s; vniuersalit oia ossa ei⁹ fuerut igne passionis adusta. vñ p ps. ipe ait. Oia ossa mea sicut cremu aruerut. Postremo i statera crucis ipm pccu ponderauerut. Un canatur in hymno cruc. Statera facta corporis etc. S; inuenerut q nulla comisit pccu et tu grauissima fuit pena. Un Job i psona xpi qrit dicens. vj. c. Utina appenderet pccu mea et calamitas qua patior i statera. qsi arena maris hec gutor apperet. Hec ibi. Et loqit more iuris ciuil in q aliqui aliqd dicitur min⁹ vlt ampl⁹ respectu ei⁹ cui nihil e. l. min⁹. et l. xbu amplius. ff. de sig. Et quis illd pccu sic fuerit examinatu: numeratu et ponderatu. tu nihilo: min⁹ a iudeis fuit reprobatu. Un p ps. ipe dñs inqt. Preciu meu cogitauerut repellere etc. **S**ecdo ei⁹ fortitudo fuit pstanter sustinēdo adusa. et in h comedat fortis patientie eius **Q**ua fortitudo diffinit Albert⁹ sup **M**issus c. lxxix. di. Patientia e bon⁹ habit⁹ aie: omnes aduersitates equanim⁹ portat. et subdit idem doctor. Patientia brissime regis fuit inuincibil⁹ et ab oi malo culpe impassibil⁹. q ipsi⁹ patientia fuit oim alioz patientia maior iproportionabiliter. habuit qz fortitudo pstantie qua pdictus doctor diffinit in. c. seqnti di. **C**onstantia e stabilitas i proposito no vacillas. et subdit. **D**im alioz stabilitas fuit i aliquo mobil. **S**z bre

Patens fuit

reginis fuit stabilitas oino immobilis. q est pstantia alioz pstantie est improporcionabil. De pstantia ho et stabilitate bre reginis paruit tpe passionis xpi. vbi apli xpm reliquerunt et fide pdiderunt. Pa aut immobil⁹ in oim aduersitate stetit: et fidem incoassam seruauit. Un in psona xpi dicit Job. xix. Pellis mee consumptis carnibz adhesit os meu: et derelicta sunt tmm labia circa dentes meos. Per os em significet xps: q intantu fuit fortis q potius potuit frangi p morte q inclinari per timore. Istud os habuit dentes: carnes et pelle. Dentes em fuerut apli: q doctrina xpi ruminabant et populo ppinabant. iux illud **L**an. viij. Dignu dilecto meo ad potandu: labijsqz et dentibz illius ad ruminandu. **C**arnes fuerut sancte mulieres: que erat molles et fragiles. **P**ellis ei⁹ fuit rego **M**aria q ipm os carne vestiuit: et q multis tribulationibz exposita fuit. **D**ic g xps. Pellis mee consumptis carnibz etc. **N**a circa dentes. i. aplos no remaserut nisi labia. i. amoris rba. q em ipm mortuu ad huc diligebat: libeter loquebant de ipso. sicut patz **L**uc. xxiij. in duobz discipulis eutibz emanauit. q de ipso ibat loquedo. **E**t sicut dicit **B**rego. in omel. pascali. Amabant et dubitabant. **C**arnes ho. i. ipe mulieres fuerut psumptae. i. extincte a fide. **D**s ho solim adhaesit pellic: et pellic ossi. qz xps adhaesit mri: et mri filio. Un **L**an. j. ipa inqt. Dilect⁹ me⁹ mihi et ego illi. **X**ps g adhaesit mri ipam de cruce cognoscendo: et ea discipulo comedando. **M**at ho adhaesit filio ipm amado: illuqz i cruce associado. ac ei⁹ fide illibata suado. et ei⁹ amore mori desiderado. **T**ertio eius fortitudo fuit pferater agedo fortia. Un ipa habuit fortitudo magnificētie. qua diffinit **A**lbert⁹ vbi sup. c. lxxvi. di. **M**agnificētia e rex hanc gestaz felix psummario. et subdit ibidē. **C**onsummatio rex bn gestaz p beatā reginē excellit i proportionabil⁹ ois pure create psummatioz q in actu magnificētie excellit oim viatoz. **H**abuit qz bra rego fortitudo fiducia q est spes fortitudis. qua diffinit idē doctor. c. sequenti dicēs. **F**iducia e certa spes pducēdi ad finem re q cepta e. et subdit. **S**z certitudo spei bre reginis fuit absoluta et infallibil⁹. **O**mniu aut alioz fiducia pditional⁹ e vlt fallibil⁹. s; infallibile excellit fallibile iproportionabiliter intantu tale. q sic fiducia bre regis excellit fiducia oim viatoz. **H**ec ille. **H**abuit etiā virtutem securitat⁹ q e alia spes fortitudis. **Q**uaz diffinit pdict⁹ doctor vbi s. c. lxxviij. dicēs **S**ecuritas e habit⁹ fm que supuenietes icō

M Perseueratate gerat

Bermo.III. De virtutibus Marie

moditates formidant. qn qd incepru est ad
 fine pducatur. r sedit. **S**ecuritas bre fginis
 fuit sine timore supatdis. g excellit securitate
 ois viatoris. Igit ipa brissima fgo fuit oim
 viatorz fortissima: q fuaue illd **O**racij i ser/
 monibz. **U**iuire fortes. Fortia diuisis opponi
 te pectora rebz. r illd **I**uuenal. li. iij. **F**ortem
 posce aninu morz terroze carente. **E**t illud
Lathonis moral. **R**ebz i aduisis aim sbit/
 tere noli. **E**t illd **M**atthei poete ilib. **T**ho/
 bie. c. xxx. **L**ubrica fortune non te pmar alea
 viuas **M**aior i aduisis pspertate minor. **E**t
 illud **H**enri. samariet. li. ij. **C**ontra fortunaz
 sis psts. sis paties. sis **F**errens. aduersis te
 neqz fragar hyems. **U**n ipa cu deberet fugere
 in egyptu ppr **H**erodis metuz dicebat illd
Prosperi i li. epigram. **N**o metuo exiliu. mu
 dus dom oibz vna e. **U**t ei inqt **Q**uid. i. j.
 de fastz. **D**e solu forti pria est vt piscibz eqz
Ut volucris vacuo qcqd i oibe ptz. **S**ciebat
 naqz bra fgo vera ee illa **L**u. Iniaz li. vij. di.
 fortissim. ille e **Q**ui pmpz metuenda pati si
 comin. instet. **E**t differre pt. **E**t illa **M**arci
 alif poete di. **S**ub qcuz onere strepituz oi
 ve labore. **R**ectu stare lica glia n modica est.
 r illa **P**rosperi i li. epigra. epigram. xxxv. **R**e
 ctuz e adusa pati r tolerare modeste. **N**ec q
 rula i queqz voce mouere de. **E**t epigra. xlix
Naqz bonos no blada instant nec alpa fran
 gut. **E**t illa **B**ern. i li. de iprobaroe vicioz. c.
 vj. **N**o turbat adusa pios: nec pspira tollit
Et illa **S**ualteri poete li. vj. **S**it ai fortz stan
 te pteneze morte. **D**egeneres ai pecculqz ig
 bile. summu. **A**redut ee bonu diuturna viue
 re vita. **E**t io i oibz aduisitatibz fortissima at
 qz patierissima fuit. vñ pificata fuit i ipa illa
Bern. Inia. i li. de iprobaroe vicioz. c. iij. di.
Nulli adusi patiens terroze mouet. **E**t sua
 vir paties vora videbit ouas. **¶** **H**abuit qz
 pntē pfeueratie q duplr d: hz pdictu docto
 rem vbi s. c. xj. **U**no mo ppositu pfeueradi
 vsqz i fine. **A**lio mo acp pfeueradi. et subdit
 ide **A**lbert. **V**oluntas bre fgis ad pfeueran
 du fuit inflexibil r act. cessabil. hz oim alio
 ru voluntas e flexibilis r act. cessabil. **¶** **H**ui
 pfeueratia alioz pfeueratoe e iproportiona
 bilis. **D**e pfeueratia at bre fgis hz **A**ctiu. j.
 vbi d: **A**scederut vbi manebat **P**etr. r **J**o
 hanes **J**acoby r **A**ndreas r c. sequit. **H**i oes
 erat pfeuerates vnanimis i oroe cu mlieribz
 r **M**aria mfe **J**hu r fribz ei. **E**t qbz sbis
 habet q ad hndā pfeueratia se qtuoz necessa
 ria. **P**rimu e scroz viroz societas. **U**n d: q
 ibi erat **P**etr. r **J**ohes r c. r io inqt **S**ene

ca ad **L**ucillu. **A**n his puerfare q te melioze
 facturi sunt. r in. iij. li. de ira itez ait **S**umu
 tur a pularoibz mozes. r i. s. cogitadu. in au
 ten. de mona. d: **S**eniorz puerlatone fiet ut
 uerutis educatio pfecta. r **A**mb. i. ij. de offic.
 c. xx. dic. **P**lurimu pdest vnicaqz bonis iu
 gi. **A**it em ppha ps. xvij. **S**i cu bono bonus
 eris r c. r io inqt **A**utor astrolabij. **I**nfames
 fugiat tua puerlatio sp. r socio gaude te meli
 orem frui. **A**d pdicta etia adduci pr illd qd
 inqt **Q**uid. i. ij. de reme. amo. di. **I**n loca non
 nuqz siccis aretia glebis. **D**e ppecurreri flu
 mine manat aq. **T**epidis g r deuotoe aridis
 marie necessaria est bonoz societas hz exem
 plo incitent ad bonu. r io inqt **J**acoby bene
 uetan. sui li. c. xxxvij. **S**rat male sol. ho sol.
 male vadit r ipe. **Q**ui viuit solus mors sibi
 iuncta manet. **U**n i vulgari puerbio d: **S**o
 lo p via andare he folia. **M**itu etia vt s. pa
 ruit e vtilis iuuenibz societas senu. d q auroz
 libri q d: facit. c. iij. inqt. **D**octor efficit se
 nioribz associat. r ppr pdicta dicit sapiens
Ecci. xxxvij. **E**u viro scro assidu. eris. **D**e h
 etia d: **P**rou. xxxij. **F**erru ferro acuit. r ho ex
 acuit facie amici sui **T**uc aut ferru ferro acu
 itur qn vn. ab alio ad bonu faciedu acutior
 reddit. **T**uc ho facie amici sui exacuit qn ipz
 in dei amore feruete fac. **I**o **E**cci. iij. dicitur
Meli. e duos esse sil. qz vnu. hnt ei emolim
 tu societas sue. **S**edm est oronu assiduitas
 io d: q erat pfeuerates i oroe. **D**ionu em al
 siduitas iperat oia: sic hz **L**u. xj. de illo q sua
 assiduitate r peredi iportunitate tres panes
 obrinuit. **I**mportunitate em ac pfeueratia pe
 tentiu aliqn pcedut q als no pcederent. c. fi.
 vbi glo. de res. p. li. vj. r. l. j. **C**. de peti. bo. sb. a.
Et alibi d: q no suffic icepisse nisi pfeueret. l.
 papinian. s. meminisse. ff. de inoff. te. **T**res
 aut panes significat refectoz triu potetiaru.
Na pteute orois memoria reficit pntina dei
 recordatoe. **I**ntelligeria ho fide r dei cogni
 tione. **V**oluntas autem dei amore r charitate
Tertiu e cordis vnanimitas. vñ d: q erat p
 feuerates vnanimis. **T**unc aut ho hz cordis
 vnanimitate qn e vnit. cu prio: amorez fra
 ternitatz hndo. **U**n ad **H**eb. iij. ait aplus.
Charitas fraternitatz maneat i vob. **I**te qn e
 vnit. cu deo ipm p desideria qredo r i ipo qe
 scedo. sic faciebat **D**avid q ps. iij. inqt. **I**n
 pace i idipm dormia r reqelca. **I**te qn e vni
 t. cu seipo: vnu solumō appetedo. s. vltimu
 fine r et nepzie felicitate. sic faciebat **D**avid.
 q ps. xxvj. ait. **U**na petij a dno hac reqra vt
 inhabitet i domo dni omnibz diebz vite mee

Fuit pfe
 uerans

Ad pfe
 uerantia
 reqrun
 qtuoz.

Quartū est mris familiaritas. iō subdit: cū Maria mre Jesu. Qui em̄ se illi familiarē exhibet p spūalē tenorōz: q̄rtuor bona ab ipa recipiūt. P̄mo ei cōicat eis dūia bñficia. vñ Sap. viij. in q̄r Salomō. p̄posui hāc ducez mibi ad zuiuādū: sciēs qm̄ cōicabit mibi de bonis suis. Sc̄do dat eis solatōz q̄ adūsa. vñ s̄dit. Et erit allocutō cogitatiois z tediij mei. Tertio dat leticiā z gaudiū s̄bleuando spem ad supna. iō ibidē s̄dit. intrās i domuz meā z q̄scā cū illa. nō ei hz amaritudinē conuersatio illi⁹ s̄ leticiā z gaudiū. Quarto p̄uenit nra desideria. iō d̄: Eccl̄. xv. obuiabit illi q̄m̄ mī honorificata.

Pars tertia hui⁹ p̄mōis de t̄pantia beate virginis.

Dicit q̄z h̄go bñdicta i vobis p̄positis in themate nro: meū est p̄siliū. s̄ t̄pante z modeste viuēdi. hāc em̄ t̄pantie p̄tutem habuit beata h̄go excellēter sup omnes hoies. vt ait Albertus vbi s̄. c. xciij. Temperantia aut̄ diffinit̄ idē doctor fm̄ p̄hos dicens. Temperantia ē s̄ illicitos animi impetus firma z discreta dñatio. z fuit diffinitio tulij in. ij. retho. Aliā aut̄ diffinitōz ponit gloria sup illud Marc. viij. Erāt q̄ māducauerant q̄s̄ q̄rtuor milia hoim̄ di. T̄pantia ē re frenatio cupiditatis ab his q̄ t̄paliū telecrant. Hui⁹ ar̄ p̄tutē p̄ma ē spēs castitas: q̄ excellētissimo mō fuit i brā h̄gie. Nā i oibz alijs viatoribz castitas ē cū casu ad mīn⁹ i p̄mū mortū veniale. i ipa ar̄ fuit sine casu vllō etiam in p̄ctm̄ veniale v̄l aliquē iordinariū mortū. et q̄ ei⁹ castitas fuit ip̄oportio nabil⁹. Itē fuit excellētior castitate angloz q̄nqz q̄dibz. P̄mo em̄ est mltiplicior. Angli em̄ hnt castitatem tm̄ i spū. h̄go aut̄ i carne z spū. Sc̄do ē nobilior. qz illa naturalis: ista ḡuita. Tertio est vtilior: qz illa ē ex statū merendi ista meritoria. Quarto ē glōsior: qz illa sine victoria. hec cū victoria. Quinto ē laudabilior: qz illa ē necessaria: brē aut̄ h̄gis voluntaria. Hec Albert⁹ vbi s̄. c. xciij. Sc̄da t̄pantie spēs est sobrietas z abstinētia q̄ mltipliciter fuit i brā h̄gine. **Q**uā ar̄ q̄druplex spēs abstinētie. P̄ma ē abstinere ab oibz nociuis. de q̄. j. ad Corinth. ix. d̄. Dis q̄ i agone p̄dēt ab omibz se abstinēt. Ista nociua s̄ vicia z pctā a q̄bus sp̄ est abstinēdū. Vñ Eccl̄. iij. d̄. Sor sapientis z itelligibile abstinēt se a pctis. Sc̄da ē abstinere q̄nqz a licit⁹. qz sic d̄. j. ad Cor. ix. oīa mibi licēt s̄z nō oīa expediūt. oīa mibi licent: s̄z nō oīa edificāt. Sic ad h̄ lex sp̄. ff. d̄ rim nup. vbi d̄. Semp i p̄uentionibz nō soluz

Species abstinētie

q̄d liceat p̄siderādū ē: s̄z z q̄d honestū sit. Facit etiā. c. p̄suetudo. j. di. z. c. facte s̄. h̄ p̄terea cū. c. se q̄n. iij. di. De hac ar̄ specie abstinētie Quid. i. eplis ait. Est h̄tus placit⁹ abstinētiū se bonis. Tertia est abstinētia a supfluis: sic a supfluitate curaz z diuitiaz. quā abstinētiā am pctōres nō hnt. Vñ Eccl̄. xj. d̄. Pctōri dedit d̄⁹ afflictōz z curā supflua vt addat ex p̄greget z tradat ei q̄ placuit deo. Hec autē abstinētia a supfluis commendat̄ in iure a q̄ oīs supfluitas euitat̄. h̄. sane. in p̄hemio sexti z in. l. j. h̄. nulla itaqz. C. de vere. au. enu. z. h̄. q̄ bus. in. j. cōsti. co. z. l. obseruandū. ff. de off. p̄ si. z. l. si. C. de pena. Quarta est abstinere a supfluo cibo z potu. de q̄ Eccl̄. xj. d̄. Cogitauit corde meo abstrahere a vino carne meā. Tale abstinētiā hēbat Daniel. q̄ inq̄t sui lib. c. x. Panē desiderabilē nō comedi. Caro z vinū nō itroierūt i os meuz. Ista ar̄ q̄druplex abstinētia iuenit̄ fuisse i brā h̄gie. p̄mo ei abstinuit a nociuis. s̄. pctis. z ab oī sp̄e malī: f̄mans illud ad Ihes. v. Ab oī sp̄e malī abstinete vos. Sc̄do abstinuit a licit⁹. licituz em̄ erat mīnōiū p̄here z p̄sumare. s̄z ipa ab isto licito abstinuit z p̄petuā h̄gitatē deo vouit. Vñ dicit anglo An. j. Quō fiet istd̄ qm̄ virū nō cognosco. i. me nō cogitaturā p̄pono. p̄sensit aut̄ i mīnōiū q̄rtū ad p̄iugalē habitatiōz simpli. q̄rtū h̄o ad copulā carnalez nō p̄sensit nisi s̄z d̄ditōe: videlicet si deo aliter placeret q̄z ipa p̄posuerat. Vñ Hugo d̄ sane cro vicl. i. li. de sacris inq̄t. Suscepit h̄go p̄iugū s̄z n̄ mutauit h̄gitatē p̄positā. hoc q̄dē fides z pietas p̄fite q̄ ei⁹ p̄fessōz nullatenus minuit p̄iugal p̄sensus sic ipi⁹ castitate nō violauit p̄cept⁹: nec integritatē abstulit partē. **T**ertio abstinuit a supfluis qz nec supflua habuit: sic paruit. vt s̄. dicit̄ ē i purificationē vbi agnū emere n̄ potuit. n̄ supflua dixit. qz nō est locuta nisi h̄ba q̄ spectaret ad dei honorē v̄l p̄mi vtilitatē v̄l ad sui hūilitatē onē. Nec etiā supflua sed vtilia z necessaria cogitauit. Vñ d̄. Au. j. Cogitabat q̄lis eēt ista saluatio. n̄ supflua p̄cupiuit s̄z tm̄ vnū necessariū. s̄. adherere deo z eo frui. de q̄ dicit̄ Au. x. Porro vnū ē necessariū: Maria optimā p̄relegit q̄ n̄ auferet ab ea. Quarto abstinuit a necessarijs. s̄. cibo z potu z alijs necessitatibz corpis. Vñ Amb. vbi s̄. inq̄t. Quid exeqr cibo parsimonia. officioz redūdantiā altez vltra naturā supfluisse. alterū ipsi pene nature defuisse. illic nlla itermisā t̄pa h̄ cōgeminar⁹ ieiunio dies. Et si qm̄ successisset reficiendi voluntas ab p̄terūz obui⁹ q̄ mortem

Sermo. III. De virtutibus Marie

Sobrietatis fignis

arceret non delicias ministraret. dormire non plus cupiditate quam necessitate fuit. et tunc cum desceret corpus: vigilabat animus: frequenter somnis aut lecta reperit. aut somno interrupto continuat: aut disposita gerit: aut gerenda pronunciat. **Hec ille.** **Dicit autem Albertus** ubi s. c. xciiij. q. sobrietatis et abstinentia in viatoribus pro esse cum errore et possibilitate cadendi saltim in primis motibus gula. **Non sic autem fuit sobrietas brevis fignis. quod excellenter** or fuit sobrietate omnium aliorum viatorum. **Præsertim** abstinet plerique aut pro debito satisfactionis pro peccato preterito: aut pro delictioe pene debite in presentia. aut pro cautela euasione pro futuro peccato. **Et in** breui fignis non fuit abstinentia pro debito satisfactionis nec pro peccato preterito: sed pro merito supererogationis: nec pro cautela puisionis: sed pro exemplo edificationis: nec pro delictioe pene: sed pro merito glorie. **Et fuit nobilior abstinentia cuiuslibet viatoris.** **Hec Albertus** ubi s. **Tertia species temperantie est modestia. cuius partes enumerat** **Archidiaconus** i. c. j. in primo super libro modestos. de statu regum. l. vj. **Que sunt principales consistit in tribus. scilicet in dicitur et in factis ac in cultu vestitus.** **Primo igitur dico secundum Albertum** ubi s. c. xv. q. breui virgo habuit modestiam in summo in dicitur suis. **Et arguit sic.** **Nemo unquam linguam domare potuit** **Jaco. iij.** quod intelligit contra d. viatoribus. **Et breui** ma fignis linguam in summo domavit: quia nunquam in lingua lapsa fuit. **Et modestia beatissime virginis in dicitur omnem creaturam excellit.** **Hec ille.** **Est igitur sciendum quod verba brevis fignis habuerunt** quoniam laudabiles dicitur. **Primo enim non fuerit** plura sed multum pauca et brevia. **Non enim** tota serie euangelij inuenit fuisse locuta nisi septies: et tunc breuiter. **primo locuta est** cum angelo ut patet **Lu. j.** dicens. **Quo fiet istud. et ecce** ancilla domini. **Bis igitur locuta est** Elizabeth. **primo salutando.** postea in laude dei. **primo dicens** **Magnificat anima mea dominum.** ut patet in eodem. **Lu. c.** **Bis etiam locuta est** filio. **semel in templo** dicens. **Filius quid fecisti nobis sic.** **Lu. ij.** et seli in prius dicens. **vinum non habet.** **Joh. ij.** **Et seli locuta est** ministris dicens. **Quocumque dixerit vobis facite.** **Joh. ij.** **sp. at breuiter est locuta** nisi quoniam in laude dei prout. **Et tunc multum est comedenda.** quia melius est pauca idonee effundere quam multum inutilibus homines pergrauari. **l. tara. s. triu. C. de ver. in. enuc. loquitas pro seipsum est odiosa. c. sit rector. xliij. di. propterea. i. l. fi. i. fi. C. de ver. promiss. notat doc. quod effundens nimum sermone: incidit in periculum. **Adnotat etiam** **Thomas aduocatus** care. phibet. **fm glo. i. l. ex ea. ff. de his que non in fa. et Bal. i. l. prime. ff. de his que in testa. xlen. Modicitas autem colloquij et breuitas placet****

Verba Marie

iuri. quod probat per legem si quis obrepserit. ubi. factus est unum referre. C. ad le. cor. de fal. et per legem ita vulnerat. in fi. ff. ad le. aq. ubi. immo solo contentus ero. **Exemplo igitur** miris dei breuiter loquitis discat mulieres raro loqui et nunquam in verbis proficere nisi forte in oratione et laude dei. **Secundo** ei verba non fuerunt leuiter placita sed multum ponderata. **Unum** **Lu. ij. dicitur** **Maria autem** profuabat omnia verba hec proferens in corde suo. ubi dicitur **Beda** virginali pudicitie inra custodit secreta christi quoniam nouerat nemini diuulgare volebat. **Sed** ipsa quoniam ille vellet et quoniam modo vellet hec diuulgare reuerenter expectabat. **Et ipsa quidem secreta** tacuit ore: vigili tamen meditatione scrutabatur corde. **Et Bern. in quodam sermone inquit.** **Ne nobis quod spiritum habemus in lingua et torum proferimus et vndique effluimus.** **Maria profuabat omnia que audierat in corde suo.** **fuit enim** velox ad audiendum et tarda ad proferendum. **Qui enim inconsiderate loquitur de leuitate** puniunt. **ar. l. famosi. ff. ad. l. iij. mate. et tunc ponderata sunt** verba antiquorum proferant. **l. placita. C. de sen. et inter lo. om. iij. et. l. labeo. s. fi. ff. de suppl. le. vñ dicitur quod oportet primo animas: postea linguas fieri eruditas. s. illud pro. in phe. ff. **Beda igitur** ubi s. ait. **Imitemur fratres** piam mentem domini suauiter omnia verba et acta saluatoris nostri. **horum meditatione diurna et nocturna in portunas cogitationum nocentium repellamus in cursus horum crebra consideratōenos et primos a fabul supnacuis et maledictis detractionibus colloquij castigare et ad diuine laudis frequentias accedere curemus.** **Tertio** ei verba non fuerunt presumptuosa: sed ipsa in loquendo fuit multum timida et verecunda. **Unum inquit Bern. in quodam sermone.** **quod dicitur primo certissimum** inder fuit ingenite mansuetudinis ac verecundie virginalis. **Aliorum verecundiam suam reputas.** ubi ait a filio auduit: quod mihi et tibi est mulier: tamquam mitis et humilis corde: nihil illi respondit: sed ministros facere quod illis diceret admonuit. **Et sedit Bern. ibidem.** **Toties Maria** auduit filium turbis in parabiliter loquentem. **discipulorum mysteria reuelatez** vidit miracula facere. vidit in cruce pedentem expratē. resurgere et ascendere. et in his omnibus verecundissime fignis non auduit. **hec ille.** **Quarto** ei verba non fuerunt vacua sed multum fructuosa. **Noluit enim incidere in l. fi. C. de reuo. dona. ubi dicitur quod ianua se verba que nullum sequitur effectum.** **Sed seruauit illud quod notat in l. fi. quoniam in pn. ff. de le. primo scilicet quod singula verba in iure. singulariter debet parere effectum. vel quod nullum verbum debet poni sine mysterio** **Fructuositas autem locutionis brevis fignis patet** **Na locuta est cum angelo et ad eum verba de factus est homo. locuta est cum Elizabeth et tripu****

diante Ioseph baptista i vtero clausus. Locu-
 ta e cu filio i templo r deo facte e hoibo sedit. lo-
 cuta e in nuptijs r manifestavit sua glaz xps
 Et ex aq facto vino honorat e spolus. Qui-
 to ei? sba n fuerit iprouida s3 mltu discre-
 ta. Na ille q loqt d3 discrete puidere Quid
 cui vbi qn r quo loquat. oia ei debet fieri suo
 loco mo r tpe. r iur qlitate rei r plone. arg. c.
 fi. vbi glo. ex de traslac. fac. rex. i. l. aut facta. i
 pn. ff. de pccis. q ponit septē cōsiderāda. sgo
 at discrete p̄sideravit qd loqret. qz oia sba
 sua fuerit vtilia r ad nram edificatōz prinē-
 tia. Cōsideravit etiā cui loqret qz nō cuilibz
 viro: s3 del anglo. in q instruit ml̄ieres vira-
 re viroz locutōes. Cōsideravit insup vbi lo-
 qret. qz nō fuit locuta i foro s3 i domo. in q i-
 struit ml̄ieres ne i plateis loquat: s3 i domo
 a viris instruant. Cōsideravit etiā qn loqret.
 s3 qn fuit magis oportunū. qz sic d3 Eccl. iij
 Di negotio tps e oportunitas. fac optie ter.
 in. c. nō d3. d. psan. r af. De ista discretōe lo-
 qndi brē s̄gis inqt Bern. i qdā fmōe. Oia
 q de dño vl a dño dicta vl acta coguerat: mē
 sgo diligēt i corde retiebat: vt cū tps pdicā-
 de vl scribēde icarnatōis ei adueneret: suffi-
 ciente vniūsa put eēt gesta q̄rentibz explicare
 possz. Cōsideravit etiā quō loqret. qz nō cla-
 morose s3 modeste r s̄misse loqbat. Nūq̄ ei
 clamorose locuta e nisi i filij sui passiōe. Tūc
 em fm Augu. foris ei lauauit. Btā igit sgo
 sua loqndi modestia icrepaue loqntē ml̄ierē
 de q d3 Proū. vij. Sarrula r vaga q̄ret ipa-
 ties nō valēs i domo p̄sistere pedibz suis nūc
 foris: nūc i plateis: nūc iur angulos isidiās.
 Scdāz qz modestia. i. i factz hūit excellen-
 tissime brā sgo. vt inqt Alber. vbi s̄. sic argu-
 ens. Eccl. vij. d3. Nō ē iust? q nō peccet. Et
 Proū. xxiiij. Septies i die cadit iust? qd in-
 telligit cōit de viatoribz r de casu veniali. d q
 etiā h̄i. c. septies. de peni. di. iij. videt nāqz ce-
 res supnatural q̄s vinar sine pctō. qd pba-
 tur p. c. penl. ex d p̄b. r i. s. nūc at. xv. di. sine
 pctō eteni null? viuit. c. licz. xlv. di. S3 b̄is-
 sima sgo nūqz peccauit r nūqz cecidit. q i mo-
 destia facti omnē creaturā excellit. Tertio
 modestia p̄sistit i cultu vestii. qd pbat per il-
 lud. j. ad Thim. ij. silr aut r ml̄ieres in hitu
 ornato cū verecūdia r modestia ornātes se n̄
 in tortz crimibz vl auro vl margarit̄ aut ve-
 ste p̄ciosa: s3 qd decet ml̄ieres pmittētes pie-
 tate p oia bona opa. Itē. j. Pe. j. q̄rū nō sit ex-
 trinsec? capillatura aut circūdatio aur: aut i-
 dumēti vestimētoz cult? vbi glo ait. sic eris/
 par? habit?. Dico. qz i qdā epla dic. Du-

lieres serico r purpura idute xpm iduere nō
 pnt. Auro: margarit̄ r monilibz adornate:
 ornāmēta cordis pdiderūt. Itē sup illd. Lu-
 ce. xvj. Homo qdā erat diues r induebatur
 purpura r bysso. inqt glo. si i cultu p̄ciosaruz
 vestii culpa nō esset: fmo dñi nō tā vigilan-
 ter exp̄meret q diues purpura r bysso idut?
 apd inferos irremediabilis torqret. Et qbz
 autoritatibz inuit q adhibēd? e mod? cū cul-
 tu r habitu vestii. Et habitu em r vestitu iur-
 dicaf modestia vl incōtinētia ml̄ierz. l. Item
 apud latrone. s. si qz s̄gis. ff. de iniuri. r ibi
 Bal. sūmādo dic. Tale te iudicabo i q̄li ha-
 bitu te repiero. q at virāda sit p̄opa vestii r
 curiosus ornāt? corpis: h̄i io. c. fucare. de p̄se.
 di. v. Querit octauo qlit ista modestia ve-
 stiū i b̄issima s̄gie fuerit vtz descendēdo ad
 respectissimū hitū: vl p̄siderādo mediocrita-
 tem. r q p̄mo mō vestita fuerit: videt dicen-
 dū fm q̄ dā p̄ sniaz Dico. i qdā epla dicēt
 Anis r ciliū sūt arma penitētū. Itē Abry-
 lo. de tunica icōsutili opinat: q d3 icōsutilis
 sic ml̄ier d3 deformis. nō q sit sine forma sed
 qz habeat malā formā. Ita tunica icōsutilis
 dicta est nō q fuerit sine futura s3 qz habue-
 rit rudes r iestas futuras r desup p̄terta per-
 totū. i. appetiata sic vestimēta pauperz. Si
 igit vestit? dñi adeo fuit respectus r vilit ac-
 asperrim? q r i mē: q i oibz imitatit illi? fu-
 it: debuit esse habit? respectissim?. Qz aut me-
 diocritatē i vestitu suauerit pbat p beatum
 Dico. i qdā epla q inqt. Dnat? vestituz vt
 sordes pari mō fugiēdi s̄ qz nec affectate s̄oz-
 des nec exq̄site delicias landē parit. xij. di. s.
 j. Itē nihil tātū placz deo q̄rū zel? aiarū. vt
 inqt Gre. sup Ezech. ad zelū aut ordinat cō-
 formitas. iur illd. j. ad Cho. j. Dico oia fa-
 crus sum vt oēs lucrifacerē. Cōformitas at ē
 in mediocritate. Sum ḡbtissima sgo fuerit
 maria zelatrix aiaz q oēs marie lucrifacere
 voluit. seqt q oibz hoibz q̄rū potuit fm denz
 se cōparauit. Et iō i vestitu mediocritatem
 habuit. Itē s̄? i mediocritate p̄sistit. ij. ethi.
 vbi etiā dic p̄hs. In oibz medietas ē laudā-
 da. extrema aut vitupabilia s̄. Un Soffre-
 dus i poetria inqt. i oibz vna ē s̄? suare mo-
 dum. Et D: act? i fmōibz dic. Est mod? i re-
 bus s̄ certi deniqz fines. Quos vltra citragz
 neqt p̄sistere rectū. r Sene. i li. tragediaruz
 ait. Quisqz mediū defugit iter stabili nunqz
 tramite p̄git. r iō iuriste dicunt q sp via me-
 dia d3 eligit. vt no. i. s. l3 cū liberr? inli. ex q
 bus cau. ma. nō li. r in l. antiq. cū si. ff. si pa-
 here. p̄ta. Sū ḡbtatissima sgo omibz exera

Mode-
stia in fa-
ctis

Mode-
stia vesti-
um

E
fuit mo-
desta us
habitu

Sermo. III. De virtutibus Marie

Triplex habitus

plū virtutū extiterit etiā i mediocritate hitus
 exēplū dedit. **A**d hāc q̄stioz r̄ndet **Alber**
 vbi s. c. xviij. dicit q̄ triplex ē hit⁹. s. vanitas
 mediocritas⁹ z hūilitas⁹. p̄m⁹ ē reprobād⁹. s.
 vanitas. sc̄ds s̄o hit⁹. s. mediocritas⁹ p̄tinet
 ad modestiā t̄pantie s̄m cōem statū ad quez
 tenē oēs boni xp̄iani q̄ dēt h̄e hit⁹ medio/
 critate. **Tert**⁹ at hit⁹. s. hūilitas⁹ ē p̄fectoz. z
 h̄z s̄it sua extrema z suū mediū. p̄t eīe p̄nū
 hūilis v̄l nimis hūil. **Dicim**⁹ at q̄ hit⁹ br̄ssi
 me s̄gis fuit hit⁹ hūilitas⁹. s. mediate. i. me/
 diocrit hūil. **Et** i illo sensu loq̄t **Diero**. cum
 dic. q̄ ornat⁹ vestitū zc. **I**dē ec credim⁹ de ve/
 stitu dñi z alioz sc̄toz. **S**i at q̄rat cur⁹ co/
 loris eēt hit⁹ br̄e s̄gis. **Dico** q̄ z sc̄ptura de h̄
 exp̄ssam mētiōz n̄ faciat sic nec de hitu xp̄i. t̄n
 credo q̄ vestimētū eī⁹ fuerit s̄ile vestimēto xp̄i
 qd̄ suis māibz fec̄ b. s̄go. **I**pa eī fec̄ filio suo
 puulo tunicā icōsulitē q̄ sic corpus crescebat.
 parit crescebat z illi⁹ p̄portōi s̄p̄ p̄ueniebat.
 quā v̄l q̄ ad crucē portauit. **Et** hec̄ t̄m̄ica fu
 it color⁹ colūbini. sic ē hit⁹ frat̄z m̄ioz. quā q̄
 dē tunicā br̄is frat̄ baptista de leuāto cū esset
 vicari⁹ general⁹ ord̄is n̄ri sel⁹ p̄dicās ml̄i. dix
 it se bis vidisse q̄dā castello i q̄ cū maḡ solē
 nitate z reuerētia ac ml̄s accessis lumiaribus
 oñdit. z iurauit p̄dicā tunicā eē color⁹ p̄dic
 ti. **Cū** ḡ talē colorē elegerit x̄ps p̄ suo vestitu
 credēdū ē etiā beatā s̄ginē i h̄ filio suo volu/
 isse eē p̄formē. **S**z q̄rit q̄l̄r̄ br̄ssima s̄go
 alios viatores i ista mediocritate vestit⁹ po/
 tuit excellere. cū d̄ q̄cūq̄ p̄ano vestes habue/
 rit. **Alij** de eodē p̄ano v̄l sil⁹ potuerit vestiri
Ad h̄ r̄ndet **Alber**. vbi. s. q̄ q̄ s̄m p̄m̄ circa
 p̄riclaria i h̄mōi ars mediū d̄terminare nescit
De cēdēre em̄ ad id̄iuidua iuber **Plato** q̄ai/
 elcere. vt inq̄t **Porphi**. i v̄l̄b. **S**inglaria eī
 q̄ ad nos dicūt i finita. nec eoz ē sc̄ia. vij. et̄h.
Iō i h̄mōi gr̄a potētiōz ē arte. **Dicim**⁹ ḡ q̄ be/
 atissima s̄go excessit alios viatores in cultu
 vestimētoz. i h̄ q̄ sup̄ artē p̄ v̄nctioez sp̄ūsc̄i
 seuit p̄c̄le mediocritatē i hitu hūilitatē ob/
 uare p̄fectissime. q̄ suauit br̄ssima s̄go illd̄
 ad **Phil**. iij. s. **M**odestia v̄ra nota sit oibz
 hominibz.

Colorve
stū ma/
rie

Pars q̄rta de prudētia br̄e s̄ginis
A v̄bis themat⁹ n̄ri dixit s̄go b̄ndi
 tra. **M**ea ē prudētia. **I**n ipa em̄ vt
 ait **Alber**. vbi s. c. lxxij. fuit prudētia excelle
 tior q̄i aliq̄ alio viatore. iō in officio assum/
 ptiois illi canit eccl̄ia dices. s̄go prudētissi/
 ma q̄ p̄gredēt⁹ zc. **S**ciēdum ē aut̄ q̄ vt ait
Gene. in li. x. iij. s̄tutibz. **T**ria sūt ad pru/
 dentia p̄tinentia. s. p̄terita recogitare. p̄ntia

Tria ad
pruden/
tiam per/
tinent

ordinare. z futura p̄videre. iō de ip̄ndētibz
 d̄r **Deut**. xxiij. **S**es absq̄ p̄silio ē z sine pru/
 dētia. v̄tinā saperēt. s̄p̄terita. z iralligerēt. sc̄z
 futura. ac nouissima p̄viderēt. **D**as ec̄ pres/
 prudētie ponit **Tulli**⁹ i. ij. reth. z d̄ ist⁹ ec̄ h̄
 in p̄be. insti. s̄. q̄z. de q̄bz h̄ breuit̄ p̄traseo. q̄z
 de ip̄s i. ij. p̄te rolarū s̄monū. ser. viij. p̄te vl.
 diffuse tractauit **B**ea igit̄ s̄go prudētissima
 fuit. q̄ p̄terita z p̄ntie recogitauit. v̄n dicere
 poterat illd̄ p̄s. lxxvj. **C**ogitauit dies antiq̄s
 z ānos et nos i mēte habuit. p̄ntia q̄q̄ b̄n̄ di/
 sposuit z disponit. **U**n̄ de illa dic̄ sc̄ta ma⁹ ec
 delia i officio v̄sitarōis sue. **D**isposuit nāq̄
 inferiora oia sua sapia prudētia z industria
 pp̄ullata. **S**uta q̄z op̄tie p̄uidit dū p̄ hūilita
 te sua se ab oibz generatōibz beatificādam et
 magnificāda eē cogit. di. **Luc**. j. **R**espexit
 hūilitatē ancille sue. ecce eī ex h̄ bea. me dicēt
 oēs genera. **F**uit ec̄ prudēs p̄suādo oia s̄ba
 hec̄ q̄ de filio puulo dicebat. z ferēs i cord̄ suo
Au. ij. s. cū his q̄ sc̄pta erāt de eo vt d̄r **Beda**
Prudēt q̄z diabolo occultauit s̄gitatē suaz.
 prudēt euasit p̄secutōz **H**erodis z filii. iugi
 ens i egyptū cū eo. ei⁹ q̄z prudētia apparer p̄
 ea q̄ dixim⁹ i p̄te p̄cedēt. z modestia z pauca
 tate locutōis ei⁹. sc̄ptū est em̄ **Prou**. xj. **U**ir
 prudēs tacebit. z. xij. eiisdē li. s̄ba prudētis
 statera p̄derabūt. z **Prou**. x. c. itez d̄r. **Q**ui
 moderat labia sua prudētissim⁹ ē. **P**ieterea
 si sc̄ia sc̄toz prudētia ē. vt d̄r **Prou**. ix. p̄fecto
 hāc sc̄iaz hūit ipa sc̄ta sc̄toz br̄a s̄go. **E**t si sc̄a
 cri ambulauerit p̄ vias prudētie. iuxta illud
Prou. ix. **A**mbulate p̄ vias prudētie. p̄fecto
 credēdū ē q̄ ipa s̄go s̄ginū z sc̄toz sc̄tissima
 p̄ vias ipas ābulauit. **Q**z aut̄ br̄a dei geni
 trix prudētissima fuerit p̄bari p̄t p̄ illd̄ **Pro**
 uer. iij. **D**ns sapia s̄udauit tr̄a. i. br̄az s̄ginē
 stabilinuit celos prudētia. p̄ celos at̄ ei⁹ sensus
 intelligi p̄nt. q̄s d̄ns prudētia repleuit. **P**a
 ter q̄z prudētia s̄gis si p̄scrutemur diffinitōz
 ip̄i⁹ prudētie quā ponit **Tulli**⁹. ij. veter⁹ re/
 tho. di. **P**rudētia ē rez bonaz z malaz sc̄ia.
 cū q̄ zcordat z meli⁹ diffinit̄ iur̄icōsulē i. l.
 iusticia. s̄aur⁹ prudētia. ff. de iusti. z in. z ipa
 tor insti. eo. ti. j. di. **P**rudētia ē diuiaz atq̄z
 hūanaz rez noticia. iusti atq̄z iniusti sc̄ia.
Bea etenim s̄go diuiaz z hūanaz rez atq̄z iu/
 sti z iniusti noticiā sup̄ oēs viatores hūit. vt
 patere p̄t ex dict⁹ in p̄te. iij. h̄ op̄is. s̄. j. p̄te. iij.
 z patebit ex dicēdis. j. ser. v. z. vj. h̄ p̄ris. ḡ
 sup̄ oēs viatores prudētissima fuit. **U**n̄ illi
 dixit de⁹ illd̄ p̄. vij. **D**ic sapie. lozor mea es. z
 prudētia voca amica tuā. **U**t eī d̄r p̄hs li. j.
 magnoz moralitū. c. lxxj. prudētia ē sc̄ia atq̄

Prudē
tissima
fuit

chirecor futuū. z vt ait **Tullio** i tuscū. q̄sti. li. j. nihil ē hoīs prudētia dulci⁹. **Et Cassio.** li. vj. eplaz. eplā. x. inq̄t. **Sola** ē prudētia q̄ rebz oibz p̄ponit q̄n i hoīe felicit̄ iuenit. ē em̄ m̄ oīm futuū. c. j. de off. ci. z. j. q. v. c. p̄ntuz. **De** q̄ phs̄ dicit̄. j. reth. c. xij. prudētia ē p̄ intellect⁹ sine q̄ nō p̄siliari p̄r de bonis z opti- mis dicit̄ ad felicitatē. z ista n̄ iuenit nisi i bo- nis. **Un̄ Aristo.** i. vj. ethi. inq̄t. i possibile est aliquē prudētē eēnō bonū. z b. **Tho.** ij. ij. q. xlvij. ar. xij. pbat̄ triplīcā rōe q̄ p̄fecta prudē- tia i p̄coribz n̄ est. **Aut̄** ḡ b̄tissima h̄go fuerit optia z oibz futuū ornata. claz ē q̄ fuit pru- dentissima **Si** ei prudētia nō habuissz. p̄pe hō appellari n̄ potuissz. qz vt ait phs̄. ij. de aīa. **Hō** ē prudētissimū aīaliū **Ite** deo displi- cuisset i oibz opibz suis. qz vt inq̄t exop. **Dis- plicet** ip̄udēs vñ placere studet. q̄ ḡ summe placuit altissimo: prudētie futuū hūit i sum- mo. **Et** qz i libro p̄blemātū. p̄r. xxx. d̄t phs̄ q̄ hoīes p̄ni capir̄ prudētiores s̄t eis q̄ s̄t ma- gni capir̄. **Iō** gl̄iosa h̄go q̄ fuit capir̄ n̄ ma- gni z i flari. i. sup̄bi: s̄z erigui. i. hūillimi: pru- dētie futuū meruit adipleri. **Tāta** autē erat b̄tē h̄gis prudētia vt etiā i ei⁹ facie relucet. **In** illō **Proū.** xvij. **In** facie prudēt̄ relucet sapia. **Quia** igit̄ **Proū.** xij. sc̄ptū ē. **In** cor- de prudēt̄ req̄s̄cet sapia: z i doctos q̄s̄z eru- diet. **Iō** rogem⁹ ip̄az sapiētissimā h̄ginē vt nos doceat p̄vias prudētie ambulare. ad qd̄ hortat̄ sapiēs **Proū.** ix. prudētia em̄ p̄ciosior est auro. vt d̄t **Proū.** xvj. **Nā** defendit a ma- lo. iūē illō **Proū.** ij. prudētia seruabit te: vt em̄ar̄ a via mala. **Ite** mltiplicat i bono. vñ **Proū.** xix. d̄t. **Custos** prudētie iueniet bona s̄z i p̄nti vita. z i futura gl̄ia. **Ad** quā nos p- uenire faciat ip̄a h̄go prudētissima **Amen**

De tribz alijs futuū b̄tē h̄gis. s. orōis fer- uēt̄. p̄funde hūiliatōis z icopabil̄ h̄gitatis. **Sermo.** iij.

In tribus b̄n- placitū est sp̄i meo. **Eccī.** xxv. **Tria** s̄t q̄ aīaz maxie deo p̄im- gūt. **Primū** ē seruēs orō. de q̄ **Bern̄.** i q̄dā ser. ait. lz sp̄ videamur a deo in orōe: tū z p̄ntam⁹ z oīdīm⁹ nos q̄si facie ad facie cū deo loq̄ntes. orōe ei cū deo loq̄mur vt ait **Amicēna.** x. sue metha. c. iij. **Idē** q̄z **Be- itez** inq̄t. **O**zō ē hoīm deo adherēt̄ affectō z familiar̄ q̄dā ac pia allocutio. **S**c̄dm̄ ē p̄fū- da hūiliatio. de q̄ **Eccī.** xxv. d̄t. **O**zō hūiliā- tis se. p̄ exauditiōis suffragio deū adit. hūili-

tas ḡ i p̄spectu dei nos z orōes n̄ras rep̄ntat. adeo ei ē illi gr̄a q̄ illam h̄ntes sp̄ in p̄spectu suo eē desiderat. vñ saluator **Mat.** xix. dice- bat. **S**inite puulos. i. humiles veire ad me. **Tertū** ē h̄gitas. de q̄ salomon ait **Sap.** vj. **I**ncorruptō fac eē primū deo. has at tres h̄- rutes excellētissime i se hūit b. h̄go. **Iō** dice- re poterat h̄ba themat̄ n̄ri. sup̄ q̄bz aliq̄d de his tribz futuū differem⁹.

Pars p̄ma in q̄ tractat̄ de seruēt̄i orōis stu- dio b̄tē h̄gis **Marie.**

Dicit **Albert⁹** sup̄ missus ē. c. lxxx. q̄ h̄- tus orōnis i b̄tā h̄gie excellētissima fuit. **O**zō em̄ alioz sc̄toz nō innitit̄ alicui iuri ex p̄te sui s̄z tm̄ misericōdie ex p̄te dei. **O**zō aut̄ b̄tissime h̄gis innitit̄ gr̄e dei. z iuri naturali z iusticie euāgelij: ac decalogi. qz fili- us tenet nō tm̄ exaudire m̄sem. s̄z illi obedire **Iūē** illō **Ero.** xx. z **Mat.** xv. **H**onora p̄rem- tuū z m̄sem tuā. **Un̄** ap̄lus ad **Ephē.** vj. ait. **Filij** obedite parētibz v̄ris. **Qd̄** z ip̄a videt̄ i- nuere imō orādī nō vtēs orōe simplici: s̄z in- sinuatōe di. **Ioh.** ij. vinū nō h̄nt zc. **Un̄** vir- tus orōis ei⁹ fuit excellētissima i sūmo. tū qz habebat nobilissimū modū orādī. vt d̄t **Du- go** de sc̄to vic. i. li. de sacris. **Tū** qz ei⁹ orōz habe- bat rōz iustitiōis z imperij. **Tū** qz erat ip̄ossi- bile eā nō exaudiri. **Iūē** illō. ij. **Re.** ij. **Pete** m̄ mea: neqz em̄ fas ē vt auertā facie meā a te. **Et** **Hester.** v. **Q**ue ē petitiō tua hester? p̄ q̄ re postulas z etiā si petier̄ dimidium regni mei obtinebis **Si** ḡ orōz iustoz exaudiet de- us. **Proū.** xv. z. c. i. ḡuibz. ij. q. j. m̄to magis orōem m̄ris sue iustissime. **Et** si orō hūiliat̄ se nubes penetrat. **Eccī.** xxxv. **P**rofecto orōes humillime h̄gis celos penetrabāt. ip̄a aut̄ h̄- go sp̄ orabat. **Nā** z qn̄ laborabat corpe p̄ con- templatōz eleuata erat m̄te. nec miruz. **Si** em̄ qui p̄seruat h̄bū mltiplicat orōem. vt d̄t **Eccī.** xxxv. p̄fecto ip̄a q̄ p̄seruabat oīa verba dei: p̄ferēs i corde suo. orōes mltiplicabat. nec vnqz a vocali vel m̄tali orōe cessa bat. **Fuit** ḡ leata h̄go oīm muliez deuotissima imo om- nium creaturaz q̄ vnqz fuerūt aut erūt a p̄n- cipio mūdi vsqz i finē. **Un̄ Bern̄.** sup̄ **Wis- sus** ē: de illa inq̄t. **U**irgo sancta. h̄go sobria. h̄go deuota. q̄s em̄ castior illa: q̄s deuotior: q̄ si dicat. null⁹ vnqz fuit. **Si** em̄ vt d̄t **Judith** vij. **Judith** clauis morabat̄ in secreto arbi- culo domus sue ieiunās z orās. z **Anna** pro- phetissa non discedebat de templo ieiunijs z obsecrationibus deseruēt̄s die ac nocte. **Au- ce.** ij. z de sancta **Ecclia** dicitur **U**irgo deo de- uota semper euāgelij xp̄i gerebat i p̄ctore

D **Martha** seruēt̄issi- ma i orā- tione

Sermo. III. De virtutibus Marie

Suo et non diebus neque noctibus colloquiis diuini et oratione cessabat. quod de regie benedicta cre-
dendum est quod in terra posita tota mente stabat
in celo: propterea Bern. ubi s. ait de anglo Sa-
briele. Quo ingressus est ad eam: puta in secretari-
um pudici cupienti sui: ubi illa clauso super se
ostio orabat preme suum in abscondito. Solent enim
angeli assistere orantibus et delectari in his quibus vi-
dent lenare manus in oratione. atque holocaustum sancte
deuotionis gaudet se offerre diuino spectui al-
tissimi. Nec ille. Unum brachium rego in his formis
fuit filio suo quod delectabatur solitariis orare
Matt. xij. et Au. vi. Ite ipsa benedicta dei mir-
alios inducitur ad orandum. et in Act. j. de apostolis
dicit quod stabat in oratione cum Maria matre Iesu. Effic-
cacia autem eius orationis patet. Nam sicut moyses oratione de-
bellauerit Amalech. Exo. xvij. et spem fuga-
uerit. Nunc. xxj. Anna quod sterilis filium peperit
rit. j. Re. j. et Helias pluuiam. iij. Reg. xvij. et
Ezechias infirmus ad mortem sanitatem recupera-
uerit. iij. Re. xx. et Daniel cum sociis ignis im-
passibilitatem. Dan. ij. et Susanna a morte
liberatio. Dan. xij. matris enim fuit incopabili-
ter quod hec deuotissima rego suis piissimis pe-
cibus impetravit quod deum de celo ad terram descendere
fecit. et eius efficaciam premeruit: atque humani gene-
ris salutem obtinuit.

¶ Pars secunda habet sermonis de humilitate beate regine.

Maria humilis
Humilitas beate regine fuit profunda:
honorata et fructuosa. Primo fuit pro-
funda. Intra enim se humiliavit quod an-
cillam se vocauit: cum esset omnium domina. Unum dixit
Luc. j. Resperxit humilitatem ancille sue. super
quod sicut dicit Bern. humilitas sui conceptus:
ancilla vero deuotione commendat famularum
Secundo se fecit seruam: quoniam tribus mensibus Elizabeth
deseruiuit. Unum Beda super Luc. inquit. Festi-
nater abiit et Zacharie domum intravit ut Eli-
zabeth uisitaret. ac pregnanti grauidae et gran-
deue iuuencula ministraret. Et Amb. super Luc.
ait Discite mulieres sedulitatem quam pignatibus
delectatis exhibere cognatis. Mariam nempe
quod sola pueri penetrantibus stabat non a publico
reginatus pudor. non a studio asperitas motu.
non ab officio pleritas itineris retardauit.
Tertio se fecit omnium infimam. ut patet Actuum. j.
ubi recitatis nominibus apostolorum ipsa in fine omnium tanquam
infima omnium ex humilitate ponitur uoluit. suas il-
lud filij sui dictum Au. xij. Recubite in nouissi-
mo loco. id est super omnes exaltari premeruit. unum Ber-
nardus in quodam sermone ait. Ita exhibebat se vl-
timum omnium: ut omnium nouissima poneret. Infra
scilicet uidebas et penitentes. Infra etiam illa dicit quia

christus septem demonia eiecerat. Merito igitur fa-
cta est omnium domina quod se omnium exhibebat ancilla. Nec
ille. Nihil ei est tam peculiare ipsi maiestati:
quod humilitas: pro qua sola dei suam imitatio ut dicit
in. l. fi. C. de dona. in. vi. et vi. ¶ Ut autem melius
videre possimus quod profunde se humiliavit: pul-
crum erit considerare eius uite discursum. et inueni-
emus quod in omnibus et cogitationibus et locutionibus
suis humilitatem seruauit. Primum quod dicit in anio. Ut
autem humilitas autem eius magis elucescat: consideremus
quod dicit. Eue elatio se erexit. Nam dicit Iohannes
Damasc. in quodam sermone. Eua se erexit super deum
quod se uoluntatem suam diuine uoluntati proposuit
usque ad deum quod eius diuinitatem appetere ausa fuit
contra deum quod se eius preceptum uenire presumpsit
Beata autem rego Maria humiliavit se infra ce-
teras mulieres et usque ad mulieres et propter mu-
lieres. Primum infra mulieres. quod libet enim mulier
uult habere spem diuinitatis. et in partu pulcherrimum
thalamum et molle lectum: atque obsequium ancilla-
rum et abundantiam panorum et cunas ad recipiendum
puerum. post partum uero uult habere quietem et ocium
Sed rego habuit spem pauperem. pro thalamo
stabilium. pro lecto fenam. pro ancillis bonam et asinum
pro panis preciosis uilitatem panorum. pro cunis pse-
pium. pro quodeter ocio eam oportuit fugere in egyptum
Ecce quomodo infra mulieres se uoluit humiliare
cum Eua super deum se uoluerit exaltare. ¶ Secundo
de se humiliavit usque ad mulieres. cum Eua se ere-
xerit usque ad deum. Ipsa enim rego nunquam alicui se re-
tulit in sortio mulierum. sed eam et tanquam unam illam
se exhibuit. sicut patet in circumsione filij. in sui pu-
rificatione et in festiuitate uisitatione. Unum Bern.
in quodam sermone inquit. Virgo benedicta non indigebat
purificatione sicut nec filius eius circumsione. Sed uo-
luit esse inter mulieres sicut una illam: nam et filius fuit
in medio puulorum. Tertio humiliavit se propter
mulieres. id est propter illam uilitatem et fructum. Nam
non tamen uoluit esse rego sed etiam humiliari uoluit et
esse coniugata. et postmodum uidua derelicta ut
omnibus mulieribus spem et fiduciam daret salutem: om-
nes quod non tamen regies saluam sicut etiam coniugate ui-
due. ut dicit. c. j. de seru. tri. et fi. ca. Quia ergo Eua
habuit elationem. Maria uero humilitatem. id est ipsa
fuit gratia repleta. illa uero gratia euacuata. Unde
Bern. ubi s. inquit. Eua pro superbia dei creaturam
se esse non considerans deo parificari uoluit. ma-
ria uero factori suo se humiliter subdit ancillam se
noiauit. Iohannes Eua est abiecta: ipsa uero electa.
Seruauit namque rego illud quod dicit Iudith. viij
Humiliter illi aias nra. aliter ei gratia toleri non
potuisset: nisi humilitatem cordis habuisset. quia
ut dicit. j. Pe. v. De superbis resistit: humilibus
autem dat gratiam. Superbis enim ad fontem gratie

accedit cū ore eleuato. **J**ō ipleri nō p̄t. iux̄ il-
 lud **Proū. xvij.** Qui exaltat os suū q̄rit rui-
 nam. hūilis aut̄ ad fontē gr̄e accedit cū ore i-
 clinato. 7 iō impleri meret̄. **fuat em̄ illd̄ Jo-**
sue. xliij. Inclinate corda v̄ra ad dñm tenz
 isrl. qz ḡ brā f̄go nō habuit cor eleuatu p̄ su-
 perbiā sz inclinatu p̄ humilitatē verā. iō grā
 dei impleri meruit. **fuauit em̄ illud ps. xliij.**
Audi filia 7 vide 7 iclina aurē tuā. **Supb̄**
 etiā accedit ad fontē gr̄e cū corde clauso. qd̄
 significatū ē **Zach. v. vbi d̄r.** Misit massas
 plumbeā i os ei⁹. hūilis f̄go accedit cū ore ap-
 to: iux̄ illud ps. di. **Os meū aperui 7 attraxi**
sp̄m. **B**rā f̄go accessit ad fontē gr̄e ore ap-
 to. i. cū seruēt̄ desiderio. **Et iō impleta fuit.**
Un̄ de illa d̄r. Prouer. vlt. Os suū aperuit
 sapie. **Supb̄** etiā accedit ad fontē gr̄e cū
 vase pleno: qz cor h̄z plenū amore mundano
Humil̄ aut̄ accedit cū vase vacuo. 7 iō iple-
 ri meret̄. **Quaprop̄ Aug⁹. in qdā s̄mōe ait.**
Uas es sz plen⁹ es. funde qd̄ habes vt reci-
pias qd̄ nō habes. Funde amorē seculi vt im-
pleas amorē dei. **B**rā aut̄ f̄go accessit cū va-
 se vacuo qz om̄ia mūdana desuper. 7 iō grā i-
 pleri p̄meruit. **Un̄ ip̄a inq̄t. Luc. j.** Esuriē-
 tes impleuit bonis 7 diuites dimisit ianes.
Secdo habuit humilitatē in f̄bo qñ dixit
Resperit humilitatē ancille sue. Magnam
em̄ ond̄it humilitatē dicēs se respectam ac si
diceret. Nō erā digna vt in me aspiceret: et
tñ asperit gr̄as mihi infundēdo. 7 resperit i
meū vt rez descēdēdo. **M**agnā etiā humili-
 tatē demonstrauit qñ nō m̄rem dei se appella-
 uit nec reginā celi. sz ancillā xp̄i. **Un̄ Petrus**
rauenen̄. in quodā s̄mōe ait. Ecce quaz vo-
 cauit angelus dñam: ip̄a se recognoscit 7 vo-
 cat ancillā. qz deuot⁹ anim⁹ infusus b̄nficijs
 ad obsequiū crescit. auget̄ ad gr̄am nō ad su-
 perbiā p̄umescit: nec ad arroganciam p̄silit
Maximā etiā humilitatē ond̄it cum dixit.
Resperit humilitatē ancille sue. Nō aut̄ di-
xit nobilitatē vl̄ sanctitatē. Illa aut̄ ancilla ē
humillima q̄ nō reputat se dignā vt etiā sit
ancilla. ac si diceret. Nō tm̄ me dico respectā
nō tm̄ me appello ancillā: sz etiā dico me vt
sim ancilla indigna. **S**eruauit ḡ hūillima
 f̄go illd̄ **Pudētij i li. de p̄fictu vicioz 7 s̄-**
tutū dicēt. Desine grāde loq̄ fragit de⁹ om̄e
 supb̄. **M**agna cadūt. inflata crepāt. tume-
 facta p̄munt. **D**isce sup̄ciliū reponere. discce
 cauere **Un̄ pedes foueā q̄sq̄s sublimē mina-**
ris. Peruulgata viger n̄ri sn̄ia xp̄i. Scāde-
re celsa hūiles. 7 ad ima redire feroces. Quia
em̄ verā eē sciebat sn̄iam. Claudī. li. j. di. In

q̄nat egregios ad iūcta supbia mores. **Et il-**
 lam autor̄ astrolabij. s̄i sua sit p̄ceps disci-
 mina q̄sq̄ supb̄. **I**ntolerabili⁹ nihilē q̄ vi-
 ta supbi. **Et illā Faceti poete. c. ij. di.** **U**t pla-
 ceat cūct̄ nullū decet eē supbū **Qui sic inflat̄**
desinit esse bon⁹. iō voluit seruare consiliū
Quid. ij. de arte man. di. Erue fast⁹. Quisq̄s
mansura curā amoris habes. 7 in. ij. de tristi-
bus. Tu q̄z formida nimīū s̄blimā sp̄. U-
ue tibi 7 lōge nomina magna fuge. Et illud
Sual̄. poete li. j. Parcite mortales aios ex-
rollere fastu: Nouerat nāqz verā eē sententiā
Marcial̄ dicētis. Etherea pacē v̄t⁹ 7 sup-
bia tollūt. Quaprop̄ sp̄ i aio 7 i locutiōe sua
humilitatē fuauit. Sciēs q̄z q̄ licz i mente
q̄s habeat hūilitatē: tñ etiā tenet̄ in actibz ex-
terioribz illā demonstrare ne p̄p̄ aliq̄s act⁹ su-
pb̄ia p̄cedētēs p̄xim⁹ scādalizet. Un̄ i. ij. de
arte amādi Quid. inq̄t. Nō nater in vultu
dānosa supbia vestro. Quis ad aliud p̄posi-
tū dixerit: voluit b̄rissima f̄go i oibz actibz
suis hūilitatē exēplū demonstrare. **Pro cui⁹**
dedaratoe dico q̄ tertio habuit humilitatē
in signo. si ei est magne hūilitatis qñ q̄s p̄fe-
cte se s̄bjct̄ sup̄iori. illiqz obedit hylarit̄: ser-
uās illud ad Heb. vl. Obedite p̄posit⁹ v̄ris.
Signū aut̄ est maior̄ hūilitatē qñ q̄s cōli
obedit ei⁹ humilitē s̄bjct̄. Sz signū maxie
hūilitatē ē: qñ q̄s obedit 7 s̄bjct̄ur inferiori
suo. vt inq̄t glo. i clemen. j. de reli. domi. Brā
aut̄ f̄go oibz v̄ltiorē se reputās nulli se p̄fere-
bat. Et nō tm̄ sup̄iori suo. s̄. deo: sz etiā cōli
7 inferioribz se postponebat. vt. s̄. panit. o-
busqz seruiebat hūilit̄ 7 se oiz v̄ltiorē extima-
bat. Iux̄ illd̄ apli ad Phil. ij. s̄. Sup̄iores i
uicē arbitratēs. Nūqz em̄ stare voluit i mou-
re elatōis: sz sp̄ i valle hūilitatē. Sciēs q̄ sic
om̄es aq̄ naturalit̄ fluūt ad valles 7 ad loca
humilia. nec illa p̄trāscūt nisi p̄us fuerint re-
pleta. sic diuina grā illuc ingredit̄ vbi humi-
litatē vallis 7 p̄cauū inenit̄: dicēte Aug. i li.
de s̄b̄is dñi. S̄fluuit aq̄ ad hūilitatē vall̄ de
sup̄cilio montis. Quia iḡt̄ b̄rissima f̄go sp̄
elegit h̄itare i valle hūilitatē. iō i tali valle
fluit fons sp̄s̄s̄ci. creuitqz liliū padiss̄ 7 accē-
sus est calor amoris igniti. p̄p̄ p̄mū āt d̄r. p̄
ps. Qui emittit fontes i p̄ualibz in t̄mediū
mōriū p̄trāsibūt aq̄. vnā em̄ vallē circūstant
duo mōtes. 7 hūilitatē circūstant due sp̄s̄
supb̄ie. vna q̄ nascit̄ ex re t̄pali. alia ex gratiā
sp̄ualibz. Beata autē virgo habuit occasio-
nem superbiēdi ex re t̄p̄rali. qz fuit ex stir-
p̄ regia progenita. It̄ ex gratia spiritali.
qz fuit in matrē dei assumpta Sed primam

Maria
humilis
in verbo

Maria
humilis
in signo.

Sermo. III. De virtutibus Marie

occasione repulit cū fabro hūillimo se i mī/
monū iunxit. pp̄ qd̄ **Ser̄. sup̄** **Missus** ē
ait. **Que** ē hec ūgo tā venerabil' vt saluterur
ab angelo. tā hūilis vt respōsara fuit fabro?
Pulcra pmixtio ūgitat' z hūilitat'. nec me/
diocrit' placz deo. illa aīa i q̄ z hūilitas z men/
dat ūginitatē z ūgitas exornat hūilitatem.
Hec ille. **Occasione** ūo sedam repulit qn̄ se
ancillā dei vocauit cū esset ūo dei spōsa. et q̄a
sp̄ i valle hūilitat' stetit. iō aq̄ diuie gr̄e i cā
abūdantissime fluit. **Ut** em̄ inq̄t **Ser̄. sup̄**
Missus ē. **Semp̄** solet gr̄e diuie familiaris
esse ūocus hūilitat'. **Ex** pdict' igit' apparet
q̄ cū hūilitas sit maior z mag' meritoria: ac
maiori laude digna qn̄ q̄s hūilitat' hūis occa/
siones sup̄biēdi. i. diuitias: dignitates: pul/
critudine: nobilitatē: z hūmōi: q̄s si habeat oc/
casionē se humiliādī. vt q̄ ē ignobil' miser.
z vilis. p̄fecto p̄stat brām ūgine eē hūillimā
q̄ cū esset nobilissima sanguie z pulcerrīa cor/
pore. vt patuit i sedab' op̄is p̄re. **Multas**
q̄z habuerit diuitias z thesauros i magorū
oblatiōe. essetq̄ oim̄ ūtūū z gr̄az plenitudi/
ne famosissima z dignissima atq̄ mī dei acce/
li terreq̄ regina. tū tā p̄funde se vilitate vo/
luit. **Ūgo** gliosa. **D**alabastz hūilitatis.
Dūmitat' odor. **Tu** ūgo alta generosita/
te. altissima pulcritudine. z tū infimā es hu/
militate. **Tu** sublimis abundanti facultate.
Tu gliosa dignitate z tū i hū mūdo vilis z re/
specta esse voluisti p̄funda hūilitate. **Et** iō
sup̄ illa ūba **Luc. i.** **Turbata** est in sermone
ei'. **dic̄ glo.** **Alterata** est ūgo ex cellitudine in/
audite laudis. **Si** em̄ vituperiū de se ip̄a au/
disset: i magnā leticiā: vt inq̄t scrius **Bernar/
dinus** i smōe annūciatōis p̄silit'z. **Delecta/
bat** em̄ habitare i valle p̄funde hūilitat'. i q̄
nō solū p̄fluuiū scrip̄sū recepit: s̄ etiā liliūz
p̄ditiū generauit. qd̄ **Lan. ij.** inq̄t. **Ego** flos
cap̄i z liliū zualliū. **Dr̄** em̄ x̄ps liliū zualliū
q̄z nat' est de mīre hūili q̄ fuit zuall'. **Sz** tū i
plati ponit' zualliū: qz oēs sp̄s hūilitat' i ea
fuerūt. **In** hac q̄z valle hūilitat' accensus
fuit calor diuini amor'. **In** valle em̄ solz esse
lar celi feruētior: q̄z in mōtib: tribz de causis.
Prima est qz ignis nō atredīt nisi i spisso z
humido aere. i montibz autē ē aer subtil' i val/
le ūo spissus z humidus. **Alia** est qz i monti/
bus aer subtil' ex sui leuitate huc illucq̄ im/
pellit. z sic frigid' inuenit'. **Tertia** est qz ra/
diū solis ad latera montiū descēdētēs: sese re/
siliēdo p̄cutiūt z colorē multiplicāt. **In** hac
igit' valle hūilitat' ūgineē fuit accensus ar/
dor amoris q̄ causabat' ex humido sue pieta

tis z trāq̄llitate mētis z exagitatōe diuerse
ūtūū. **Quarto** habuit hūilitatē i facto qn̄
Elizabeth cognate sue obstetric' officiū ipen/
dit aptans filiū: lauāsq̄ vrensilia domus. ap/
tans lectū: z cetera vilitatis officia exercēdo
atq̄ seruens ip̄a que erat dñā ancille sue. et
mater dñi matri sui famulādo. **De** q̄ **Amb.**
sup̄ **Luc. ait.** **Abijt** **Maria** in mōtana. nō
quasi incredula de oraculo. nec quasi incerta
de nuncio. nec q̄si dubitās de exēplo. s̄ quasi
leta p̄ voto. religiosa p̄ officio. festina p̄ gau/
dio. **Et** infra. **Nāsit** autē cū **Elizabeth** qua/
si tribz mētibz q̄ em̄ p̄pter officiū venerat: in/
herebat officio. **Sz** q̄ demōstrabat' eius p̄fun/
da hūilitatio. **Scriptū** est em̄ in. c. si q̄s. de
peni. di. ij. exercitia hūilitat' sunt si se vilitati/
bus officijs s̄dat z mīsterijs indignioribus
tradat. **Sēdo** p̄ncipalit' in hac p̄re dico q̄
hūilitas brē ūgis fuit honorata. **Et** em̄ hūi/
litas coacta: spōtanea z honorata. **Hūilitas**
coacta z si de senō sit meritoria: h̄z tū meritū
qn̄ ip̄a necessitas ūrit in virtutē. **Et** hec fuit
hūilitas **Joseph.** de q̄ d̄: p̄ ps̄. **Hūiliauerūt** i
cōpedibz pedes ei'. **Hūilitas** ūo spōtanea
z si de se sit meritoria: h̄z tū intra se cām vnde
generē. iū illud **Nichee. vj.** **Hūiliatio**
tua i medio tui. **Hūilitas** autē honorata ē:
que nullā h̄z coactōz nehmōi occasionem.
Sz q̄ro pl' tal' extollit'. tāto mag' ad humi/
liora puocat'. z hec fuit hūilitas **David:** q̄ i
sublimitate regia p̄stitit'. dicebat. ij. **Re. vj.**
Audam z vilitor' h̄z plus q̄ sum: z ero humi/
lis in oculis meis. **Tal'** fuit hūilitas **Marie**
que honorata ab angelo q̄ eā salutauit. a pa/
tre celesti q̄ eā ab eterno i sponsaz elegit. a spi/
ritu sc̄o q̄ in ea sup̄uenit. a filio dei qui de illa
carnē assumpsit. a toto mūdo q̄ eā beatā p̄re/
stat: z dic̄. ip̄a tū de se hūilia sentitēs: se ancil/
lam appellauit. **Ad** admirās **Ser̄. sup̄** mī/
sus est ait. **Que** est ista sublimis hūilitas q̄
honorā cedere nescit: insolescere gl̄ia non no/
uit. **Dei** mater eligit' z ancillā se noiat. **Non**
magnū est humilē esse in abiectōe. **Magna**
ūo plus z rara virtus hūilitas honorata.
Tertio dico q̄ ei' hūilitas fuit valde vir/
tuosa: quia ipsam dei sponsam fecit ac thala/
mum x̄pi z habitaculū spūssancti. atq̄ vniū
so mūdo salutē attulit. **Et** hoc est qd̄ **Aug.** i
quodā sermōe ait. **D** vere beate **Marie** hu/
militas: que deum z hominē hominibus pe/
perit. vitā mortalibz edidit. celos innouauit.
mūdū purificauit. paradīsum aperuit z ho/
mīnum aīas ab inferis liberauit. **D** ūe inq̄z
gliosa **Marie** hūilitas: q̄ p̄zta celi efficitur

Maria
humilis
in facto

M
Marie
hūilitas
honorata

M
Marie
hūilitas
virtuosa

D
Humili
tas meri/
toria

scala paradisi hstruit. Facta e certe Maria
 scala celestis p qua xps descendit ad fras. Ber.
 quoq; vbi ait. Si Maria humil no fuit
 ser: spulseris i ea no requisset. q; scriptu est.
 Sup que reqescer sps me nisi sup huiles r
 quietu r tremete smoes meos: poro si super
 ea no reqesisset: vtiq; filiu dei no cocepisset.
 Igit vt de spu sco pcepit huilitas fec. Na r
 si ex ggitate placuit. m ex huilitate concepit.
 vñ pstat q; vt etiã placeret ggitas. proculdu
 bio huilitas fec. laudabil em stus ggitas
 sz necessaria mag; huilitas. Nec ille. Chyph.
 etiã in qdã smoe inqt. Nūq; brã ggo super
 oēs anglos glificata ascēdisset. nisi pus ifra
 hoies huiliata descēdisset. Quia igit glifosa
 ggo subleuāda erat ad tācā celsitudinem di
 gnitat; .io fundamētū fec sibi pfundissime
 huilitat;. Ait em Aug. in li. de vbiis dñi. Lo
 gitas magnā pstruere fabricā celsitudinis de
 fundamēto pus cogita huilitat;. electa gfu
 it ad filij dei maternitatē: q; dignā se fecerat
 p eximā huilitatē. Un grec' expositoz sup il
 lud Lu. j. Resperit huilitatē ancille sue: ait
 qñ diceret. Ipe puidit. ego no expectabā. hu
 milib; erā ptera. Nūc pō ad ieffabile pfilū
 eligoz r exaltoz de terra ad sydera. Nec q; ve
 ritas colligit ex dicit Aug. i smoe. ij. de nati
 uitate ggis q; inqt. Dic mihi qso iā sciticoz
 mī: quēadmodū mirrini odoris r niuei colo
 ris lilii pualitū. sine succo huane ppaginis.
 r sine imbre carnal' semis i sinu ecclie germi
 nasti. Dic mihi qso vnica mī: q; manibus
 vel q; deitaz articulo i vtero suo formaz est
 dei filius? aut? de? sol? est p. Dic obsecro te per
 eū q; te fecit vt ipe fieret i te. Dic inquā mihi
 qd boni egisti: aut q; pmiū obtulisti: per q; s
 potestates ambisti: q; patronos adhibuisti:
 q; suffragia pmisisti: q; spū vel qua cogitatōe
 ad h; vt accipes puenisti: vt s; r sapia pa
 tris. que attingit a fine vsq; ad finē fortiter:
 r disponit oia suauit: tot; vbiq; manēs et si
 ne vlla sui mutatōe i vrez tuū veniēs. ita ca
 stellū castū tuū vtris icoleret vt ingredies n
 lederet exiēs incolumē custodiret. Dic mihi
 quēso quēadmodū ad hoc puenisti. Et illa.
 Quer; a me qd obrulerim mun; r vñ mī ef
 fecta sim creatoris? oblatio mea fuit ggitati
 tatis promissio: nō a me mihi data sz ab ipo
 auctore bonoz oim mihi pcessa. oblatio mea
 fuit huilitas mea. r iō magnificat aima mea
 dñm. q; respexit nō auro eleuata tunica mea
 nō pomposo cultu radiātis auri ornamētuz
 ceruicis mee. aut pcosoz lapidū vl' margari
 taz dependentiū i aurib; meis decorē: aut gē

maz ruborē attēdit: nec succo mēdaci colorē:
 sed respexit humilitatē ancille sue. Venit em
 ad me māsuert' reqesces sup maternum spm
 humilē r māsuertū ac tementem verba sua.
 Nec ille.

¶ Pars tertia h' smonis de ggitate brē
 gginis Marie.

Sicut brā ggo fuit huilis an partuz
 in partu r post partū. vt p; pbari ex
 dicitis i pcedēti pre: ita ppetuā ggitati
 tate suauit. Un Aug' sup Johem ait. Sic
 in sepulcro in q; positū fuit corp' Ihu nec an
 nec post mortū iacuit. sic ipa nihil vnq; mor
 tale excepit. De em' iuiolata ggitate tres cō
 sideratōes faciem'. Prima dicit' ggruitat;. **S**
 cōda pbabilitat;. Tertia pō dignitat;. **P**
 rimo dico q; brām Mariam esse itegerri
 mā gginē fuit ggruū q; tuoz rōmb;. Prima
 sumit ex pte filij nascēt;. r ista ē quadruplex
 Pria est q; de' cōmittebat sibi pciū redēptō
 nis huane. de q; d; Proū. vl. Procul r de vl
 rimis finib; pciū ei'. istō em pciū fuit pcul.
 q; de celo. r fuit de vltimis finib;. q; de natu
 ra diuina supma: r natura humana infima. r
 q; tale pciū in ei' vtero ponebat. iō debuit eē
 vas itegrū p carnis itegritatē r ggitatē
 ggitas em ē itegritas mēt; r corpis. De
 incōtinēt' aut d; Eccl. xij. Sor factū vas cō
 fractū oēm sapiāz n̄ tenebit. Anxuriosus ei
 thesaur; castitat; n̄ tenet: tā tāq; vas fractuz.
 vñ r fatu' appellat. Et aggei. j. d; Qui mer
 cedes ggregauit misit eas i lacum p; rulum.
 Sōda rō ē q; cōmittebat sibi thesaur; cele
 stis sapie. Illū. s. thesaur; de q; d; ad Roll. ij.
 In q; sunt oēs thesauri sapie r scie dei abscon
 diti. r iō debuit eē vas nouū. i. ggitat; glia d
 coratū. qd significatū ē. iij. Re. ij. vbi Dely
 seus. i. de' p; p; soluit sal. i. diuinā sapiāz i vas
 nouū. i. i marie vrez. De isto thesauro dicit
 Proū. xij. Thesaur; desiderabil' r oleū i ha
 bitaculo iusti. Habitaculū iusti fuit mī xpi i
 q; fuit thesaur; diuine sapie r oleū mī cordie
 ¶ Tertia rō ē: q; cōmittebat sibi balsamū di
 uine grē. Illud. s. balsamū de q; d; Eccl. xxiij
 Sic cinamomū r balsamū aromatizās de
 di suauitatē odors. vñ debuit eē vas mūdū
 ggitas at diē mūdiciā mēt; r corpis. Io de
 mūdiciā ggis loqns Bern. i smoe assumpti
 onis eiusdē ait. Quenā vl' angelica puritas
 gginē illi audeat cōpari q; digna fuit sacrari
 um fieri spulserit; habitaculū filij dei. Quar
 ta rō est: q; cōmittebat sibi splēdorē diuine s
 stantie. de q; d; ad Heb. j. Qui cum sit splē
 dor; substantie eius rē. r ideo debuit esse vas

¶ Maria
 perpetua
 virgo

Virgo
 us qu
 libe
 ris

Sermo. III. De virtutibus Marie

Uterus
Marie
admira-
bilis

admira dū. **Uñ** **Eccl.** xliij. d. **Uas** admira
bile op^o excelli. vere admirabile: qz i se habu
it admirabile. **de q^o d^r Isa.** ix. **Vocabit** nomē
ei⁹ admirabilē: **psalms** x. **Uere** admirabil
fuit vter⁹ **sgis**: in q^o fuit sil⁹ **sgitas** z fecūdi
tas. **Uñ** **Aug⁹** in q^o dā **fmone** inq^r. **Omnip**
tens fili⁹ nullo mō mri sue **sginitatē** abstu
lit: quā nascitur⁹ elegit. bona est fecūditas i
pūgio: s; melior est itegritas i **sgibz**. hō igit
tar xps q^o vtrūq; possit p^ostare vt **de⁹** nūq; il
lud mri sue **dedis**z bonū: qd^o pūges diligit
vt auferret meli⁹ p^o p^o qd^o **sgines** matres esse
p^orenūt. **Quinta** rō pōt addi. s; qz **decurit** vt p
sona sup^onaturalis sup^onaturalit⁹ p^ociperetur:
z mō miraculoso: vt a nouitate miracl⁹ legi
nouitas incipet. **Et** iō **beat⁹ Dionys⁹** loq^uns
de isto mysterio i li. **de diuis** noibz dicit: q^o ipm
est oibz nouis mag⁹ nouū. **Ite** **decurit** vt fili⁹
dei nō cōcipet **fm** cōem modū p^opagatōis hu
mane q^o sine turpitudīe z imūdia fieri nō
pōt. **Secūda** rō p^oncipal⁹ sumit⁹ ex p^oemris p^oc
ipientis. **Sic** em illa terra fuit **sgo** q^o p^omuz
Adā p^oduxit. **Sic** **Maria** debuit esse v^orgo q^o
secūdu **Adā** celestē generauit. z sicut illa fuit
sgo q^o fuit cā mort⁹: sic z illa debuit esse **sgo**
que fuit causa vite. z sic illa fuit **sgo** q^o fecit
corruere viz. sic z illa debuit esse **sgo** q^o fecit
surgere totū gen⁹ humanū. **Et** ista tria tāgit
Chryso. sup **Mat.** dicit. **Vide** mysterium
Adā ex terra **sgine** format⁹. fili⁹ dei ex maria
sgine nascit⁹. **Illic** **sgo** mortē p^ocepit. h^o **sgo**
vitā generauit. **Illic** vir p^o **sginez** ruit. h^o vir
p^o **sgine** sterit. **Illic** ruina mort⁹. h^o triūphus
victorie. **Tertia** rō sumit⁹ ex p^ote hūani ge
ner⁹. **Humanū** q^odem gen⁹ pūgiū fuit ab
z inherēbat: z **sginitatem** seruare nec meri
tum nec honorē esse credebat. z ideo xps d^r **sg**
gine nasci voluit vt oñderet quātū sit meriti
sginitas: quātūq; p^omij z honoris. quā nō so
lum venerat⁹ de⁹: s; etiā impator terren⁹. qui
ait in. **Isi** q^o. **C.** ad senatūscō. orsi. ipsi pudicie
quā sp colēdā cōsem⁹. z in. **S.** illd. i aut. qui.
mo. na. ef. legi. inq^r. **Nos** em castitat⁹ sum⁹
amatores. **Ipā** em aīas deo repūtat vt d^r in
S. sancim⁹. in aut. **de leno.** z p glo. i aut. d mo
na. **S.** penl. coll. j. **Et** hāc rōz tāgēs venerabi
lis **Beda** inq^r. **Nascitur⁹** in h^o mundo dñs
mrem **sgine** elegit. vt **sginitatē** de⁹ sibi oñ
deret esse gratissimū. z **Diero.** ad **Eusto.** ait
Dei fili⁹ ingredies mūdū nouā sibi familiā
instituit: vt q^o in celis habebat angelos: h^oet
p^orimos in terris **sgines**. **Ide** q^oz **Diero.** ad
Nicolaū scribit. **sgitas** thesauro nobilitati
mo. sauro: viduitas argēto: matrimonium

Uirgini
tas qnti
lit hono
ris

ho ferro cōpat. **Et** ad nataliū. **sginitas** pur
pura est regal⁹ q^o q^os indutus fuerit cunctis
eminētiōz erit. **Et** **Damas.** ait. **Quāto** ange
lus hoīe supior⁹ ē. tāto **sgitas** ē nuptijs hono
rabiliōz. **Est** em tāti meriti q^o cū castitas cō
iugal⁹ habeat fructū trigēsimū: z vidual⁹ sexa
gēsimū: **sgin** al⁹ tū h^oz centesimū. **Secūdo** ostē
dit xps q^ori sit p^omij z honoris **sginitas** cuz
Apoc. xij. **describit** mulier q^o figurat beatā vir
ginē: h^ois. xij. **stellas** i capite: z lunā s^o pedi
bus: q^o vestita erat sole. z i vero habebat s. di
uinū splēdore. vbi oñdit q^o **sgies** brās ornat
a supior⁹. qd^o denotat p^o corona. xij. **stellaz.** or
nat etiā ab inferior⁹: qz sub pedibz suis habet
lunā. i. mutabilē mūdū. ornat ab exterior⁹. qz
habebūt corp⁹ imortalitate vestiturū. ornat
ab interior⁹: quia habuit animā gloriōsitate
Quarta rō sumit⁹ ex p^ote diuini opis. opera
em dei debet eē p^ofecta. **Deut.** xxij. **Uñ** aut fe
cerit hoīez sine hoīe z femia: sic fuit adā: z fe
cerit hoīez sine femia: sic **Sua.** z q^o tridie faci
at hoīes de viro z femia. q^o vt oīs possibil⁹ p^ofe
ctio in ei⁹ opibz repiret: q^ogruū fuit vt facerz
aliquē hoīez de femia sine viro. s. ap^om de **sgie**
Maria. **Alit** fuisse de⁹ diminut⁹ in oibz su
is. s. legē scdā. s. s; qz diuie. **C.** de vere. itre
enue. **Quo** ad scdā **pslderatōz** q^o d^r p^oba
bilitatis. **Dico** q^o beatā **Maria** p^oxtūā suā
se **sgitātē**. p^obari p^o p^omo testimonij. scdūdo
mysterijs. tertio exēplis. q^oro miracul⁹. q^onto
figur⁹. **Primo** testimonio dei q^o dicit p^o p^oph
tam **Isa.** vij. **Ece** **sgo** p^ocipiet z p^oiet filiū: et
vocabit⁹ nomē ei⁹ emanuel. qd^o est interpretatū
nobiscū de⁹. **Ite** testimonio angeli. **Mat.** j.
q^o ait **Joseph** de **sgie** **Maria.** **Qd** i ea natū
est de spūscō ē. **Ite** testimonio hoīs fidedig
ni. due aut erāt p^one antiq⁹ digne fide. s; z
p^ophā z sacerdos. **Qñd** it⁹ g^o testimonio p^oph
Diere. xxij. dicit. **Nouū** faciet dñs sup ter
rā: femia circūdabit viz. **Ite** testimonio **Za**
charie sacerdot⁹. **Nā** sic dicit **Origen** sup
Mat. **In** tēplo erat qdā loc⁹ sacrat⁹ sol⁹ **sg**
nibz deputat⁹ ad orādū. z cū brā **Maria** p^o
partū ibidē cū ceter⁹ **sgibz** adoraret: z sacer
dos tēpli eā expelleret. **Zacharias** sacerdos:
p^o **Jobis** baptiste eā defendebat: afferēs eaz
sginē pepisse. p^o qd^o indei indignari ipsum
inf tēplū z altare occidēt. **Secūdo** oñdit eius
sgitas mlt⁹ mysterijs. p^omo **sgē** aaron: q^o mi
raculose floruit z fructū fecit: vt h^o **Nūe.** xvij.
Uñ **Bern.** i qdā ser. ait. **Nec** **sgē** virozē flo
ris lesit emissio. nec **sgis** pudore sacri part⁹
editio: z ibidē. h^o ē **sga** sblimis. plāta celestis
serioz vniūsis. q^o p^oricē scm⁹ crexit vsq; ad tē

S

M
Marie
sgitas p
batut

maiestatis: qz multū in pfundū miserat r/ dices humilitatē. hec est foga iesse r flos cam pi fili? ei? ad modū em campi sine oi humo ris admniculo fuginis alu? floruit. Hec ille

¶ Scdo ondit mysterio porte q soli dno fu it aperta: ceteris aut clausa. Ezech. xliiij. De qua Aug? in smone de natiuitate domi ait. Quid est: porta hecerit clausa. nisi qz Ma ria semp fuit itacta? r qd est. vir non trāsibit p ea: nisi q Joseph nō cognouit ea? Et qd ē dñs sol? intrat r egredit p ea: nisi q spūsan/ ctus fecidauit ea: r dñs angeloꝝ nascit p ea

¶ Et quid est: clausa erit in eternum: nisi quia Maria fgo est añ partū: in partu: et post partū. Hec ille. Tertio ondit mysterio vel leris de celo pfusa. vt h? Judic. vj. r q Bē. in qdā smone ait. Quid Sedeonis signifi cat vell? qd vtiqz fuit consum de carne: s3 si ne vellere carnis: nisi carnē assumptā sine de trimēro fginitatē. Tertio pncipalit ondi tur ei? fginitas exēplis. ponit aut Aug? in quodā smōe tria exēpla dices. Qui lapide/ as scripsit tabulas sine stilo ferreo: ipe ingra uidauit maria spūscō. r q pduxit panes in heremo sine aratore: ipe parere fecit fginēz sine corruptōe: r qui fecit fgam sine pluuia germinare: ipe fecit filiā Dauid sine semine generare. Alia quoqz sunt exēpla. Primum est corpis glificati: qz corp? xpi glifoz clau/ so sepulcro exiuit. r ad discipulos clausis ia/ nnis intrauit: r eodē mō clauso fgis vtero exiuit. vt ait Gre. in qmel. pascali. r ita tolli tur argumētū qd fieri possz sic fm phm. iij. phisi. Duo corpa nō pnt esse simul in eodem loco. f xps exiēs de vtre mris debuit frāgere clausū fginitatē. qz rñdet q iste egressus fu it miraculosus r nō naturalis. Et vt inqt be tus Tho. in. iij. dist. xxx. ar. vlt. xps nascens habuit dotē subtilitatis. Un Aug. in qdam smone ait. Sicut xps exiit de sepulcro clau/ so: ita natus est de fagine clauso virginitatis claustro. Secūdu exēplū est syderis. de quo

¶ Bern. in quodā smone ait. Nec syderi radi us suā minuit claritatē: nec virgini fili? suā integritatē. Tertiu exēplū est apis. Nā si apis fm Amb. mellificat r filios generat si/ ne cōmixtione: multo fort? fgo Maria ge nerare potuit sine corruptōe. Quarto pnci paliter onditur ei? fginital miraculo radij pcedentē a facie fgis. Dic em qdā glosa su per illud Mat. j. Nō cognoscebat eam do/ nec peperit rē. q Joseph Mariā facie ad fa ciem videre nō poterat: quā spūscō in hce ptione penitus impleuerat. Fōqz quā dēsp?

Exēpla
fginitatis
Marie

lauerat in facie nō cognoscebat: donec vter? ei? euacuaret. Si igit brā fgo Maria sic erat fulgida in facie: manifestū est q erat ful gidior in ventre et fulgidissima in mente.

¶ Quinto ondit figura sine figuris r silicu/ dinib? qz ponit Digen. sup Mat. dicens Sic rub? pburū videbat: r ignis eū nō tan/ gebat. Ero. iij. r sic tres pueri i camino ignis ardētis nō ardebāt. Dan. iij. r quēadmoduz Danielt intra lacū leonū incluso: hostijs nō apertis allatū est prandiū ab Abacuc. Da/ niel. vj. Ita r hec sancta fgo genuit deum r immaculata atqz itegerrima i fginitate per mansit. Alia qz figurā assignare possumus Dan. ij. s. de lapide exciso de mōte sine maib?.

¶ Quo ad tertiā pncipalē pnsideratōem de di gnitate fginitatē brē Marie ē sciendum q mltas hz proginas ei? fginitas. Prima ē q fuit integrā in aia r coꝝpe r spū. Iux illud j. ad Ihef. v. Integer spūs vester anima r corp? sine querela in aductū dñi nri Ihu xpi seruet. Ipa em nouerat verā esse illā Quid. sniam in. iij. sniaz dicit. Nā bene seruet cor pus. adultera mens est. Nec custodiri ni ve lit ipsa potest. Nec mentē seruare potes licz oia claudas. Omnib? exclusis intus adulter erit. Itē ipa prudentissima atqz sapientissima fgo sciebat verā esse illā Id. sniam in li. de summo bono di. Nihil valet mandū esse cor poꝝ q pollut? est in mēte. Et aliā Hiero. i. li. Jovinianū q ait Illa fginitas hostia xpi est: cui nec mentē cogitatio nec carnez libido maculat. Et itez ad Austo. scribit. Virgini tatis diffinitio est scim esse corpe r spū. quia carnē fginē hē nō pficit si mēte qz nupserit Quia etiā nouerit q vt ait Aug? in lib. de virgini. Virginitas ē in carne corruptibili: ppetua i corruptōis meditatio. r q glifosa est fginitas illa q est mēte r coꝝpe. xxxij. q. v. c. si cur em. Jo mater dñi fgo illibata habuit in regritatē corpis: qz illud semp illibatū fua/ uit. Nec huic obstat qd dicit Joh. ij. s. q descē dit capharnauz ipe r mater eius r fratres r discipuli ei?.

¶ Et q videt q brā fgo habuerit alios filios frēs xpi: qz rñdet q noie fratz in telligunt germani. Un Paul? ad Gal. j. ait Alioz aut aploꝝ vidi neminē nisi Jacobuz frēm dñi: qui erat nepos virginis de sorore. r Abraā r Loth dicunt fratres. Sen. xvij. qz erāt p sanguinei. r ita accipit nomē fratris i c. quedā lex. xxxv. q. iij. Fratemitas em acci pitur multis modis: vt declarat Joh. an. i. c. Iohes. de regu. r Archi. in. c. ad mēfaz. xj. q. iij. Joseph qz dicit pater saluatoris. Auce. ij.

Figure
fginitatis
Marie

Primile
gia vir/
ginitatis
Marie

Sermo.v. De donis Marie

nō q̄ cū genuerit: s; qz erat putatiu⁹ pater z nutritius eius. Dabit etia⁹ brā s; go **M**aria integritate aīe. qz nunq; vī modica cogitatio illicita i ei⁹ aiām irouit. Integritate q; spūs: qz nūq; a deo p aliqd̄ pctm̄ separata fuit. nec aliqd̄ vī ventiale pctm̄ cōmisit. **I**ō dī ei **Can. iij.** Tota pulchra es amica mea z macula nō est in te. **S**ecūda progiatiua est qz eius

Virginitas fuit p̄ma deo dedicata. **U**n̄ Berni in quodā sermone ait. **S**i p̄cia rex p̄sam⁹ de charitate sup̄ omes illa fuit que p̄posuit i terris angelicā vitā ducere. **E**t s̄e p̄positū s; ginitatis immobile qd̄ nec aliq̄ten⁹ turbauit: an gelo filiū p̄mittere. **Q**uia igit̄ q̄ro aliq̄s aggre dit negociū difficilius: tanto s; uosior cō probat̄. **N**ā s; rus est circa bonū z difficile. ij. ethi. **I**ō cū vt ait **P**iero. ad **A**ustochiū. **I**n carne p̄ter carnē viuere: nō terrena vita sit s; celest̄. **U**n̄ inq̄t **A**mb. q; sup̄gredit̄ s; ginitatē additionē humanē nature p̄ quā hoīes angelis assilant̄. **P**rofecto apparet b̄ndicere mris dei excellētia q; p̄ma oīm hāc sup̄ humanā naturam celestē vitā inchoauit z aggredi ausa est. **M**aior em̄ est difficultas vnā virtutez arripe vbi omes s; faciūt q; vbi omes eā obseruat̄. **S**icut est maḡ difficile ieiunare in vna domo in q̄ nulli ieiunat: s; omis plurib; vicib; i die voluptuose z splēdide comedūt q; vbi oēs abstinent̄: aut̄ illud **Quid. ij.** de re me. amo. **N**ō facile esurētē posita retinebere mensa. **E**t multū saliens incitat̄ vnda sitim. **I**te facile est haberi bonū ductore p̄cedente se qui illū p̄ rectū iter. difficile s; o est iter incon suctū pagere sine ductore. **E**t iō cū brā virgo oēs cerneret nubere. z solū ad generatōz filioz ruz intēdere. z maledictas steriles reputare atq; s; ginitatē in opprobriū h̄re: maxia eius s; rus fuit p̄ hāc in solitā z arduā vitā incipere ambulare: z vsq; ad finē p̄seuerare. z tot milia s; ginitū ad p̄remnēdū oēs mūdanas delicias z hāc vitā difficilē aggredi iducere. **U**n̄ merito s; go s; ginitū est appellata. qz quod est eā alioz vt sint talia: illud ē marie tale. ij. me taphi. **Q**uia etiam maioris est meriti facere aliqd̄ boni ex voto q; sine voto s; m̄ theolo. in iij. dī. xxvij. marie **Rich. ibidē. ar. ij. q. vj.** z canonicas in. c. līc. et de voto. z **I**ho. ij. ij. q. lxxvij. ar. vj. **I**ō s; ginitas brē s; gis quā ex voto fuit. vt in. c. brā **M**aria. xxvij. q. ij. fuit excellētissimi meriti. **E**t qm̄ ip̄a votum s; ginitatē an̄ omes alios emisit: recte p̄ amigdalum figurat̄ inter alias arbores p̄us flores emittentē. iō de illa dī. **A**dducunt regi s; gines post eā. post eā qd̄ tpe: qz an̄ ip̄az nul

la. post eā s; o multe alie s; ginitatē deuocēt. **I**te post eā exēplo: qz oib; exēplū suade s; ginitatē exhibuit. **I**te post eā dignitate. qz virginitatē cū fecūditate suauit. post eā etiā vtilitate: qz sua s; ginitate totū mūdū saluauit.

Tertia progiatiua est: qz habuit s; ginitatem trānsulam: q; in alios trāsfundebat. **N**ā q̄sūl pulcherrima fuerit: tñ a nullo vnq; potuit cōcupisci. quia eius puritas corda oīm pene trahat: z omes mor⁹ illicitos in eis extringebat. **U**nde de illa dicere possum⁹ id qd̄ de filio eius dī. **L**u. vj. s. s; rus de illo exibat et s; nabat oēs. z iō cōpat mirre z cedro. qz sicut odor mirre fugat s; mes. z odor cedri expellit serpētes. sic z odor sue s; ginitatē de alioz cordibus expellebat mor⁹ brutales. **Q**uarta progiatiua est: qz habuit s; ginitatē secundam. **N**ā fuit mī z s; go. qd̄ qd̄ nulla vnq; hūit. **U**n̄ **S**edulū poeta ait. **S**alue facta parens enixa puerpera regē. **Q**ui celū terrāq; regit p̄ secula cui⁹ **N**umē z eterno p̄lectēs oīa gēro. **I**mperium sine fine manet q; v̄tre beato **S**audia mris h̄is cū s; ginitatē honore. **N**ec p̄mā s; litem vīsa es ne h̄re seq̄ntē. **S**ola sine exēplo placuisti femia x̄po. **Q**uarta progiatiua ē: qz hūit s; ginitatē ornata. **I**pa em̄ tāq; virgo prudēs s; pades suas. s. corp⁹ z aiām ornat ut oleo pietatē. licho puritatē. lumie s; ritatē. z igne charitatē. **I**ō **E**ccl. xliij. ip̄a iquit **E**go mī pulcre dilectōis. ecce ignis charitatē. timoris. ecce licho puritatis. qz sic dī **E**ccl. j. **A**imor dñi expellit pctm̄. **E**t agniti omis. ecce lumen s; ritatis. z sancte sp̄i. ecce oleum pietatis: qd̄ in cordib; nostris infundere dignet̄ ip̄a s; go p̄ssima cui⁹ p̄is orationib; nostra sit semp̄ aīa recōmissa **A**mē.

De donis s; p̄ssit q; hūit excellētissime ip̄a s; go b̄ndicta. **E**t p̄mo de dono sapie z itellectus q; in dispositōe cū diabolo sc̄a illū p̄ oīa sup̄auit.

Sermo.v.

Ratias ago **G**teo sup̄ inenarrabili dono eius ij. ad **R**hoz. ix. **I**nq̄t **A**lbertus sup̄ **M**issus ē. c. xcvij. q; septiformis plenitudo ḡiep septiformiū donozū distributa: sup̄ omes excellētissime fuit i matre saluatoris nostri. hoc aut̄ sic p̄bat dicens **S**icut se habet virtus ad virtutē: sic se habz donum ad donū. sed s; rutes in beatissima virgine excedunt omes virtutes viatoz. vt sup̄ paruit. q; z dona eiusdem beatissime virginis excedunt dona omniū viatozū. **D**ec autēz

Pars. III.

dono spūscī numerant. **Isa. xj.** vbi dicit. **Requiescet sup eū spūs dñi spūs sapie et intel lectus: spūs p̄siliū et fortitudinis: spūs scientie et pietatis. et replebit eū spūs timoris domini.** **Q** aut donū sapiētie qd est p̄mū ipsoz do noz fuerit in beata yōgine. pbat idē **Albertus** vbi. s. c. sequenti dicens. **Ubi humilitas: ibi sapiētia: vt dicit Prouer. xj. et ps. xvij. inquit Dauid de deo. Sapiam p̄stans paruul. i. hu milibz. q̄ vbi maior humilitas: ibi maior est sapiētia. et vbi summa hūilitas: ibi summa sa pientia. Sed i beatissima yōgine fuit impro portionabilis humilitas. q̄ et incōparabilis sapiētia fuit in illa. Uñ **Bern.** in quodā ser mone ait. **Quid de deo nō sapiebat: in q̄ dei sapiētia latebat: Christ⁹** vt ait ap̄ls: est dei f̄tus et sapiētia. q̄ omēs thesauri sapientie et sciētie dei in **Maria** fuerūt. **Et** ideo p̄funda et occulta dei mysteria cognouit sup intellectū humanū: angelicū et apostolicū. **Et** qua au toritate patet q̄ beata yōgo nō solū habuit sa pientia incōparabilem: et etiā donū intellectus sup omēs creaturas excellenti⁹. **P**rimo ei cognouit sup omnē intellectū humanum qz p̄ omnibz p̄phetis maiora et meliora dei my steria. et maiori et meliori mō sibi reuelata fu erunt. ipa em ea cognouit nō tm̄ audiendo p̄ inspiratōem. iuxta illud ps̄. **Audiat quid loquat in me dñs deus. et nō tm̄ videndo per speculationē. iuxta illud. j. ad 1. cor. xij. Ui demus nūc p̄ speculū in enigmate. s. et etiā gū stando p̄ experientia. iuxta illud Prouer. vi. Sustinuit et vidit qm̄ bona est negotiatio ei⁹. Et odorādo p̄ reuolūtōem. iuxta illud **San. iij. Odor vnguentoz tuoz sup omnia aromata. Isti aut duo modi totaliter distinguūt. qm̄ deuotio que est circa xp̄i humanitatē cōpara tur gustui. s̄m̄ illud **Joh. vj. Qui m̄tucat meā carnē etc. Deuotio aut que est circa diu nitatem assimilāt odoratū. nā faucibz sapor res cozpoz. naribz vō odores spirituū discer nuntur.** **S**ecūdo cognouit diuina mysteria maxime incarnationis dñice supra intellec tum angelicū. **Nā** istud mysteriū cognoue runt superiores angeli a deo imediate p̄ infu sam inspiratōem. **Medij** aut cognouerunt a superioribz p̄ reuelatōem. et inferiores a me dijs. **Aliq̄** etiā ex eis cognouerūt ab apostol⁹ p̄ p̄dicatōem. **Uñ** sup illud ad **Sphe. iij. vt i norescat p̄ncipibz et potestatibz p̄ eccl̄iaz ml̄ tiformis sapiētia dei. Dicit** glosa q̄ angelicis spir̄itibz p̄ p̄dicatōem apostolorz aliquid ac creuit. **Et Hiero.** in quodam sermone ait. q̄ angelice dignitates mysteriū incarnationis******

Maria
 hūit do
 num itel
 lectus

E

plene non cognouerunt: donec fuit xp̄i pas sio p̄summata et p̄ mundū predicata. **Virgo** aut **Maria** illud mysteriū dupliciter cognou it. **Primo** p̄ angelicā annunciatiōem. ange lus tamē nesciuit sibi reuelare modū icarna tionis: s. tm̄ annūciatū vt dicit **Ber.** sup mis sus est: in p̄sona angeli dicens. **Spūs sanct⁹** supueniet in te. i. sup angelos et omnē creatu ram: in te veniet. et ideo me nō interrogas: qz sup me est. et nō poterō. ad illū ascēde igitur: et nescieris inter angelos. qz paululum cum transferis: eum inuenies quē diligis aīa tua **S**ecūdo cognouit p̄ diuinam inspiratōem. **Uñ Bern.** sup **Missa** est ait. **Ad** uduz q̄ de spūscō p̄cipies: dei f̄t⁹ et sapia xp̄s i secre tissimo p̄silio sic obumbrando p̄teget et oc cultabit. vt sibi tm̄ not⁹ habeat et tibi. **Scies** vtiqz. s. illo doctore q̄ et actore. **Nō** em̄ doceri potest nisi a donāte. nec potest addisci nisi a suscipiente. **Tertio** cognouit p̄ beatā ex perientia. **Uñ Bern.** vbi. s. ait. **Quis** enim excepta fortassis illa que hec sola expiri me ruit: intellectu cape possit qualis ille splendor inaccessibilis virginis se visceribz infuderit **Et** forte ideo dicitur est obumbrabit tibi: qz quod sola p̄ se trinitas in sola et cū sola virgī ne voluit operari. soli datū est nosse cui soli datū est experiri: ac si dicat angelus. **Quid** a me requiris quod in te mor experies? **Et** idem iterū inquit. **Nemo** vnqz sic beata vir go gustauit q̄ suauis est dñs. licet de sanctis dicat p̄ ps̄. **Inebriabunt ab vbertate vinnis tue: et torrente voluptatis tue potabis eos. Nec** miz qm̄ apud eā: immo et intra eā erat fons vite. **Dicit** aut **Simachus** in epistola ri. **Srati⁹** in ipō fonte bibunt aq̄. **Quarto** cognouit celeste mysteriū sup intellectū apo stolicū. qz docuit totā p̄gregatōem ap̄licam. et vniūsam eccl̄iam de secretis mysterijs dei. et maxime icarnatōis xp̄i. vt inq̄t **Hiero.** in sermone ad **Austo.** **Quinto** habuit itellectū illuminatū sup oēm itelligentiā et astutiā demo nū. qd vt meli⁹ pateat: videbim⁹ i h̄ sermone disputatōem factā inf̄ ipm̄ et demonē et beatā yōginem. **In** q̄ tria p̄siderabim⁹. **Primo** se cretā p̄tentionē et insidiatiōz ip̄i⁹ demōis. **Se cūdo** iudiciariā altercatōz. **Tertio** s̄o diffi nitiuā suam

Pars prima h̄ sermone de secreta p̄ten tione et insidiatione quam fecit diabol⁹ yōgi ni b̄ndicte.

Humani generis inimicus tolēs na turam humanam ad illas beatissi mas celozum mansiones debere exal

S
 Cōtētiō
 demōis
 hominū

Sermo. v. De donis Marie

eari a q̄bo ip̄e p̄supbiā fuerat delect⁹. Conuo-
caro oim malignoz spirituu p̄cilio. p̄posuit
vt vnus q̄sq; cogitaret quō humanum genus
posset in p̄stina redigere fututē. vñ exurre-
xit quidā fraudulēt⁹ machinator: atq; inter
om̄es demones verusior q̄ dixit. Nostis na-
turā mulieris debiliore existere q̄ naturā viri
atq; ad recipiēdū deceptōes p̄niorē. Leuiter
em̄ credūt mulieres: maxie puella. iux̄ illud
Quid. in ep̄stis. Acredulitas damno sp̄ solet
esse puellis. P̄nt etiā cor ad mutabilitatē p̄-
num. et instabiles sunt in bono p̄posito. Unde
Jacoby benedictan⁹ sui li. c. xv. dic. Mobile
cor cūctis: et meus est vana puellis. Firmum
p̄positū femina nulla gerit. vnde et mulier a
mollicie mētis appellata est. vt dicitur in. s. s. il-
lud. xxij. q. vij. Jo Virgili⁹ in. iij. eney. ait.
variū et mutabile sp̄ femina. vñ dicitur q̄ muli-
er est mobilis et momentanea in voluntate. l. si.
C. q̄ petan. tu. et. l. lex que. in fi. C. de admi. tu.
ex quo faciliter decipi potest qd̄ p̄ncipio mū-
di nos expti sumus q̄ p̄mā m̄rem oim. Eūā
faciliter seduximus: et p̄ ip̄am virū suū ad in-
obediētā dei traxim⁹. vt habet Genesis. iij.
Nūc q̄b est p̄siliū meū vt videam⁹ si possu-
mus ad voluntatē nr̄am trahere illā iuueni-
lam q̄ginē in templo morantē q̄ Maria dicitur
quā om̄es tanq̄ sanctā venerant. Ip̄a em̄ i-
cipit culturā castitatis q̄ replet paradysū si-
cut matrimoniu replet terrā. vt in c. nuptie
xxij. q. j. Quapropt̄ nisi cito p̄uideam⁹: to-
tā sectā nr̄az ad nihilū rediget. q̄ si ip̄am de-
ceperimus: alios facili⁹ hoīes ad voluptates
et vicia p̄trahem⁹. Ipsaq; mediāte q̄scunq;
etiā fortissimos viros decipiem⁹. Destructo
ei p̄ncipali: corrui om̄e accessoriū. l. si nemo.
ff. de testa. tu. et. l. eaz quā. C. de fideicō. **H**oc
igit̄ cū placuisset p̄siliū omnib; dixerunt illi
serpenti verusio **T**u q̄ hoc adiuuisti p̄siliū
et nobis omnib; sapiētior es: vade ad eam et
illā machinatioib; tuis et insidijs decipe. **V**-
le igit̄ demon pessim⁹ et coluber tortuosus: as-
sumpta forma cuiusdā sancti heremite: per-
rexit ad templū atq; beatā q̄ginē orantē inue-
nit. **A**ui et dixit. valde cōparior tibi o pulcer-
rima atq; nobilissima iuuenis. qz florem tue
iocūdissime iuuentutis amittis. atq; in p̄tinua
dei offensa p̄sistis. p̄cepit em̄ de⁹ in p̄ncipio
creatiōis mūdi illud qd̄ habet Gen. ij. dicēs
Arefate et multiplicami et replete terrā. Item
Deut. vij. **N**ō eris apud te sterilis vtriusq;
sexus tam in hominib; q̄ in iumentis. **T**u q̄
que vis suare q̄ginitatē: nolēs populū dei ac-
crescere a deo maledicta eris. **E**m̄ em̄ legē ma-

ledicta ē sterilis q̄ nō relinq̄t semē sup̄ terram.
Deut. xxij. vt etia; dicitur. xxij. q. iij. s. his ita.
Ad sulo q̄ tibi o dilectissima puella ne vorū
istud q̄ginitatis suare velis. s. m̄rimonium
cū aliquo pulcro iuvene p̄here non differas.
nā m̄rimoniū est deo gratuz: qd̄ introducere
dicitur quandā imortalitatē humani generis. l.
lege duodecim tabular. C. de legi. he. **U**nde
hortor vt ad honorē dei ex m̄rimonio q̄ nihil
est vtili⁹ hoīb; vt i. aut. de restit. et ea q̄ parit.
s. hec nos aliquos filios generare p̄cūses.
maximū em̄ et p̄cipuū mun⁹ feminaz est p̄ci-
pere et tueri p̄ceptuz. l. q̄rit. s. si mulier. ff. de
edict. edic. et mulieres sunt nate ad h̄ vt pari-
ant. et in h̄ tota voluntas eaz p̄sistit. l. ij. C. de
indict. vidui. et. l. ad dicit de⁹ **E**xo. xxij. **N**on
erit sterilis i terra tua. **R**ogno cēs aut̄ brā
q̄go q̄ sub agni specie rapacissim⁹ lup⁹ infer-
nalis latebat: eleuauit mentē in orōe ad deū
rogās eū vt qd̄ maligno hosti r̄ndere deberet
inspirare dignaret. statimq; sp̄sctō i ore sp̄i
us verba dicente q̄ eos q̄s replet sepe multa
p̄tra intentionē p̄p̄riā dicere cōpellit: in h̄c
modū r̄ndit. **O**p̄ mendaciū et fabricator om-
nis mali recede a me: qz licet possem ad obie-
ctionē tuā r̄ndere q̄ hoc tpe gr̄e non generis
successio: sed vite p̄fectio querit. c. recurrat.
s. his ita. in fi. xxij. q. iij. **T**ū ad maiorē tu-
am p̄fusionē dico tibi q̄ talē deo dante filius
pariam: p̄ quē tot⁹ saluandozū numer⁹ rege-
nerabitur: et om̄es ruinosē sedes replebūtur.
De me em̄ scriptū est illud **I**sa. liij. **L**etare
sterilis que nō parit: et exulta que nō p̄turis
qm̄ multi filij deserere magis q̄ eius q̄ habet
vix. **S**cias quoq; neq̄ssime demon q̄ nunq;
fuit nec erit aliqua mulier sic fertilis et fecun-
da sicut ego. **I**llū em̄ filiū generabo q̄ totum
mūdū saluabit et audaciā tuā ac p̄sumptioz
temerariā refrenabit. **A**ui demon respondit.
Cū semie dicant in multis deterioris p̄ditio-
nis q̄ viri. l. in multis. ff. de sta. ho. cūq; equi
parent male herbe p̄ter eaz maliciā: vt ait
glo. in. l. oēs. C. de his q̄ ve. eta. ipe. et sint mul-
tum fragiles. vt inq̄t glo. in. l. qui duos. s. si
maritus. p̄ illū textū. ff. de re. du. et in. l. si fue-
rit. eo. ti. **I**tē cū sint corruptibiles. l. q̄ testam-
to. s. mulier. in glo. ff. de testa. **A**unq; dicant
male bestie. et raro inuentant bone. vt ait glo.
in. l. ij. ff. de legi. **I**tē cū sint p̄clitantes i cōsi-
lijs suis. l. si pater. C. de sp̄o. sintq; labiles. **N**ā
mulier fuit p̄ma q̄ peccauit. c. **A**dā. de peni-
di. vij. **I**tē cū sint incōstantes. l. filia. C. de in-
offi. testa. sintq; min⁹ audaces q̄ viri. C. ad
legem iuli maiesta. l. quisquis. ver. ad filias

Lōditio
mulieris

Pars. III.

Miror te puellā sic iunēculā tāti eē ai r ōtu
tis vt me increpare audes. Ego em sum ille
de q̄ scriptū est. Job. xij. Nō est p̄tās sup̄ fram
q̄ cōpet ei q̄ fact⁹ ē vt nullū tineret. Vñ non
est aliq̄s vir adeo fort⁹ q̄ potētā meā non ti
meat. Tu ōo menō solū nō times s̄ etiā vi
lipēdis. Qui brā ōgo r̄ndit. Tu es rex super
oēs filios sup̄bie. vt d̄r i p̄allegato. c. Ego ōo
cū sim hūilitat⁹ ancilla nō solū te non timeo
s̄ audax r̄ aniosa s̄ te insurgere volo. Sum
ereni illa de q̄ tibi p̄dixit de⁹ Sen. iij. Inimi
citiā ponā int̄ te r̄ m̄liere. r̄ semē tuū ac semē
ill⁹. r̄ ip̄a p̄teret caput tuū Qua r̄n̄sione dia
bolus p̄strat⁹ atq̄ amaritudie plen⁹ abscessit
Tūcq̄ verificatū ē illud Soffredii poetria
di. Sepe sagittātem didicit referire sagitta
Inq̄ viz plage p̄usa recurrere plaga. Brā
aut̄ ōgo sup̄ ip̄a r̄n̄sione cogitās admiratione
repleta est q̄ de⁹ eā ad talia dicēda q̄ ip̄a nun
q̄ cogitauerat ipulisset Nō em vllatenus se
reputabat idoneā vt esset m̄r dei. imo nec vt
esset ancilla m̄ris ei⁹. Tūcq̄ verificatū fuit i ea
illd̄ qd̄ postea ip̄s⁹ fili⁹ dixit apl̄is Mat. x.
Nō em vos est⁹ q̄ loq̄mini s̄ sp̄s p̄ris v̄ri q̄
loquit in vobis.

Pars secunda hui⁹ sermonis de iudici
aria altercatione facta inter diabolū r̄ btām
virginem.

Ruersus q̄ ille demon ad socios suos
infernales sic p̄fusus r̄ superatus di
xit. Facili⁹ possent saxa molliri q̄zani
mus hui⁹ puella a sanctitate sua amoueri. s̄
tota sagacitatis nostre versutia nobis proci
randū est vt summi pontificis animū ad ma
ritandū puellas in tēplo fūctes inducamus
huicq̄ ōgini fm̄ legē sp̄solum ex cognatione
sua primiorē dari faciamus: vt senē illū Jo
seph accipies in p̄iugē: r̄ votuz virginitaris
trāsgrediat⁹: r̄ adulterādī occasione ex sponsi
antiq̄tate p̄cipiat. Nis igit̄ illis machināri
bus. qz vt d̄r Prouer. xij. Nō est sapientia
nō est prudētia r̄ nō est p̄silū p̄tra dominuz
qd̄ illi ad calūniā r̄ d̄nariōnē ōgis fieri at
fectabāt: h̄ de⁹ ad illi⁹ ōginitatis custodiā r̄
testimoniū fieri fecit. Nā et diuio nutu Jo
seph in sp̄solum accepit: r̄ ōgo p̄manēs de spi
rituscō dei filiū: q̄ p̄ mortē suā redemit hūa
nū gen⁹ generauit. verificatūq̄ fuit de demoni
bus illd̄ ps̄. Parauerūt p̄tores foueā r̄ ici
derunt in eā. Si aut̄ teneam⁹ q̄ Joseph fue
rit pulcerrim⁹ iuuenis qñ accepit beatā ōgi
nē. de q̄ dicem⁹ i fm̄ōe. xij. hui⁹ p̄tis. pre sc̄da.
dicere possum⁹ q̄ demones parauerūt sibi
hūc sp̄solum dari vt viri tā fo: mosi p̄iuctiōe

r̄ p̄uersatōe votū ōgitat⁹ frāgeret ip̄a b̄ndi
cta ōgo. i q̄ etiā fuerit illusi: vt in p̄allegato lo
co videbit. p̄fecta igit̄ hūana redēptōe ip̄oq̄
ōgis filio iā in cel⁹ regnāte itez demōes adu
nati p̄stituerūt suū p̄curatorē beelzebub p̄n
cipē demonioz eūq̄ legatū suū faciētes ad al
legandū s̄ hūanū gen⁹: ad xpm̄ miserunt vt
suis argumētatoib⁹ ablatū eis mūdi d̄niuz
restitui faceret. illosq̄ in antiq̄ hois possessi
one iroduci p̄curaret. **V**enies igit̄ beelze
bub an̄ tribunal xpī dixit. **Q**uissime iudex cre
ator cel⁹ r̄ terre. q̄ dixisti Mat. xxij. Reddite
q̄ sunt cesari cesari r̄ q̄ sunt dei deo. iube mihi
reddi possessionē hūani gener⁹ q̄ mihi iuste
ablata est. Scis em q̄ nō remittit⁹ pctm̄: nisi
restituit⁹ male ablatū. c. peccatū. de reg. iu. li.
vj. r̄. c. si res. xij. q. vj. cum si. Qui r̄ndit xps̄
Tu nosti q̄ merita cāz p̄tū asseritōe pandū
tur. l. ij. in fi. C. si p̄ vim vel alio mō. r̄. c. q̄lit̄
r̄ q̄n. el. ij. de ace. Et q̄ iudicantē opozt⁹ cūcta
rimari r̄ ordinē rez plena inq̄sītōe discutere
c. iudicatē. xxx. di. v. r̄ q̄ d̄z audire aliā p̄cē q̄
vult recte iudicare. c. j. de cā poss. r̄. p. nō q̄ iu
stū est vt hoie nō vocato nec audito illū tibi
adiudicē. l. nā ita diu⁹. ff. de adop. r̄. l. de vno
quoq̄. ff. de re iudi. Tūc demon ait. pero igit̄
o iustissime iudex vt hūanū gen⁹ p̄cipias in
ius vocari. cū ab ea pre ius icipiat. vt insti. d̄
pena teme. li. s. fi. r̄ ex de p̄ba. c. qm̄ s̄ fallam
Qui r̄ndit d̄ns. de die agat⁹. R̄ndit at̄ demō.
ad diē crastinū fiat dilatio. Qui d̄ns dixit.
Tu bñ nosti exp̄ientia facti. vt in. l. ij. in pn̄.
C. vt i pos. lega. r̄ scis q̄ via lōga eā terra vs
q̄ ad celū: quā viā tu bñ exp̄ es. dū p̄ sup̄bi
am tuā de celo n̄ra auēte cecidisti. qz q̄ ad iu
dicē p̄tinet legitimū terminū p̄tib⁹ ad cōpa
rendū assignē. vt. ff. q̄ satis. cog. l. de die. in pn̄.
r̄ ar. c. de iure patro. c. cū ar. r̄ de off. deleg. c.
de causis. Nos tibi r̄ hūano generi feriā
fetrā futurā assignam⁹ ad cōparendum. Et
tūc p̄cepit archanglō Sabzeli vt notificar⁹
cum tuba ferrea. vt ex de appel. c. cū parati. r̄
C. de fe. l. dies. vt ad dictū diē gen⁹ hūanum
veniat r̄n̄suz corā eo r̄ allegatuz q̄re nō de
beat demonis dominio s̄biugari. **A**duenit
te igit̄ diē vener⁹ p̄dicta: volēs adam p̄ toto
hūano genere corā iudice cōparere. qz s̄a ē
s̄nia poete **D**uid. i epl̄is dicēt⁹. **O** prima nā
nullo cā tuēte perit. rogauit btām ōginē vt
p̄ eo aduocare dignaret⁹ dicēs. **O** ōgo ōgi
num tua intercessione sel ego cū meis poste
ris a diabolica suim⁹ p̄uitute liberari **Q**uia q̄
vt poeta inquit. Nō minor est ōtus q̄ q̄re
re parta tueri. **V**eni obsecro r̄ nos a diaboli

A

**Termin⁹
legitim⁹**

M

Sermo. v. De donis Marie

cis insidijs et falsis cauillatōibz defende. Per
rexit igit aduocata humani generis ad tribu
nal filij. et ad dexterā ei⁹ ē locata. Dixitq; ad
filij. Audiu filij mī hūanū gen⁹ ad pntiaz
vestra fuisse vocatū: qre si cāliq; q̄ illd ve
lit allegare assurgat. Tūc demō his auditis
demissa facie n̄ audebat respicere i reginā ce
li. qz q̄ male agit odit lucem. vt in q̄ saluator
Joh. iij. Et h̄z ē de offi. dele. c. sulu. et no.
ff. de ve. inspi. l. j. circa medium. Virgo aut
Maria spm demonē terribili oculo inspiciē
irata voce dixit. **Q** neq; sime demon. mō dī
cas q̄cqd habes dicere s̄ gen⁹ hūanū. Itz ei
te possim repellere ab accusatōe cū de teipso
dicere deberes qd de alijs attestar. qd ē s̄ le
gē in arenā. i. fi. C. de inof. test. r. l. qm. C. de
here. Itz qz es excoīcat⁹ et reprobat⁹ a sc̄is q̄
casu nō potes stare i iudicio agēdo. c. iterdici
mus. de iudi. Itz qz es hū⁹ pene: vñ non po
tes agere i iudicio. l. vir cert. ff. de iudi. et. l.
qd attrinet. ff. de reg. iu. Itz qz es infamis. vñ
nō potes esse parator i iudicio. c. infames
et. s. tria sunt. iij. q. viij. et. c. cū deputari. **U**bi
Inno. de iudi. maxime qz es fact⁹ infamis ex
publico delicto pp̄ qd dānat⁹ es: q̄ casu etiā
de iure ciuili nō potes parare. l. j. s. ait p̄tor
vbi Sultel. de cuneo. ff. de postu. Itz qz es he
retic⁹. et iō ab oī actu legitimo es repellēdus
c. excoīcat⁹. s. cupiētes. de here. r. l. maniche
os. C. e. ti. **H**eretic⁹ ei d̄z ille q̄ lz n̄ male senti
at de articul. fidei. tñ h̄z pueruz dogma vl̄ p̄
uas sequit seu gignit opiones. vt ait glo. pe
nul. in cle. j. de vii. vbi Paul⁹. rex. est in. c. he
retic⁹. xxx. di. in. c. h̄z aut scripsim⁹. et. c. q̄ in ec
clesia. xxiij. q. iij. **T**ū vt magz appareat ini
q̄tas tua: sum parata oībz tuis cauillatōibz
ridere. **T**ūc demō irat⁹ s̄ brām h̄ginem ce
pit eā velle calūniari: et dixit. **O**bscero iustit
sime dñe de⁹ q̄ est iusticia. vt i. c. ois. xv. di.
vt ista malefactoricē nō admittat⁹ ad aduocā
dum: s̄ eā puniat⁹ sicut lex iubet. **M**ulier ei
accipiēs duos viros sil: puniri d̄z. vt in. l. eū
q̄ duas. C. ad. l. iul. de adul. **H**ec aut nō solū
accepit celestē sp̄sum s̄ etiā altez sumpsit. s.
Joseph. **R**idit autē brā h̄go. **E**go Joseph
accepit castitatē mee restē. deū s̄o virginitatis
mee p̄seruatorē. **T**ūc demon vidēs se p̄fusus
dixit. vuentibz h̄ginatē nō solū nubere: s̄
etiā velle nubere dānabile est. c. vuentibz. xx
vij. di. **T**ū nō postq; vouisti virginitatem:
mrimoniū s̄risti. **R**idit brā h̄go. **O** calū
niator pessime. votū illud ego emisi et suare
pp̄solui: cū tali tñ p̄ditione s̄z si deo placeret:
et nō aliter. et hec p̄ditio semp̄ subintelligitur

tanq; apposita. et iō cū de⁹ voluerit me desp̄o
sari cessante p̄ditione nō feci s̄ votū. ar. in. c.
sup eo. de p̄di. appo. **D**e h̄ aut meo voto dis
fule tractauerūt canoniste in. c. sufficiat. et in
c. beata Maria. s. vt in q̄busdā. xxvij. q. iij.
et theo. in. iij. di. xxx. **T**ūc demon sic supa
tus terriā sibi voluit calūniā imputare dicens
Tu credis o iustissime iudex q̄ mī tua p̄petu
am h̄ginatē suauerit: et q̄ tu ei⁹ fili⁹ vnige
nitus fueris. **E**go aut volo pbare q̄ ipa ali
os filios post te habuit et h̄ginatē suā ami
sit. **N**ā **M**at. j. d̄z. Joseph nō cognouit eā
donec peperit filij suū p̄mogenitū. q̄si dicat q̄
postea eā cognouit. **E**t ibidē. **A**nq; p̄ueniret
inuēta est in vtero h̄is de sp̄scto. s̄ postea cō
tulerunt. **I**te **L**uc. ij. d̄z de ea. **P**eperit fili
um suū p̄mogenitū. p̄m⁹ aut d̄z respectu se
cūdi. l. q̄ duos. j. r̄iso. ff. de rebz du. s̄ habuit et
aliū filij suū. r̄e sc̄dm. **R**idit brā h̄go q̄ illd s̄
bū donec accepit in sacra scriptura dupl̄. s. i/
clusiue et exclusiue. p̄mo inclusiue inq̄ntū in
cludit oē tps post r̄e factā et an. et ita itelligit
illd p̄. r̄ix. **D**ixit dñs dño meo sede a dext̄is
meis: donec ponā inimicos tuos scabellū pe
dū tuoz. **N**ō em̄ intelligit q̄ post n̄ sedebit
s̄l̄t **S**en. viij. d̄z. **C**om⁹ nō est ad archam re
uerfus donec siccarent aq̄ sup terrā. et tñ post
q̄z ericcate sunt nō redijt. **I**te exponit nō co
gnouit eā donec peperit filij suū p̄mogenituz.
qz eo nato dignitatē m̄ris ei⁹ marie agnouit
Un̄ **A**byss. dic. verē nō cognouit eā an̄ cū
fuerit dignitatē. s̄ postq; peperit tūc cognouit eā
qz speciosior et dignior facta fuerat qz totus
mūdus. qz quē tot⁹ mūd⁹ cape nō poterat: i
angusto cubiculo vteri sui sola suscepit. **H**ec
ille. **S**ilr nō valet ista p̄sequētia. **A**nq; p̄ue
nirent inuēta est h̄is i vtero de sp̄scto. s̄ po
stea p̄ueniret. **S**icut nō valet ista p̄sequētia
h̄c nō penituit an̄ mortē. s̄ post mortē peni
tuit. imo pot⁹ valet ecōtra. s̄ nec post mortē
Silr Joseph nō cognouit eā an̄. s̄ nec post. qz
cognouit mysteriū icarnatōis dñice. **I**ta s̄
p̄positio an̄. s̄ sepe p̄sequētia idicet tñ nōnun
qz ea tñ q̄ p̄us cogitabāt oñdit. sic si aliquis
diceret. **A**nq; in portu pranderem nauigau
Nō intelligit q̄ in portu prandeat postq; na
uigauit s̄ qz cogitabat i portu pr̄l̄urus. et si
milit̄ dicendū est i p̄posito. **E**xclusiue s̄o po
nit̄ hec dictio donec p̄ tpe determinato. et sic nō
accipitur in p̄dicta aucte. **E**t de hac materia
tractat canoniste in. c. incerta. xxx. di. v. sup
s̄bo q̄sq; veniat. et in. c. j. de iudeis. et in. c. de
muliere. ex de m̄ri. s̄. in ecc. de. **I**bi donec tam
diu sepent. et ibi p̄ **J**oh. de imola. et in. c. cum

Part. III.

Bone. de eta. 7 q. l. **A**d illud aut qd obiectū fuit de p̄mogenito. **R**ideo in q̄t b. 7 go. q. in sacra scriptura sepe p̄mogenit⁹ itelligit ille an quē null⁹ est genit⁹: 7 quē null⁹ aīcedit: etiaz si null⁹ eū sequat. **E**t ita accipit in p̄dicta autoritate: vt dicit in. c. Joseph. de 7. sig. sic etiaz fm leges exponit i. d. l. q. duos. ff. de rebz du. 7 in. l. prim⁹. 7. l. primi appellatōe. 7. l. i. vulgari. ff. de 7. sig. 7. l. j. §. primis 7o. ff. vii cog. 7. §. 7. hec qdē in p̄hemio. ff. **P**is igit r̄nsōi bus demon deuictus ad q̄rtū argumētū descendit dicens. **S**erenissime iudex tu nosti: q̄ mulieres p̄ aliq̄ postulare phibent 7 aduocare: q̄ ē virile officiū. vt i. l. j. §. sexū. ff. d. po. l. alienā. C. de pecu. 7 in. l. femie. ff. de reg. iur. 7. §. tria. iij. q. vii. 7. xv. q. iij. **P**rimo r̄ndit beata 7 go. **D**iniq̄ssime demon tu bñ nosti q̄ mulier p̄d sua 7 suoz iniuriā p̄seq. vt i. l. se natus. 7. l. de crimie. C. q̄ accu. nō pos. silt. pro miserabilibz p̄sonis: pusillis 7 viduis bñ admittit. vt ex de pecu. c. fi. 7. iij. q. vi. c. sunt aut 7. c. de aduo. diuer. iudi. l. petitiōes. §. licenti am. 7. ff. de pecu. l. seruū q̄z. **E**go igit r̄aq̄ me am iniuriā 7 cām p̄p̄riā p̄sequēs admitti de beo. vt. C. de pecu. l. q̄ stipēdia. 7. ff. scias. **D**ēs ei xp̄iani s̄t fui 7 filij mei. **D**ebet igit iudex iste iustissim⁹ me audire nā etiā si essem exōtica ta defensionē mee essent audiēde **A**r. in. c. cū inf̄ porē. 7. c. dilect⁹ fili⁹. ex de except. **M**ulto magis igit de beo admitti: cum nulla infamia possim norari: 7 maxie cuz p̄ miserabili hoīe aduocare velim quē iste neq̄ssim⁹ demon ad suā conat redigere fuiturē q̄ ē 7 iura naturalia. vt. ff. de iusti. 7 iu. l. manumissioes. **P**reterea illa phibitio facta mulieribz ne aduocent est rōne suade pudicie: vt p̄z i dicto. §. sexū **H**aut piculū in me esse nō pt. **S**um etenim illa de q̄ **P**rou. vl. dicit. **M**ulierē forte q̄s inueniet. **E**t infra. **A**ccinxit fortitudine lumbos suos 7 roborauit brachiū suū: manūq̄ suam misit ad fortia. **E**t iō cessante causa: cessat iuris dispositio. c. cū cessante. de appel. 7. l. adigere. §. j. ff. de iure pa. 7 b̄ argumētū vēdicat sibi locū etiā si lex corriget: vt ait glo. in. l. j. ff. de legi. tuto. **T**ūc demon reuoluens se ad xp̄m dixit. **D**ñe nō moueat te caro et sanguis tu⁹. nec amor mris tue. **A**r. ex. de p̄ben. c. graue. 7. viij. q. j. c. nihil. 7. c. **M**oyles. **N**ec 7 me indigneris si iurisdictionē tuā refutabo **S**cis em q̄ valde piculosum est coraz suspecto iudice litigare. l. ap̄tissimū. C. de iudi. **I**ō bonū est vt m̄ tua nō sit coram te aduocata. **I**pa em ex h̄ reddi suspecta q̄ ē genitrix tu a

vt extra de appel. c. postremo. 7. c. cum speciall 7. C. de assesso. 7. domesti. 7. l. domesticus. **N**o lo igit eā aduocare corā te: ne ad suā p̄r te trahat rōne affectionis. **S**cis em q̄ nemo debet iudicare in cā sua vel suoz. vt i. l. q̄ iurisditi onē. ff. de iurisd. om. iu. in. l. iuli⁹. ff. de iudi. l. penul. de arbi. l. vnica. **C**. ne q̄s in sua cā. 7. c. insi nuante. ex de offi. dele. **A**uz igit m̄ tua dicat hāc cām esse suā. iō de iure possum iudiciū tuum redinare. **T**ūc brā 7 go cū indignatione exclamans dixit. **D**sceleratissime demon iustissimū filiū meū suspectū in iudicando allegare p̄sumis q̄ est de⁹ iust⁹ 7 iusticiā diligēs. ps. viij. **Q**ui nō est acceptator p̄sonaz **A**ct. 7. 7. c. sicut. xxxij. q. iij. 7 de p̄se. di. iij. c. nec quē q̄z. 7. c. vl. iij. q. ix. 7. c. ij. iij. q. iij. 7. c. nouit. de iudi. facit. c. venerabilis. de p̄ben. 7. digni. **Q**ui est fidelis 7 absq̄ vlla iniquitate iustus 7 rectus. **D**eus. xxxij. q̄ nō est vt fili⁹ hoīs vt mutet. **N**um. xxiij. **N**ō dicit igit fili⁹ me⁹ a iudicādo cessare p̄pter dicta obiecta q̄ itelligū tur de pur⁹ hoībz de q̄bz in. c. q̄rtuor. xj. q. iij. dicit. **Q**uattuor ista timor odiū dilectio celsus **S**epe solēt hoīum rectos puertere sensus. **P**reterea semel eū in iudicē acceptasti et ad illū venisti ius petens: igit ipsum non potes reculare. l. j. 7 p̄n. ff. de iudicis. **T**ūc igit dñs ielus interlocutoria tulit sniam dicens se velle in causa p̄cedere 7 brām 7 ginē r̄aq̄s idoneaz humani generis aduocata admittere. **P**recepitq̄ demoni vt quecūq̄ 7 hoīes p̄ducere vellent in mediū afferret atq̄ breuiter 7 clude ret: quia mores mulierū leuiter offendunt: vt in. c. forus. de ver. sig. 7. c. de spon. l. iij. **D**ixit aut demon. **S**apientis cuiusq̄ p̄curatoris officiū est. p̄mo interdictū restitutoriū quod sibi de iure competit intērare. vt. ff. de rei vē. l. j. 7. l. is qui destinauit: melior est em dicitio possidentis. ff. de rei ven. l. si. 7. iusti. de interdic. §. j. 7. extra de fide instru. c. inter dilectos. 7. ff. de p̄sig. l. si seruū. **Q**uare peto me restitui ad pristina possessionē humani generis tormentandā 7 cruciandā vt p̄us. **N**ā pbare paratus sum me fuisse i possessionē pacificā 7 q̄eta eiusdē 7 spoliatū fuisse de facto. q̄ duoz uenit pbare vt q̄s restitua. vt extra de resti. spol. c. olim. 7. de offi. dele. c. sultationibz. 7. ij. q. j. c. iij. **Q**uia reintegranda sunt omnia spoliatis anq̄ vlteri⁹ p̄cedatur. vt. ff. de vsuris. l. vide amus. **A**n oia em agendū est de possessorio. c. ij. de ordi. cogni. 7 spoliato fieda est restitutiō c. ex lris. de resti. spo. l. si q̄s fundū. **C**. ad leges iul. de vi publi. **E**t de facto spoliat⁹: est de facto restituendus sine aduersarij citatione et

Bermo.v. De donis Marie

alia cause cognitione. ut inqt glo. in l. maior. ff. de iur. i. **M**ibi g dicitur hō restitui que lōgū simi tps possessione pscripti p legē cū notissimū. z. l. si qd emprois. C. de pscript. trigim. v. qua. an. **R**ndit brā hōgo. **D** versute draco vez est q illis spoliatis restitutio fienda est q nō vi aut clam nec pcarto: s; iusto titulo et bona fide possidebāt. vt. ff. qd vi aut clam. p totū. z. extra de resti. spo. p totū. z. de pscript. c. vigilāti. **T**u āt neq; sime demō nū q; hūanū gen^o possedisti s; solū sic simplex custos carceris custodisti. z. iō nō debes restituī. **F**acit. l. iij. §. si. ff. de acq. pos. ille em possidet cui^o nomie possidet. l. male igit. C. de pscp. xxx. vl. d. an. z. insti. de iter. §. possidere. z. ex de resti. spo. c. cū venissent. a. fi. **C**ū g vos fili mi creauerit hu/manū gen^o vestriq; sint homies: n̄ potuit de mon i re aliena q̄tūcuq; m̄to tpe detēta h̄re iustā possessionē nec bonā pscriptōz qz nulla tps pscriptio iurat malefidei possessorē. dicto. c. vigilāti. de pscript. z. c. possessor. de regu. iu. l. vj. **I**ste g iniustus vsurpator hūani generis nō fuit bone fidei possessor s; malefidei detētor. **N**ā aliū ē possidere: aliū hō detinere vt. ff. de rei v̄. l. officii. in fi. z. ff. de acq. pos. l. iij. §. si. **I**git nulla fuit demonis possessio: qd p̄tz p. l. si. ff. de p. sig. **N**ā quō rē alienā possedit cū sciret alienā esse: certissime dicendum est eū nullo mō possedisse. vt. C. vnde vi. l. cū querebat. z. iij. q. vj. si res. cū si. **H**is auditis dñs iudex de medio interlocutus ē demōnem: nō esse restituendū. **T**ūc demō stridens dentib; z. furore replet^o missa manu ad mar/supū extraxit foras libellū z. cepit legere illud **S**en. iij. p̄ceptū factū p̄mis parentibus scz quacuq; hora comederitis ex eo moriemini. **D**ixitq; **E**cce dñe iudex instrumentū a deo dictatū. vigore cui^o mibi **A**daz cū oī p̄steritate sua est subiectus. **N**ā p̄ illum om̄is eius posteritas est infecta. c. si homies. xiiij. q. iij. z. c. placuit. de p̄se. di. iij. **A**t rō hui^o infectionis assignat in c. iā itaq; j. q. j. vbi dicitur traxit ḡreatū: qz vn^o erat cū illo z. in illo a q̄ traxit quando quod contraxit admissum est. **R**ndit aut brā hōgo. **H**oc instrumentū n̄ h̄il valet: nā tu illud falsificasti dicens **S**en. iij. **N**equaq; moriemini eūq; z. vxorem suaz p̄ mēdacia z. fraudulētias tuas decepisti. **J**ura autē volunt nō decipientib; sed deceptis s̄ueniri. ff. ad velle. l. ij. §. hec verba. z. extra de dona. c. inter dilectos. z. de rez. p̄mu. c. cū vni uertoz; vnde tanq; falsarius et deceptor es repellendus. **N**on ḡ debent tibi adiudicari: ne ex tua malicia lucroz; reportes z. ex fraude

z. dolo gaudium z. vtilitatē cōtra ea que de/terminant in c. sedes. de rescrip. z. in. c. ex lris de dolo z. p̄tu. extra de cle. nō resi. c. fraternita/ti. **Q**uia ḡ tu versutus fuisti auroz; z. institu/tor; peccati. idō debes puniri: qz q̄ cām damni dat: damnū dedisse videt. l. q̄ occidit. §. penl. ff. ad legē aquil. z. c. si culpa. de iniu. z. dā. da to. **H**is aut r̄stionib; supatus demon dixit. **S**i iure talis instrumēti mibi non debet hō mo: saltē me^o est iure emptiois. illū em̄ em̄ p̄ comestione pomi. **R**ndit aduocata gener^o humani. nequaq; tibi debet: qz decepisti eūz vltra dimidiū iusti p̄cij z. legē secundā. C. de rescin. ven. z. c. cū dilecti. de empti. z. vendit. **E**t ideo seruari debet illud **J**a. ix. **S**rat^o ve nundati estis z. line argēto redimemī. **T**ūc dixit demon. **D**iustissime iudex: tu scis q̄ iusticia requirit ne delicta remaneāt impunita l. si longi. ff. de iudi. l. ita vulnerat. ff. ad. l. aquil. l. stichum aut pamphilū. ff. de solut. z. c. fame. de sen. excō. **A**d puniendū ḡ excessus tenet quilibet bon^o iudex de necessitate. l. con gruit. ff. de offi. p̄i. z. nulli p̄cere d̄z. c. ex tuaz de priuile. **C**ū ḡ hoies habeāt i se grauitatez; peccati qd deorsum trahit cū sit ponderosuz; iurē illud p̄s. q̄ in p̄sona oīm p̄fite^o dicens. et sicut onus graue grauare sunt sup me. debes eos sic requirente iusticia ad infernū ad centrum terre descēdere facere z. nō attēdere h̄bis istis aduocare que male facit allegādo i hac causa. **N**am vt inqt **Q**uidius. ij. d̄ pon to. **N**on est confessi causa mendae rei. **R**espo dit sapientissima aduocata. **V**os fili mi p̄ peccatis hominū p̄tulistis moztēz; z. laustis eos a delictis eoz; in sanguie v̄io. **A**pocal. j. **E**t p̄ eis plenarie satisfecistis **U**n̄ **I**sa. liij. d̄z **T**ere dolores nostros ip̄e tulit z. labores nostros ip̄se portauit. ip̄se vulneratus est p̄pter iniquitates n̄as: attritus est p̄pter scelera n̄a **E**t **J**ohis. j. dixit **J**ohannes baptista. **A**cce agnus dei: ecce qui tollit peccata mūdi. **I**usticia ḡ nō req̄rit vt bis idē exigat. l. bona fides. ff. de reg. iu. facti. l. omnes. C. de penis. **P**reterea actio semel extincta nūq; resuscitatur. C. de remis. pign. l. cū ex causa. in fi. z. ff. de solu. l. q̄ res alienas. §. aream. **A**d illud aut quod obijcit diabolus de grauitate p̄ci: r̄ndit q̄ pena vestre passiois grauior iuit oib; p̄cis. iurē illud **J**ob. vj. **Q**uasi arena maris hec grauior apparet. **T**unc itez allegauit diabolus dicens. **D**iudex q̄ dixisti p̄phaz **E**p̄s. lxxvij. **Q**ue p̄cedunt de labijs meis n̄ faciā irrita. **T**u in euangelio tuo dixisti **J**oh. xij. me esse principem huius mundi. **Q**uo

Bars. III.

etiā noie appello: i. c. Pudo: xxij. q. ij. qd
exponit doctores. i. maloz etiā pctōz. **Au**
fo es pnceps bonoz et iustoz. mō tu scis q cū
litigātes ad rixā veniūt: boni iudicē est litem
dirimere: vt. ff. si cer. pe. l. qdā extimauerūt. z
dare dō vnicuiqz pte suā. ff. de vsufu. l. hui⁹
rei. z. ff. de adi. inde. l. si. §. si tñ. **Na**z iusticia
iubet ius suū vnicuiqz tribui. l. iusticia. ff. de
iusti. z. iu. z. insti. eodē in pñ. z. c. j. di. j. **Ergo**
placeat vobis dare mihi gen⁹ hūanū cū pro
pter pctm̄ cōmissum ego sim fact⁹ princeps
hui⁹ mūdi. **Verba** em̄ sunt intelligēda cum
effectū. fac. l. eū q. §. de cere. ff. ne qd eū qui i
ius vo. ē vi. exi. iūcta. l. si. §. hec at̄ sba. ff. q
q. §. iij. z. de deri. nō resi. c. relati. circa mediū
Et d̄ s. sig. c. p̄te rea. z. de peni. di. j. c. hec autē
sba. Si s̄ sum pnceps maloz et pctōz. si p
qz. z. genus hūanum peccauit fm̄ aplum ad
Ro. ij. vbi ait. Dēs peccauit i adā. q̄ debetis
facere cū effectū. vt ego sim pnceps oim̄ malo
rū z nō auferre mihi qd̄ meū ē. **Tenete** q̄ p
vob̄ dñū bonoz z date mihi dñū malozum
qd̄ si feceris. pmitto vob̄ q̄ regnū vestrū nō
erit mai⁹ q̄ vnuz granū milij respectu mei.
Vera ē em̄ snia **Quid.** i. ij. de arte amā. di.
Plura qz s̄ sp̄ deteriora bonis. **Ad** hec ad/
uocata hūani generis rñdit. **Q̄** s̄ute z plene
oi fallacia q̄ habes mille nocēdi modos. vt i
c. sciendū. xxvj. q. iij. z iusticiaz postulare te
oñdis z desideras iusticia. vnūqz pctis ab eū
intus s̄o habes s̄riū. vt. ff. de excep. l. genera/
liter. **Scias** q̄ n̄ ignoram⁹ astutia tua. xvj. q.
ij. c. vltis lris. **Et** iō malicia tua tātis color/
bus palliatā: iā pfundem⁹. **Et** tūc ouersa ad
filiū dixit. **Q̄** fili mi dulcissime vos scitis q̄
ad pctionē hui⁹ maligni demonis fuistis in
statera crucis ponderat⁹. vt legit. xxij. q. j. c.
parat⁹. ac p̄ hūani generis redēptiōe mortem
ptulistis. vt in. c. p̄ humani. i. pñ. de homic. li.
vj. **Nō** est q̄ audied⁹ iste s̄sur⁹ q̄ horreda cru
delitate z detestāda astutia mortē appetit ali
orum. vt in. d. c. p̄ humani. §. cū igit. de ho
mici. li. vj. **Nō** em̄ est q̄gruū neqz iustū sup
hūani generis fuitute ampli⁹ disputare: ma
xime i ipi⁹ hūani generis detrimētuz. trāsiuit
em̄ amō snia i rē iudicatā. ēē de re iudi. c. cum
int. z a snia nō exiit appellatū statuto tpe.
de q̄ in. l. iudicibz. C. de appel. z meli⁹ i. l. eos.
in fi. cū aut. hodie ibi posita. eo. ti. z iō nō est
ampli⁹ appellandū. vt in clemē. ij. c. de appel
la. z p̄ doctores i dicta. l. iudicibz. z. l. peremp
torias. z. l. si. C. sentē. rescin n̄ pos. **Quē** dia/
bolus exclamauit z dixit. veniam⁹ ad fortio
ra z incōuincibilia argumēta q̄bz p̄cludo ho

minē necessario eē dānādū. z arguo sic. **De**
viuit in veritate z iusticia vt eē de iure iu. c.
z si xps. §. **Jacoby.** **Et** ita dō punire p̄iūctuz
sicut extraneū. vt in. l. si. z ibi glo. ff. de re. di
ui. **Quapropter** dico q̄ cū ego q̄ sum angelus
fuerim ab ipo de celo deiectus: nullo tñ p̄ce
pro p̄cedente: vn̄ inobediens dici non potui.
De necessitate debet damnare **Adā** z **Euam**
cū tota sua posteritate. qz p̄ceptū eis factum
a deo obseruare noluerūt. magz q̄ debēt puni
ri qz ego cū sit forti⁹ p̄ceptū facere qz p̄ter
p̄ceptum. vt. C. de nego. ge. l. si. vlti non ma
gis peccauerūt qz ego: saltē eodē mō debent
puniri: q̄ files i culpa debēt etiā esse files i pe
na. l. si quēqz. C. de epi. z de. **Ad** hec rñdit brā
virgo. **Q̄** miser z infelix nō est file illud qd̄
posuisti de te z de alijs angelis cum pctō ho
minū. angel⁹ em̄ peccās merito fuit punien
dus: qz nihil infirmū in se habebat qd̄ iduce
ret ad peccādū. z nō aliqua infirmitatez ma
lignitate deliberata peccauit. c. firmiter. de
sum. tri. z si. ca. **Et** nullo p̄cepto indigebat.
qz sine p̄cepto aliquo a natura habuit in se sa
pientia omnium: qz cognoscebat certitudinez
boni z mali p̄ p̄fectōem nature sue. vt d̄ pe
ni. di. ij. c. in p̄mo. **Et** iō habito respectu ad
talē certitudinē p̄raui⁹ peccauit angelus: q̄a
scienter se ptulit p̄ deū: qz peccauerit homo
q̄ habebat infirmitatē z fragilitatē carnis: q̄
ipm̄ ad peccandū induceret. vt in. c. illd. xv.
q. j. z de peni. di. ij. c. ille rex. **Et** q̄ peccauit
p̄ ignorantia deceptus dolosa s̄stia tua. **Et**
iō angel⁹ de altiori statu cecidit. de pene. di.
ij. c. si. hō em̄ talē certitudinē nō habuit p̄p̄
corp⁹ qd̄ aiām aggrauabat. vt d̄ Sap. ix.
Quia igit sp̄s p̄mptus est caro aut̄ firma
Matth. xxvj. **Iō** tali hoim̄ infirmitati est
compatiendū: nō aut̄ tue supbiez iniquitati
Ex quo em̄ deo p̄mitoz fuisti: culpa tua fuit
grauior. c. p̄sideret. de peni. di. v. **H**is ita
qz dicitis reuoluēs se ad filiū pijsima virgo
dixit. **Audistis** fili camillatōes z fallas argu
mentariōes istius iniquissimi demonis: in q̄
bus nihil concludit nisi falsum. **Et** iō rogo
vt eius mendacijs iara finē imponat⁹: nihil
enim diciturus est nisi falsum. **Nā** semel ma
lus semp̄ presumit̄ malus in eodē genere de
licti. l. si cui. §. hisdem. ff. de accu. z. l. cassius.
ff. de sena. z. l. ij. §. idem erit. ff. de suspec. tu/
to. l. palam. §. non solum. ff. de ritu nup. **Cū**
ergo sit mendax z mendacij pater vt vos dī
xistis **Joh. viij.** nō est audiendus rōnemē/
dacij. vt. C. de indic. vid. toll. l. ij. in fine. **Re**
sp̄ndit autem demon z dixit. **In**ciuit ē alū

Differēt
peccauit
angelus
et homo.

B

Sermo. v. De donis Marie

quod indicare nisi tota lege prospecta. l. in civile. ff. de legi. Et ideo iustissime iudex audi quod al legationes meas iustissimas et permittite me defendere eam meam et veri iuribus meis. Reditur ergo. **D**onate et omni nequicia plenissime meum filium ut iniuste accusare possit. dicat quicquid dicere intenderit. Tunc demon dixit. **N**on peccavit in bonitate dei infinita: et non curo quod culpa peccaverit an sua vel aliena. quod posito millies pro ego ipsum induxerim ad peccandum secundum iura agentem et sentientes pari pena puniuntur. c. nuper. et c. sequenti. de sententia. exco. c. ut clericorum. de vita et honestate. c. et c. alia. deinde lex iustitiae de publico iudicio. facit. c. mulieres. in fine. et ibi glo. et c. quante. de sententia. exco. et c. xj. q. iij. ca. quoniam multos. et l. his qui operam. ff. de fur. et de hoc est glo. multum notabilis. i. l. habemus. la. ij. §. sane. C. de sacrosan. eccl. et l. si quis. C. de episcopo. et c. de. et l. adigere. in pn. ff. de iure patris iuncta. l. liberorum. in fi. ff. de his qui non. infra. concordat. tex. ad lram. i. c. j. de offi. delega. Sufficit ergo homo peccavit. pena enim debet correspondere culpe. Nam secundum qualitate delicti debet esse et plagam modum. Deur. xxv. et l. pedius. ff. de inc. rui. et nau. Sum igitur nata sit culpa quanta est persona offensa. ut in. §. atrox. insti. de iniur. et c. cum illo. de sententia. exco. Ideo homo qui offendit infinitam dei bonitatem: infinitas debet lueri penas. Comisit enim homo crimen lese maiestatis. unde ipse cum heredibus suis est merito damnatus. Scriptum est enim quod filij paterno debent perire supplicio: in quibus hereditarij criminis exempla metuant. l. quisquis. C. ad legem iul. maie. et extra de homici. c. sic dignus cum si. **A**d hec beatus ergo respiciens in filium suum dixit. **F**ili mihi charissime vos qui estis deus et homo estis bonitas infinita. ergo homo peccavit in vos et vobis est iniuria illata quam remitte re potestis. et ad benignitatem vestram pertinet remittere iniurias vobis illatas. ut est textus multum notabilis in. l. j. C. si quis impetr. male. **E**t quibus concludit hominem non debere puniri nec condemnari. Tunc demon dixit regine ceorum. **V**os malefacitis. quod non vultis quod homo puniatur de peccato commisso. quod est in. l. sanctimus. C. de peni. et c. xiiij. q. iij. ca. simplicem. Tunc dixit **J**esus. **D**emon sile amodo. quod bene scis quod in cruce pendit pro redemptione generis humani quod semel propter peccatum damnatum fuerat. unde non est iustum quod de eodem peccato bis contra genus humanum iniam proferam. Ar. ff. nau. cau. stabu. licet gratis. §. si. in fi. vbi dicitur quod non debet sepe de delicto eiusdem hominis queri. Expectandum est ergo vobis ad diem iudicij. quod tunc malos male

perdam: bonos autem faciam in celesti gaudio triumphare. **A**d hec respondit demon. **D**ne **J**esu xpe rex glie noli sic iter loqui. quod bene scis quod homo peccavit infinite. unde ad olim et ad hodie extendit pena eius. **E**st ergo hodie puniendus. quod lex cum die loquitur. ut. l. arriani. C. de here. et in omnibus obligatoribus in quibus dies non est positus pro die debet. l. in omnibus. ff. de reg. iur. et de verbo. ob. l. cum. §. quoties. et de p. di. et de mon. l. j. in pn. et de le. ij. l. omnia. Reditur sapientissima advocata. **T**u false concludis: quod non probat hoc esse quod ab huius constringit abesse. ut. l. non nudis. l. non episcopis. et l. neque natales. C. de p. ba. **S**cis enim quod si qua culpa in homine fuit: est pro gram filij mei abolita et pro eius misericordiam cancellata. **E**rgo cum nullatenus sit in culpa: non est aliquantulum puniendus. non credas quod pro tribus tue calamitatis facias iudicem lacrimari. quod esse non debet. ut. l. observandum. §. i. cognoscendo. ff. de offi. p. st. facit. l. quisquis. C. de postu. Tunc et clamavit demon. **D**ne peto mihi iusticiam exhiberi: quam si non feceris non es bonus iudex. c. iustum est. xiiij. q. ij. Reditur beatus ergo. adhuc loqueris maledicte. scis enim quod deus creavit hominem ad imaginem et similitudinem suam. Sen. ij. et C. de peni. l. si quis in metallum. et ipsum voluit esse heredem regni celestis et implere sedes gloriosas a quibus tu cum socijs tuis pro superbia corruisti. in illud ps. cix. **I**udicabit in nationibus implebit ruinas. **N**on ergo humanum genus debet esse tuum: sed inter beatorum spirituum agmina feliciter collocari. **H**is autem dicitur quersa ad filium dixit. **D**ulcissime fili: quod bonum est obviare malicijis et perturbare perversos. quod si non fieret: nihil esset aliud quam favore impietatis pro viribus impartiri quod esse non debet. xiiij. q. iij. c. q. potest obviare. cum similibus. ideo peto et totis precordijs efflagito ut reiectis frivolis et vanis allegatoribus istius maligni demonis in favore humani generis iniam proferat: ipsum genus humanum a petitione huius procuratoris nequitie infernalis penitus absolviendo. lites enim non debent esse immortales: nec infinitum protrahi. l. properandum. et l. apertissimi. C. de iudi. et l. fratris. C. de transac. et l. si. ff. pro suo. et C. de fruc. et l. et l. terminato. et C. de re iudi. l. ij.

Pars tertia huius sermonis de diffinitione sententiatione predictae disputatio.

His ergo omnibus diligenter auditis **D**ivolens iustus iudex celestis litigia cito ad debitum finem perducit: ut ita quidam extimaverunt. ff. si cer. peta. et in. ij. ff. de aqua pluviaria. arc. et in auten. ut de. ap. propri. episcopi. conue. §. si. coll. vj. et in. l.

quisq; s. p̄teca. C. de postu. **V**isit Sabrie
lem archangelū q̄ tuba aurea intonans: per
emptoriū terminū p̄tib; ad cōparandū assi
gnaret in q̄ diffinitivā suā p̄ntes audirēt
q̄stionis p̄dicte. **S**tartito ḡ die cōparatibus
parētib; .s. ip̄a aduocata hūani generis cū p̄
mis parentib; z multis alijs sanctis patrib;
necnō p̄ncipe demonior; cū mult; alijs mali
gnis spiritib;: saluator; n̄r i suo fulgētissimo
tribunali residēs: p̄tulit suā i hūc modū
In eterne diuinitatis mee noīe amen. **N**os
Jesus mūdi saluator; audis; oib; allegatiōi
bus p̄curatorē neq̄tie infernalis z hūanū
gen⁹ fact; .auditisq; r̄nsionib; sapientissime
aduocate p̄dicte generis humani z diligenter
examinatis iurib; ambaz partū. omnib; q;
p̄siderat; q̄ circa p̄dicta vidēda z p̄siderāda
fuerunt: sedētes p̄ tribunali ad n̄m solū itum
banchū iuris positū sup̄ thronos angeloz
in celesti palatio n̄ro vbi residentia facimus
p̄sonalē: humanū genus hac mera diffinitī
ua sententiā absolūim⁹ z ab impetitione pen
ratoris nequitie infernalis reddimus abso
lutum: cū h̄ p̄sonet sanctissimis scripturis z
iuridice veritati quā sp̄ seq̄mur. **I**pm̄ q̄q; p̄
curatorē neq̄tie infernalis ex nūc p̄cipim⁹ ad
damnationē inferni p̄petuā penit⁹ ambulare
vbi est flet; z stridor; dentū infinit⁹. vt scri
ptum ē **M**at. xij. **R**ecessitq; diabol⁹ cū eiu
latu z clamore maxio atq; i baratri pfunduz
mersus est: eternis supplicijs cruciatus. **L**a
ta z data ac i his script; p̄nūciata z pmulga
ta fuit sup̄radicta snia i oib; z p̄ oīa p̄tē supe
rius p̄tinet. p̄ sup̄radictuz d̄m̄ n̄m **J**esum
xpm̄ p̄ tribunali sedentē in sup̄radictō loco:
p̄ntib; sup̄radict; p̄tib; z leta ac vulgarizata
p̄ me **J**ohem euangelistā: notariū d̄ni nostri
Jesu xpi z curie celestis scribā publicū p̄sent
tib; **J**ohāne bap̄tista. **F**ranciūco z **D**omini
co p̄fessorib;. **P**etro z **P**aulo p̄ncipib; apo
stolor;. z **M**ichaele archangelo z mult; alijs
sanctis i multitudine copiosa testib; ad hec
vocat; z habit; z rogat;: anno d̄ni. **M**.cccc
xcij. indictione decima. die p̄mo nouēbris. **L**ite
rato igit; humano genere: z d̄no i celū ascen
dente: d̄ns **A**dā cū vxore sua z ceter; sanctis
patrib; inumeras beatissime p̄gini grās p̄ se z
toto humano genere retulerūt. eo q̄ sapient
tissimis r̄nsionib; suis eos de miserabili demo
num fuitute liberasset. **L**ui sapientissime atq;
p̄ssime p̄gini sic infinita gl̄ia **A**mē.

De alijs q̄nq; donis sp̄sscti q̄ fuerūt i brā
virgine. **S**ermo. vij.

Mari abūda

Abit cogitatio ei⁹ z p̄siliū eius ab
abyssō mlta. **E**ccl. xxiij. **Q**uar
tuor calamitatib; inf̄ alias i na
tūitate sua subijct; h̄o. **P**ria d̄r iniquitatis.
Luulibet ei ex adā p̄pagato p̄p̄t̄amiatōez
p̄cti original' d̄ci p̄ illd̄ **J**oh. ix. **I**n peccatis
natus es tor⁹. **S**ecda calamitas d̄r mestitat;
Nā de quolibet n̄m verificatū fuit illd̄ **S**a
p̄ctie. vij. **P**rimā vocē s̄llez omib; emisi plo
rans. **T**ertia h̄o appellat' nuditat;. **Q**uili
bet nāq; h̄o dicere valet illud **J**ob. j. **N**ud⁹
egressus sum de vtero matris mee. homo em̄
nasci⁹ nud⁹. nō t̄m nuditate vestitū: sed etiaz
nuditate frutū. **Q**uarta calamitas d̄r tene
brostat;. .s. ignorātie. iuxta illud **J**ob. xxxvij
Nos quippe obuoluimur tenebris. **N**ati
uitas aut; z p̄ceptio gl̄iose p̄gis **M**arie non
fuit p̄me calamitati sup̄posita. qz sine macula
peccati. imo om̄i mūdicia plena p̄cepta z na
ta est ip̄a m̄r dei b̄ndicta. vt dicunt moderni
theologi i. ij. sniaz. di. ij. **Q**uo ad secūdam
h̄o licet quidā putant beatā p̄ginem p̄mā vo
cem lachrymabilē emisisse: vt le alijs ex **A**dā
p̄genitū z formaret; z miserie hūani generis
le cōpati oñderet. t̄m alij opinant' ip̄am i na
tūitate sua nō fleuisse: sed iocundo ac hylari
vultu z cū magna exultatōe de m̄ris vtero p̄
dijisse. **N**ā dicere in mente sua poterat illud
Ma. lxj. Gaudēs gaudeb; i d̄no z exultabit
aia mea i deo meo. qz iduit me vestimēt; salu
tis: z indumēro iusticie circūdedit me quasi
sponsam ornata monilib; suis. Itēz etiā nudi
tatē in ortu suo habuerit corpālē: nō t̄m sbia
cuit nuditati sp̄uali. **H**abuit em̄ i natūita
te sua grāz z frutū abūdantiā. vñ dicere po
terat illd̄ **E**ccl. xxiij. i me ois grā vite z frut
tis. **Q**uarte qz calamitati. .s. ignorātie n̄ sbia
cui cū adhuc i materno v̄ro ex̄ns liberi arbitriū
vsum habuerit. vt s̄. dictū ē p̄. ij. h̄o opis p̄
mone. j. p̄te vl. p̄dixerat em̄ sapiēs **E**cclēsia
sticus i h̄obis p̄posit; di. **A** mari. .s. diuine ma
iestat; abūdantē cogitatio ei⁹ zc. **S**up̄ q̄b;
h̄obis de alijs q̄nq; donis sp̄sscti q̄ ip̄a habu
it differemus

Pars p̄ma de dono p̄siliū brē p̄gis
Beatā p̄ginē fuisse dono sapie repletā
in p̄cedētī smone declarauim⁹. **U**n
ip̄a dicere poterat illd̄ **S**ap. vij. ve
nit in me sp̄s sapie. **N**ec mirz si ira sapiens
fuit. **N**am cū h̄a sit snia **P**rosperi in li. ep̄i
gram. di. **T**ranquillā z vacuā caris sapien
tia mētē **I**mbuit. z placidū pectoris h̄ospes

Quatu
orcalami
tates ho
minis

Donum
sapientie
habuit

Sermo. VI. De donis Marie

erit. **N**o est mirādū si mētē ipsi bñdicte vir/
ginis trāq̄ lūissima r ab oibz terrenis curz re/
motā diuina sapia replenit. **I**tē cū sapiēs di/
cat ille q̄ hz plenū ai iudiciū. l. diē pferre. in
fi. ff. de arbi. **I**tē ille q̄ nō errat. vt no i. j. ff.
de offi. p̄fecti p̄ro. r i. l. hūanum. C. de legi. p̄fe
cto p̄stat q̄ gl̄iosa dei mī q̄ plenissimū animi
iudiciū habuit r nūq̄ errauit sapientissima
fuit. **E**t cū ois sapia a dño deo sit. vt dicit **Ecc̄i**
j. q̄ dat eā pie agētibz. **Ecc̄i. xliij.** **P**rofecto i
ipa sup oīs p̄ys opibz repleta debuit insun
di a deo sūma sapia. **S**ons em̄ sapie est s̄bz
dei in excelsis. **Ecc̄i. j.** **E**t iō qz vt dicit **Prover.**
xij. **Q**ui cū sapiētibz gradit sapiēs erit. ipa
qz fontē sapie xpm nouē mensibz i suo ventre
portauit r cū eo p. xxx. r tres ānos s̄sata est
dono sapie plena fuit. ipē ei sapie durē. **Sa**
piērie. viij. **Q**uapropz de illa dicit p̄ illd p̄s.
cxlvj. sapie ei nō est numer. **D**onū qz in
tellect⁹ ipam habuisse i p̄dicto s̄mōe pbauit
m⁹ r possum⁹ addere sic. cū dicat p̄p̄s a p̄s. **cx**
Intellect⁹ don⁹ oibz facitētibz eū. s. dñi p̄ce
p̄ri. cūqz etiā dicat p̄s. cxvij. qz rē intellectum
dat puul. i. hūilibz. seq̄t qz brā s̄go inf oīs
viatores hūillima: r i ob̄suarōe diuinorū p̄
ceptoz seruētissima sup oēs p̄ donū intellect⁹
fuit illuminata. **Un̄ dicere p̄ illd p̄s. xv. **B**e**
nedicā dñm q̄ tribuit mibi intellectū. **Qz aut**
tem i ipa fuerit donū s̄siliū excellēt⁹ qz i aliq̄
alio viatozepbat **Alber⁹ sup **Missus ē. cap.**
c. arguēs sic. j. **Jo. ij. dicit. **Unciō ei⁹ docz vos**
de oibz. s̄z brā s̄go oibz alijs iproporcionabi
liter pl⁹ habuit vncōis. q̄ donū s̄siliū habuit
alijs excellēt⁹ iproporcionabilē. **Itē **Jo. h.****
xvj. ait dñs. **Sū venerit ille sp̄s veritatis:**
docēbit vos oēm v̄itatē. s. de agēdis ad salutē
****S**z i brā s̄gie sp̄s s̄siliū venit iproporciona**
biliter r docuit oēm veritatē. iur̄ illd **Au. j.**
****S**p̄s s̄siliū supueniet i te rē. **A**rgo p̄re alijs**
eā imporcionabilē oēm v̄itatē docuit de
agēdis p̄ donū s̄siliū. **Itē dñs **Jo. h. xv. **J**am****
nō dicā vos suos s̄z amicos: qz oia quecūqz
audiui a p̄re meo nota feci vobz. q̄ reuelatio se
cretorū est effect⁹ dilectōis. **Sz in brā s̄gine**
fuit iproporcionabilē dilectio respectu oīm
q̄ imporcionabilē reuelatō secretorū respe
ctu cunctoz. **Itē oīm secretissimoz secretorū****
scz incarnatōis mysteriū ipi soli reuelauit. q̄
nullū alioz min⁹ secretorū ignorauit. **Itē vt**
dicit p̄s. **Au⁹ est opari: ei⁹ est r opando co**
gnoscere. q̄ cū p̄ oīm r sup oīs est opando
ei⁹ p̄ oibz r sup oēs est opando cognoscere. s̄z
br̄issima s̄go fuit p̄fectissima obseruatrix s̄sili
ioz sup oīs viatores. q̄ cognitōz s̄silioz**

habuit sup oīs viatores. s̄ aut est donū cō/
siliū. q̄ donū s̄siliū hz sup oīs. **I**tē **Exo. xij**
dicit. **Nō remanebit ex eo q̄cūqz vsqz mane. si qd**
residū fuerit igni cōburetis. glo. **Quod ex**
agno remanet igni comburim⁹ quādo h̄ qd
de mysterio incarnationis eius intelligere et
penetrare nō possumus potestati sp̄s sancti
humiliter reseruamus. **Et ista autoritate vi**
detur q̄ mysteria diuina in statu vie nō pos
sumus ad plenū rimari r penetrare: s̄z qdam
sp̄s s̄siliū oportet reseruare. **Et alia pte videt q̄**
nihil de veritate mysterioz remaneat idiscul
sum. r q̄ nullū s̄bū dñi reuertat ad ipm va
ciū qd a nullo fuerit intellectū. **Jurta illud**
****Isa. lv. **Q**uō descēdit imber r nix de celo. et il****
luc vltra nō reuertit s̄z inebriat terrā r infun
dit eam r germinare eā facit r dat semē serē
ti r panē comedēti. **Sic erit s̄bū meū quod**
egrediet de ore meo. nō reuertet ad me vacu
um: s̄z faciet quecūqz voluit: r p̄sperabitur i
his ad q̄ misi illud. **Et h̄ videt q̄ supra cōem**
statū viatoz sit p̄fecta cognitio mysterioz
oīm r diuinorū eloquioz. r tñ reperiat i aliq̄
reuelatio oīm secretorū. **H aut debet maxime fa**
miliari r maxime amico r maxime sapienti.
hoc aut totū est beatissima s̄go que est fami
liarissima dei filio r amicissima ac prudētissi
ma: r qua liber amoris qui est cantica cantu
corum: r liber sapientie specialiter exponitur.
ita vt ea que de ipsa sapientia dicunt de illa r
telligant. **In sapientia aut nulla est ignorā**
tia secretorū. **Argo videt q̄ beatissima s̄go p̄**
fectā cognitōz oīm secretorū habuit vniūsa
lem: vt pote vniūsalis s̄siliatrix. **Turpe enim**
ei fuisset velle docere que nō dū didicisset. vt
p̄ glo. in aut. de sanc. ep̄s. in p̄n. coll. ix. **Facit**
ad h̄. c. m̄sez. lxx. di. r. c. ordinād⁹. lxx. di. r. c.
sic viue. r. c. si clericat⁹. xvj. q. j. r. c. cum i cum
ctis. de elec. **Et illud qd **Q**uid. canit in. ij. de**
tristi. d. **Qoqz paz nouit nemo docere potest**
****A**lij aut viatores oīs cognitionē p̄ricularē**
habuerūt. vt pote nūcū dīuersi ad diūsa nun
cianda destinati. **Dec **Alber⁹. **B**tē igit s̄gi****
ni nascētū potuerūt dicere angeli illud **Pro**
uer. ij. s. **Sōsiliū custodiet te: r prudētia sua**
bit te. **Et ipa mī dei sapientissima dicere p̄t il**
lud **Prover. viij. **Sgo sapientia habito i cōsē****
lio r crudit̄ inter sum cogitatōibz. r illd qd
c. sequētū eius dēli. d. s. **Neu est s̄siliū rē.**
****S**eruaui qz ipa s̄go bñdicta admonitō**
nē br̄i **Thobie dicēt̄ sui li. c. iij. **O**m̄i tpe bñ**
dicēt̄ r p̄te ab eo vt vias tuas dirigat r om
nia consilia tua in ipso permanēt. **Sciens**
enim mater dei illud **Ecc̄i. vj. scz. **Consiliū****

Donum
intellect⁹
r consiliū

Utz my
steria di
uina pos
sint h̄ ple
ne sciri

Pars. III.

ari⁹ sit tibi vn⁹ de mille. elegit deū p suo vni/ co piliario. de q Job. xij. d. Apud ipsuz est sapia 7 fortitudo. ipe hz piliū 7 itelligētiā 7 in h suauit doctrinā Eccl. xxxij. scptā. s. si ne piliū nihil facias: 7 post factū n penitebis. Nihil em vnqz fec ipa hgo sapiētissima sine piliū spūscū. nouer at nāqz q ea q cū piliū fuit fructu nō carebūt. l. huanū. C. de legi. l. dubiū nō ē. C. d. repit. 7 i h obfauit pcepta legi q mādāt peritiores eē pūscōdos. l. in bo/ noz. in fi. ff. de bono. poss. l. ij. §. fi. ff. qd. or. in bono. poss. §. 7 p glo. in. l. bonoz. C. q admi. ad bono. posse. pos.

Pars secunda de dono fortitudinis ipsi⁹ virginis.

Maria fortior tribus

Fortitudinē fuisse in brā hgie i sum/ mo probat Albertus vbi .s. c. ij. sic. Quicqd est forti⁹ fortior: est forti⁹ firmiore. l. de accessionibz. ff. de diuer. 7 rē. pre. Sicut leo q est fortior eq: mlto magis est for/ tior cane q min⁹ est fort⁹ qz equ⁹. S3 brā vir go fuit fortior tribz fortioribz omi viatore. q zc. Isti aut tres fortiores omi viatore sūt de⁹ mors 7 diabol⁹. De pmo sez de deo d: Exodi xv. Omipotēs nomē ei⁹. s3 ipm brā hgo qd/ ammō supauit qn cū humilitate sua hūna/ nari facies charitate vinculatū parit 7 hūili aū ac vulneratū i suo hginālī vtero incarce raut. Et sic fortitudo brē hgis rigore forti/ tudinis 7 seueritatē dei supauit 7 mitigauit. de q Num. xij. d. Cui⁹ fortitudo filis est ri noceront. Rinoceron em i gremio vrginū māsuecit. 7 figurat deū q sei gremio hginā/ li humiliauit. **S**cds fort⁹ ē mors. cui nō mortalitū resistere pt. Un. ij. Regū. xij. d. Omnes em morimur zc. 7 ps. lxxvij. Quis est hō q viuet 7 nō videbit mortē. qsi dicat: nullus. hac aut fortior fuit brā hgo q eam de struxit. Sic em mors itrauit p feminā 7 vi/ ram destruxit. s. p. Eua. ita p feminā Mariā destructa ē mors. s. p. fructū vctis sui. vñ dice re poterat illd. Osee. xij. O mors ero mors tua. 7 iō fortior morte fuit. Tertio fort⁹ ē dia bolus. de q Job. xij. d. Nō est prās sup terrā que cōparet ei q factus est vt nullū timeret. Et iste erat ille fortis armat⁹ q tenebat i pa/ ce attriū suū. Au. xj. s. mundū: qz null⁹ aude/ bat eū debellare 7 h ipm pugnare. Brā autēz hgo fuit fortior illo. nā caput ei⁹ strinuit. Se/ nef. iij. Un de illa dici poterat illud Sap. x. Certamē forte dedit ei vt vinceret. Itē actus fortitudinis essential: est firmiter adherere deo. s3 bñissima hgo adherere deo inseparabi/ liter. iij. illud ps. lxxij. Adhesit aīa mea post

te. g. zc. Itē act⁹ fortitudinis ē terrenas cupidit/ tates nō tm repmere s3 penit⁹ obliuisci. h au/ tē nō ptingit i aliq viatore s3 solū in ipa hgi/ ne i q fomes peti penit⁹ extinct⁹ fuit. g. habu/ it actū fortitudinis p modū patrie 7 sup omne viatore sine pporōe. Dec Albert⁹ vbi s. De/ fute aut fortitudinis ei⁹ dixi s. smone. iij. pte. ij. iō h pprāleo. solū h pcludo q cū nihil sit forti⁹ pitate q est fortior oibz rebz. vt d: ij. Eldre. iij. 7. c. pūctudo. vij. dis. 7 ibi glo. p/ fecto maxima est 7 fuit hginis fortitudo q pe/ perit ipam veritatem. iuxta illud ps. lxxij. Veritas de terra orta est. i. de hgie Maria: vt exponit glo.

Pars tertia de dono scie ipsi⁹ hgis.

De dono scie ab oibz apperēdo loquit⁹ M/ de p. ppham Viere. ix. di. Qui glo/ riat in h gliet scire 7 nosse me. dese/ ctus em ei⁹ est cā multoz maloz ignorantia em est mī cūctoz erroz. c. j. xxxvij. dis. 7 iō i/ doctus nō dz effici cleric⁹ nec pmoueri ad oz/ dines fm Angelum in auf. quō opoz. epif. §. hec de eo. col. j. 7 pbat p. c. cū in cūct⁹. de elec. 7 c. illiteratos. xxxvj. di. Itē nō pt bñficiū re/ tinere fm Inno. i. c. cū nras. de pcel. pte. de de/ fectu aut idoctor 7 illiteratoz ponit p glo. i auf. de tabelli. i. si. pn. in pto facit. coll. iij. De/ malis ho ex ignorantia precedentibz d: Isa. v. e. ppretea duct⁹ est popul⁹ me⁹ captiu⁹: qz nō habuit sciam. Et p. xv. Ubi nō est scia aienō est bonū. 7 Eccl. xij. vani sunt oēs ho/ mines i hō non sbe scia dei. Hui⁹ aut doni ponit Albert⁹ vbi s. c. ij. tres act⁹. Prim⁹ est ille de q Aug. in. xij. de ciui. dei inquit. hūc scie tm illd tribuēdū est in q fides saluberrī/ ma q ad verā dūc beatitudinem generat. nu/ trit: roborat 7 defendit. 7 infra. scire quēad/ modū hīpm 7 pijs opitulet 7 ab ipijs defen/ dat: est etiā ipi⁹ scie. Dec ille. Hūc actū hūit brā hgo sup oēs viatores excellēti⁹. s. fidei de/ fensionē: ecclia attestāte q illi canit. Lucras hereses sola interemisti i vnīuerso mundo. **S**cds act⁹ scie h⁹ ē abstinere a mal⁹ sciedo turpitudinē eoz. Un beat⁹ Job dicebat sui li. xvij. c. Abstiere a malo scia cogscere etiā ipm malū 7 dolere. vñ d: Eccl. j. Qui addit sciam addit 7 dolere. S3 nlla pura creatu/ ra attingēs vsuz rōnis abstinit a mal⁹ oibz etiā venialibz. nisi ipa cui An. iij. d. 7 ma/ cula nō est i te Un dicere p illd ps. xvij. Si/ ne iniquitate cūcurriz direxi. Optie ei sciebat qz turpe 7 indecēs sit peccare. g. zc. Tertius act⁹ est inf hoies malos pūlari 7 irrepbensū bñē vitā tenere. sicut admonet apls Petrus

M

Tres ac/ tus scie

N

Bernio. VI. De donis Marie

sue p̄me canonice .ij. c. di. **C**onuersatioz vram
inf̄ gētes h̄ntes bonā: vt i eo q̄ retractat d̄ vo
bis tāq̄ de malefactoribz p̄ bona opa vos p̄
derātes gl̄ficat̄ d̄ū i die visitatōis. **H**ūc ar
actū sic p̄cedētē h̄nt b. s̄go alijs excellētis
vt p̄bat **Alb.** vbi s̄. **S**ola ei sup̄ oēs i medio
natōis p̄ue p̄sari sciuit inocentissime t̄ edifi
catorie. nā nihil faciēdoz omisit t̄ nihil omī
tendoz fec̄. nulli i malo cōcauit t̄ omibz bo
num suū cōcauit. **N**emini malū exempluz
dedit. vt ait **Amb.** i li. de s̄gibz. **F**uit etiā i ea
donū sc̄e p̄ modū p̄mū q̄d ē sc̄e d̄ū p̄fecter
ip̄m colere: t̄ p̄ximū gl̄ie s̄gaudere. **H**oc em̄
donū tali mō nulli p̄cessum est viatorz. **E**t iō
de beata s̄gine omī sc̄ieria diuina repletissima
dici potest illud **Sap. x.** Dedit illi sc̄ieriam
sanctoruz. s̄. omniū. immo plus q̄ omnibus
sanctis.

Pars q̄rta de dono pietat̄ b̄re s̄gis.

Tinqr̄ **Paul.** .j. ad **Thi.** .iiij. **P**ie
tas ad oia valet p̄missionē h̄ns vite
q̄ nūc est t̄ future. **H**ui⁹ aut̄ donū pi
etas tres sunt act⁹ s̄m **Alter.** vbi s̄. c. c. iij. **P**ri
mus ē mouere ad opa miscōdie. **S**c̄ds̄ ē cri
pture nō d̄dicere siue intellecte siue nō intelle
cte. **T**ertio est sc̄tā honorare. **D**ēs ar̄ isti tres
act⁹ pietat̄ fuer̄t excellēt⁹ i b. s̄gie q̄z in aliq̄
alio viatore s̄m p̄dictū doctore vbi s̄. **N**ā de
p̄mo actu loqr̄ **Aug.** .i. c. de ciuit. dei di. **P**ie
tas exēdit in scriptur̄ ad opa miscōdie. quia
ipe d̄e⁹ i eis maxie p̄mendat ea sup̄ sacrificia
in illō **Dee.** .vj. **M**iscōdiam volo t̄ non sa
crificiū. qd̄ etiā ponit **Math.** .ix. **S**z i b̄ est
d̄m̄tia inf̄ miscōdiāz t̄ pietatē s̄m p̄dictū **Al
ber.** qz miscōdia mouet ad s̄bleuādū miseriaz
hoīs inq̄stū p̄xim⁹ ē. s̄z pietat̄ donū mouet
ad ip̄edēdas elynas hoī inq̄stū ē imago dei
quā venerat̄ i p̄rio. **E**t p̄p̄ea legata t̄ elyne
q̄ fuit p̄aup̄ibz: maxie viduis: infirmis: pu
pillis: pegrinis t̄ senibz: dicūt pia opa. s̄c̄dm̄
Sap. .i. ti. de instrū. edi. s̄. nūc s̄o aliq̄. s̄. lxij.
Bar. .i. l. .j. c. de sa. san. ec. **I**tem elyna data fi
lio mōacho d̄z pia s̄m **Bal.** .i. aut. silr. C. ad le
fal. **Q**uia s̄ pietas monebat b̄ndictā s̄gi
nē ad iplēda opa mie t̄ ad p̄particdū p̄rimo
nō solū qz imago dei s̄z q̄si d̄e⁹. exq̄ d̄e⁹ fact⁹ est
hō. seq̄t̄ qz ip̄oportio abilit̄ fuit excellēt⁹ in
ipa q̄z i aliq̄ viatore. iō ad eā clamam⁹ anti
phona. **O** demēs. o pia. o dulc̄ s̄go maria.
Si em̄ impator appellat se piū: vt i rubrica
p̄hemij isti qd̄ d̄icēdū ē de b. s̄gie q̄ fuit p̄iera
tis m̄r: **P**ret̄ea pietas t̄ miscōdia s̄gis n̄ t̄m̄
se exerant erga p̄ximū s̄z etiā erga d̄ū hoiez.
cui i oibz opibz mie m̄strauit. vt plen⁹ dixi

Tres ac
pietas

P

in. iij. pte h⁹ opis. ser. j. pte. ij. **E**t iō oim̄ alio
rū pietate excellētior fuit. q̄ excellētissime ar̄
habuerit s̄rute miscōdie p̄nuc p̄rāleo. qz fact⁹
sup̄ dixi i dicta pte. iij. h⁹ opis. ser. v. pte p̄ma
Sc̄ds̄ qz actū pietat̄ q̄ ē diuis sc̄ptur̄ nō
d̄dicere: s̄z eis h̄uilit̄ pie t̄ simplr̄ acq̄esceret
assensire. **E**t q̄uis rōe mysteria eaz̄ itellige
re n̄ valeam⁹: illa t̄m̄ sine discussiōe t̄ hesitati
one credere t̄ iplēda expectare. t̄m̄ illud ad
Thi. .ij. **S**obrie t̄ pie t̄ iuste vitam⁹ i b̄ sear
lo expectātes brāz i p̄m t̄ aduētū d̄ni n̄r̄ ih̄u
xp̄i t̄c. **S**trissima s̄go excellētissime h̄nt sup̄
oēs. **N**lla ei alia creatā fuit ira pia ad credē
dū t̄ assentiēdū oibz sc̄ptur̄ sic ip̄a. **L**ū ei an
gel⁹ s̄binūciaffer qd̄ erat sup̄ oēm rōz. s̄. filiū
dei de ip̄a icarnādū p̄manēte ea i s̄gitate. su
bito arguit di. **E**cce ancilla d̄ni fiat mihi s̄m
s̄bū tuū. **A**u. ij. **T**ertio etiā act⁹ q̄ ē hono
rare sc̄tā. **U**n̄ glo. sup̄ illō **Mat.** .v. **B**ti mi
tes ait. **Q**ui pie q̄rūt t̄ honorāt sc̄tā. s̄. loca:
sc̄tāz t̄pa. t̄ sacra ac vasa sacra. t̄ p̄sonas san
ctas t̄ reliq̄as achmōi: fuit sup̄ oēs ip̄oportio
onabilis i ip̄a s̄gie excellēt⁹. q̄ oia sc̄tā pl⁹ q̄z
oēs viatores honorauit. t̄ p̄ quā oēs sancti t̄
sc̄tē in celesti gl̄ia s̄ coronati t̄ coronate. qz p̄
filiū ei⁹ b̄ndictū oēs gl̄ificāt t̄ honorāt. **U**n̄
Apoc. .xiiij. d̄zq̄ seniores t̄ q̄tuor aīalia mit
tebat coronas suas ad pedes sedēt̄ sup̄ thro
nū: qz p̄ h̄ūanitatē xp̄i p̄ pedes significatam:
quā p̄traxit de brā s̄gie sciūt se gl̄iam t̄ hono
rem recepisse.

Sc̄ptur̄
ris nō d̄
dicere

Sc̄tā ho
norare

Pars q̄nta de dono timor̄ b̄. s̄gis.

Ro expeditōe h⁹ p̄r̄ q̄rit. nūqd̄ t̄s̄z
fuerit i b. s̄gie. **E**t p̄mo videt̄ q̄ nō
Un̄ **Alter.** vbi s̄. c. c. iij. arguit sic de
timore fuili di. **T**imor̄ fuillē cū pctō. d̄q̄ in
b. s̄gie nullā licz fieri m̄tionē. s̄z t̄c. **I**re ar
guit de timore initiali i. c. seq̄nti di. **P**erfecta
charitas foras mittit timorē. **J**o. iij. .z. c. q̄s
nos xxiij. q. iij. **S**z beatissima s̄go p̄fectiss̄
mā habuit charitatē. s̄z nō habuit timorē ser
uilē nec initialē. **D**e timore s̄o casto arguit
in seq̄nti. c. di. **T**imor̄ cast⁹ t̄met separi. s̄z be
ata s̄go nō timuit separi. s̄z n̄ habuit timorē
castū. **D**ecille. **P**ret̄ea nulla ip̄fectio siue de
fect⁹ d̄z poni i gl̄iosa s̄gie. s̄z timor̄ ē signum
imp̄fectōis t̄ defect⁹. s̄z t̄c. **Q**z aut̄ h̄ sic vezzp
bat multz̄ autoritatibz q̄bz apparet diuisas i
p̄fectōnes t̄ defect⁹ esse i timore vel causari
ab eo. **N**ā. j. **J**oh. iij. d̄z. **T**imor̄ nō est i cha
ritate. t̄ ibidē. **T**imor̄ penā h̄z. **Q**ui autē ti
met nō est p̄fect⁹ in charitate. **E**t. iij. eneyd.
dicebat **Dido**: vt refert **Virgilius**. **D**egene
res animos timor̄ arguit. **E**t. x. eiusdē libri.

Utrū ti
mor̄ fue
rit in ma
ria

Part. III.

Audaces fortuna iuuat: timidosq; repellit.
Timidi aut seu meretriciosi dicunt illi q; timet
no digna suspirioe. l. fi. i. pn. z ibi Bal. C. d. in
re. deli. Et io Judith. vij. noluit de timidos
ire ad pugnā di. Qui formidolosus ē z timi
dus recitat. Et ecci. xxiij. septu. e. For timidū
in cogitatioe stulti iperū timorū nō resistit.
z Apoc. xxi. Timidis aut zc. seq. ps. illozuz
erit i stagno ardēt ignis z sulphure. Tior q;
q; est signū modice fidei. Un Nat. xiiij. in
quit dñs discipul timētibz. Quid timidi
est modice fidei? g. i. b. h. g. i. e. nō videt fuisse ti
mor. Pretea vt ait Aug. i. li. lxxxiij. q. n. um
signū pfectōis null timor ē. sz i glōsa dei mīe
fuit sūma pfectio. g. null timor. Sz argui
tur q; imo bñdicta hōgo hūit tiorē etiā fuisse.
Nā i qdā finde Aug. inqt. q; timor fuit bo
nus ē z vtil. Cū g. mīe dei nullū bonū defuerit
q; oibz g. i. s. p. l. c. a. fuit. g. zc. Silt vt arguit al
bert. vbi s. c. cv. Timor initial simplr bon z
donū spūscī. g. i. b. h. g. i. e. fuit quā spūscūs oi
bus bonis z donis suis repleuit. De timore
etiā casto arguit sic. seq. n. i. Itē tior ē scūs
z i eternū pmanēs. iux illd. ps. xvij. Timor
dñi scūs pmanet i seclm scī. g. zc. Itē iste ti
mor crescit crescēte charitate. g. dz i sūmo eē i
sūma charitate. Itē ille tior nascit ex amore
g. si amor nascit iproportionabil. z timor ē i
proportionabil oi viatoz. g. z timor. Decille.
R Nos q; pbare possum? mltipli i b. h. g. i. e. nō
fuisse timorē. Nā cū ipe timor fuerit in scō
scōz z pfectissimo oim pfectoz dño iho xpo
in cui plona inqt David ps. liij. Timor et
tremor venerūt sup me. g. i. b. h. g. i. e. credē est
fuisse. Pretea i ipa fuit ois pfectio z oē bo
num z oē inducēs ad bonū. z ois cā meriti z
pmij ac maior glie. z qd laudabile fuit in
aliq; alio viatoz. vt pz ex supdict maxie per
illā reglam Bern. Quicqd alijs licz paucis
simis ē pcessuz zc. Cū g. timor dei sit bonus z
cā multoz bonoz z maxie vtil. z rept fuerit
in hoibz iust z deo grat. Cū em mer iustus
dicat ille q; cadit i ostantē viz. l. metū. C. de
his q; vt met ve cā fi. vl q; cadit i prudentem
viz. de q; p Inno. i. c. dilect. et de eo qd mer
cā. Sequit q; etiā i b. h. g. i. e. pstatissima z pru
dentissima fuit. In comēdationē em timor
tota sacra scriptura adduci p̄t pbās superius
dicta. Un Thob. iij. inqt beat Thobias fi
lio suo. Habebim multa bona si timuerim
deū. z Judith. viij. dz de Judith. q; erat i oi
bus famosissima. qm timebat deum valde. z
eiusdē li. xvi. c. dz deo. Qui aut timent te ma

Din ea
fuerit ti
mor

Laus ti
moris

gni erūt apud te p oia. Et ps. cxiiij. Bñdixit
oibz q; timet dñm. z Proū. xvij. Timor dñi
bon est z q; timet deū in pace p̄sabit. Et xiiij.
eiusdē li. c. Sapiēs tēt z delinat a malo. et
xv. In timore dñi delinat ois hō a malo. et
idēponit. xv. eiusdē li. c. z Eccl. vij. Qui ti
met deū nihil negligit. z ecci. j. Plenitudo
sapie timere deū. z Ibidē. Radix sapie tēre
dñm. rami em ipsi lōgent. z. ij. c. Qui timet
dñm nō erūt incredibiles hōo illi. Qui timet
dñm inquirēt q; placita sunt illi. Qui timet
dñm pparabūt corda sua: z in p̄spectu illius
scrificabūt aias suas. Qui timet dñm custo
dient mādata illi: z patiam habebunt vsq;
ad circūspectōz illi. z. vj. c. Qui timet dñm
eque habebit amicitia bonā. z. x. c. Semē ho
minū honorabit hō qd timet deum. z ibidem.
Qui timet dñm erūt in oculis illius. z itez.
Nō est maior illo q; timet deū. z. xv. c. Qui ti
met deū faciet bona. z. xxi. Qui timet deum
uertet ad cor stū. z. xxxij. Qui timet dñm
nihil trepidabit z nō pauebit: qm ipe ē spes
eius. **C**ōtra hō de nō timētibz dz. iij. Re
gū. xvij. Nō timebāt dñm. timisit eis dñs
leones q; interficiebāt eos. De brō aut Job
dz ei. j. c. Vir erat ille simplex z rectus ac ri
mens deū z recedēs a malo. z io de glificauit
eū (Quia vt dz ps. xiiij. Timētes aut dñm
glificat) z eū adiuuit ac patientia illi dedit.
Scrip̄tū ē ei ps. xxiij. Firmamentū ē dñs ti
mētibz eū. **A**d p̄positū q; nīm fac illud qd
inqt ppha ps. xxx. q; magna mltitudo dulce
dñis tue dñe: quā abscondisti timētibz te. et
ps. xxxij. Nō ē inopia timētibz eū. z ps. lxx
iiij. Prope timētes enim salutare ipsius. z. cx
Ascā dedit timētibz se. z. cxliij. Voluntatez
timentū se faciet z dēp̄cariōem eoz exaudiet
z saluos faciet eos. z Prover. xxxj. Mulier ti
mens deū ipa laudabit. z ecci. j. Timētē deū
bñ erit i extremis z i die defunctōis sue bñdi
cet. z. xxv. q; magnū ē q; inuenit sapiāz z sciaz
sz nō est sup timētes deū. z. xxxij. timētē deū nō
occurrēt mala: sz i tēratōe deū illū p̄sabit et
liberabit a mal. z Mich. vj. dz deo. Salus
erit oibz timētibz nomē tuū. z Malach. iij.
Quiet vobis timētibz nomē meū sol iusticie
z Luc. j. Misericōdia ei a p̄genie i p̄genies ti
mentibz eū. z Job. xxxvij. Timor dñi ipse est
sapia. z ps. cx. Intiū sapie timor dñi. z idēz
babet Proū. j. z. ix. c. z ecci. j. z Proū. x. c. dz.
Timor dñi apponet dies. z. xiiij. In timore
domini fiducia fortitudinis: et filijs eius er
rit spes. Et ibidem. Timor domini fons
vitę vt declinet a ruina mortis. z qn decimo

Bermo. VI. De donis Marie

Tior dñi disciplina sapie. **Et. xix.** Timor dñi ad vitā et plenitudie amozabit absq̄ vīstā tīōe pessimi. **z. xxij.** Finis modestie timor dñi diuitie et glia et vita. **z. Scī. j.** Tior dñi glia et gliatio et leticia et corona exultatōis. **z. ibi. dē.** Tior dñi delectabit cor: et dabit leticiam et gaudiū i lōgitudie diez. **z. itez.** Corona sapie tior dñi replēs pacē et saluz fructū **Et ibidē.** Tior dñi expellit peccm: q̄ sine tiorē ē n̄ poterit iustificari. **Sapia ei et disciplina tior do m. in. Et. x. c.** Glia diuitū honoratoz et pau per tior dei ē. **z. xix.** Dis sapia tior dei et illa tere deū. **z. xxij.** Nihil meli⁹ q̄ tior dei. **z. xxv.** Corona senū mltā pitia et glia illoz tior dei. **z. ibidē.** Tior dei sup oīa se supponit. **z. iterū** **Brūs vir cui donatū ē h̄re timorē dei. q̄ tenet illū cui cōpabit: et ibidē.** Timor dei inicituz dilectōis ei⁹. **z. xxvij.** Si n̄ i timore dei tenuerit te instans: cito subuertet dom⁹ tua. **z. xxiiij.** Timor dñi brā ē aīa ei⁹. **z. xl.** Tior dñi sic padūs bñdictōis. **z. Jsa. xxiiij.** Diuitie saluris sapia et scia. **sz timor dñi ipse thesaur⁹ ei⁹. z. ps. cxj.** Beat⁹ vir q̄ timet dñm: i mādatis ei⁹ volēt nimis. **z. ps. cxvij.** Beati om̄s q̄ timēt dñm. **z. c.** Sapp̄ papit̄ **Deur. vj.** vbi d̄r dñm deū tuū timebis et illi solifues. **z. idē habet̄ eiusdē li. x. c. z. Josue. xxiiij.** Time te dominū et fuit̄ ei pfecto corde atq̄ verissimo. **z. j. Re. xij.** Igit̄ time te dñm et fuit̄ illi i veritate et toto corde v̄ro. **z. ps. xxiiij.** Time te dñm om̄es sancti ei⁹. **z. c. z. Eccl. vij.** In tota aīa tua time deū. **z. j. Petri. ij.** Deū time. **z. Apoc. xv. d̄r.** Quis nō timebit te dñe? **et. ij.** **Paral. xix.** Sit timor dñi vobiscū. **Beatus etiā Job laudat̄ sui li. ij. c. q̄ i suis tribulatōibus imobil̄ in dei timore pmāsit.** **Laudat̄ etiā Amobias iunior cū vxore sua.** **Amob. ix.** eo q̄ cū timore dei iunior nuptiaz celebrabāt **Neemie etiā. v.** rephēdunt̄ filij isrl̄ cum eis d̄r. **Quare nō i timore dei ambulat̄? Et ps. ij. ait David.** Seruite dño i timore: et exultate ei cū tremore. **z. ps. v.** Adorabo ad tēplū sc̄m tuū i timore tuo. **De reprobis aut̄ dicit̄ ps. xij.** Nō ē timor dei an̄ oculos eoz **Jo inq̄r sapiēs Eccl. xiv.** Da locū timori altissimi. **et de p̄p̄o ill̄r ait dñs de⁹ Deur. xxiiij.** Discat timere me oī tpe q̄ viuāt i terra. **z. Ex q̄b̄ oibus cludit̄ q̄ b̄tissima s̄go Maria h̄uit p̄fectissime timorē dei sup oēs viatores: cū p̄fectius oibus dei mādata fuauerit et oēs act⁹ s̄ruolos in se habuerit.** **z. Pro solutōe hui⁹ q̄stionis est sciendū q̄ diuī repūnt̄ timores s̄z mḡos et theologos i. ij. s̄niaz. dist. xxiiij. et Alex. de ales in. ij. p̄s. sum. i tractatu de per**

nalitatib⁹ assūpt⁹. arti. ij. z. i. ij. di. v. ar. ij. q. ij. **Quidā aut̄ eoz s̄t mali. z. de his loquūt̄ p̄ me auctes. z. isti nō fuerūt i b. s̄ḡie.** **Alij s̄o s̄t boni. z. de ip̄is loquūt̄ s̄c̄de auctes. z. isti fuerūt in m̄re dei.** **Un̄ p̄ maiorē declaratōe dico q̄ reperiunt̄ sex p̄ncipales timores.** **Unus d̄r timor pusillanimitat⁹. z. iste ē mal⁹ q̄n̄ quis timore auislibet p̄uī piculi relinq̄t facienda et nō audet aggredi opa s̄ruosa. z. iste met⁹ leuis nō exultat̄ s̄m **Bal. in. l. ea. q. C. quō et q̄n̄. u.** **Mer⁹ em̄ d̄z esse rōnabilis: vt p̄t̄z i diffinitōe ipsi⁹ in. l. j. ff. q̄d me. cā.** **De tali timenti d̄r **Acut. xxvj.** Terrebit̄ eū sonit⁹ folij volātis.** **Hic aut̄ timorē nō habuit beata s̄go q̄ nō fuit̄ de illis de q̄b̄ d̄r ps. xij. Trepidauerunt timore vbi nō erat timor.** **Alius timor d̄r viciosus. z. s̄m **Alex. vbi s̄. diuidit̄ in duos.** **Un⁹ appellat̄ mūdān⁹. z. est illi⁹ q̄ eligit peccare ne ledat̄ in possessiōe.** **Ali⁹ d̄r hūanus: z. est illi⁹ q̄ eligit peccare ne ledat̄ i corpe** **Isti timores s̄t viciosi q̄b̄ q̄s maḡ veret̄ homines q̄ deū. s̄ illd̄ saluator⁹ dicit̄ **Mat. x. z. Lu. xij. s̄.** Nolite timere eos q̄ occidūt̄ corpus: aīam aut̄ nō p̄nt̄ occidere. **sz time te eū q̄ postq̄ occiderit cor⁹ h̄z p̄t̄rē aīam mittere in gehennā.** **Debet̄ em̄ q̄sq̄ p̄t̄rē om̄ia mala pati q̄ p̄t̄rē s̄sentire. c. ita ne. xxij. q. v. z. fuerunt̄ s̄ba **Aug. in. j. de ciuit. dei.** **Brā aut̄ virgo nō habuit hos timores q̄ dicebat̄ cū propheta ps. lv. Nō timebo q̄d faciat̄ mihi caro et ps. cxvij. Nō timebo q̄d faciat̄ mihi homo** **Ali⁹ est timor q̄ d̄r natural̄. s̄. illoz q̄ timent̄ mortē et alia terribilia. z. iste timor terret̄ etiā p̄stāntissimos viros. vt ait **Bal. i suo tractatu sc̄ismat⁹.** **Et iste timor p̄t̄rē dupl̄ s̄m **Alex. vbi s̄. q̄ etiā allegat̄ **Damascentū. videlicet p̄mo v̄l s̄m modū nature q̄ aīa timet̄ separi a corpe cū q̄ h̄z amicitia naturalē.** **Hic ei timor a natura est indit⁹ h̄oi. v̄l s̄m sensualitatez q̄ naturalit̄ horret̄ pati et dolores sustinere et timet̄ s̄ria et nociua.** **Et iste timor fuit̄ etiāz in x̄po. vt inq̄r **Johes damascen⁹ z. Alex. vbi sup.** **Un̄ d̄r **Mat. xxvj. q̄ cepit̄ pauere et teredere.** **In cūplona p̄dixerat **David ps. liij. Formido mortis cecidit̄ sup me.** **Et tō etiāz fuit̄ i b. s̄ḡie.** **S̄c̄do mō iste timor ē s̄m rōez supiorē. z. tal̄ timor nō fuit̄ i x̄po q̄ sp̄te uitē ad passionē et sustinuit̄ mortē. sic p̄dictū fuerat **Jsa. liij. vbi d̄r. Oblat⁹ ē q̄ ipse voluit.** **Et tal̄ timor nō fuit̄ i brā s̄ḡie q̄ mortē libenter sustinuit̄ quā multo tpe an̄ oprant̄ dicēs cum ap̄lo ad **Phil. j. Cupio dissolui et esse cum christo.** **Alius est timor qui dicit̄ seruil̄. z. iste etiā est duplex. Primo q̄ aliquis time**************************

peccare solū metu pene tpal' v' c'ne. in illud
Oracij i eplis. O det peccare mali formidi
ne pene zc. q' carmia allegat glo. i. l. j. ff. de iu/
sti. z iu. z tal' rior qz ē sine charitate vt s. dicitū
est. nō fuit i h'gic. Alio mō fm Alex. vbi sup
dicitur seruil' in q'stū q's exns i pctō timet penā et/
nā. Sic fuit rior bti Augustini z Hierony/
mi. q' (vt ipmet sc'pserūt i suis opibz) pp' r/
more inferni zūi sunt ad xpm z ad agēdam
pniam. z tal' timor licz sit vtil: qz sic scia sūū
ita ipē introducit charitatē. vt ait Aug. de pe/
ni. dis. ij. s. si q's tāta charitatē. nō qz pncipa/
liter respicit penā nō fuit i brā h'gic q' nunq's
habuit aliqd pctm pp' qd mereret aliquam
penā. Dicit tñ pōt q' sic i scis licet nō sit rior
iste q'stū ad seruitutē. qz ē sine grā dei. tñ ē qz/
tum ad timiditatē. Ita etiā fuit i brā h'gine
Et hui' opinionis extitit Albertus vbi sup.

Y Ali' est timor initial' q' q's timet ne possit
satisfacere deo p pctis. vt ait Alex. de ales vbi
sup. z iste nō fuit i xpo. qz p'supponit defectū
z culpā p'cessisse. Ipe aut pctm nō fecit. nec in/
uērus est vol' in ore ei'. vt dicit Ia. liij. z. j. Pe/
tri. ij. z c. vtilē. xxij. q. ij. z ca. sic dñs. de timo.
Iste igit' timor silt' nec i brā h'gic fuit eodem
respectu: vt ait Alber. vbi s. Quidā tñ dicūt
z bñ q' h' timor hz duros oculos: vñ dextrum
amor' iusticie ad declinādū malū culpe. aliū
sinistr' ad euitandā penā z ad satisfaciendū
in hac vita p culpa cōmissa ne pueniatur ad
eternā penā. Et fm h' possit dici q' q' ad decli/
nandū a malo z faciendū bonūz fuit pfectissim'
me h' timor i b. h'gic. q' suauit' illd' Eccl. xij. de
iun tūne z mādata ei' s'ua. Ali' est timor q'
dicitur cast' sine filial'. z iste rior fm Alb. vbi s. hz
duos act'. vn' ē timere separari a dilecto sicut
honestā z castā mlier cauet ab offensa viri z
eū timet: n' riore flagellis z metu separatiōis ab
amore ei'. ali' s'ō act' reuereri quem diligit
Quātū igit' ad p'mū actū brā h'go n' hūit ti/
more. qz p reuelatōz sciuit se n' posse peccare.
z pnt nō habebat cām timēdi ne a deo separe/
tur: cū separatiō n' fiat a deo nisi p pctm. Ia. lix
Fuit g' i bñdicta h'gic timor reuerential'. Est
aut reuerētia fm Alb. vbi s. mixta cū dilecti/
one s'biectio. Et h' rior ē etiā i b'ris. Un' canit
ecclesia. Tremūt vidētes angli s'la vice mor/
taliū. z Job. xxvj. dicit. Solūne celi panēt z cō/
tremiscūt ad nutū ei'. Et p colūnas itelligū/
tur angeli. Et ad ppositū p' applicari illud
qd inqt glo. singlar' z Bar. in. l. j. s. q' hono/
rāde. ff. quaz re. act. nō dat. di. q' timor equi/
parat nimie reuerētie. i. maxie. Iste aut rior
fuit in xpo sup oēs anglos z scōs. vt probat

Alex. de ales vbi s. q. vl. z silt' fuit i brā h'gic
sup oēs viatores. z h' possum' pbare sic argu/
endo fm Alex. de ales vbi s. Timor reueren/
tialis est resilitio a magnitudine diuine maies/
tatis i pp'az puitatē. S'z brā h'go sup oēs vi/
atores resilit' ad pp'az puitatēz a magnitu/
dine dei cū se sup oēs illi' maiestati hūiliauit.
g' zc. In h' ar ē dñā fm Alb. vbi s. inf' timor/
rem reuerētiālē angloz z brē h'gis. Quia ti/
mor angloz nō est meritor'. Btē ar h'gis ti/
mor fuit cū maxio merito. Pro clusioe aut
h' s'mōis dicere possum' illd' qd ait Alb. vbi
sup dices. Sic g' māifestū ē q' b. h'go septis/
formē grām spūscī in septē tonis diuinitatis
habuit excellenti' omni viatore z qdam mō
oi creatura. Dec ille. Quoz donoz nos face/
re dignet' eē p'ncipes ipa h'go pūssima q' sit i
eternum benedicta Amen.

De octo b'itudibz q' fuerūt i brā h'gine.
Sermo. vij.

Beatam me dicunt omnes mulieres. Genes. xxx.
Dixit Iya vxor Jacob patriarche
verba thematis nri. S'z gl'iosa
dei genitrix altiori mō se cōmēdare p' dices
Lu. j. Beatā me dicēt oēs generatōes. s. celi
z terre. Generatōes aut celi z s'istūt i nouē or/
dibz angloz q' oēs eā dicūt beatā. scz se/
raphin. qz fuit igne diuini amoris totalit' in/
flamata. Cherubin: qz fuit splēdore diuine co/
gnitionis totalit' illustrata. Throni: qz tota
fuit mēte trāquilla z q'eta. Dñatiōes: qz cor/
pori suo z oibz vicijs plene dñata ē. Virtu/
res: qz gl'ia miraculoz illustrata extitit. Po/
restates: qz potētāz demonū refrenauit. Prin/
cipat'. qz de oibz regnis z puincijs magnam
hz puidētā. Archangli: qz de oibz ciuitatibz
z loc' magnā hz diligētā. Angeli: qz de oibz
hoibz z singlaribz plonis magnā hz curam.
Generatōes aut terre z s'istunt i sex generi/
bus scōz q' oēs dicūt eā eē brāz: ex eo q' oēs
s'cutes q's ipi habuerūt p'ncipalit' i ea fuerūt
vniuersalit' z mag' excellent'. Nā i ea fuit fi/
des patriarchaz. spes pphetaz. zel' ap'ozū.
s'ctātia martyz. s'felloz sobrietās. z puritas
sine castitas h'ginū. Ut p' dicit q' tres genera/
tiōes s'c. Una ē pure spūal' s. angloz. S'cda
est pure corpaliū. Tertia ē ex vtroqz pposito/
rū. s. hoim. p'ma generatō dicit eē brāz. qz ge/
nuit suū rest' matorē. scda qz genuit suū ruo/
catorē. tertia qz genuit suū redēptorē. Ut p'
dicit fm Aug. in q'dā s'mōe q' q' tuoz sunt ge-

Ordies
anglorū

B
Multi/
plices ge/
neratōes
Mariā
beatā vi/
cunt

Z dicitur cast' sine filial'. z iste rior fm Alb. vbi s. hz
duos act'. vn' ē timere separari a dilecto sicut
honestā z castā mlier cauet ab offensa viri z
eū timet: n' riore flagellis z metu separatiōis ab
amore ei'. ali' s'ō act' reuereri quem diligit
Quātū igit' ad p'mū actū brā h'go n' hūit ti/
more. qz p reuelatōz sciuit se n' posse peccare.
z pnt nō habebat cām timēdi ne a deo separe/
tur: cū separatiō n' fiat a deo nisi p pctm. Ia. lix
Fuit g' i bñdicta h'gic timor reuerential'. Est
aut reuerētia fm Alb. vbi s. mixta cū dilecti/
one s'biectio. Et h' rior ē etiā i b'ris. Un' canit
ecclesia. Tremūt vidētes angli s'la vice mor/
taliū. z Job. xxvj. dicit. Solūne celi panēt z cō/
tremiscūt ad nutū ei'. Et p colūnas itelligū/
tur angeli. Et ad ppositū p' applicari illud
qd inqt glo. singlar' z Bar. in. l. j. s. q' hono/
rāde. ff. quaz re. act. nō dat. di. q' timor equi/
parat nimie reuerētie. i. maxie. Iste aut rior
fuit in xpo sup oēs anglos z scōs. vt probat

Bermo. VII. De btitudinibus Marie

neratōes hoīm. vna ē sine viro ⁊ femia sic aut
adā. scda de viro sine femia sic eua. tertia de
viro ⁊ femia: sic nos oēs generamur. q̄rta ē d
femia sine viro: sic xps generat⁹ ē. **B**n̄ igr̄ h̄
ginē mariā b̄taz dicit oēs generatōes q̄ tres
p̄me generatōes b̄tificat ⁊ gl̄ificat q̄rta gene
ratōz h̄gis. ex eo q̄ p̄ illā oēs ad celestē priaz
reūtū. **U**n̄ i p̄mo par̄te fuerit expulsū. qd̄ si
gnificatū ē. **S**en. xv. vbi dixit de⁹ abzae q̄ se
mē suū debebat eē pegrinū egypto vsq̄ ad q̄r
tā generatōz. ⁊ i q̄rta generatōe reūtū i terrā
p̄missiōis. **Q**ualit̄ at̄ tres p̄me generatōnes
eā dicere debet b̄taz: dicit **B**er. i. qd̄ d̄ f. inq̄ens
Aerare p̄r adā: s̄z tu maḡ eua m̄r exulta. qz
sic oīm fuist̄ par̄tes: ita oīm fuist̄ p̄p̄tozes
⁊ qd̄ ifelici⁹ ē: p̄ p̄p̄tozes q̄z p̄entes. p̄p̄ter ea
curre eua ad mariā. curre m̄r ad filiaz. filia p̄
m̄re m̄deat. illa m̄ris opprobriū auferat. ipa
p̄ri p̄ m̄re satisfaciāt: qm̄ sic v̄r cecidit p̄ femi
nā: ita p̄ feminā s̄bleuat⁹ ē. ⁊. j. **C**urrite nunc
m̄res ⁊ filie. currite oēs q̄ p̄ eua p̄turim̄niz
p̄m̄rit̄ cū tristitia adite h̄ginale thalamum.
adite si potest̄ soroz v̄re pudiciū cubiculum
Ul̄ p̄r dicit q̄ e vna generatio i celo. s̄. genera
tio ā gl̄oz. alia erat i inferno. s̄. scōz p̄m̄. f̄ria
iū purgatorio. s̄. purgādoz. q̄rta ē i m̄do. s̄z
hoīm fidelū. **Q**es q̄ iste generatōes ip̄az b̄ti
ficat̄. **N**ā ā gl̄i p̄ ip̄az i nūero reparat̄. sc̄ti pa
tres d̄ ifernali carcere liberat̄. purgādi d̄ pur
gatorio eripiūt̄. fideles p̄ ip̄az saluat̄. v̄n̄ b̄r̄ i
qd̄ d̄ f. ait. **E**cce ei ex h̄ b̄ram me dicit oēs ge
neratōes. **E**cce ituet̄ ⁊ demōstrat̄ ē h̄bū: ac
si dicat. **E**cce iā video qd̄ futurū sit d̄ me. q̄s
fruct⁹ p̄cedet ex me. q̄ ⁊ q̄rta bona n̄ solū mihi
s̄z oibz generatōibz p̄ueiet ex me. **N**ā ⁊ ange
licaz generatōnū numer⁹ p̄ meū genitū rein
reḡbit̄. ⁊ hoīm generatō i adā maledicta p̄ be
nedictū v̄n̄r̄ mei fructū ad efnā b̄ndictōez
regenerabit̄. **H**ec ille. **M**erito q̄ b̄r̄ p̄dicat̄
m̄r dei: q̄ oēs b̄titudies euāgelicas p̄fecte i se
h̄uit q̄s ponit saluator. **M**ar. v. de q̄b̄ in ser
mone differēdū este

Pars p̄ma hui⁹ s̄mōis de b̄titudie paup̄
tatis b̄r̄ h̄gis.

Omn̄es b̄titudies euāgelicas fuisse i
m̄re dei excellēt⁹ oī viatore p̄bat **A**l
ber. sup̄ missus ē. c. cvij. dicit̄. **S**ic se
h̄z b̄tudo p̄rie ad b̄titudinē p̄rie: ita b̄tudu
do vie ad b̄titudinē vie. s̄z b̄r̄ h̄go i b̄titudi
ne p̄rie excellit̄ oēs p̄p̄h̄sozes. q̄ i b̄titudine
vie excellit̄ oēs viatozes. **I**te oīs arbor ex suo
fructu cognoscit̄. **M**ar. vij. q̄ si fruct⁹ fructū
excellit̄ i p̄p̄ortionalit̄. ⁊ arbor arborē i m̄
p̄p̄ortionalit̄. s̄z fruct⁹ quē adeptā ē b̄. p̄r

go ex b̄titud inēvie excellit̄ oēm fructū patrie
pure create. q̄ ⁊ ei⁹ b̄tudo vie excellit̄ oēm be
atitudinē vie pure creature. **I**te oīs p̄fectio
sp̄ual̄ ḡn̄ita ē a charitate. q̄ cū b̄tissima h̄go
excellat̄ oēs puras creatas i charitate: oēs eti
am excellit̄ q̄libet sp̄ual̄ p̄fectōe. nā ⁊ seraphi
sup̄m⁹ ordo q̄ excellit̄ alios charitate: excellit̄
etiā oibz alijs donis. **I**te sic se h̄z s̄ba ad s̄baz
⁊ potētia ad potētia ⁊ habit⁹ ad habitū: ita p̄
p̄ietas ad p̄p̄etate. fac ad h̄. donatōe. la. ij
C. ⁊ dona. inf. vi. ⁊ vt. ⁊. l. cū m̄lta. i. fi. C. d̄ to
q̄ li. ibi. vt ei⁹ ip̄erial̄ fortia oēs sup̄eminet ali
as. ita optz ⁊ ei⁹ libalitates siue acc⁹ culmen
tenere p̄cipuū. seq̄t̄ **A**lber⁹ arguēdo. q̄ si s̄ba
sup̄ s̄bam ⁊ p̄p̄etas sup̄ p̄p̄etate ⁊ potētia su
per potētia ⁊ habit⁹ sup̄ habitū. **S**z s̄ba siue
p̄sona b̄tissime h̄gis p̄ deū ē altissima ⁊ dig
nissima excellēs oēm creaturā. q̄ ⁊ ei⁹ potētie.
habit⁹ ⁊ p̄p̄etates erūt excellētes oēm creatu
rā. **H**ec **A**lb. vbi s̄. q̄ i. c. seq̄nti. p̄bat i p̄ricla
ri q̄ b̄tudo paup̄tat̄ i b̄. h̄gie fuit iū sumo.
⁊ possum⁹ fm̄ eum arguere sic. **D**ic saluator
Au. vj. **B**ti paupes qz v̄m̄ ē regnū dei. **E**t
Mar. v. oñdēs de q̄b̄ paup̄ibz p̄ncipaliter
loq̄bat̄ inq̄r. **B**ti paupes sp̄i: qm̄ ip̄oz ē re
gnū celoz. vbi glo. ait. **P**aup̄ sp̄i ē h̄uīl̄ cor
de. **S**z b̄tissima h̄go h̄uit h̄uīlitate i p̄p̄oz
tionabilit̄ maiorē oī viatore. vt s̄. p̄batū ē. q̄
⁊ paup̄tat̄ b̄titudinē. **I**te alia glo. inq̄r. **D**
Bti paupes sp̄i. i. volūtate. q̄s n̄ necessitas:
s̄z fides ⁊ deuotio paup̄tat̄ b̄ros fac. vt stem
pris oīmibz d̄no viuāt. **H**ec at̄ oia. s̄. fides. de
uotio. m̄ūdi ⁊ tēp⁹ ⁊ deo viuere fuerit i b̄r̄ h̄
gine excellēt⁹ oī viatore. q̄ ⁊. **A**ddit q̄z idē
doctor dicit̄ fm̄ glo. vbi s̄. q̄ b̄titudie paup̄
tat̄ h̄z duas pres. s̄. h̄uīlitatez sp̄is. ⁊ q̄. s̄. p̄
batū est eā habuisse i sumo. ⁊ abdicatōz rez.
quā etiā i ip̄a fuisse i sumo inf̄ alia argumen
ta sic p̄bat. **I**n rez abiectōe ē ordo ⁊ gradus
Prim⁹ qd̄ ē dare sup̄flua nature s̄z nō p̄so
ne. **U**n̄ **A**ug. de s̄bis d̄ni inq̄r. **U**tere sup̄flu
is: da paup̄ibz necessaria. **U**tere p̄ciosis: da
paup̄ibz vilia. **S**cōs ē dare sup̄flua nō solū
nature s̄z etiā p̄sone. **D**e q̄ **A**ug. xj. dicit sal
uator. **Q**d̄ sup̄est date elemosynā. vbi glo. sa
ait. **D**e eo qd̄ est sup̄ necessaria: dandum est
paup̄ibz. **T**erti⁹ grad⁹ ē dare nō solū super
flua s̄z etiā necessaria. **U**n̄ glo. vbi s̄. ait. **N**ō
solū exteriora ⁊ nō necessaria: s̄z etiā interiora
⁊ valde necessaria cum primis diuidamus.
Quart⁹ est oia sup̄flua ⁊ necessaria simul da
re s̄z semetipm̄ retinere. qd̄ etiā aliq̄ p̄horuz
fecerūt: licet nō p̄pter deū. ⁊ possum⁹ dare ex
emplum **S**ocrat̄. d̄ quo refert **H**ieronym⁹

Habit⁹
p̄p̄etas

Bitudi
nē paup̄
tat̄ h̄uit

D

Gradus
paup̄ta
tis.

in gloria epi. als. c. socrates. xij. q. j. Quintus
 oia dare et seipm sup addere. in illis Matt.
 xix. Si vis pfecte esse vade et vende oia q hēs et
 da paupibz et sequere me. s. te dādo. Un glo. su
 per illa vba Mat. xix. Vos q reliquistis oia et
 ait. Nō dic tm q reliquistis oia. h ei et socrates
 pbs fecit: et multi alij q diuitias contempserūt.
 et etiā potere. vt ait glo. i. l. j. in fi. pñ. ff. de mu.
 et ho. s. ait q secuti est me. qd ppiū ē aploz
Sextus gradus oia dare et seipsum relinque.
 et preterea laborare manibz suis: vt habeat vñ
 tribuat necessitatē patriēti. sic dicebat se face
 re apls ad Eph. iij. et j. Choz. iij. inqt. La
 boram opantes manibz nris etc. Et de h suo
 labore etiā hz Act. xx. Idē qz in silij faciebat i
 peratoz. q in aut. vt diuitie iustitias. in pñ. in
 quit. Volūtarios p subditoz qete amplecti
 mur labores. et silij fac papa. vt ptz iphemio
Septimus gradus est oia et seipm dare.
 et spū et corpe laborare vt pascat primū pane
 spūali. Et iste gradus est maior pdicito. Quia
 vt dic Grego. Melius ē pascere aiām sp vi
 cturā qz corpe qnqz mortuū. Octauus gradus
 est oia et seipm relinque. et de sba sui corporis
 accipe. et ad refectioēz aiāz primis dare. In
 isto aut gradu inf oēs viatores fuit sola b. h
 go fm Alber. vbi s. Quia de purissimis suis
 sanguinibz viaticū nobis ptec panē et vinū
 q de celo descendit. q est sba vita. quē q religiose
 manducauerit mortē nō gustabit i eternum
 vt dicit Joh. vj. Hūc aut toti mūdo mendico
 dedit beatissima hgo. de qua dicit in euangelio
 Mat. xij. et Lu. xij. Mulier miscuit sara
 tria donec fermentaret totū. Tria sara sunt:
 diuinitas corpus et aia. Fermentū aut vt dicit
 Bern. est fides hginis q deū hūane nature
 iunxit et hoi refectioē fecit. Nonus gradus
 q est pfectissim⁹ est oia primo dare: et corpe et
 aiām ppiā habentē diuinitatē vnitā in refe
 ctione animaz: sub specie tm aliena. et h fuit
 opus misericōdie et summū paupertatis dñi nri te
 su xpi in via. Dec Albertus vbi s. Ubi etiā
 pcludit dicens. Ex his ptz q brissima hgo spi
 ritus paupertatē qstū ad rez abiectioē hūit
 excellēt⁹ omni viatoze pter dñm Iesum xpm
 Quianō arcedit pfectō paupertatis penes ap
 propinquationē ad summū defectū et necessi
 tatē: sed penes deuotiōem et voluntatē patri
 di et dignitatē psonē. Si em eque parū ha
 beat miles et rusticus. pauperior dicit miles
 qz rusticus. immo qd rustico diuitie: militi
 paupertas. et qd militi diuitie: pncipi pauper
 tas reputabit. et sic ascendendo qsto qd digni
 or est: si sit i eodē defectu: tanto erit inferioribz

Maria
 summas
 rez abie
 ctioz hūit

pauperior. Confirmat aut pdicta p illud qd
 quid glo. in. l. illicitas. s. ne tenuis. ff. de offi.
 pñ. l. q. rusticus si hz porcellū suat illuz sicut
 oculū suū. et h ppter suā tenuitatē. et reparat
 se esse diuitē in illo. De hoc etiā q fm qlitatē
 psonē dicat diues et paup ponit p Bar. late
 in. l. si pstate. i. pñ. ff. solu. ma. et ibi in specie ex
 emplificat de rustico et milite vt h. Ar. etiam
 ad h in. l. nepos pculo. ff. de p. sig. Cū gbriffi
 ma hgo pcellat oēs in dignitate. qz regia ce
 li et mī dñi oim. et paupertatē volūtariā suauē
 rit. et si tmō eglē defectū et paupertatē ppeffa
 esset. pfecto omis i paupertate iproportionabi
 liter excessisset. Dignit brā hgo tu es illa pau
 perrima et ditissima q deū diuitē et hoiez pau
 perē iūxisti. in illis ps. xij. Simul i vnuz
 diues et paup. Tu pauprima eras nihil fre
 num appetēdo: s. oia mūdāna ptenēdo. di
 tissima hō oia i deū possidēdo. Un dicere po
 teras illud. ij. Ro. vj. Nihil hntes et omnia
 possidētes. De te qz pdictū fuerat Prover.
 xij. vbi dicit. Est qsi diues cū nihil habeat Tu
 es illa hgo paupcula quā te sublimibz celo
 rum respexit de⁹. Un in cantico tuo cecinisti
 Respexit hūilitatē ancille sue. et merito. In
 quit em ppha ps. x. Oculi eius i pauperē re
 spiciūt. Et dñs p pphetā Isa. lxxvj. Ad quē
 respiciā nisi ad pauperē: Tu es illa pauper
 cula cui⁹ orōez nūqz repulit de⁹. Iur illis ps.
 xij. Nō respexit deparōz paupis. De orōe
 em tua pphatū erat Eccl. xxj. vbi dicit. Dep
 catio ex ore paupis vsqz ad aures altissimi p
 ueniet. Tibi etiā ppter paupertatē tuā dedit de⁹
 indicibiles p solatōes. in illis ps. lxxvij. Pa
 rasti i dulcedie tua paup⁹ de⁹. Tu es illa hgo
 paupcula quā de⁹ i matrē suā elegit ppter vni
 tē scitissime et hūillime paupertatē. Un tibi di
 xit Isa. xl. viij. Elegi te i camio paupertatē: Tu
 hē pphie mgrā fuisti hē eteni philolophan
 tes pecuniā ptenūt. i. i honoribz. s. pphis. ff. d
 vaca. mu. Tu hō copiosos thesauros qz na
 to tno magi obrulerūt: statim paupibus tri
 buisti. et sp pauprima viuere voluisti. Scie
 bas em qstū leges faueāt pauprati. vt i. l. illi
 citas. s. ne potēiores. Ubi Bar. ff. de offi. p.
 et ibi glo. inqt. Nota q paupras pdest. pau
 peres nāqz excusant ab oneribz. s. item ppter
 paupertatē. isti. d. excu. tu. Irē magis succurrit
 paup⁹ qz diuiti. vt no glo. i. l. cū hi. s. si i an
 nos. ff. de traslac. p. ter. i. l. si qz ad redinādā
 s. licentiā. C. de epi. et cle. Noueras quoqz q
 difficile est frutes silij et diuitias possidere. c.
 socrates. xij. q. ij. et q onult⁹ pōdere aur i xpm
 pauperē nō pot seq. vt i eodē. c. d. Sciebas

Bermo. VII. De btitudinibus Marie.

etiā q̄ vt inqt̄ Latho. Paup̄tas si leta ven it
tutissima res ē. vñ Lucan⁹ li. v. canit. **D** vi
te rura facultas. Paup̄is angustiq̄ lares. o
mūera nōdū. Intellecta dei. 7 fortunat⁹ ait
Paup̄ i angusto regnat hūdo xū. Et Iuue
cus li. j. Felices hūiles paup̄ q̄s spūs abit.
Illos nā celi regnū blime recepat. Volu/
sti q̄ p̄fectissime h̄re p̄tute enāgelice paup̄ta/
ris imitādo filiū tuū q̄ eā i seipo dedicauit. c.
glia epi. xij. q. ij. Un̄ obsuasti illd̄ Lathontis
documētū dicēt. Despice diuitias si vis aīo
eē beat⁹. Quas q̄ suscipiūt mēdicāt sp̄ auari.
Noueras nāq̄ verā eē illā Seneca ad Lu/
cillū suam dicēt. Nemo ali⁹ ē deo dignior:
q̄ q̄ opes p̄tēnit.

Pars. ij. de btitudie mītat⁹ brē h̄ginis

Maria
mitis
Ad am beatitudinem ponit saluator
Mat. v. di. **B**ti mites: qm̄ ipi possi
debūt terrā. trāsumptiue i. s. ex his
xxij. q. iij. **H**ac aut̄ p̄tute mītat⁹ sine mā
suetudis fuisse sup̄ oēs viatores excellēt⁹ in
brā h̄gine: pbat Alb. vbi. s. c. cix. dicēs ecclē/
siā ita affirmare q̄ in ei⁹ officio canit. **V**irgo
singlar⁹ inē oēs mītes. **I**re sup̄ illa s̄ba **M**at
thēi. v. **B**ti mites. ait glo. **M**ites sunt q̄ ma
lis morib⁹ dñant. **S**z brissima h̄go mal⁹ mo
rib⁹ p̄fectissime dñata est. qz ei⁹ dñuz fuit
sine pugna iteriori. oim̄ aut̄ alioz cū pugna.
ḡ habuit mītatē cū excellētia. **S**ciebat em̄
brissima h̄go verā esse illā **B**erñ. sniam i li.
de iprobatioe vicioz. ca. iij. dicēt. **M**itibus 7
grat⁹ nemo nocere pt. **E**t itez. c. iij. **M**itia
pacificā pariūt p̄cordia mētē. **E**t iō mītat⁹
p̄tute studuit i sumo possidere. **I**re alta glo.
Mat. v. ait. **M**asuet⁹ nō irritat nec irrita
tur. nec nocet nec nocere cogitat. **D**ecāt oīa
fuerūt in brā h̄gie cū iproporciona bili excellē
tia. qz nullū irritare 7 oīa placare distāt ipro
porcionabili distātia. s̄it nulli nocere 7 oīb⁹ i
summo p̄desse. **D**oc aut̄ solū fuit in beatissi
ma h̄gie. ḡ habuit mītatē sine p̄porcioe su
per omes alios. **U**n̄ **B**erñ. i q̄dā smōe de il
la ait. **D**iscurrē p̄ totā seriē euāgelij 7 nunq̄
inuenies verbū durū v̄l aspez egressum d̄ ore
ei⁹. **I**re arguit idē **A**lber. dicēs. **S**ic p̄mūz
ad p̄mū: ita meritū ad meritū. s̄z beata h̄go
possessionē terre viuētū qd̄ ē p̄mū māsuētū
dñis habuit excellēt⁹. ḡ 7 meritū. **I**re ecclē
canit. **N**os culp̄is solutos mites facz castos
Sz ipa oī viatoze mag⁹ soluta fuit a culpa.
ḡ mag⁹ mitis fuit. **I**re null⁹ mag⁹ fuit p̄for
mis xpo in p̄tutib⁹ q̄ mī ei⁹. s̄z xps sup̄ oīs
fuit mitis. **U**n̄ ipē ait **M**atth. xj. **D**iscite a
me qz mitis sum 7 humilis corde. qd̄ habet

trāsumptiue i. c. q̄ scit. ij. q. vj. ḡ 7 mī ei⁹ fuit
mitissima. **N**ō obstat quod d̄ de **M**oyse
Nūc. xij. q. erat vir mitissim⁹ sup̄ oēs hoies
q̄ morabant in terra. qz rīdet **A**lber. vbi. s.
q̄ intelligit in generatōe sua. **V**erba em̄ itel
ligunt de p̄tē: non aut̄ de futuro. l. si ita. ff. de
au. 7 ar. le. l. si a colono. ff. de s̄. ob. **E**t rō est.
qz nō possum⁹ diuīare de futuro. l. si putator.
ff. ad le. aq. **D**ebem⁹ ḡ intelligere excellētiā
māsuētudis moysi respectu coetaneoz suozū
vel respectu p̄cedentiū. brissima aut̄ h̄go nō
cadit in numero alioz. qz nō est vna de oīb⁹:
s̄z est sup̄ oēs. **D**igit⁹ virgo mitissima p̄fecto
tu es illa q̄ tua māsuētudie meruisti sup̄ oēs
a deo amari. **C**ū ei similitudo sit cā dilectōnis.
vij. eth. 7. l. cū fili⁹. s. p̄. ff. de le. ij. nō est mī
randū si de⁹ cui d̄ ps. lxxxv. **Q**m̄ tu dñe sua
uis 7 mitis rātū te dilexit 7 exaltauit. p̄dictū
em̄ fuerat de d̄p̄sione demonum sup̄boz 7 de
tua exultatōe. **A**cci. x. **S**edes ducū sup̄borū
destruxit de⁹ 7 sedere fecit mites p̄ eis. **T**u es
illa mīter mitissima q̄ sup̄ oēs viatores a spi
ritusancto de oīb⁹ ad salutē p̄tētib⁹ fuisi
edocta. **S**criptum est em̄ ps. xxij. **D**ocebit
mites vias suas. trāsumptiue in. c. nos aut̄
xvj. q. j.

Pars. iij. de btitudie lucē brē h̄gis.

Int̄ saluator **L**u. vj. **B**ti q̄ nūcle/
tis qz ridebit⁹. 7 **M**at. v. **B**ti q̄ lu/
gēt qm̄ ipi p̄solabūt. **H**ac aut̄ btitu
dinē lucē fuisse excellētissime i brā h̄gie. pbat
Alber. vbi. s. c. cx. sic. **L**u. cā nobilitior ē: 7 effect⁹
l. donatiōes q̄s i reginā. **C**. de dona. inē vīz 7
vr. s̄z oēs alios viatores instigabat p̄ctm̄ ad
fledū. brissimā aut̄ h̄ginē sola charitas. quā
nullū i se habuit p̄ctm̄ s̄z lugebat solū ex dile
ctōe p̄ctā p̄ploz. 7 qm̄ vt ait **S**re. stabat mī
dolorosa iuxta crucē lachrymosa dū p̄debat
filius. nō min⁹ lugebat p̄ctā crucifigentū fi
lium q̄ afflictōz filij. in h̄ imitata filiū. q̄ vt
ait apls **Heb. v.** **I**n cruce orauit p̄ctm̄ cū la
chrymis 7 clamore valido. s. vt relaxar⁹ p̄ctā
hūani gener⁹. **I**pa em̄ vt ait **A**nsel. in q̄daz
smōe. fontes fec̄ lachrymaz de suis pudicissi
mis oculis. **U**n̄ i ei⁹ p̄sona dixerat **David**
ps. xlj. **F**uerūt mibi lachryme mee p̄aes die
ac nocte. **E**t ps. vj. **L**auabo p̄ singlas noctes
lectū meū lachrymis meis stratu meū riga
bo. **D**icebat ei illd̄ **D**iere. ix. **Q**uis dabit ca
piti meo aquā 7 ocul⁹ meis fontē lachrymaz
7 plorato die ac nocte iterfectos populi mei.
Ergo ei⁹ lucē a charitate sola p̄cedēs excel
lētissime fuit sup̄ oēs alios. **I**re vt ait **D**ie/
ro. i. q̄dā eplā. **S**equit̄ia q̄ro min⁹ debita tā/
64

to magis grata. **U**n Aug. i. c. iā ho. xxvii. q. j. inqt. **S**a si i nris officijs gtoria q cu licerz no bis nō ipēdere. dilectōis nī cā ipēdim⁹: s; lu ctus brissime hōis nullo mō fuit debīt⁹ debi to necessitat⁹. qz nulli culpe obnoctia fuit nec alicui⁹ pene debitor extitit. g. zc. **I**te ei⁹ pso larō alijs iproporcionabilil⁹ fuit. g. zc. **H**ec Alb. **S**orranioz ei eadē disciplina. in sti. de tutel. i. pn. z. ff. eo. l. j. z. insti. de his q se sui vl ali. in. i. pn. **U**n de ipa mte dei tpe passi onis filij plorāte pr dicit illud **Job. x.** Fle bat igit mī ei⁹ irremediabilibz lachrymis. z illd **Thren. j.** Ploras ploravit i nocte: et lachryme ei⁹ i maxill⁹ ei⁹. Dicebat aut mestissi ma mī illud **Thren. ij.** Defecit p lachrymis oculi mei turbata sunt viscera mea **Et illd Diere. ix.** Deducāt oculi mei lachrymas: et palpebre mee defluāt aq̄s. **Et illd. xiiij.** eiusdē libri septū. Deducāt oclī mei lachrymas per diē z noctē nō taceāt zc. z **Thren. ij.** Deduc q̄si torrentē lachrymas p diē z noctē. nō des requiē tibi. neqz taceat pupilla oculi tui. Di cere etiā poterat illud ps. c. j. z poculū meū cū fletu miscēbā. trāsumptiue i. c. si q̄s diacon⁹ l. dis. **N**ō em vniqz curavit de gaudijs transi torijs hui⁹ mūdi. De q̄b inqt **Marcialis poeta** Gaudia nō remanēt s; fugitiua volāt **Et Bern. in li. de improbatōe vicioz. c. ix. di. cit.** Omnia q̄ cernis vanaz gaudia rez. **U**mbra velut tenuis veloci sine recedunt. **S**cie bat em filiū suū dicitur **Au. vj.** **U**e vob q̄ rī deris: qz lugebit⁹ z flebit⁹. **C**ōtra ho de luge ribz dicitur eodē. c. **B**ti q̄ nūc flet⁹ qz ridebit⁹ tis. **N**ouerat etiā de se pdictū **Prover. xxxj.** ridebit in die nouissimo. **Q**uia igit sicut in quit **Dauid ps. cxv.** **Q**ui seminant i lachry mis in exultatiōe merēt. **J**ō brā hōgo q̄ brū dīnē lucē in hac vita habuit in sūmo: in cele sti q̄z glīa in summo habuit beatitudinē gau dij z exultationis.

Pars q̄rta de brū dīnē esuriet⁹ z sitē iu sticie brē hōginis.

Domin⁹ noster **Jesus xps** inqt **Luc. vj.** **B**eati q̄ nūc esurēt⁹: qz saturabi mini. z **Mat. v.** **B**eati q̄ esurūt z sit unt iusticiā: qm̄ ipi saturabūt. trāsumpti ue in. c. accesserūt. z **ps. di. ij.** **H**ac aut beati tudinē fuisse excellētissime i brissima hōgine: pbat **Alb. vbi s. c. cxj.** sic dicēs. **E**surire iusti ciam: est opa iusticie difficiliora feruētē ap petere. **S**itire aut est opa iusticie cōmunio ra z faciliōra desiderare. sicut laborios⁹ z tar dius comedit q̄ bibit. **E**surire aut z sitire p pze est viatorū iuxta illud **Eccī. xxiij.** **Q**ui

edūt me adhuc esuriet⁹ z q̄ bibūt me adhuc sit ient. **S**aturari aut z iebriari ppe ē hōphēoz iux illd ps. xvj. **S**atiabor cū apparuerit glo ria tua. z ps. xxv. **I**nebrīabūt ab vbrate do mus tue z torrēte voluptat⁹ tue potabis eis. **S**ū aut inf extrema sit repire mediū. vt dicit in vij. meth. z. vij. phis. z. l. si bñ. ff. de vsur. anē esurire z saturati eē mediū est comedere. **E**t iste stat⁹ fm **Alb. vbi s.** ē beatissime hōginis q̄ habuit istā brū dīnē citra hōphēoz et sup viatores. **N**ulla ei pura creatura ita deside raut iusticiā bonoz opēz i se z in toto hūano genere sic ipa. q̄ qz magis sibi icorpauit diuina sapiam z gram q̄ aliq̄s ali⁹ viator. iō ma gis esuruit z situit iusticiā bonoz opēz

Pars q̄rta de beatitudine misericordie brē hōginis.

Quinta brū dīnē ponit saluator n̄ **Mat. v. di.** **B**ti misericordes: qm̄ ipi misericordiaz psequēt. **H**ac aut brū dīnē fuisse i summo i mte dei: pbari p̄ ex his q̄ super⁹ dixim⁹ i. ij. p̄ hō op̄is. fmo. v. p̄ p̄ ma. **P**robat etiā **h Albert⁹ vbi s. c. cxij. di.** **B**trā hōgo fm vniūsalē modū ecclie appellat⁹ z est mī misericōdie. qd nō uenit ppe alicui al teri creature. **D**icit aut aliq̄ vtri misericōdie. i. s. clīnari ad misericōdiaz. z sic hnt oēs aliq̄ cōpatio nē ad misericōdiaz p modū p̄cipatiū z accidē talē. **I**pa aut sola hz cōpatioez ad misericōdiam p modū origis essential⁹ z p modū m̄ris. **C**ō ueniētia aut essential⁹ iproporcionabilil⁹ exce dit modū inherētie accidētāl fm sniaz p̄ hō. p̄ poster. **E**rgo beatissima hōgo iproporcionabi liter excedit i misericōdia vniūsalos. **I**te fm vsum ecclie dicit ipa brū dīnē hōgo regia misericōdie: eo q̄ ab illa fuit origo regni misericōdie z grē. s. p̄ ge neratōz filij sui a q̄ ois grā z misericōdia p̄cessit. **Q**d aut ē cā cause: ē etiā cā causati. vt dicit i. li. de caus. z pbat i. l. q̄ occidit. s. i. hac. ff. ad le. aq̄. z. l. videam⁹. s. fi. z. l. q̄ domū. ff. loca. g. zc **U**n **Bern. i q̄dā smōe inqt.** **Q**uicqd miseri cordie nob fili⁹ exhibuit: h̄ totū nob mī ppe ptulit: q̄ filiū genuit i q̄ nob oia donauit **U**n p̄cludit **Alb. vbi s. di.** **P**atz ḡ q̄ oēs aliq̄ sunt serui misericōdie: brā aut hōgo ē regina misericōdie. **S**z iproporcionabilil⁹ ē mai⁹ eē reginā mise ricordie q̄ eē suū misericōdie. **E**rgo brū dīnē hōgo iproporcionabilil⁹ excellēt⁹ se hz ad miseri cordiā q̄z aliq̄. **I**te sup illa hōba **Marth. v.** **B**ti misericordes ait glo. **M**isericōdia ē dare et dimittere s; brā hōgo iproporcionabilil⁹ p̄ de dit z dimitit oibz viatoribz sup oēs creatas. ḡ hz brū dīnē mie sup oēs. **I**te **Amb. Mi**sericordia ē nullū relinq̄re i misia. z nullūm

Sermo. vii. De beatitudinibus Marie

miseri facere. Hanc in summo fuit in b. virginis. Et
Itē Bern. Misericordia non solum in clypeis consistit
sed in omni peccato corrigendo. imo hanc operum magnum
charitatis et misericordie. in omni opera. et ipso. et cetera sunt
genera. et b. dicitur hanc autem fuit in summo in ipsa virginis.
habuit in summo beatitudinem misericordie. Itē misericordia red-
dita est ei in proportionabiliter ad omnem misericordiam: quod est
primū. Et beatitudo misericordie fuit in ea ad omnem miseri-
cordiam quod est meritū. **Dee Alb.** Et ideo dicere
possumus beatitudinem virginis illud psalmi. cii. Qui coronat te in
misericordia et misericordibus. Ipse quod est virginis purissima
dicere potest illud Job. xxij. Ab infantia crevit me
cum misericordia: et de utero matris egressa est mecum
Aurum scriptum sit Proverbia. xiiij. Misericordia et veritas
parant bona. Et xxij. eiusdem libri. c. Facere
misericordiam et iudicium magis placet deo quam victimis
Et iterum ibidem. Qui sequitur misericordiam et iustitiam
inveniet vitam et gloriam. Et xxij. Qui propter eam
miam benedicitur. Non est mirum si hec regina miseri-
cordie tot bona et gratias et gloriam recepit in celesti
patria. tantum quod deo placuit: atque super omnes alios
fuit exaltata et benedicta. **Ad hoc enim** ut miseri-
coriam quod illi dicere possumus illud psalmi. lviij. Ma-
gnificata est visus ad celos misericordia tua: et etiam il-
lud psalmi. lxxij. Melior est misericordia tua super vitas. et
lxxvij. Benigna est misericordia tua. et lxxvij. misericordie
omnibus invocantibus te. et c. vij. Magna est
super celos misericordia tua. De ipsa quod dicitur per illud
psalmi. xcix. In eternum misericordia eius. Et ideo de illa
in nos diffundit abunde. Unde dicere possumus
illud psalmi. cxvi. Confirmata est super nos
misericordia eius.

De mundicia cordis beatę virginis.

Munda beatitudo est illa quam ponit dominus
Mat. v. di. Sicut in mundo corde quam ipsi
deum videbunt. Hec autem beatitudo sicut in
benedicta virginis fuit in summo. ut patet **Ab.** ubi
scilicet c. xiiij. Ut enim ait **Ansel.** Ea puritate nite-
bat quod sibi deo maior neque intelligi. Itē charitas
est de corde puro et conscientia bona et c. i. ad **Thi.** i.
Sed in beatę virginis fuit summa charitas. et sum-
ma puritas. Itē actus fidei purificat. in illud
Act. xv. Fide purificas corda eorum. **Ad** etiam
habet de se. di. iij. c. verus. Sed beatissima vir-
go habuit fidem perfectissimam. et cordis mundi-
ciam et puritatem. Itē sicut in **Dio.** v. c. celest. die-
rarch. Tres sunt actus hierarchie. scilicet purgare. il-
luminare et perficere. et sic ad se invicem ordiati ita
quod magis purgat. est magis illuminat. et magis per-
fectus. Sed beatę virginis fuit in summo perfecta. et in su-
mo purgata et illuminata. Itē visio dei quod est pri-
mū habet mundicie est in proportionabiliter in be-
ata virginis quod est in alia creatura. et ipsa cor-
dis mundicia. Itē per illud **Mat.** v. Sicut in mu-

do corde ait glo. Mudo corde se quis scia non
arguit peccatorum. et mundum cor habet quod sibi nihil con-
sciens est. **Dee** autem in beatę virginis fuerunt in summo.
habuit mundiciam cordis in summo. Unde ipsa
dicere potest illud **Job.** iij. Munda servavit animam
meam licet pro multis tribulationibus in hac vita per-
pessa sit: sed non fuit quod haberet in se aliquam peccati imu-
diciam. Et ideo dicere potest illud **Job.** xvj. **Dee** pas-
sa sum absque iniquitate manus mee cum ha-
berem mundas ad deum peccata. Quia innocens
manibus et mundo corde ascendit ad montem domini:
et stabit in loco sancto eius. ut ait propheta psalmi. cxij.
Iob benedicta virginis omni mundicia plenissima: est
in morte divine preplationis ceteris aliter collo-
cata. Ipse enim sola inter omnes simplices viato-
res poterat dicere illud. **Proverbia.** xx. Munda
est cor meum: pura sum a peccato. **Dee** autem eius
puras apparebat ex rectitudine operum eius.
Scriptum est ei **Proverbia.** xij. Qui mundus est rectus
est opus eius. Apparet quod est mundicia ex mundi-
cia reus ad dei cultum pertinentem. **Na** **Exod.** xxv
precepit deus de archa federis quod deberet decorari
auro mundissimo interius et foris. **Dee** autem archa
figurabat mundissimam virginem Mariam. Itē
quod fieret cadela beryllus ductile ex auro mundissimo
ibidem. Et eiusdem libri. xxvij. di. quod **Moy**ses fecit
ornamentum de auro mundissimo. et mensam fecit ac-
circundavit eam auro mundissimo. Et sicut lucer-
nas septem de auro mundissimo. et altare thymi-
amarum de auro mundissimo. et thymiamata de
aromatibus mundissimis. Si ergo hec corrupti-
bilia ad suum cultum deputata voluit deus esse mun-
dissima. et sicut voluit christus involvi suum corpus in
sindone munda. **Mat.** xxvij. multo magis cre-
dendus est elegisse matrem suam omni mundicia reple-
tissimam. Quam quod mundicia matris dei quod dicitur ipse
gnare studet. sed tamen prevalere in ipsa dei matrem non
potest. quantum in omnes corde ipsam donec sue mundi-
ciam venerant. Unde ego in epistola directa **Sixto**
pontifici maximo allequens ipsam dei genitricem dixi
Mundicia in cunctis colit nunc in tua repleta. **Na**
paret atque ornatus gloria magis tui. **Potest** autem beatę virginis
gloriam non solum de mundicia cordis sui: sed etiam de
mundicia cuiuslibet sue operationis. Unde dicere
potest illud **Job.** ix. **Fuisse** velut mundissime ma-
nus mee. Et de omni suo opere dicere poterat illud
Sen. xv. In simplicitate cordis mei et mundicia
manuum mearum feci. **Et** quibus omnibus percipere
possumus gratiam dei gratiam habuerit et in partem in su-
mo super omnes alios beatos habet ipsa virginis purissi-
ma. **Scriptum** est enim **Proverbia.** xxij. Qui diligit cor-
dis mundiciam prope gratiam labiorum suorum habebit
amicum regem.

De beatitudine pacis beatę virginis

M Arch. v. ait saluator. **B**ti pacifici. qm filij dei vocabunt. Quā britudī nēi sumo fuisse i bñ dicta h̄gie pbat Alber. vbi s. c. cxiij. **A**it em̄ glo. sup dicta h̄ba bñ pacifici. **P**acifici sunt q̄ oēs mor⁹ ani mi rōni subijēt. qz his nihil repugnat q̄ si miles s̄ p̄i suo celesti q̄ est sūma h̄es. **D**oc̄ at̄ totū ē in sūmo i b. h̄gie. h̄ z pacifica ē i sūmo. **I**tē alia glo. ibidē inq̄t. **D**ū lex carnis repugnat legi mēt̄: nō mō alteri s̄z nec nob̄ possu mus ēē pacifici. **U**n̄ dic̄ **B**al. i. c. j. i fine p̄n. de pace iura. firma. allegās **A**ug. de ciui. dei q̄ par̄ h̄a nō ē q̄ diu pugnat cū vicij. s̄ sup om nes iproporcionabilē b. h̄go pacifica extitit. in q̄ caro adūsus sp̄m ei⁹ nō rebellauit. **I**tē si cur̄ est p̄mū ad p̄mū: ita meritū ad meritū. s̄z alijs pacifici dāt i p̄mū q̄ filij dei sūt p̄ ad optionē. b̄tissime at̄ h̄gini dātū ē q̄ sit mater dei sūmi p̄ naturā. qd̄ iproporcionabilē pl⁹ est q̄ ēē s̄lū dei p̄ adoptōz. s̄ p̄mū b̄tissime h̄ gini est iproporcionabilē sup p̄mū aliorū. s̄z meritū sup meritū. **D**oc̄ at̄ ē pacificatio nis britudo. s̄z. **I**tē pacifici dicūt h̄i q̄ faci unt pacē inf̄ alios. h̄ at̄ fec̄ s̄lū dei: pacē faci ens his q̄ p̄p̄ z his q̄ lōge erāt. vt ap̄l̄us ait **E**ph. ij. c. **S**z mediū vniūsale p̄ qd̄ fuit sc̄tā par̄ inf̄ deū z hoies sūt b̄tā h̄go mediatrix z recōciliatrix oim. oēs em̄ fuerūt recōciliandi p̄ ip̄am. s̄z in pacificatōe excellit oēs viatores z i sūmo fuit pacifica **S**ciebat em̄ q̄stū bonū est par. de q̄ inq̄t **P**rudēt⁹ in li. de p̄flicu vi cior̄ z s̄tutū. **P**ar̄ plenū s̄tutū op⁹: par̄ sū ma laboz. **P**ar̄ belli exacti p̄cū: p̄cūqz p̄cū. **S**ydera pace vigēt: p̄sūt̄ terrea pace. **N**il placidū sine pace deo: nec mun⁹ ad arā. **L**um cupis offerre: p̄bat si turbida frēm. **M**ēs i pacati s̄ p̄ctor̄z oderit antro. z ibidē. **M**eritor̄z clausula par̄ ē. **N**ō istata tumer: nō iud et emula ferri. **D**ia p̄petit̄ patiens atqz oia credit. **N**ūqz lesa volet: cūcta offensacula do nat. **L**ucan⁹ qz de nō cognoscētibz bonū pa cis inq̄t. **I**mpia en̄ eterna ruperūt lesa pacē zē. **E**t **P**rosper̄ ili. epigrā. ait. **M**ozibz in sc̄tis pulcra ē p̄cordia pacē. **U**incunt mundi plia pace dei. et itez. **I**nfontē vitā pacē ama tor̄ agit. **D**ac̄ at̄ pacē britudinē fuisse i inno cētissima dei m̄ie possum⁹ etiā alio mō p̄bare **N**ā inq̄t p̄pha ps. cxvij. **P**ax mlta diligēti bus legē tuā. z **S**ap. ij. d̄z. **D**onū z pax ē ele ctis dei. **E**t **J**ac. ij. scrip̄tū est. **F**ruet⁹ iusticie in pace seminat. **H**ec aut̄ oia fuerūt sup oēs alios i b. h̄gie. s̄z. **I**tē i pace vocauit nos de us. vt ait ap̄l̄s. ij. **C**oz. vij. **E**rgo mlto maḡ m̄rem suā voluit ēē pacificā. **I**pa em̄ genuit

p̄ncipē pacē. **I**sa. ix. **E**t illum quē appellat **S**rego. in p̄logo decretaliū regē pacificū q̄ ē par̄ n̄ra. **E**ph. ij. **E**rgo z ip̄a fuit valde paci fica. **U**n̄ dicere poterat illud qd̄ inq̄t p̄pha dicēs. ps. cxix. **A**ū his q̄ oderūt pacē eram pacific⁹. z ps. iij. **I**n pace in idipsum do: mi am z requiescā.

De britudine p̄fectōis beate h̄ginis.

Dicit saluator n̄r **L**uc. vj. **B**ti eritis **D** cū vos oderint hoies z cū separauerint z exprobrauerint z eiecerint no men vestz tāqz malū p̄pter filiū hois. **S**au dere i illa die z exultate: ecce em̄ merces v̄ra copiosa est in celo. z **M**at. v. idē inq̄t. z etiā ait. **B**eati q̄ p̄secutiōz patiunt̄ p̄p̄ iusticiaz qm̄ ip̄soz est regnū celoz. **Q**uerit̄ s̄. **U**truz beatitudo ista fuerit i b̄tā h̄gie? **E**t cōcludit **A**lbert⁹ sup **M**issus est. c. cxvj. q̄ excellētissi me fuit in illa. **I**pa em̄ multiplex martyriuz p̄p̄ssa est. vt ondet̄ deo dātē in. x. p̄te huius opis. **S**imone. ij. **M**ultas qz tribulatiōes z p̄secutiones tolerauit (maxime a iudeis) sibi illatas vt scribit̄ beatus **I**gnaci⁹ in quadā sua ep̄la. **S**i em̄ vt d̄z in. c. nulli dubiū. ij. q. j. to ni a malis sp̄ p̄secutionē patiunt̄. **E**t idē ha berur in. c. q̄ s̄m carnē. xxiij. q. iij. **E**t **P**rosper in libro epigram. dicit. **I**mpia ps mūdi p̄ti est infesta p̄ioz. **E**t vt ait ap̄l̄s. ij. ad **T**im. iij. **O**ēs q̄ pie volūt viuere in xpo **J**esu perse cutiones patiunt̄. **E**t vt inq̄t p̄pha ps. xxxij **M**ulte tribulatiōes iustoz. **E**t p̄ multas tri bulatiōes oportet nos intrare i regnū celoz. vt scrip̄tū est **A**ct. xiiij. **U**n̄ **P**rosper vbi su pra ait. **N**ūqz bella bonis: nūqz discrimia de sunt. **E**t eū quo certer mens pia semp̄ habet. **E**t hoc p̄mitat̄ de⁹ vt maḡ mereat̄ p̄ patiē tiam. de q̄ **S**atho inq̄t. **M**agna etenim mozi est semp̄ patiētia s̄tus. **E**t iō inq̄t **Q**uid. in iij. de tristibz. **F**ert sapiēs oēs casus patient̄ amaros. **F**rena nec idomiti more recusat̄ eq̄ **S**cit em̄ verā ēē sniam eius dē potē i lib. de ponto dicēs. **S**epe creat molles aspera spi na rosas. **E**t illd̄ **M**atth. potē i li. **T**hobie di. **N**oie passa dei redolet tribulatio. pascat. **P**assio: delectat lesio: pena sapit. **A**ū s̄ om̄is meriti occasio fuerit i m̄ie dei: p̄fecto credēdū ē ip̄am b̄tissimā h̄ginē mltes p̄secutiōibz z di uis tribulatiōibz fuisse exercitatā. z eas amo re iusticie z s̄tutū eq̄m̄it̄ tolerasse. **U**n̄ dice re pot̄ at̄ illd̄ ps. cxvij. **M**lti q̄ p̄sequunt̄ me z tribulat̄ me: a testimonijs tuis n̄ declinaui z illd̄ ij. **C**oz. xij. cōplaceo mihi i infirmitati boicis: i neccitatibz: i p̄uclijis: i p̄secutiōibz z āgustijs p̄ xpo. **Q**uāto em̄ maiores p̄secutio

Sermo. VIII. De fructibus Marie

nes et tribulationes pro iusticia patiebatur. tanto magis in charitate dilatabatur. in illis ps. in tribulatione dilatasti mihi. **Q**uod igitur scriptum est. **J. Pe. iij.** Si quod parum propter iusticiam beati eritis. **J. gl'iosa** ergo quae tantum passa est quae omnes pueros viatores in tolerandis passionibus superavit. ut in dicta parte. **ij. h. opus. ser. ij. dicebat.** Etiam in gloria et beatitudine omnes excessit. **Ad** quam nos pervenire faciat ipsa ergo beatissima **Ame.**

De duodecim fructibus spiritualibus quae fuerunt beatae virginis **Sermo. viij**

Inquit **Paulus** **Sal. v.** Fructus spiritus sancti charitatis. gaudium. pax. patientia. benignitas. bonitas. longanimitas. mansuetudo. fides. modestia. continentia. castitas.

Maria
fructus
habuit

Dos autem fructus excellentissime fuisse in beata virgine probat **Alb. sup. missus. c. ca. cxix.** in alia sic arguendo. **Isa. iij. scriptum est.** Dicite in isto quoniam bene quoniam fructum adiuventionum suarum comederit. **et ps. c. xvij.** Labores manuum tuarum quae manducabunt. **et** in operibus bonis est refectio sive fructus. **Et** in beata virgine fuerunt opera inproportionabiliter bona. **et** refectio ac fructus inproportionabiliter. **Itē. ps. xvij. dicitur.** **Secura** mens quasi iuge vivunt. **Et** beatissima ergo aliis inproportionabiliter secura fuit. **et** aliis inproportionabiliter vivunt. **Hec ille.** **Et** ideo nos possumus dicere de illis ps. **cij. De fructu** operum tuorum satiabitur terra. **et** ergo **Maria** ipsi quae virgini in hunc modum venienti dicere potuerit angelus illi **Job. xxij. s. h. b. bis** fructus optios. **De** eius etiam fructibus dicitur per illud **Provi. iij.** Primi et purissimi fructus eius. **De** ipsa etiam gl'iosa virgine significat illud **Provi. xl.** De fructu manuum suarum plantavit vineam. **secundum ecclesiam catholicam.** **Ipsa** quae ergo spiritus sancto repleta dicere per illud **San. j. s. b. v. m. bra** illi quae desideraverat sedem et fructus eius dulcis gutturi meo. **Et** illud eiusdem **li. vij. c.** Ascendit in palmam et apprehendit fructus eius. **Non** solum autem ipsa apprehendit etiam totum modo fructus bonorum operum potuit. **non** ei potuit arbor bona fructus malos facere. **Na** omnis arbor bona fructus bonos facit. **Matt. vij. de quibus fructibus huius finem differemus.**

De fructu charitatis beatae virginis.

Da
cha
ritate
b.
Mariae

Quoniam fructus spiritus sancti dicitur charitas. quae secundum theologos non inportat virtutem. **et** quae dicitur est super. **et** actus eius. **Q**uod autem huius fructus fuerit in summo in beata virgine. probat **Alb. vbi s. sic** Charitas est quae de terra ad celum evocat. **et** sic duo innuntiat quae pertinent ad hunc fructum. **scilicet** terrenis separatio **et** ad celum elevatio. **Utriusque** autem istorum in beata virgine fuit in summo. **Q**uoniam enim inproportionabi-

liter aliis a terrenis separata fuerit: pro hoc quod nec pulvis venial' peccati pedibus eius adherit. quod omnibus aliis viatoribus inevitabile fuit. **Q**uod autem ad celum marie sit elevata: probat per illud **Matt. vj.** **Ubi** est thesaurus tuus: ibi et cor tuum erit. **et** thesaurus tuus trahit ad se fructum. **Et** beata ergo virgo huius thesauri inproportionabiliter in regno celorum. **et** inproportionabiliter elevata ad celum in contemplatione **et** cognitione **et** affectu divinum. **U**n ipsa inquit illud **Acti. xlij.** Quasi cedrus exaltata sum in libano. **Libanus** enim interpretatur candidatus si significat ecclesiam militantem **et** triumphantem candida puritate. **Sic** ergo cedrus in libano est altior omni arbore. ita beata ergo virgo est magis elevata erga deum in ecclesia dilectione. **P**roterea in ps. **xlij. et xliij** fit triplex questio. **P**rima est: quae ascendit in montes domini. **S**ecunda quae stabit in loco sancto eius. **T**ercia est: **D**um quae habitabit in tabernaculo tuo: aut quae requiescat in monte sancto tuo? **D**ifficile siquidem perfectum est ascendere. **D**ifficilius vero est perfectum stare. **D**ifficillimum autem et perfectissimum est habitare **et** quiete scire. **A**scendere pertinet ad apostolos quae sunt maiores de ecclesia: **et** non pertinent ad eos habitare **et** descendere. **E**t in figura huiusmodi angeli ascendebat **et** descendebat per scalam quam vidit **Jacob** **Gen. xx. vij.** **U**n **et** apostolus **Paulus** rapit' est visus ad tertium celum: **ut** ipse ait. **ij. 2. cor. xij.** **N**oxque descendit ad disponendum cubilia infirmorum. **ut** patet. **j. 2. cor. vij.** **A**d perfectiorem gradum statumque apostolorum pertinet ascendere **et** stare ac descendere. **Et** super status apostolorum non fuit status eminentior quam status beatae virginis. **et** ad eius statum pertinet ascendere: habitare **et** descendere. **Itē. Lu. xlij. et xvij. dicitur.** **Q**ui se humiliat exaltabit. **S**ed beatissima ergo virgo fuit in summo humiliata. **et** in summo elevata. **U**n ergo charitatis fructus sit elevatio ad celum: manifestum est ex his quod beatissima virgo habuit fructum charitatis in summo. **Itē** **vt dicitur. Sap. vj.** **I**ncorruptio facit proximum deo. quod etiam probatur per. **s. sancimus. in aut. de leno. coll. ij.** **Et** in beata virgine fuit inproportionabilis incorruptio. **et** inproportionabilis unitas deo. **et** consequenter inproportionabilis fructus charitatis. **Itē. j. Joh. v. dicitur.** **H**ec est charitas dei ut mandata eius custodiamus. **Et. ij. Joh. j.** **H**ec est charitas dei ut ambulemus secundum mandata eius. **H**ec autem egit beata virgo super omnes alios excellentius. ergo **et c.** **S**enties ergo ipsa ergo benedicta se repletam isto fructu charitatis **et** omnibus aliis fructibus sequentibus dicebat solo suo celesti illud **San. v.** **V**eniat dilectus meus in ortum suum **et** comedat fructum pomorum suorum.

De gaudio beatae virginis.

Pars. III.

Ructū gaudij fuisse i brā hōie pba/ri p̄ sic. vt ait glo. sup eplam Pauli Gal. v. Gaudij est puritas p̄cie ⁊ eleuatio animi i his q̄ digna s̄ exaltātis. S̄z hec tria: puritas p̄cie: ⁊ eleuatio animi: ⁊ dignitas tonoz spūaliū fuerūt i sūmo i ipa. vt ex p̄cedētibz p̄tz. ḡ hūit fructum gaudij i sūmo. Itē ps. xcviij. d̄z. Uidēt oēs fines terre salutare dei nr̄i. Iubilare deo om̄i terra ⁊c. vbi glo. ait q̄ visio saluatoris ē cā iubilatiōis. S̄z i visioe ista br̄ssima hōie i sūmo vidit. ḡ iubilauit i sūmo. Itē Au. ij. dicebat anḡl̄i. Annūcio vob gaudij magnuz q̄z nat⁹ ē nob saluator mūdi. S̄z iproportio nabilis mai⁹ ē saluatorē nasci de se q̄z nasci sibi. ḡ iproportionabilis oibz cām gaudij hūit ⁊ sic iproportionabilis mag⁹ oibz gauisū fuit Itē iproportionabilis mai⁹ ē saluatorē nasci sibi filiū q̄z nasci sibi dñm. Si ei brā gēs cuius ē dñs ⁊c. ei⁹. ps. xliij. iproportionabilis beatior ē cui⁹ dñs fili⁹ ei⁹. ḡ ⁊c. Itē Jo. xliij. d̄z. Si diligeret⁹ me gauderet⁹ vtiqz ⁊c. Dilectio ḡ est ⁊ imediata cā gaudij. S̄z b. hōie hūit dilectōz i sūmo. ḡ hūit etiā gaudij i sūmo. Itē Au. x. ait dñs. Gaudete ⁊ exultate q̄z noia v̄ia sepra s̄ in cel. ⁊ h̄ gaudij ⁊ de p̄destinatōe c̄na ⁊ de p̄nti iusticia. S̄z b. hōie hūit p̄ntē iusticiā ⁊ de sua p̄destinatōe noiciā. ḡ ⁊ gauisū fuit i sūmo. Istō aut̄ gaudij nō hnt mali. Un̄ Prosper in li. epigrā. inq̄t. Fallaces cur⁹ sp̄ torq̄nt amar⁹. Et mala mens nūqz gaudia pac⁹ h̄z. Felices de fauit sp̄qz br̄os. De hōie ⁊ sūmo gaudia nata bono. Itē Col. ij. ait apl̄s. Dñtes sup oia charitatē q̄ est vinc̄lm̄ p̄fectōis. ⁊ par dei exultet in cordibz v̄ris. ḡ charitas ē cā exultationis. S̄z b. hōie hūit charitatē i sūmo. ḡ ⁊c. Itē Phil. iij. d̄z. Gaudete i dño sp̄ iteruz dico gaudete. dñs em̄ p̄p̄ ē. ḡ dei p̄mitas ē causa gaudij. S̄z br̄ssime hōie i sūmo p̄xim⁹ fuit. ḡ ipa sommū gaudij hūit. Itē Ro. xliij. ait Paul⁹. Regnū dei intra vos ē. par ⁊ iusticia ⁊ gaudij i sp̄sc̄o. S̄z br̄ssima hōie i proportionabilis pl⁹ hūit i corde de regno dei. ḡ iproportionabilis pl⁹ d̄ gaudij i sp̄sc̄o Itē ps. lxxviij. d̄z. Misericōdia ⁊ p̄ritas p̄cedent faciē tuā: beat⁹ ppl̄s q̄ scit iubilatōz. S̄z i brā hōie p̄cessit misericōdia i sūmo. ḡ scit iubilatiōz i sūmo. Est aut̄ iubilatio fm̄ Greg. i moral. q̄ddā gaudij it̄sum q̄ occultari nō valet. ⁊ exp̄mi nō p̄t. Et h̄ gaudij solum h̄t p̄t i deo. vt Bern. sup Ecclesiasticū inq̄t. Itē Thob. v. ait Thobias senior. Quale gaudij um mihi ē q̄ in tenebris sedeo ⁊ lumē celi nō

video: q̄si dicat. nullū. ad q̄d fac̄l. j. C. de custo. reo. vbi d̄z. q̄ puatio luc⁹ in oētibz est misera ⁊ noxijs seuera. Ergo a p̄rio sensu. q̄d argu. valet. l. j. ḡ hūit rei. ff. de offi. ei⁹ cui mā. est iuril. i luce esse ⁊ lumen celi videre est causa leticie. q̄d p̄bat p. l. quorics. ff. de serui. hoc autē fuit in br̄ssima hōie in summo. ḡ hūit gaudij i sūmo. Itē beata hōie oibz viatoribz ⁊ cōprehēsoibz est cā gaudij ⁊ leticie. ergo plus omnibz hūit gaudij et leticie. Quia cā est nobilior ⁊ potētiō suo causa to. c. is q̄. ⁊ p̄cu. ⁊ l. digna vox. C. de legi. vñ Sara i figura ei⁹ d̄c Sen. xxi. R̄sum mihi fecit dñs ⁊ oēs q̄ audierint cor̄r̄ debūt mihi. q̄si diceret. Gaudij p̄ncipaliter pertinet ad me. alijs aut̄ in p̄sc̄q̄nti p̄ me. vñ Iudith x. d̄z in figurā ipsi⁹ hōie. Tu gl̄ia hierlm̄: tu leticia iur̄: tu honorificētia populi nostri. Et Isa. ix. Actabunt corā te sic q̄ letantur i messe: ⁊ sic exultant victozes capta p̄ceda q̄ diuidūt spolia. Vbi tangunt due cause gaudij. s. messoz de fructu. ⁊ victoz de spolijs. Si ḡ est gaudij de fructu: beata hōie hūit fructum in summo. Un̄ dicere p̄t illud Eccl̄i. x. ⁊ flores mei fruct⁹ honoris et honestatis Itē hūit victoriā ⁊ spolia in summo. q̄ ex faucibz leniathan totū mundū q̄si spoliū eripuit. ḡ gaudij fructū in sūmo possedit. Hec Alber. vbi s̄. Quātū em̄ gaudij fuit br̄ hōie etia alit̄ p̄bati p̄t. Nā si ad partū eius gaudet chor⁹ celestū ⁊ angeli canūt deo. et si vt d̄z Mat. ij. magi gauisū sunt gaudij magno valde videntes stellā q̄ eos ad puerū natū ⁊ m̄rem ei⁹ p̄duxit. p̄fecto nulla lingua fari posset nec intellectus cape ingentissima gaudia hōie ḡtose q̄ hūit i p̄ceptu filij in partu lactādo eū. in portādo eum i v̄tero ⁊ i gremio. ⁊ in p̄uersando euz eo. Jo in cantico suo Luc. j. ipa ait. Exultauit sp̄s me⁹ i deo salutarī meo. i. extrasaltauit ⁊ supra se saltauit p̄ gaudij. Un̄ dicebat illud Abacuc vlt. Ego aut̄ in dño gaudebo: ⁊ exultabo in deo Jesu meo. Verificatū etiā fuit in ea illud ps lxxiiij. Cor meū ⁊ caro mea exultauerūt i deum viuū. ⁊ illd̄ ps. cxxv. Repletū est gaudij os nr̄m ⁊ lingua nr̄a exultatōe.

Argum̄
tū ap̄rio

De pace ⁊ tate hōie.

In p̄cedenti sermone tractauimus de beatitudine pacis matris dei. ideo hic breuius me expediat de fructu pacis eiusdē quē in summo fuisse in ea probat Albertus vbi sup. c. cxxij. ⁊ nos possimus arguere sic vt habetur Luc. ij. et de cons. dist. j. cap. nocte sancta. ⁊c. ⁊ hymnis. et

Sermo. VIII. De fructibus Marie

et hi duo. et c. porro. in nativitate christi canebat
angeli in terra pax hominibus bone voluntatis. et bea-
tissima virgo in proportioneabiliter omnibus habuit bonam
voluntatem. et in proportioneabiliter omnibus habuit pacem. **Item**
Ma. xxij. dicitur. Opus iusticie pax. et b. virgo iusti-
cia habuit in summo. et pax in summo. **Item ps. lxxv.**
septru est. factus est in pace locus eius. et b. virgo beatissi-
ma in proportioneabiliter fuit locus dei. et habuit pa-
cem in proportioneabilem. **Unde** eius est in pace prur-
bare non potuit. quia spiritu pauperrima fuit. nec eri-
am diabolus. quia humilissima fuit. nec sicut caro eius.
quia nullum peccatum commisit. **Preterea** ut ait
Aug. in li. psal. Ale solus vera pacem habet qui in solo
deo quiescit. et nihil aliud inordinate querit. unde ma-
ri non habuit pacem. unde illud **Ma. xvij.** Non est pax
iniquis dicit dominus. et **Hiere. xij.** Non est pax vni-
uersi carni. **De** tribus carnalibus mundanis dicit
ps. xij. via pacis non cognouit. et **Ezech. vij. q.**
rent pacem et non erit. **Beata** autem virgo in solo deo
quiescebat et cum solus super omnes viatores dilige-
bat. et pacem in summo habebat. **Servauit** enim illud
consilium prophete dicitur **ps. xxvij.** in quere pacem et perse-
quere eam. et illud apostoli **Eph. iij.** Solliciti seruare
vinitatem spiritus in vinculo pacis. **Nec** mirum si beata virgo
habuit fructum pacis in summo. cum fructus verus sui
fuerit ille quem **Grego. nonus** in prologo decretali
um appellat regem pacificum.

De patientia beate virginis.

Unde inquit apostolus **Iac. i.** Patientia opus est
perfectum habet. **Et** inquit saluator **Luce.**
xxj. In patientia vestra possidebitis animas
vivas. **Per** patientiam namque et aduersitatem omnes sancti
glorificati sunt. **Unde** **Judith. vij. dicitur.** Desiderium quod deo
placuerit ab initio per multas tribulationes transie-
runt fideles. **Qui** vero temptationes non susceperunt cum
timore domini in patientia suam in prosperum mur-
murantis sue in domum prouenerunt. exterminati sunt
ab exterminatore. **Virgo** autem beatissima in omnibus ad-
uersis patientissima fuit. **Quapropter** de illa dicit
Luce. ij. Sic lilius in spinas sic alica mea iter
filias. **Nam** sic lilius vel rosa non amittit pulchritu-
dinem vel odorem in spinas: sic nec ipsa perdit odo-
rem pacis in tribulationes. **Ipse** vero in summo ha-
buisset fructum pacis: probat **Alb. vbi s. c. cxxij.**
sic ps. cxiij. dicitur. in multitudine dolorum meorum in
corde meo consolatioes tue letificauerunt animas meas.
et b. virgo in summo habuit dolorem passionis post
filium suum in summo. et consolationum fructum pacis in
summo. quod ei fuit socius passionum: debuit etiam esse
socius consolationum. c. j. d. sept. **Item dicitur** **Pro. vi.**
Dare siceram mercedibus et vinum his qui amaro se-
aio. et b. virgo in summo habuit amaritudinem in sum-
mo. et siceram consolationis in summo. **Item** **Ma. lxj.**
Dabit ei dominus coronam per cinere. oleum gaudij per

lucrum pallium laudis per spiritum merorum. et b. virgo in summo
habuit lucrum et merorem in summo. et gaudium
ac consolationem in summo per fructum pacis. unde iusticia
tunc est in ea illud apostoli. **1. Cor. j.** Sic abundante
passiones christi in nobis. ita et per christum abundat con-
solatio nostra. **Demum** et nos imitari patiamur b. virginis
maxime expectationem future remunerationis. **Ipse**
enim in tribulationibus suis dicebat illud **Ro. viij.**
Non sibi digne passionibus habetis ad futuram glo-
riam que reuelabitur in nobis.

De longanimitate beate virginis

Sicut in glo. sup. eplaz ad **Gal. v. c. lo.**
ganimitas est expectatione boni non de-
ficere sed reficere. non sufficit enim incipere
si duret et perseveret. l. si pro pre. s. sum. ff. de i. re
s. lo. et p. **Bart. i. l. luc. ff. de le. j. et l. si quis. ff. de**
solu. **Item** alibi dicitur. q. non qui incipit: sed persevera-
uerit et c. l. iij. ff. de diuor. et l. alia. C. de his qui
ut idi. et si. **Quando** ergo quis habet tolerare aliquem
dolorem vel laborem ad breue tempus. vel expectare
habet aliquid magni boni sed cito recipiendum: eum
animo conatur sufferre. propter breuitatem temporis
sed quando in homini videtur se diu permanere in la-
bore et dolore vel consequendo bono: multum so-
let attendiari et fatigari et aliquando deficere ex diu-
tinitate eius. **Sed** longanimitas retinet ho-
minem ne attendiat: sed perseverans permaneat. et si
ita cito finiat labor: tunc diu maneat: et in lon-
gum bonum expectatum perveniat. et sic longanimi-
tas reficit mentem quadam certitudine premij.
Unde apostolus. **ij. ad Tho. vj. ait.** Arbitramur nos
metipsums sic dei ministros in longanimitate. **Bea-
ta** autem virgo per multos annos fuit in laboribus
mundi et expectatione glorie. sed per sexaginta et tres
annos ut coiter creditur: semper quod erat magis ser-
vens ad omnem opus bonum. et fructum longanimita-
tis excellentissime habuit. **Hanc** autem veritatem
sic probat **Alb. vbi sup. c. cxxij.** Bonum expe-
ctatum reficit: sed beatissima virgo in proportiona-
bile gaudium alijs expectavit. et fructum longani-
mitatis in proportioneabiliter habuit. **Item** bo-
num expectatum non reficit nisi in aliquo certum
sit haberi. et vbi maior est certitudo: ibi maior refe-
ctio in expectando. **Sed** beatissime virginis certitudo
omnibus alijs in proportioneabiliter maior extitit.
Argo ipsius expectatio omnibus alijs in proportio-
nabiliter fructum habuit longanimitatis. **Item** omnis al-
terius expectatio est per modum esuriens. **Expe-
ctatio** vero gloriose virginis fuit per modum comeden-
tis. **Sed** in proportioneabiliter magis delectat ex-
pectatio in comedendo quam in esuriendo. et bene-
dicta virgo fructum longanimitatis in proportio-
nabiliter habuit viatoribus vniuersis.
Hec ille. **Et** sic excessit longanimitatem;

Abrae de q̄ ad Heb. vi. d. Loganimiter fer-
res adept̄ ē re promissionē. Excessit ē apo-
stolos et alios fideles q̄b̄ d̄ ad Sol. j. In oi-
ope bono fructificantes et crescentes in scia dei in
oi frute p̄fortari. Ioi pariteria et loganimita-
te cū gaudio. Un̄ de ei⁹ expectatōe dici potat
illud. Proū. xvij. Sēma gratissima expecta-
tio p̄solat̄. vbi d̄c̄ glo. Qui p̄mia futura si-
deliter expectat q̄si gēme splēdidissime pos-
sessione letat̄. et tal̄ fuit loganimis expectatio
beate p̄ginis.

U De bonitate b̄e p̄gis.
Z air glo. ad Gal. v. c. Bonitas est
dulcedo animi. Scdm̄ aut̄ phum.
Dulce ē qd̄ est amaro impermixtu.
Dulcē qd̄ est amaro impermixtu. Dulcissi-
mū qd̄ est amaro ipermixtissimū. Sz ani-
mus b. p̄gis fuit oi amaritudie ipermixtissi-
mus. In̄ illud Sap. vij. Nō h̄z amaritudi-
nem p̄satio illi. q̄ ei⁹ anūm fuit dulcissim⁹
Iō canim⁹ ei. Clemēs. o pia. o dulcis p̄go
Maria. Itē hec dulcedo est de bonis cogni-
tis et habit̄. vt ait Alber. vbi. s. c. xxv. Sed
br̄ssima p̄go bona nobilissima i se habuit et
cognouit. q̄ dulcissima fuit. Itē ps. xxx. inq̄t
Dauid. Quā magna mltitudo dulcedis tue
dñe quā abscondisti timētibz te. Sz br̄ssima
p̄go nobilissimū timorē. l. reuerēcie habuit i
summo. q̄ et dulcedinem habuit in summo.
Itē Judicū. vj. legit̄ q̄ vel lūs dulci roze i-
pletū postea totā arcā impleuit. Per vellus
aut̄ br̄ssima p̄go itelligit̄ q̄ totū mūdū dul-
cedine repleuit. q̄ plus oibz dulcedis habuit
Itē vt d̄ ad Heb. ix. in archa fuit vna aui-
māna. p̄ archā aut̄ brā p̄go. p̄ māna p̄o sum-
ma dulcedo designat̄. Ergo ipa p̄go i sumo
habuit dulcedinē. Itē Eccl̄. xxij. ait ipa m̄
dei. Sp̄s me⁹ sup mel dulcē. sz p̄ mel cōiter
intelligit̄ qd̄ dulcissimū. In̄ illud Judic. xij
Quid dulcē mellez. Ergo br̄ssima p̄go ha-
buit maiorē dulcedinē q̄ oēs alij viatores.
Itē vt ait Alber. vbi. s. q̄nto arbor altior: tā-
to ei⁹ fruct⁹ est dulcior. sz br̄ssima p̄go fuit ar-
bor oibz altissima et dignissima. vt sup̄ parū
it̄ in. iij. p̄rebu⁹ optis. ser. iij. p̄re vl. q̄ fruct⁹
bonitatis ei⁹ fuit dulcissim⁹. P̄terea ab effe-
ctu cognoscit̄ cā. vt d̄ in li. de causis. et sic bo-
nitas fruct⁹ tenotat bonitatē sue arborz. q̄a
qualis est causa: talis p̄ducit̄ effect⁹. c. fertur.
et c. vulnerato. j. q. j. et c. tue. de sp̄o. c. accessit.
et c. ex lris. de despon. impu. l. de pupillo. ff. de
no. ope. nū. et notat̄ in c. u. derici. et de cens.
Sz fruct⁹ b̄e p̄ginis fuit om̄i dulcedine re-
pletissim⁹ q̄ et rami. iuxta illud Jac. iij. Nūqd̄

fons de eodē foramine emanat dulce et amarū
aquā: q̄si dicat. q̄lis int⁹ talis et extra. Anz q̄
a beatissima p̄gie summa dulcedo p̄cesserit:
parz q̄ ipa dulcedinē et bonitatē i summo ha-
buit. Et iō ipa Can. ij. inq̄t de sp̄o suo cele-
sti cā dulcedine replere. Fruct⁹ eius dulcis
gutturī meo. In eodē q̄z. c. inq̄t illi sponsus
ei⁹. Vox em̄ tua dulcē. et iij. c. Eloquū tuū
dulce. Un̄ et ipa dicere poterat de p̄bo dei illud
Apoc. x. erat i ore meo rāq̄ mel dulce. P̄ce-
pra q̄z dei erāt sibi dulciora sup mel et fauum
vt d̄ ps. cxvij. et iō dicebat illud Eccl̄. xxij.
Nihil dulcē q̄ respicere i mādāt̄ dñi. Ipā
etiā fuit illa quā de p̄uenit i b̄ndictiōibz dul-
cedinis. ps. xxj. Quapropt̄ dicere poterat il-
lud Diere. xxxj. Somn⁹ me⁹ dulcē mihi. et
de ipa dici p̄ illud Zech. xxij. Dulcis somno
capit̄. et illud Eccl̄. xj. Initiū dulcorz h̄z fru-
ctus ei⁹. De ipa q̄z dicere valemus illud ij.
Edre. v. Dulcedo ei⁹ et honor i seclā Non
solū aut̄ de⁹ infundebar aie b. p̄gis dulcedi-
nē: sz etiā angeli suis dulcibz eloquijs et cāri-
tis i ea causabāt magnā iocūditatē. In̄ illud
Amos. ix. Grillabūt mōres. i. angeli dulce
dine. q̄ videlicz dulcedie etiā totū corp⁹ p̄gi-
nis replebat. Scptū est ei⁹ Proū. xvj. dulce
do aie sanitas est ossiū. Et q̄b̄ oibz apparet
quō excellēsse fuit i p̄gie dulcedo bonitatis
Un̄ qz q̄tū pura creatura p̄imitata est bo-
nitate diuina. Iō de illa affirmare possumus
illud Sap. vij. q̄ ē imago bonitatis illius.
Licet aut̄ bonitas rei cōit̄ ad intrinseca refe-
ratur. l. cū qd̄. ff. si cer. pe. m̄ brā p̄go hūit bo-
nitate nō solū intrinseca sz etiā extrinseca. p̄-
fectissime em̄ sp̄ obseruauit illud Tullij in. iij.
de offi. dicēt̄. Bon⁹ vir nō mō facere: sed nec
cogitare quidē audebit q̄c̄z qd̄ non audeat
p̄dicare. Et illud eiusdē auctors q̄ in li. de ami-
cicia inq̄t. Illos bonos viros appellados pu-
temus q̄ assequunt̄ q̄tū hoies p̄nt naturam
optimā b̄n̄ viuēdi ducē. Et illud Apulei i li-
bro de deo soerat̄ dicēt̄. Nihil est deo grati⁹
et simili⁹ q̄z vir aio perfecte bon⁹ qui ceteros
aīcellit. Ipā nāq̄ p̄go optima i bonitate cre-
atur as omes supauit et diuine bonitati q̄tū
possibile fuit appropinquit. Nō est aut̄ mi-
rum si oēs ipam p̄ginē b̄ndictā diligūt. Ve-
ra est em̄ illa Tullij sn̄a in quadā oratōe ad
cesarē dicēt̄. Nihil est tā populare q̄z boni-
tas. et q̄ bonitate ipa p̄go diffundit i omes.
Un̄ illi dicere possum⁹ illud ps. ciiij. Aperiēte
te manū tuā oia implebunt̄ bonitate. et me-
rito. Om̄e enim bonū est naturaliter sui p̄p̄-
us diffusiuum. vt ait Dionysius. iij. ca. de

Sermo. VIII. De fructibus Marie

divinis nobis. Quicquid est efficiat devotus ipse et
genitrix. et illa per amorem recipit in corde suo dicere
per illud Sap. vij. Venertat mihi omnia bona
pariter cum illa.

De mansuetudine virginis

Ad m glo. Gal. v. mansuetudo est tra-
crabilis. Un inquit Latholicon quod ma-
suetudo dicitur quasi manu sueta. iuxta illud
Sap. xvj. mansuebat ignis. Ille igitur qui per
mittit se tractari sine ira dicitur mansuetus. Et ista
est domina inquit patiens et mansuetudine quam filius vi-
dent. quod patia moderat et reglat passionem tri-
sticie quam insurgit ex aliqua modestia: ne nimis
stristet. Sed mansuetudo refrenat passionem
ire ne fragat: et iras aliquid agat. Jo glo. sup
illud Jac. i. Cum mansuetudine suscipite instru-
tionem: aut quod mansuetudo est ira. Qui est minus
habet de ira magis habet de mansuetudine. Sed brissi-
ma ergo fuit sine aliqua ira. quod fuit mansuetissi-
ma. Servavit ei illud Eccl. ij. In mansuetudi-
ne profice opera tua et super gloriam hominum diligenter
nihil naq; est tam peculiare imperatorie maiestati
quam mansuetudo: ut ait imperator i. l. fi. C. de dona.
in vi. et v. et ideo ipse multum se docet mansuetum. in
l. j. C. si quis imp. male. multum laudat mansuetu-
dinem. i. l. ipia. C. de nupt. vbi dicitur Bal. i. pn.
quod in sola mansuetudine et clemencia pares deo esse
possumus. et ideo imperatrix mundi habet virtutem super omnes
viatores in summo habuit.

Boc etiam ibidem
aliter probat. Nam in superbis spiritus iurgia sunt. ut
dicitur Provi. xij. Ergo superbia per se causa iurgiorum
et sic vbi est plenus de superbia: ibi est plenus de iurgiis et
minus de mansuetudine. Ergo per oppositum: vbi
est minus de superbia: minus est de iurgiis et plenus de
mansuetudine. Sed et brissima ergo fuit humili-
tas in summo. quod et mansuetudo. Itaque ut ait Alb.
vbi s. c. cxxvj. Tractabilis et mansuetus est ille qui
habet bonos mores et est omnibus conformis et conforma-
bilis in his que fieri possunt hominibus deum. Sed brissi-
ma ergo fuit humilitas: ut patuit super. Un Bem. i.
summe assumptionis inquit. Quibus omnia facta est et
Ergo mansuetissima fuit. Illa enim profecto fuit
mansuetudine repleta quam in orationibus suis a deo su-
per omnes alios est audita. cui humilitas et mansue-
torum spiritus placuit de peccatis. Judith. ix. Si ergo ut
dicitur ps. xliij. et dirigat mansuetos in iudicio. et
ps. xxxvj. Mansueti hereditabunt terram: et dele-
crabunt in multitudine pacis super eam. Et ps.
xxvj. Deus saluos faciet omnes mansuetos terre.
Et ps. cxlix. exultabit mansuetos in salutem. Et
Prover. ij. mansuetis dabit gratiam Proculdu-
bio credendum est quod suscipiens mansuetos dominus.
ut ait propheta ps. cxlvj. habet mansuetissimam ergo
nem in celestis patria super omnes puras creaturas ex-

altant. Et ideo ipse mater dei qui propter fructum mansue-
tudinis ad illam mirabilem sedem perventura erat:
predixit David ps. xliij. Propter veritatem et man-
suetudinem et iusticiam: et deducet te mirabiliter
dextera tua. Scies enim ipsa ergo benedicta quod
Eccl. j. scriptum est. Benivolenta est deo fides et
mansuetudo. Prefecit illud quod dicitur in Sa-
piens eiusdem li. xj. c. f. In mansuetudine serva
animam tuam. et hoc maxime egit ut filio suo profer-
maretur. de quo predictum erat Zach. ix. Exulta sa-
tis filia syon et iubila filia hierusalem: ecce rex tuus
venit tibi iustus et mansuetus et cetera. Ita. xj. a persona
ei dicitur. Ego quasi agnus mansuetus qui portatur ad
victimam.

De benignitate beate virginis

In glo. Gal. v. quod benignitas est lar-
gitas reus. Hinc autem fructum fuisse in su-
mo in beata ergo: probat Alter. vbi s. c.
cxxxvj. et nos possumus arguere sic. Largitas
reus consistit in dando. quod beatus est dare quod accipere
c. predicator. xvj. q. j. et c. cum Marthe. i. j. colu-
na. de celestis. et hoc etiam inquit glo. in rub. ff. pro.
et fuerunt verba domini Ihu qui retort Paulus. sic de-
scribit Act. xx. Sed brissima ergo in proportio-
nabilitate plus alijs dedit. quod sicut dicitur pater da-
do nobis filium suum qui ad divinitatem nobis filium cum il-
lo omnia donavit. ut dicitur Rom. viij. Ita ipsa dan-
do nobis filium dei qui ad humanitatem ab eo mini-
strata etiam cum illo nobis omnia largita est. et sic nobis
prestitit deum et omnia creata. et sequenter in proportio-
nabilitate fuit larga et benigna. Benignitas
enim dicitur quasi bona ignetas. Nam sic bonus ignis
calefacit etiam a longe. ita ille qui benignus est bene-
ficia exhibet. non solum amicis sed etiam inimicis.
Hoc autem egit ipsa benignissima dei genitrix.
que filij sui perfectissima unitaatrix fuit quod per cru-
cifixionibus exoravit Luce. xxij. et cetera. Itaque
j. ad Thimo. xij. dicitur. Caritas patiens est: be-
nigna est. Ergo vbi maior est caritas: ibi
maior est benignitas. Sed beata ergo in summo
habuit caritatem. quod et benignitatem. Item beni-
gnus est spiritus sapientie. ut dicitur Sap. j. Sed beatis-
sima ergo plena fuit spiritu sapientie. ut proba-
tum est supra Simone. v. huius partis. pre prima
et sermone sexto etiam parte prima in principio
Ergo benignitatis fructu fuit repleta. Ser-
navit namque illud Cassiodori in epistolis suis
dicentis. Ornamentum omnium bonorum est sin-
cera benignitas. Igitur in gradu dignitate:
aut virtute superas reliquas. non illos pedibus con-
culcare. sed sis amabilis: affabilis et vultu fa-
cieque placidus. Hec ille. Preterea cum deus sic
benignus: ut dicitur Jobelis. ij. Un ad Tyru-
z. ait Paulus. Appuit benignitas et humanitas

Part. III.

saluatoris nri dei. pfecto tenēdū ē mīez ei⁹ hūis se benignā cū oībz ⁊ sup oēs puras creaturas hūisse fructū benignitatē. pfectissime ei serua nit illd Aph. iij. Estote inice benigni. Un p uides i spu ppha ipaz dei mīez ppe sua beni gnitate cē coronā dā pdixit illi ps. lxiij. Bū dices corone āni benignitatē tue.

De fructu fidei beate fōgis.

Delectatio
intendit
dit
Fidē glo. ad Gal. v. fides inq̄tuz ē fruct⁹ spūs. dī inuisibiliū certitudo. de q̄ iā rāgit glo. i rub. C. de sum. tri. ⁊ si. ca. Dīc autē Alber. vbi s. c. ar. viij. q̄ delectatio itē dī ex certitudine tribz modis. Prio p scibiliū pluralitatē: vt si delectatio ē i sciēdo. q̄to plura sciunt: maior ē delectatio. S3 brissima fōgo pl⁹ oībz sciuit. q̄ maiorē delectationē hūit. Sēdo p nobilitatē ⁊ melioritatē scitoz. Maior est ei delectatio i sciēdo meliora ⁊ nobiliora. vt ē cognitio diuioz q̄ ē nobilior ⁊ delectabilior cognitōe inferiorz f3 pfm xj. ⁊. xvij. ⁊ aīalibz. ij. ⁊ de celo ⁊ mūdo. xj. me/ tha. ⁊. x. et h. ⁊ i li. de secretz secretoz ad Alex/ andrū. Un inqt Tho. sup. iij. de aīa. q̄ ille in/ tellect⁹ n̄ est nobilior q̄ plā itelligit f3 q̄ nobiliora cogscit. S3 brissima fōgo sciuit nobilito ra ⁊ digniora. qz hūit cognitōz trinitatis et eīne btrudis sue ⁊ alioz. q̄ scia nihil iocūdi⁹. Nulla em̄ delectabilior cognitio q̄ scire de/ um ⁊ se ab illo nūq̄ sepandū. ḡrē. Tercio itē dī delectatio p modū sciēdi. Nā si aliqd sci atur p reuelatōz dei: maḡ delectat q̄ si sciat p hūanā acq̄stōz ⁊ studiū. S3 cognitio fōgis bndicte fuit p diuinā reuelatōz ⁊ scīspūs i/ structioz: vt patuit sup fmoē. v. ⁊. vj. Ergo iproporcionabilē hūit inuisibiliū certitudi/ nē oībz alijs excellētiore. ⁊ sic fructū fidei ha/ buit i summo. **F**ōt etiā h accipi fides p si/ delitate. in illd Iuuenalis lib. j. satyra. iij. Quātū q̄sq̄ sua numoz fuar i archa Tātuz h3 ⁊ fidei. Et Acci. xij. Fidē posside cū amī/ co i pauprate illi⁹ vt ⁊ i bonis ei⁹ letet. Et ita accipit in. l. j. ff. de p̄sti. pecu. ⁊. ff. de po. l. j. §. merito. C. de act. ⁊ obli. l. bonā fidē. ⁊ i. l. j. i pn. ff. de pac. ⁊ i eodē sensu accipit i. l. cū vēde rem. ff. loca. ⁊ i. l. generalit. C. nō nume. pecu. Et ab Quīd. i. epl'is dicēte. Ultra fidē pmī/ sa leuāt. Et i. iij. de falsz. Tarda venit dictis difficilisq̄ fides. Et a Athone dicēte. Raro fides iō: qz mlti mltā loquūt. Et ab Esopo fabula. xxxj. Expediri fido nō irritare fides. Et ab eodem Quīd. i. iij. de ponto. epl'a. x. Quis laboz est purā nō temerare fidē? Et a Lucano i. j. li. vbi ait. Nulla fides regni so cīs zc. Et li. viij. Ardua quippe fides robu

Fides ⁊ fidelitas

stos exigit ānos. Et li. x. Nulla fides pietat qz vir⁹ q̄ casta sequūt. Et a Ricardo poeta i li. de nuptijs q̄ ait. Quis bon⁹ absq̄ fide? Et Vester. vj. vbi inqt rex Assuer⁹. Quid pro hac fide honor⁹ ac pmij mardoche⁹ secur⁹ est Et eiusdē li. xvij. c. d. eodē mardocheo dicit. Cur⁹ fide ⁊ bñficijs vitim⁹? Si ḡh accipiat fides p fidelitate: etiā i sumo fuit i ipa fōgie. Fuit em̄ fidelissima deo. Un d ea dīcī p̄t il/ lud Neemie. ix. Inuenisti cor ei⁹ fidele corā te. De fidelitate qz eiusdē fōgis pdixit ipe de us. ij. Re. vij. dices Dauid. Erit fidel⁹ dom⁹ tua. ⁊. iij. Reg. xj. inqt Salomonī. Adifica bo tibi domū fidelē. Ipa em̄ fōgo sola cū filio suo fuit dom⁹ fidelē vī qz i sempitnū corā deo Unī pa dicere p̄t illd ps. lviij. Testimonūz meū fidele ipi. Fuit etiā fidelissima generi hūano. p̄t cui⁹ fidelitatē fuit recōciliatum deo. Un de pmo parēte dīcī p̄t illd. j. Ahoz. vij. Sctificat⁹ ē vir infidel⁹ p mlierē fidelez fuit etiā ⁊ ē fidelissima i oībz pmīssioibz suis Un de ipa dīcī p̄t illd Josue. xxij. impleuit ope qd pmisit.

Fidelis Maria

De fructu modestie bte fōgis

De modestia mris dei sup retigi i ser. iij. h⁹ pris. pre. iij. iō h nō multuz me extendā. Sciendū tñ fin glo. Gal. v qz modestia p̄sistit i dicit ⁊ factz vt nō fiat ex cessus vī defect⁹ q̄ ad fōba vel habitū ⁊ gest⁹ extētiorez. **M**od⁹ em̄ i oībz ē fūgd⁹ tā in vi/ ctu qz vestitu ⁊ alijs. l. f3 ⁊ si qd. §. j. ff. d. vsu/ fruct. fac. l. solēt. §. nō fō. ff. de offi. p̄cō. ⁊ le. ⁊ l. diuortio. j. m̄so. ff. de neg. ge. Dīc autē Alber. vbi. s. c. cxxix. q̄ i fcturibz politicis medietas duoz extremoz est fctus. vt dr. ij. et h. Unde Bern. ait. Tene mediū si nō vis pderē mo/ dū. In fcturibz fō theologics tāto aliqd h3 pfecti⁹ ē fctur⁹ q̄to maḡ eleuat ⁊ extendit ad p̄secutiōez finis. Un mod⁹ ibi attēditur fin maiorē eleuatōz fctur⁹. fides em̄ tāto ma/ gis est fctus q̄to maḡ eleuat potētiā ad cre/ dendū. Et silr spes tāto pfecti⁹ h3 esse fctur⁹ q̄to maḡ eleuat ad sperādū Et silr est i amo re cui⁹ mod⁹ est non tenere modū. vt inquit Bern. Si ḡh modeste ē tenere modū. modes/ tissimi i summo erit tenere modū in sumo. **S**umm⁹ autē mod⁹ i viā ē eleuare potētiā ad p̄fectissimū actū q̄ p̄t esse in statu vie. hū iusmodi autē eleuatio fuit i b. fōgie. ḡ ipa ha/ buit fructū modestie in summo. Itē glo sup illud Ro. ij. Rationabile obsequiū vestruz. ait. Neqz nimis neqz min⁹. Hoc autē inter omēs puras creaturas solū uenit beate vir gini p̄cise. ḡ zc. Item spūs sapientie est mo/

Sermo. VIII. De fructibus Marie

destus: vt dicitur Sap. viij. Et sapia q̄ desursum est modesta ē ⁊ suadibilis ⁊ c. Jac. iij. Si i beata ḡgine fuit spūs sapie i sūmo sup oēs viatores vt. s. pbatū ē. ḡ ⁊ modestia i sūmo. Itē puer. xij. dicitur. Finis modestie timor dñi. sed i brā ḡgine fuit timor dñi i sūmo: vt patuit s. ḡ ⁊ modestie fructus. Ipsa etem pfectissime fuanit illud Phil. iij. Modestia v̄a nota sit oibz hoibz. ⁊ illud. i. Pe. iij. Cū modestia ⁊ timore sciam hñtes bonā.

S De cōtinētia beate ḡginis.
Cōtinētia s̄m glo. ad Gal. v. est abstinere a bonis placitis ⁊ licitis. Intelligunt autē hic placita s̄m sensum: nō s̄m intellectum: vt ait Alber. vbi. s. c. cxx. Nō em̄ est virtus abstinere a bonis placitis s̄m intellectū: q̄ sunt simplr bona s̄m ḡrutes appetēda. A bonis autē sensibilibz ⁊ delectabilibz abstinere est ḡtus cōtinētie. Sūme vero delectabile s̄m sensum est actus ḡnatiōis. ḡ ab h̄ abstinere est maximū ḡrutes. Et h̄ pot̄ ēē triplr. Primo p abstinētia pfectā: vt in cōiugatis. xxxj. di. c. nicena. q̄ ab alijs continent cēle. Secōdo p abstinētia pfectiorē: vt in viduis xxvij. q. j. c. nuptiaz. Tertio p abstinētia pfectissimā: vt i ḡginibz. q̄ tāte est excellētie q̄ psuaderi pot̄ s̄z nō impari. c. integritas. xxxij. q. j. Nec autē in brā ḡgine fuit in sūmo. ḡ ⁊ fructū cōtinētie habuit in sūmo. Prefea ḡr̄ ē circa arduū ⁊ difficile. ij. Ath. s̄z maxie arduū ⁊ difficile videt̄ ēē abstinere ab actu generatiōis nature corruptibilitate. vñ Salomon dicebat deo Sap. viij. Nō possum esse cōtinēs nisi tu dederis. ergo vbi est illa abstinētia in sūmo: ibi est cōtinētia in sūmo. sed hec fuit i brā ḡgine. ḡ ⁊ c. Itē augmētāt ḡrutes cōtinētie abstinere nō solū a delectabilibz licit̄ s̄z etiā a debitis. ⁊ q̄to maḡ debitis tāto maior est cōtinētia abstinere ab illis. s̄z beatissima ḡgo abstinuit ab honoribz sibi debitis super omēs creaturas inq̄tū erat dei m̄. cū ḡ se humiliauerit in sūmo: ⁊ a reuerētia iproporcionabilis sibi debita cōtinuerit: pfecto habuit fructū cōtinētie in sūmo. Un̄ de illa dicit p̄ illud. ij. Mach. xij. Cōtinētie ppositū tenuit. s̄. in sūmo. Ex quo appet̄ ei excellētia. Cū em̄ nō sit cōdigna pōderatio aīe cōtinēt̄: vt dicit Eccl. xxvj. p̄culdubio excellētia breuiter ḡginis cōtinēt̄ in sūmo erit iproporcionabilis ⁊ inextrimabilis.

De fructu castitatis brē ḡginis.

Quia sup̄ s̄mone. iij. huius ptis tractant de ḡrute ḡginitat̄ ⁊ castitatis m̄ris dei: iō hic breuiter me expediat de

fructu ei⁹. Sciēdū ḡ s̄m glo. ad Gal. v. q̄ castitas ē recte vti licit̄. Ne autē recte vti q̄ fuit dictū apli. j. Ahoz. x. Siue māducat̄ siue bibit̄ siue aliud facit̄ oia i gl̄iam dei facite. Sic faciebat impator q̄ i. l. j. i. pn. C. de ve. iij. enu. ait. Ita aīos n̄ros ad dei oīpotēt̄ erigim⁹ adiutorū: vt neqz armis cōfidam⁹: neqz n̄ris militibz: neqz belloz ducibz v̄l n̄ro ingenio: sed oēm spem ad solā referam⁹ p̄videntiā trinitat̄. Des ḡ actiōes hūane sunt referibiles ad deū. Ne igit̄ pfectus in sūmo erit q̄ oēs act⁹ suos i deū refert. ⁊ h̄mōi sic referri est vti. vñ m̄ḡ sen. in. j. di. j. inq̄t q̄ vti est id qd̄ in vsuz venerit referre ad id quod fruēdū est. s̄. deo q̄ sol⁹ est fruēdū. Sicut autē p̄tingit referre different̄: ita p̄tingit vti dñi. Nā aliq̄ viatores referūt i deū aliq̄ solū: aliq̄ ḡo oia s̄z habitualit̄. nā ipossibile est eos sp̄ oia referre actualit̄: vt pbat Alber⁹ vbi. s. c. cxxj. qz nō est hō q̄ nō peccet. ij. Regū. viij. Qui autē peccat nō pot̄ semp oia i deū referre actualit̄. nā p̄tūc qn̄ peccat nō refert i deū illud in q̄ peccat etiā ventalit̄. sed brā ḡgo oia semp i deū referebat actualit̄ cū nunqz peccaret: sed sp̄ i gr̄a dei staret: vt. s. pbatū est ergo iproporcionabilis sup̄ om̄s benefica est licit̄. ⁊ consequēter habuit fructū castitatis in sūmo s̄m Albertū vbi. s. Dicit autē Nicolaus de lyra sup̄ eplam ad Gal. c. v. q̄ castus pp̄rie dicitur ille q̄ nec p̄sentit concupiscēt̄is nec etiā patit̄ earū molestias. Nec igit̄ excellētia castitatis singularissimo mō p̄uenit dei genitrici: q̄ nunqz alicui carnali cōcupiscēt̄ie cōsensum p̄stitit: imo nec vnqz aliquē motū ei⁹ sensit. ⁊ iō in sūmo castissima fuit. de⁹ em̄ illā in purissima ḡginitate sp̄ p̄seruauit. vñ ipsa dicitur p̄t̄ deo illud Hier. ij. Dux ḡginitat̄ mee tu es. Cuius ḡqz castitatis excellētia oñdit̄ ex eo q̄ ipa nō fuanit eā ex timore vel verēcūdia. sicut illa de qua inq̄t Dns. Asta ē quā nemo rogauit ⁊ c. sed fuanit illud p̄siliū Tulij dicit̄. Nō sceno sis casta metu sed mente fideli ⁊ c. Itē ipa pfecte euitauit oēs occasiones luxurie. vñ voluit esse pauperrima. qz vt ait Quidi⁹. ij. de reme. amo. Diuitijs alitur luxuriosus amor. Et in potu paratissima fuit. quia vt ait idē poet̄ vbi sup̄. Vina parat animū veneri si plurima sumas. Et luxuriosa res est vinū. puer. xx. ⁊ c. luxuriosa. xxxv. di. Itē nunqz ocio vacauit: sciēs verā ēē Quidi⁹ sen. in. j. de reme. amo. q̄ inq̄t. Quid sit tollas p̄iere cupidinis ar⁹. sed sp̄ diuisis opibz ⁊ austeritatibz oia libidinis scēt̄iua refrenauit seruās illud Kol. iij. Mortificate mēbra v̄ra

Cōtinētia sit tripliciter.

His igitur duodecim fructibus spiritus repleta beatissima virgo soluta fuit ab omni lege humana et carnali: tunc illud Sal. v. Qui spiritus dei agitur non sunt sub lege. Per hos etiam fructus cum ceteris virtutibus diabolum prostravit et despicit. Cui deus dicitur. Re. xvj. Sprevit te: blasmauit te virgo filia syon. Figurata quae fuit ipsa benedicta virgo in ligno vite in medio paradisi: quod. xij. fructus protulit: ut dicitur Apoc. vlt. quod hos. xij. fructus spiritus non solum in se habuit sed etiam ad salutem omnium gentium mirabiliter produxit et contulit. Cui beatissime virgini sit per hunc gloriam per infinita secula seculorum Amen.

De gratiis gratis datis beate virginis

Sermo nonus.

Ultimo de gratiis gratis datis. Sicut enim continuatio ordinata debet fieri de titulo ad titulum: ut in. l. ij. ff. de statu ho. et in. §. quibus. in. j. sti. co. et in. l. cu de lanceonis. §. asina. ff. de fun. instruc. Et sicut de libro ad librum quod commode fieri potest: ut notat in sti. de acti. in pn. hanc non sit oino necessaria sed glo. i. Rica. ff. de pdi. fur. Sic etiam continuatio solet fieri de lege ad legem quod commode fieri potest ut est glo. i. l. ij. ff. de fo. obli. et aliquid de pagra pho ad pagraphum: ut hinc in. l. gall. vbi glo. i. §. j. ff. de lite. et posthu. Pari modo etiam concurrentem videtur continuare hunc sermonem loquentem de gratiis gratis datis ad superscriptos loquentes de gratiis gratis faciendis. Multe autem sunt gratie gratis date. quarum aliquas ponit apostolus. j. Thoz. xij. di. Alij quidem per spiritum dantur primo sapientie. alteri autem primo scientie secundum eundem spiritum. alij fides in corde spiritus. alij gratia sanitarum. alij operatio virtutum. alij prophetia. alij discretio spirituum. alij genera linguarum: alij interpretatio sermonum. Quasdam vero alias gratias ponit idem apostolus ad Ephe. iij. dicens. Ipse dedit quosdam quidem apostolos: quosdam autem prophetas: alios vero euangelistas: alios autem pastores et doctores ad summationem sanctorum in opus ministerii in edificationem corporis christi. De quibus gratiis hic tractabimus ostendentes qualiter in matre dei fuerint excellentissime.

Ultima
riavidit
angelos
per species
proprias

De sapientia quam habuit beata virgo in contemplatione eternorum.

Pro expeditione huius prime parte queritur quomodo in hac vita viderit angelos et spiritualia per species proprias: Et videtur quod sic. Ipsa enim ut ait

ter. vbi. §. c. cxxij. videre potuit et vidit spiritum increatum per speciem propriam. ergo et quilibet alius. Item in. ij. dialogorum inquit Gregorius. Quid enim non videtur qui videntem omnia vident. Sed ipsa vidit videntem omnia. §. vidit omnia. Item philosophus ait: quod intellectus cognoscit omnia propter seipsum agnoscedum. quicquid autem est secundum naturam cognoscitur alicui: cognosceret illud nisi impediret. Illa autem impedimenta secundum Augustinum. sunt fantasmata corporaliu anime per amorem conglutinata: quibus abstractis anima seipsum videt. Sed ab his anima beate virginis potuit se abstrahere. ergo potuit seipsum videre per speciem propriam. Item secundum Augustinum in libro de spiritu et animarum anima a principio sue creationis habet in se concupiscibilitatem: racionabilitatem et irascibilitatem. ergo in se est naturaliter cognoscitiva. vnde posito per possibile quod non infunderet corpori adhuc esset cognoscitiva: et non esset coartata per aliam naturam. ergo apta nata est cognoscere omnia. Sed inordinatum est quod aliquid foret cognoscitivum omnium aliorum et non suorum. ergo anima naturaliter est cognoscitiva suorum et omnium aliorum. ergo cognosceret omnia et seipsum nisi impediret. hoc autem est impedimentum quod dicitur est suorum. Sed in anima beatissime virginis hoc fuit sublatum. §. vidit seipsum et omnes angelos et omnia creata. vnde Augustinus in libro de spiritu et anima inquit. Animus corporis donator: rector et habitator videt se per seipsum. non querit auxilium corporaliu oculorum imo vero ab omnibus corporalibus sensibus tanquam concupiscitibus abstrahit se ad se ut videat se in se: et nouerit se apud se: et dum vult deum cognoscere eleuat super se. Item philosophus in. j. de anima dicit quod omnino et penitus difficillimum est aliquid quam fidem accipere de anima secundum suam substantiam operationes enim et potentias ipsius et accidentia non est difficillimorum cognoscere. Si ergo cognoscere animam in se per suam speciem de numero difficillimorum est. ergo et de numero cognoscibilium. ergo secundum philosophum quod non habuit ad gratiam respectum: possibile est animam cognoscere per speciem propriam: licet difficulter. Sed ista difficultas amouetur per abstractionem a fantasmatibus corporalibus. que abstractio fuit completissima in contemplatione beate virginis. ergo vidit animas et spiritus in sua contemplatione. Si ergo ut ex precedentibus patet etiam philosophice loquendo anima in corpore citra auxilium gratie gratum facientis in contemplatione spirituum et spiritualium aspectum dirigere potest et videre: perfecto multo fortius anima beate virginis eleuata et abstracta plenitudine gratie habere facere poterat. Item Paulus in raptu vidit dispositionem cele-

his hierarchie: et beato Dionysio reuelauit. Ergo multo magis beata virgo vidit statum angelorum et triumphantis ecclesie. Quod enim est processum seruo multo magis processum fuit vniuersorum domini: quia capacitas serui regulatur secundum capacitate domini. I. si mihi et tibi. s. in regula. ff. de leg. i. Item Martinus vidit demones: et Jacob angelos quoniam dixit Sen. xxij. Castra dei sunt hec. Ergo et beata virgo in sua contemplatione poterat videre angelos et demones et animam propriam: imo et ipsum deum. Hac igitur sapientia de diuis repleta magnifice locuta est ipsa virgo benedicta componens canticum illud excellentissimum. Magnificat anima mea dominum. Hac sapientia freta vocauit apostolos sapientissimos de multis mysterijs fidei et secretis diuinis post ascensionem filij. Et quid mirum si sapientissima omnium fuit que mater fuit christi: qui est dei virtus et sapientia: ut dicitur. i. Choz. i. Ipse igitur dei filius qui dixit apostolis Luc. xxi. Da vobis os et sapientiam cui non poterunt resistere omnes aduersarij vestri. multo excellentius dedit eam sue charissime genitrici. Si enim de sapientiam prestat paruulis. i. humilibus: ps. xvij. multo magis eam prestat humillime virgini. Ideo illi inquit Salomon Sap. vij. Dic sapientie: soror mea es. De eius quoque sapientie profunditate dicitur per illud Isa. xl. Non est inuestigatio sapientie eius. De ipsa etiam sermonibus per dicitur illud puer. xvij. In labijs sapientis inuenitur sapientia. et x. eiusdem li. c. Os iusti paratur sapientiam. Si enim (ut scriptum est Eccl. xxvij) homo sanctus in sapientia manet sicut sol. perfecto omnium sanctorum scripsit virgo in summa tempore mansit sapientia.

De gratia scientie beate virginis.

Gratia scientie ad finem bene operandi postulabat propheta ps. cxvij. Dicis scientiam doce me ut discam iustificationes tuas. Multi enim ex causa querunt homines scire: ut ait Bernardus in quodam sermone dicens. Sunt qui scire volunt ut sciantur: et vanitas est glorie. Sunt qui scire volunt ut sciant: et curiositas est. Sunt qui scire volunt ut lucrentur: et cupiditas est. Et sunt qui scire volunt ut edificent se et alios: et charitas est. De his quoque diuisis respectibus sciendi tractat Archid. in. c. nonne. xxvij. di. et ego diffuse dixi in scda parte rosarii sermonum: sermone. xxix. parte. iij. De autem scientia put est gratia gratis data prestat in hoc quod sciat quis eloqui de moribus et naturalibus rebus et artibus liberalibus et mechanicis: prout expedit ad salutem anime procurandum in primis. et hoc per infusionem dei. iuxta illud

i. ad Cor. i. Si data est vobis in christo Iesu: quia diuites facti estis in illo in omni verbo et in omni scientia. Nec autem scientia infusa est Salomoni non solum ad iudicandum populum: sed etiam ad differendum de naturis rerum: de volucris: piscibus et animantibus terre: ac de plantis a cedro libani usque ad isopum herbam minimam: ut dicitur. iij. Reg. iij. Sic autem non loquimur de scientia sine charitate que inflat: ut dicitur. i. ad Cor. viij. et in. c. nisi cum pride. s. propter scientiam. de renu. quod etiam notat gloria in. l. Julianus. s. quod dicitur. ff. ad maced. et in. l. ut ex pluribus. ff. de reg. iij. et in. l. licet. ff. de acqui. pol. sed loquimur de scientia bona. Hanc vero scientiam fuisse perfectissime in beata virgine probat Albertus ubi supra. Et primo de mechanicis scientijs. c. cxxij. sic arguendo. Omnis scientia de numero bonorum est. sed ei nullum bonum defuit: ergo omnes scientias habuit. Item natura non deficit in necessarijs: ut dicitur. iij. de aia. ergo multo fortius gratia. Sed quedam mechanice scientie erant beate virgini necessarie: ut muliebres. Ergo illas habuit ipsa que omni gratia plena fuit. Inter mechanicas autem muliebres quedam sunt subtiliores et meliores: ut sunt ille que sunt in aurificijs et sericis operibus et subtilioribus suturis et texturis et hmoi. ergo eas sciuit dei mater. que (ut ait Damascenus) a nullo illustriū superat. hec etenim scientie et opera sunt illustriū feminarum. Item sua operatio fuit laudabilissima: ergo humillima. sed maior humilitas est scire nobilia et subtilia et operari vilia et communia quam tamen scire vilia et operari vilia. ergo scientiam habuit istarum operationum mechanicarum nobilium et excellentium. licet ipsa non intenderit circa eas. Et rationem assignat Albertus ubi. a. dicens quod ista subtilia magis ordinantur ad vanitatem quam ad vtilitatem. Et propterea dicit iurisconsultus in. l. si fideiussores. s. quedam. ff. manda. quod non est curandum de apicibus. et sic de subtilitatibus iuris. nimia enim subtilitas est perniciosa. l. lege duodecim tabularum. ff. de legi. here. et ideo debet euitari. l. sancim. C. ad trebe. l. sicut. s. si debitor. ff. quibus modis pign. vel hypo. sol. et l. si. C. de iur. do. Operatio autem beate virginis tamen erat circa necessitatem et vtilitatem. ergo non erat circa talia. nos tamen hoc limitare possumus nisi forte in his que ad diuinum cultum pertinebant. De ista autem eius operatione circa vilia dicit puerb. vlti. Quasi lana et linum et operata est consilio manuum suarum: manum suam misit ad fortia: et digiti eius apprehenderunt fusum. In legenda quoque eius dicitur quod certa hora diei vacabat operi texturę et neminem grauaret: et arte

Scientia inflat

Maria habuit omnem scientiam

Multi plerumque scire

Maria circa vilia se exercebat

Pars. III.

et manibus victum querebat. sicut etiam faciebat
 Paulus apostolus: ut dicitur Act. xx. r. q. iij. ca. ca/
 uendum. et ex de censi. c. cum apostolus. Dicit namque au-
 tor libri qui dicitur Pamphilus. c. j. Nam solet ars
 dominum sepe iuuare suum. et iterum. iij. c. inquit
 Pauper sepe suo palcat officio. Licet autem
 mater dei habuerit noticiam et peritiam omnium
 artium honestarum que exerceri possunt cum me-
 rito: iuxta illud Seneca in libro de septem libe-
 ralibus artibus dicitur. Meritoria artificia
 sunt et que valde hominibus profunt: iuxta illud
 Quiddam in. iij. de arte amandi. Scilicet ige-
 nium placida mollis ab arte. Et studio mo-
 res conuenienter erit. Et in. j. de ponto. Ar-
 tibus ingenuis quarum tibi maxima cura est:
 Pectora mollescit: asperitasque fugit. Econ-
 tra homo de ignorantibus arte dicitur autor libri qui
 dicitur Facetus. c. iij. Est pectus ut brutum peni-
 tus quilibet caret arte. Ars hominem format:
 nec finit esse malum. Tamen ipsa dei mater voluit
 et communiter exerceri circa vilia exercitia. Quod
 etiam potest probari secundum Albertum ubi. s. sic. Beata
 virgo perfecta fuit secundum actionem et contemplatio-
 nem. unde de ipsa dici potest illud Luc. x. Maria
 optimam partem elegit. Bona pars est actiuo-
 rum: melior contemplatiuorum. sed optima est eius
 que perfecta est in actioe et contemplatioe: sicut
 fuit beata virgo. ergo ipsa debuit habere ope-
 ra actiois que contemplatiois minime repugna-
 rent. Hec autem sunt opera manualia grossa et
 communia: que non requirunt multam attentionem
 cogitationis. ergo videtur quod circa huiusmodi debe-
 ret esse operatio virginis. Hec Albertus ubi su-
 pra. Et idem etiam probatur quod ipsa virgo benedicta
 sciuit arte mechanicam improporzionabiliter
 alijs et excellenter sic arguendo. Sicut se habet
 effectus ad effectum: ita causa ad causam. sed
 effectus causatur ab arte mechanica beate vir-
 ginis excellit improporzionabiliter effectum cau-
 satum ab artibus mechanicis in alijs. quod patet
 quia dignissimum ad quod ordinatur ars mecha-
 nica est vestimentum. sed dignissimum omnium vesti-
 mentorum fuit tunica incosutilis: quam filio suo
 fecit beatissima virgo. si eius ars mechanica
 causabat dignissimum effectum: concludendum est
 quod habebat ipsa artem in summo. Quod non habu-
 erit artes liberales in summo. probatur idem Albertus
 ubi. s. c. cxxxv. sic. Proverb. ix. dicitur. Sapientia
 edificauit sibi domum: et excidit columnas septem
 sed ista domus est beata virgo: septem columne sunt
 septem artes liberales. ergo beata virgo habuit
 septem liberalium artium scientiam. Item Ero. xi. dicitur
 Mulier petat a vicina sua vasa argentea et
 aurea. quod exponit glossa et scriptura de scientijs secu-

laribus. quod sciri debet secum scias seculares deporta-
 re de modo. quod et beatissima virgo. Item Lan. iij. dicitur
 de turri dauid qua significat sacra scriptura
 Mille clipei pendet ex ea: omnis armatura
 fortium. Sed clipei secundum expositores sunt philo-
 sofe scientie. Octauo scientie liberales pertinent ad
 munitionem sacre scripture. ergo sanctorum est il-
 las scire. quod et beatissime virginis. Item quidam scri-
 pturae laudant a talibus scientijs: ut Gregorius: Hiero-
 nymus: Augustinus: Leo papa: beatus kateri-
 na: et multi alij. Valeret enim ad intellectum et cor-
 roboracionem sacre scripture: ut habet di. xxxvij.
 c. de quibusdam. de quo per Panorum. in. c. de multa per
 illum textum de preben. et di. in. c. venerabilis. co-
 de ti. r. c. innotuit. de elec. facit. l. ij. C. de post.
 quod beate virginis non debuit deesse materia huius-
 laudis. Quod autem grammatice sciuerit: probatur
 Albertus ubi. s. c. cxxxvj. Nam super illud Lu. ij.
 Maria conuabat omnia verba hec. inquit glo-
 sa quod legerat de diuersis scripturis: et confere-
 bat lecta cum his que in facto implebant de fi-
 lio. Ergo sciuit legere et intelligebat quod le-
 gebat. Quia legere et non intelligere negligere
 est: ut ait Latho. ergo sciuit grammatice.
 Dicit quoque Damascenus quod beata virgo fuit
 enutrita in templo ubi virginis instruebantur.
 Item cum grammatice sit scientia recte loquendi et
 recte scribendi. et ipsa in loquendo vel scribendo
 nunquam peccauerit. ergo grammatice sciuit in su-
 mo. Hoc etiam patet per litteram responsale septem
 ab ipsa beato Ignacio. Si enim Susanna eru-
 dierunt pariter eius secundum legem Moysi: Dan. xij.
 principium autem eruditionis est a grammatica: ut
 colligi potest in. l. j. C. de professoribus liberalium ar-
 tum. lib. x. perculdubio credendum est beatam virgi-
 nem in grammatice fuisse eruditissimam. nam
 grammatice in bono vsu assupta est utilis ani-
 me. c. si quis. xxxvij. di. Et similiter sciuit rhe-
 torice. Quod sic probatur. Nam (ut inquit
 Augustinus in libro de doctrina christiana) in sacra
 scriptura sunt diuersi colores rhetorici. scilicet sa-
 cram scripturam beatissima virgo perfecte sciuit
 ergo et rhetorice. Iura quoque ciuilia et ca-
 nonica et leges ac decreta etiam sciuisse in sum-
 mo probatur Albertus super Diffus est. c. cxxx-
 vij. hoc modo. Sapientia boni aduocati et
 eloquentia eius manifestatur in tribus. scilicet. p-
 mo quod obtineat apud iustum et sapientem iudicem
 Secundo contra aduersarium astutum et saga-
 cem. Tertio quod in causa desperata. et de his ali-
 quod tangit in. l. prouidendum. et in. l. quilibet
 C. de postula. Sed virgo beatissima aduoca-
 ta nostra obtinuit apud sapientissimum et ius-
 tissimum iudicem deum: et contra astutissimum ad-

Sciuit
 etiam ar-
 tes me-
 chancas.

Sciuit
 artes li-
 berales.

Sciencie
 valent

Iura sci-
 uit.

uersariū diaboli. in causa despatissima iter
deū et hominē: in qua nullus hoim loqui au/
debat: nec Moyses legis doctor: nec Salo/
mon sapiētissimus. Nā ipsa optinuit opta/
tam sententiā nostre liberatōis. ergo iura sci/
uit. Item aliqui aduocati possunt pbare so/
phisticē (licet nō realiter) iniustū esse iustum
Sed beata sgo de nostra iniusticia iusticiā
fecit. Ergo improporcionabiliter omnibus op/
time allegare sciuit. Item ipsa impatrix fuit:
ergo leges cōdere potuit: et legis interpretatio
penes ipsam fuit. fac. l. j. r. ij. C. de ve. in. enu.
iuncta. l. princeps. ff. de legi. r. omnia iura in
archa sui cordis clausa habuit. ad quod fac
l. omniū. C. de legi. r. l. penult. C. de his qui.
vt indig. iuncta. d. l. princeps. Et cōsequēter
in summo iura ciuilia et canōica sciuit. Nec
videt in cōgruū mulieres habere peritiā iu/
ris. Legit em̄ de vxore Johānis andree glo/
latoris q̄ tantā peritiā in vtroq; iure habuit
vt publice in scholis legere ausa sit. **N**icet
aut̄ dicat q̄ dyalētica nō placet deo: qz regnū
dei est in simplicitate fidei et nō in cōtentōe
c. omne. xxxvij. di. vñ etiam dicit q̄ dyalētica
diebus ac noctibus torquent: et in obscuritate mē/
tis gradiunt. c. nōne. eadē dist. r. q̄ garruli/
tas ranarū quibus percussa est egyptus designat
garrulitatē dyalēticorū et sophisticā argumē/
ta corū. c. legimus. r. c. sequen. xxxvij. di. ta/
men dyalētica potest addisci sine peccato. et
similiter alie sciētie mūdane. s. sed ecōtra. r.
c. turbat. r. c. si quis. eadē dist. Omnia enim
que in iure canonico dicunt̄ contra logicos
siue dyalēticos intelliguntur solū de his qui
relictis necessarijs ad salutē: vel ex curiosita/
te tm̄ seu ex alio malo sine circa huiusmodi
occupant̄: nō autem de illis qui addiscūt bo/
no sine. Et similiter dicendū est de alijs sciē/
tijs paganorū ab ecclesia particulariter non
damnatis: que cum merito possunt addisci
dūmodo seruētur debite circūstātie. Valer
em̄ ad salutē et profectū anime et fidei defen/
sionē. sicut demonstrat magister Gracian⁹ in
d. c. turbat. et septē capitulis sequētib; xxxvij.
di. Beatā igit̄ sginē mariā logicā qz sciuisse
pbat Albert⁹ vbi supra. c. xxxix. dicens q̄ lo/
gica est vtilissima ad sciētiam sacre scripture:
et ad heresum destructionē: et fidei confirma/
tionē et rationis redditionē de ea que in no/
bis est fide. ergo ista sciētia maxime est neces/
saria sanctis: et psequēter beatissime virgini
necessaria fuit: que in vniuerso mūdo cūctas
hereses interemit. Itē dicit Hieron⁹ q̄ liber

Job cōtinet ppositiōes: assumptiōes et pclu/
siōes. et idē est in alijs libris sacre scripture in
quibus sunt diffinitiōes: diuisiōes et pclusio/
nes. et in alijs sunt versus exametri vlt pen/
thametri fm̄ hebreos. sicut in libro Job: et in
psalmis et in canticis. Ergo logicā ipa et poe/
triā sciuit. qz scripturā sacra in qua hec habē/
tur plene nouit. et hec ita esse in cātico suo de/
monstrauit: et pcurrendo de specteb; logice: q̄
sunt tēperatiua: sophisticā: demonstratiua et
dyalētica. Dicit Albert⁹ vbi. s. c. cxi. q̄ tempe/
ratiuā in summo sciuit: quia nunq; in tentati/
one succubuit. Sophisticā in summo habuit
quia oēs astutias diaboli cognouit et omnia
sophismata sua patefecit. Dyalēticā in sum/
mo sciuit: quia omnia pblemata soluere sci/
uit. Demonstratiuā in summo sciuit: quia no/
bilissimā ppriā passiōē de nobilissimo ppo/
subiecto per semetipam concludit. Nobilissi/
mū subiectū est prima et summa bonitas: no/
bilissima et ppriā ei⁹ passio est misericordia.
vñ in oratiōe dicim⁹. Deus aut̄ ppriū est mi/
sereri. Hāc aut̄ ppriā passiōē de hoc subiecto
beata sgo pclusit: qn̄ per eā tanq; per mediū
summe bonus de⁹ in ope nostre redēptiōis i/
se sumā misericordiā demonstrauit: quasi tali
vteret demonstratiōe. Quicūq; aufert quod/
cunq; malū auferbile: et cōfert omne bonū cō/
feribile ipse est summe misericors. sed de⁹ homo
in nostra redēptiōe abstulit omne malū au/
feribile: et cōtulit omne bonū cōferibile. ergo
summe misericors. Et hoc factū est p mediū
ipius beate sginis de qua carnē assumpsit: et
ex qua incarnat⁹ hoc fecit. Et quo p̄t q̄ ipa
habuit oēs partes logice in summo. **P**hilo/
sophiā etiā habuisse virginē gl̄iosam mani/
festū est. Nam imperator dicit philosophiā
plenus. C. ad syll. l. penul. ergo et ipa impera/
trix celestis. ad quod facit. l. pnceps. ff. de le/
gi. Itē ad philosophiā p̄tinet tenere furo/
rem amoris viciōsi. s. illud qz. in aut̄ quibus
modis naturales efficiunt̄ legitimi. De quo
p̄ Albricū de rosate in. l. vnica. C. de senatus/
cōsul. clau. tol. Et pecunias cōtēnerē. l. in ho/
norib; s. phis. ff. de vaca. mu. atq; in dictis
tēperatuz esse. s. nos sgo. in p̄hemio. ff. Nec
aut̄ omnia fuerūt in dei matre. Itē phiā dicit̄
a philos qd̄ ē amor: et sophiā qd̄ ē sapia: qz
amor sapie. vt no. in. l. j. ff. de iusti. riu. de q̄ p
Arch. viij. di. in p̄n. Sup̄ omes autē beata
sgo amauit sapiētiam: ergo sup̄ omes habuit
phiā. Et sicut̄ phisicā et medicinā pbat
Albert⁹ in p̄allegato loco. c. cxi. eā habuisse

Leges
edere

D

R
Impera
tor plen⁹
phiā.

fic: vt inq̄r **Phs** in. j. de aia. **C**ognitio aieua
let ad oia: maxie ad sciētiā naturalē. s; brissi
ma virgo p̄fectissimā cognitionē anime ha
buit: p̄fectissime em̄ se cognouit. ergo rē. **I**re
per diuersas pp̄ietates lapidū: specierum: li
gnorū ⁊ animalū ⁊ ceteraz rez naturalū di
uerse figurant̄ intelligētiē mysterioz ī sacra
scriptura. ergo sine noticia rerum nō est p̄fe
cta noticia scripturaz. sed beatissima virgo
p̄fecte sciuit scripturaz: ergo habuit in summo
naturalū sciētiā. **I**re nullus fuit morbo q̄s
tūcūq; incurabilis q̄n sciret ⁊ posset eū cura
re. ergo in summo habuit sciētiā medicine. **I**re
īp̄a sciuit curare solo verbo. ergo sciuit medi
cinā in summo. **I**re īp̄a sciuit curare corp⁹ et
animā. ergo in summo habuit medicine co
gnitionē. **I**deo ei canit. **A**ecos tu illumina:
mortuos resuscita: da mēstis leticiā. **U**t em̄
dicit **Eccl̄i.** xxxvij. **A**lcissimus de terra. i. de
virgine maria creauit medicinaz. **Q**uapro
pter te in deuor; beate s̄gini dicere possum⁹
illud **Sap.** j. **N**on est in illis medicamētū.
⁊ illud **Diere.** viij. **M**edicus nō est ibi. **J**o
cūlibet fidei dicit illud **Eccl̄i.** xvij. **A**n lan
guozē adhibe medicinā. i. s̄ginis deuotionē
que te p̄seruabit a peccatorū infirmitate.

Sciuit
medici/
nam.

Sciuit
mathēa/
tica

De sciētijs q̄z mathematicis: q̄ in brā s̄gi
ne fuerunt p̄bari potest s̄m **Albertū** vbi. s. c.
xliij. **N**am īp̄a fuit p̄fectissimā s̄m affectū: er
go ⁊ s̄m intellectū. **A**n ergo dilexerit omnia
diligibilia: cōcludēdum est q̄ etiā cognouit
omnia cognoscibilia. **I**tem s̄m **Hieronymū**
geometria: arithmetica ⁊ musica habēt in sua
sciētiā veritatē. c. si quis grāmaticā. xxxvij
di. ⁊ veritas perficit intellectū: vt bonū eius
ergo rē. **P**reterea laudatur **Abrahaz** q̄ erat
peritus in astris: ⁊ docuit egyptios astrono
miā. ⁊ per eā ditatus est. **I**deo videt q̄ istas
sciētiās p̄fectissime habuerit beata s̄go q̄n
tum ad id quod vtile est in eis: vt p̄ illas de
ueniat in cognitionē creatoris ⁊ noticia scri
pturaz: ⁊ quātū scire cōgruit. cum īp̄i mat̄ri
dei nullū bonū defuerit. **E**t quātū ad musicā
patet q̄ tam in veteri q̄ ī noua lege erāt can
tores ⁊ vsus cantus ad diuinū cultuz. **C**an
tus autē recte scitur per musicā. ergo ad cul
tū dei pertinet sciētiā musice. ergo fuit in be
ata s̄gine. cum p̄ instrumētōz pulsationē et
diueriam melodiā excitet animi affectus ad
deū. vt patet in heliseo: qui faciens psalteriū
adducere ⁊ pulsare: excitata est mens ei⁹ ad
prophetiā: vt dicitur. iij. **R**egū. iij. **P**rete
rea quicquid p̄fectissimo auditui delecta

Sciuit
musicā

bilissimū fuit ad audiendum illud maxime
armoniacū fuit. s; auditus filij dei nobilissi
m⁹ fuit. ergo vox mat̄ris sibi delectabilissi
ma fuit ad audiendum: ⁊ cōsequēter summe
armoniacā. **U**nde **Can.** ij. dicit ei. **S**onet
vox tua in aurib; meis. vox em̄ tua dulcis.
Argo īp̄a beatissima virgo effectum musice
sciētiē habuit in summo. **H**abet em̄ musi
ca delectatiōem naturalē: ⁊ in omnibus etati
bus atq; oibus morib⁹ vsus īp̄ius est amīc⁹:
vt ait **Phs.** viij. politicoz. c. ij. **I**tem musi
ca letificat cor: ⁊ tibi ac psalteriū suauem fa
ciunt melodiā: **Eccl̄i.** xl. **D**icit quoq; **Ma
crobius** in libro de somno **Scipionis.** **O**m
nis aīma musicis sonis capitur: ⁊ musica ca
pit omne quod viuit. **E**t **Boecius** in musi
ca libro. j. inquit. **N**ulla est om̄ino eras que
a cantilene dulcis delectatiōe seiuncta sit. **L**af
siodor⁹ etiā libro. ij. epistolarū: epistola qua
dragesima ait. **M**usica tristitiā noxiam iō
cundat: tumidos furores attenuat: cruentā
seuiciem efficit blandā: effugit ignauiam: iō
porantē languorē expellit: vigilantib; red
dit saluberrimā quietē: viciatam turpi amo
re ad honestū studiū reuocat castitatem: tol
lit mentis tediū bonis cogitatiōib; semp ad
uersum p̄niciosa cōuertit ad auxiliatricē gra
tiā. ⁊ p̄ dulcissimas voluptates expellit ani
mi passiōes. **N**ihilq; efficac⁹ inuentū est ad
p̄mouēdū animos q̄ concaue cythare blan
da resultat. **D**inc etiā appellatā existima
mus cordā: quod facile corda moueat. hec il
le. **S**i ergo musica tātū est vtilis etiā malis:
⁊ eos ad bonū inducit: multo magis bonos
in meli⁹ p̄ficere faciet. ⁊ cōsequēter in oīm bō
norū oprima s̄gine excellētissime fuit: q̄ cor
dis leticiā ⁊ delectatiōem in summo habuit.
Quātū s̄o ad astronomiā legit **Sen.** j. c.
In principio creauit deus celū ⁊ terrā. **U**bi
expositores ponūt plures celos. **I**re ibidē dī
citur. **F**ecit de⁹ duo luminaria magna: solē
⁊ lunā ⁊ stellas: ⁊ posuit ea in signa ⁊ tēpora
dies ⁊ annos. **E**t quo videt q̄ sit necessaria
vel saltrē vtilis astronomia ad intelligentiā
scripturaz. quam qz beata s̄go plene habuit
ideo astronomiā excellētissime intellexit. **D**e
arithmetica etiā eodē modo p̄bari potest. nā
cū sit circa numeros: qui in sēptur; diuis cō
tinent diuersa mysteria: vt patet **Dan.** ix. et
xij. ⁊ cōputatiōes annoz de vitis antiquozū
ibi notant: ⁊ diuersa festa diuersis tēporib;
agunt ⁊ in scriptura agi describunt. ergo est
necessaria vel saltrē vtilis sciētiā algorimi.

et consequenter scientia de numero. s. arismetria ergo in beata yggine non est credenda defuisse. Et sicut probare possumus de geometria. nam in sacra scriptura diuerse mensure sunt et mensurationes: ut mensura ephraim: chori: modij: cades: cubiti: calami: rincaridis: et alie mensurationes: ut in tabernacula. Exo. xxxvj. c. et in templo: Ezech. xl. De hmoi autem est scientia geometrie. Unde dicuntur geometri. i. calculatores. C. de decursu. l. canonem. li. x. v. l. agri messorum. C. de excusati. arg. l. fina. libro. x. et ff. de excusa. tuto. l. geometri. ergo cum hmoi scientia sit necessaria ad intelligentiam sacre scripture absque dubio fuit in beata yggine. Et de predictis scientijs potest etiam sic probari. Nam cum habuerit scientiam legale in qua multum curat de scientia arismetrie in computando: prout habent in l. ij. in. s. seio. in glosa. in verbo bissexto. ff. de minor. et in l. ij. in fine. in glosa. in verbo: septie inditiois. C. de iust. comit. Similiter et de geometria: ut in toto titulo. ff. si messorum. fal. mo. dire. et finium regundorum. et comuni diu. et in. s. penultimo. in l. i. de offi. iudi. et alibi sepe: preteritum in diuina tyberiaci Bar. tolli concluditur quod utile fuit ipsam habere has scientias. Geometria enim est licita et approbata. l. artem geometrie. C. de malef. et mathe. **U**nde autem habuerit theologia in summo probat. Nam cum habuerit iuris prudentiam ut supra dictum est: et iuris prudentia sit diuinarum rerum notitia: ut dicit in l. iusticia. s. iuris prudentia. ff. de iusticia et iure. et in l. i. eo. s. iuris prudentia. Aunquam de diuinis tractatur non solum in iure canonico: sed etiam in ciuili: ut patet. C. de summa trinitate et fide catholica: maxime in epistola Inter clauas. ergo habuit scientiam theologie. Et potest etiam sic probari secundum Albertum ubi supra. c. cly. Inquit Psalmista ps. cxvij. A mandatis tuis intellexi. Ergo impletio mandati auget intellectum operanti. Sed beata virgo mandatum in summo impleuit. ergo theologia in summo intellexit. Item ibidem inquit idem Psalmista. Au cerna pedibus meis verbum tuum. Sed beata yggine sola nunquam pedem affectus offendit. ergo lucerna verbi illam perfectissime illuminauit. Preterea Ezech. ij. dicit. Cum eleuarentur animalia eleuabatur pariter et rote iuxta ea. Quod exponens beatus Gregorius inquit quod cum eleuantur doctores in vita. s. spirituali: honoratur et exaltatur in eis scientia. Sed beata yggine habuit eleuatissimam vitam. ergo etiam habuit eleuatissimam theologie scientiam. Item

apostoli sciuerit theologia cum non didicissent humanitatem. ergo multo fortius beata virgo. Item ipsa habet aureolam predicatorum: ut probatur infra in vltima parte huius operis. ergo sciuit theologia. Item de beata cecilia legitur. Virgo gliosa semper euangelium christi gerebat in pectore. ergo multo fortius beata yggine. Item. j. Johannis. ij. dicit. Unctio docet vos de omnibus. ubi glosa ait. s. ad salutem principibus. Sed beata virgo super omnes fuit uncta. ergo improporcionabiliter sciuit omnia ad salutem principum. de quibus est theologia. Item in archa erat lex dei. Exo. xxv. sed per archam figurat beata virgo. ergo ipsa in se habuit totam legem dei per scientiam ipsam. **U**nde autem sciuerit librum sententiarum probat Albertus ubi supra. c. cxlvij. Nam materia primi libri reducitur ad materiam de trinitate et de predestinatione: de potentia et voluntate dei ac gratia eius. s. de hac materia plurimum sciuit beata virgo: que potentiam et bonitatem ac gratiam dei in summo in se experta fuit: et diuinam trinitatem ac sui predestinationem excellentissime intellexit. Secundus liber est de angelis et opibus sex dierum et statu hominis. sed hec omnia perfectissime sciuit mater dei ergo secundum librum in summo intellexit. Tertius liber est de incarnatione verbi: et de virtutibus et preceptis diuinis. Sed beata yggine hec omnia sciuit in summo: que verbi incarnationem per experientiam cognouit: et virtutes ac precepta perfectissime intellexit ac in se habuit. ergo et tertium librum optime sciuit. Item in quarto libro agit de sacramentis et resurrectione. Ipsa autem gratias sacramentales in summo habuit: ut patebit infra sermone. xj. huius operis. Habuit etiam corpus simillimum corporibus resurrectis. quia eius corpus fuit immune ab omni macula culpe: et etiam a pena mortis: ut dicitur infra in tractatu de assumptione eiusdem. Item optime cognouit naturam corporum resurgentium: et resurrectionem domini ipsa prima vidit et credidit. ut ait Ambrosius in libro de yggine. ergo omnes libros sententiarum in summo sciuit. **U**nde autem tota biblia et omnia pure creature scibilia intellexerit: probatur per illud Ioh. xvj. ubi christus ait apostolis. Spiritus sanctus docebit vos omne veritatem. ergo multo magis docuit eius matrem. **U**nde autem Albertus ubi supra capitulo cxlix. quod beatissima virgo fuit sufficienter perfecta per habitum nature et gratie: potens in operationibus exire: et finem consequi cuiuslibet scientie et hec scientia exiit in actu et operatione quando: ubi: qualiter et quantum ordinabatur sibi ad beatitudinem et alijs ad salutem. habuitque

Sciuit libros sententiarum

U
Iuris prudentia

Sciuit theologia

Par. III.

perfectam cognitionē omnium ad suam beatitudinem pertinentium sicut statū vie. et omnia que fuerunt in eius anima naturalia vel acquisita sic erant gratia informata vel cum gratia coniuncta ut omnia essent gratuita. Concludendo ergo hanc partē dico quod de beata virgine dici potest illud Sap. ix. Scit illa omnia et intelligit. Et nos illi dicere possumus illud Auce. xvj. Scimus quia scis omnia. et illud ps. cxxvij. Mirabilis facta est scientia tua. Et merito. Cum enim dicat. j. Regū. ij. deus scientiarum dominus est. perfectio non est dubitandum quod matrem suam scientia replere voluit. Unde de ipsa inquit Sap. vj. Ponam in luce scientiam illius. Et ipsa dicere potest illud Proverb. xxx. Noui scientiam sanctorum de qua per totum orbem diffudit. iuxta illud Eccl. xxj. Scientia sapientis tanquam inundatio inundabit. De sermone autem scientie eius dici potest illud Proverb. xv. Letatur homo in scientia oris sui. et sermo opportunus est optimus. Ipsi quod virgini in hunc mundum venienti dicere potuit deus illud ij. Regū. ij. Dedi tibi cor sapiens et intelligens. De ipsa etiam dici poterat illud. ij. Regū. iij. Erat sapientior cunctis hominibus. et illud Judith. xj. Mirabantur omnes sapientiam eius. et illud Eccl. c. xxxix. Collaudabunt multi sapientiam eius. Et ipsa dicere poterat illud Eccl. j. Precessi sapientiam omnes que fuerunt ante me. De illa quod dicere possumus illud Danielis. v. Scientia et sapientia inuenta sunt in ea. et illud Eccl. xxij. Omnia vidit oculis eius scilicet intellectualis. Et quibus omnibus concludi potest quod beata virgo que cognouit omnia creata et creatoris: sciuit numerum animarum in inferno existentium cum earum penis: et earum que erant in purgatorio: et in sinu Abrahę: et in mundo et pulchritudinem earum. et similitur numerum omnium angelorum: archangelorum: et aliorum beatorum spirituum. De quibus inquit Dionysius: quod maior est numerus angelorum quam omnium aliorum creatorum simul. et quod per unum angelum sunt decem archangeli et semper multiplicantur in decuplo ascendendo de ordine ad ordinem. Sciebat ergo beata virgo omnium istorum numerum et eorum distantiam et pulchritudinem differentem et gloriam. Item cognouit naturam diuinam. scilicet beatissimam trinitatem et distinctionem personarum. et proprietates attributas tribus personis melius quam unquam cognouerint vel cognoscent omnes pure creature sub celo existentes. Item omnium stellarum nomina et proprietates sciebat. Nam deus concauit sibi per gratiam illud quod eicant Sedulius dicit. Qui stellas

numeras quas tu nomina solus Signa: potestates: cursus: loca tempora nostri.

De fide beate virginis.

Unquit glosa sup illud Pauli 2 ad Thoz. xij. Alteri fides etc. Sic accipitur fides pur est gratia gratis data: pro constantia fidei vel sermone de fide. Quod autem beata virgo omnes superauerit ut in fide sic sumpta: probat Albertus ubi supra. c. d. sic. Nam alio constantia fuit deficiens et intercepta: ipius autem non. unde de ea solet exponi illud Ecclesiastes. j. Generatio preterit et generatio aduenit: terra vero in eternum stat. Item Marth. xvij. inquit saluator. Si habueritis fidem sicut granum sinapis: et dixeritis monti huic: tolle te et mitte in mare: obediet vobis. Granum sinapis est tenax paruum et calidum: et significat fidem beate marie: que fuit ita constantis certa et humilis: quod ad ipsum dictum quando dixit angelo. fiat mihi secundum verbum tuum. summus montium tulit se de celo et misit se in mare huius mundi per incarnationem ex ea: vel in mare suum verum. Certe nullus sancti vel sancte fuit unquam fides tam constantis et tam feruens quod istud petere auderet vel impetrare posset. Non etiam Abraham: qui tamen (ut ait Apulus ad Romanos. iij.) credidit in spem contra spem. Credidit namque in spem repromissionis sibi facte ab angelo de filio nascituro contra spem quam naturaliter habebat. scilicet quod non esset ei amodo filius nasciturus cum esset antiquus dierum et haberet uxorem sterilem. Sed maior fuit fides beate virginis: que credidit angelo sibi dicenti: quod ex virgine permanente nasceretur deus et homo. Magis enim est contra naturam virginem concipere et parere deum et hominem: quam sterilem et vetulam ex antiquo viro concipere parum hominem. ergo ipsa improporcionabiliter superauit Abraham in fide: et consequenter omnes alias. per illam regulam. Quicquid est superius superius est etiam multo magis superius inferius. argu. in. l. de accessionibus. ff. de diuer. et tem. prescrip. et in c. et pre extra de deci. Item Gregorius in omel. paschali inquit. Fides non habet meritum ubi humana ratio prebet experimentum. Sed istud a beata virgine creditum maxime fuit super rationem et experimentum. ergo habuit maximum meritum. Ex quibus omnibus patet quod ipsa virgo benedicta habuit maximum habitum et actum fidei super omnes viatores. Hac autem fidei sue constantia mater dei diabolum superauit. unde ipsa volens se eum decertare dixit deo illud Judith. ix. Da mihi in

Habuit maximum fidem

animo constantia et contenta illa et virtute eius
 ut euerat illu. De timore etiam demonum propter
 constantia fidei originalis potest dici illud Iudith
 xvj. Dormuerunt prope constantia eius. Ipa quoque
 ergo de plurimis mysterijs fidei predicavit pri-
 mos predicatores apostolos. unde illi dicere pote-
 rat illud. ps. cxvij. Declaratio sermonum tuorum
 illuminat. Et quia propter sermonum suorum ecclesia
 fuit bene disposita. id est de ipsa dici potest illud Ecce-
 clij. In sermone eius composita sunt omnia. et illud
 Ecce. viij. Sermo illi pro parte plenus est. Eius
 autem sermo et doctrina non fuit sicut illius de quo
 inquit Latho. Turpe est doctori cum culpa redar-
 guit ipsum. et Quid in. ij. de tristi. de se et de
 alijs malis doctoribus. Crede mihi mores di-
 stant a carmine nostro. sed suauit illud Prospe-
 ri in li. epigrama. dicens. Non satis est domini prece-
 pta euoluere lingua. Is meminit legis quae me-
 mor est operis.

De gratia sanctorum beate virginis.

Gratia sanctorum est curare infirmos:
 non medicina naturali sed virtute di-
 uina. nam opere diabolico (ut fit in ica-
 tationibus et superstitionibus) curare infir-
 mos non pertinet ad gratiam istam sed ad pecca-
 tum. unde et prohibetur est. xxvj. q. ij. c. illud. et
 q. iij. c. iij. Hanc autem gratiam sanctorum ha-
 bebant apostoli. Unde etiam ad umbram Pe-
 tri transierunt per viam infirmi tacti eius um-
 bra sanabant: ut dicitur Actuum. v. ergo mul-
 to excellentius haec gratia fuit in ipsa magistra
 et domina apostolorum dei genitrice Maria.
 Unde de illa dicit Ecce. xliij. Medicina omnium
 in festinatione nebulae. Nebula ista est caro christi
 de terra originali exorta: nullo peccati ponde-
 re pergrauata: et ultra puritatem angelicam ele-
 uata: ac calore spiritus sancti formata. Hae er-
 go medicina nobis a beata virgine facta et pro-
 posita: totus mundus virtualiter est sanatus
 Unde Bern. in quodam sermone inquit. De ple-
 nitudine eius omnes receperunt gratiam: eger cu-
 ratione: tristis consolatione. Ideo eius filius
 inquit Ecce. xliij. Ego quasi flum. dicitur: quod
 interpretatur medicamentum generantis: egres-
 sus sum de paradiso dei nostri. id est de beata vir-
 gine: que fuit paradysus voluptatis a princi-
 pio: in quo posuit deus hominem. id est christum: quem for-
 mauit. Au ergo illud quod est causa cau-
 se sit causa causati: ut dicit in li. de causis. mo-
 taf in. l. domum. et in. l. videam. in fi. ff. locati
 et in. l. qui occidit. §. i. hac. ff. ad. l. aquil. Si
 beata virgo generauit medicinam et medicum
 sanatorum omnium: concludendum est quod et ipsa totum
 orbem sanauit. Item ipsam habuisse gratiam san-

tatum in summo: probat Albertus ubi. s. c. d. j. et
 possumus arguere sic. Beata virgo non solum
 totum hominem sanum facit in anima et corpore: et cu-
 rat omnes morbos incurabiles: ut supra pa-
 tuit. sed etiam post mortem curat et mortem fugat.
 et etiam quos curat sanat ad immortalitatem. er-
 go superat omnes in gratia sanctorum. Ideo ipsa
 inquit Prover. viij. Qui me inuenerit inue-
 niet vitam: et hauriet salutem a domino.

De operatione virtutum beate virginis.

Super illud. j. ad Thoz. xij. Alij
 operatio virtutum. ait glo. i. miracu-
 losa que sunt contra naturam. id est solitum
 cursum nature. c. cum marthe. §.
 quasi uisisti. §. si. miraculum. de cele. mis. Et ista est
 differentia inter istam gratiam et procedentem. quia pre-
 cedens uidelicet gratia sanctorum est circa ea ad que
 se extendit etiam virtus naturalis. sed ubi per na-
 turam fit sanatio infirmitatum medicamentibus medi-
 cinis et successiue per gratiam diuinam fit subito.
 Sed operatio virtutum est circa ea ad que non
 se extendit potentia nature create: ut est illumi-
 natio cecorum: et resurrectio mortuorum: solum in ce-
 lo firmum stare vel retrocedere. Dim autem virtus
 et miraculorum maximus est deus homo: seu
 uerbum caro de uirgine factum. Unde Hier. xxij.
 dicit. Nouum faciet dominus super terram: femina cir-
 cundabit uirum. Nouum autem istud est super omnes
 nouitates: cuius nunquam fuit nec erit simile: iuxta
 illud Isaie. vlt. Quis audiuit unquam tale: aut
 quis uidit huic simile? Ergo beata uirgo habuit
 gratiam operationis virtutum in summo. Licet enim fue-
 rit opus magnum et mirabile quod factum est sub
 Ezechia rege iuda: quoniam. s. ad petitionem eius in si-
 gnum sue sanationis et remissionis culpe sol reuer-
 sus est retro per. x. lineas in horologio achaz re-
 gis iuda: ut habetur. iij. Reg. xx. t. q. hoc opus
 fuit umbra et figura: maior fuit ipsa res figu-
 rata. Signum etiam datum fuit in sanatio-
 ne et remissionis peccati: non unius hominis solum sed totius
 humani generis infirmi ad mortem quoniam sol iusti-
 cie filius dei altissimi retrocederet. x. lineis tunc
 sanaretur homo. Noue linee sunt noue ordines age-
 loz recti ante deum. decima linea est humana natu-
 ra. Reuersus est ergo quasi retro quoniam paulominus ab
 angelis minoratur est: quoniam mortal factus forma
 sui accipiens: habitu inuenit est ut homo: dicit Phi-
 lip. ij. et sic in decima linea. Horologium autem ad
 cuius decima linea reuersus est sol: est beata uirgo
 ex rege achaz descendens. que in se habuit perfectio-
 nem omnium ordinum angelorum et hominum. Quan-
 te uirtutis opus: deus factus est homo ut homo
 fieret deus: cecus illuminatus: infirmus sanatus

Maria
cecos il/
lumina/
uit

est p hginē bndictā. Cecos q̄q̄ corporaliter
multos illuminavit. vñ legit q̄ quidā cle
ricus ei valde deuotus qui arte scribēdi vitā
suā sustentabat: audies ⁊ legens pluries de
pulchritudine ⁊ excellētia ip̄: rogabat fre
quēter ip̄am virginē vt illi semel se dignare
tur ostēdere. **A**ui reuelatū fuit q̄ tāta est cla
ritas ei⁹ vt si videret eam visum amitteret.
Qui nimis affectuose eā videre cupiens di
xit se nō curare de amissioe oculoꝝ: dūmodo
semel mereret eā videre. **L**ogitauit tñ sibi in
hoc puidere ne amissioe visus opteret eū mē
dicare scribere nō valēdo. vñ statuit in mēte
sua vnū oculū clausum tenere cū sibi appa
reret: ⁊ altero ip̄am aspiceret: vt saltē oculus
clausus sibi remaneret illesus. **A**ū igit super
hoc anhelāti q̄dā vice sibi cū magna gloria
apperet beata hgo: ⁊ ille clausum vnū oculū
tenere inciperet: tantā pulchritudinē ⁊ magni
ficētia in ea cū vno oculo ap̄to vidit: q̄ nō cō
tēnt⁹ vidisse vno oculo nisi eā totis oculis vi
disset: et ā si cētū habuisset. apuit subito etiā
aliū vt pleni⁹ p̄tēplaret. **Q**ui subito ex imē
sitate lucis vtroq̄ oculo orbat⁹ est. **N**ec tñ ex
hoc cōtristat⁹ est: s̄z mirabiliter p̄solat⁹ ex ip̄a
visioe. **R**ogauit tñ beatā mariā vt saltē vnū
oculū sibi restitueret: vt ex scriptura viuere
posset. **A**ui pijsima hgo vtrūq̄ oculū p̄tin⁹
reddidit.

De spū pphetico beate hginis.

Sed glo. j. ad **Tho.** xij. pphētia
est p̄dicere futura vel occulta p̄sen
tia v̄l p̄terita nūciare: que via na
turali sciri nō p̄t. **Q**uot modis
hō q̄s dicat pphētizare ponit **Bar.** in. l. j. i
p̄n. ff. de no. op. nū. **Q** autē hāc grām beata
virgo habuerit in sumo pbat **Albert⁹** vbi su
pra. c. clij. sic. **P**rophētia est diuina inspira
tio. ergo vbi ip̄oportioneabilis est spū sancti
p̄sentia ⁊ grā ⁊ inhabitatio: ibi etiā ip̄oportio
neabilis est inspiratio ⁊ pphētia. **H**oc au
tem fuit in beata virginē: iuxta illud **Luc.** j.
Spū sanctus supueniet in te. ergo ip̄a in sum
mo habuit sp̄m pphētie. **I**te spū sanctus i ani
mas sanctas se trāffert: ⁊ amicos dei et pphē
tas cōstituit: vt d̄: **Sap.** vij. **U**bi ḡ ip̄oportio
neabilis est trāslatio: est ip̄oportioneabilis
pphētia ⁊ amicitia. hoc autē totū fuit i san
ctissima aīa dñe oīum creaturaz. ḡ habuit p
phētia in sumo. **I**te **Matth.** xj. dicit. **L**et
⁊ pphētie vsq̄ ad **Johannē.** ⁊ ille fuit pphā
⁊ plus q̄ pphā: q̄ xpm digito demōstrauit.
sed ip̄oportioneabilis plus est xpm generare
⁊ nobis dare q̄ demōstrare. ergo si p̄pter de

monstrationē **Johes** dicit⁹ est pphēta: multo
forti⁹ beata hgo dicit⁹ pphētia. **S**ic em̄
seipam matrē ⁊ hginē demōstrauit corpe: sic
ip̄m filiū suū i pphētis ⁊ scripturis p̄mis
sum toti mūdo demōstrauit: ⁊ sic summa p
phētia fuit. **U**nde **Ma.** viij. dicit. **A**ccessi
ad pphētissimam. vbi glo. ait. s. hginē mariā.
ergo ip̄a p excellētia dicit⁹ pphētia. **S**equi
tur ibidē q̄ p̄ceptū ex ea filiū iussit deus voca
ri. **A**ccelerat: spolia: detrahe: festina p̄dari. q̄d
nomē p̄ effectū puenit xpo filio hui⁹ excellen
tissime pphētie. **I**te si **Layphas** eo q̄ esset
p̄tifer an̄i illi⁹ pphētauit: vt habet **Joh.** xj.
ḡ ip̄oportioneabilis b̄tissima virgo regina
⁊ impatrit mūdi sup omēs grām habuit p
phētie. **I**te q̄tū hanc grām habuerit per effe
ctum mōstrauit: q̄n cōscia secretorū ⁊ p̄scia
futuroꝝ: ministris nuptiaz dixit **Johis.** ij.
Quod cūq̄ vobis dixerit facite. puidens sp̄i
ritu pphētico q̄ filius eius volebat aquā in
vinū cōuertere. **Q** autē serus nō repugnet
pphētie p̄ter. q̄ in nouo ⁊ veteri testamēto
pphētie fuerunt. vt patz de **Maria** sorore
aaron **Exo.** xv. ⁊ **Lu.** ij. **A**nna pphētia cō
memorat. **A**ct. q̄z. xj. dicit q̄ **Philipp⁹** ha
buit q̄tuor filias q̄ pphētabāt. **P**̄terea **Jos**
hānes dicit pphēta ⁊ plus q̄ pphā: q̄ p̄ter
⁊ matrē q̄dāmo pphētas fecit: vt habet **Lu**
ce. j. multo ergo magis dici debet pphēta et
plus q̄ pphā beata hgo: q̄ iohem pphēta cō
stituit. nā ad ei⁹ salutarōz exultauit in vtero
matris: vt mysteriū occultū q̄d spū pphēti
co cognouerit: eo modo quo poterat ostēde
ret. **N**ō solū autē ip̄e **Johes** ad vocē hginis
bndicte p̄stituit⁹ est pphā: s̄z etiā mater ei⁹ fa
cta est pphētia ⁊ spū sancto repleta: vt b̄t **Lu**
ce. j. **Q** hō beatissima hgo sp̄m pphēticū in
sumo habuerit: in suo mirabili cantico ostē
dit: i quo nō solū p̄terita ⁊ p̄ntia occulta nū
ciauit: s̄z etiā futura excellētissime p̄nūciauit
Ideo illi in mūdu veniēti dicere potuit de
illud **Hiere.** j. **P**rophēta in gentibz redi te.
Si ḡ **Petr⁹** dicebat sue. ij. canōice. j. c. **H**ab
tem⁹ firmiorē pphēticū sermonē. multo mag
is hoc dicere poterat ip̄a dei m̄r. **D**e q̄ etiā
dici potest illud **Ecc̄i.** xlvi. **E**xaltauit voces
ei⁹ in pphētia.

De discretione sp̄ituū quā habuit be
ata virgo.

De Rime **Johannis** quarto dicitur
Nolite credere omni sp̄itui: s̄z
probate sp̄itus vtrū ex deo sint.
Et p̄pterea dicitur in. l. j. s. do
lum. ff. de eo per quē fac. erit q̄ facili⁹ oibus

Maria
maria p
phētia

E
Credere
faciliter

credēs defacili recipit: et dicit esse in culpa. facit
l. iij. §. 3. et sic. ff. de in re pso. Dicit etiā Ecclē
xix. Qui cito credit leuis est corde. Quā ma/
xime itelligi debet de illo q̄ credit cito spūi si/
bi aliq̄ mō appēti. Angel⁹ em̄ tenebrarū trās
figuratur in angelū lucis: vt ait Paul⁹. ij. ad
Thoz. xj. Discretio ergo spiritūū ē cognosce
re bonas inspiratōnes a malis suggestiōib⁹
mūdicarnis et diaboli. Quā grām in sūmo
habuisse matrē dei pbat Alber. vbi. s. c. cluij
sic. Spūalis homo iudicat oīa. j. Thoz. ij.
id est: discernit agēda a nō agēdis: et simula/
ta a veris. s. z beata s̄go iproporcionabilis fuit
it spūalis. ergo iproporcionabilis alijs oīa iu/
dicauit: et sic sup oēs discretionē habuit. Itē
ij. ad Thoz. ij. inq̄t Paul⁹ de diabolo. Non
ignoram⁹ astutias ei⁹. ergo multo min⁹ mat
rei. Itē in vitaspa. legit q̄ brūs Anthoni⁹ vi
dens totū mundū laqueis diaboli plēnū ex/
clamauit. Quis euader hos tātos laqueos?
Et vocē audiuit dicentē sibi: q̄ sola humili/
tas. sed beata s̄go improporcionabiliter oī/
bus alijs humilis fuit. ergo improporciona
bilis sup oēs in deceptibilis fuit. nūq̄ em̄ dece
pra est s̄z receptorē in oībus vicijs. Itē ppriū
est spūs nequā rētare spūales de supbia. s. z ip
sa nūq̄z habuit stimulū supbie. q̄a spū ma/
ligno maxime fuit iuincibilis. cui⁹ machina
tiones sup oēs itellerit.

De genere linguarū beate s̄ginis
Gratia generis linguarū ē scire loq̄
varijs linguis et itelligere idioma/
ta earū: q̄ hō nō didicit p suā indis
cretiā: s. z p solā grām diuinā. Quā
grām habuit brūs Anthoni⁹ de padua ordi
nis nr̄i: q̄ romē p̄dicās itelligebat ab oīb⁹ na
tionib⁹ hoīm. et cū ibi essent p̄ntes nō solū la
tini s. z etiā greci: alemāni: gallici: hyspani
et aliq̄ multi diuersarū linguarū: singulis vide
bat q̄ p̄dicaret in lingua sua. Hāc gratiā de
dit ei⁹ apl̄s in die p̄thecostes qm̄ in linguis
igneis descēdit sup eos spūs sanct⁹. Actū. ij.
cum quib⁹ et beata virgo erat: que silr cū eis
hanc gratiā linguarū recepit: imo ip̄s omni
bus excellenti⁹. vt ait Albertus vbi. s. c. clv. et
potest p̄bri q̄ ip̄a habuit gratiā linguarū h
modo. Lingue in signis sunt fidelib⁹. j. ad
Thoz. xiiij. S. z ip̄a fidelissima fuit: ergo do
num lingue in summo habuit. Itē ip̄a ē ad/
uocata oīz. ergo debuit scire idiomata singu
lorū. Unde dicit idē Albert⁹ vbi supra q̄ mul
ti ex diuersis mundi partib⁹ audieres famā
sanctitatis beate s̄ginis accedebāt ad eā vi

sitandā: vt ab illa instruerent in fide filij ei⁹
q̄bus illa loquebat liguis in q̄bus erat edo/
cti et enutriti: eos q̄z cōsolabat et p̄fortabat. vñ
ip̄i dicere poterāt beate s̄gini illud Lan. iij.
Mel et lac sub lingua tua. Sūt autē septua
gintaduo genera linguarū: sicut fuerūt disci
puli xp̄i. c. septuaginta. el. ij. xvj. di. q̄ oīa p̄fe
ctissime habuit brā s̄go maria.

De interpretatiōe sermonū beate s̄ginis.

Interpretatio sermonū fm glo. j. ad
Thoz. xij. est scripturas scire expo
nere. Quā autē brā s̄go hāc grām i
sūmo habuerit p̄z ex p̄dictis in q̄
bus p̄batū est q̄ oēs scripturas itellerit. Itē
nō est verbū quod dñs nō reuelauerit suis
suis: vt dicit Amos. iij. ergo multo magis ma
tri sue iterp̄tationē oīm sermonū et scriptura
rū dedit. vñ in illa verificabat illud Ecclē. iij.
In lingua sapia agnosce. et sensus et scia et do
ctrina. verba em̄ sunt note earū que sunt i aīa
passionū: vt dicit in. j. perier. et in li. sex p̄nci. et
notat in. l. iij. §. idē tubero. ff. de suppl. lega.
et facit. l. non aliter. ff. de le. j. et l. is qui. §. si.
ff. de test. et cura. da. ab his. l. quidam. ff. de
condi. i. l. i. et l. diuus pius. §. de minore. al. s.
l. de minore. ff. de q̄stio. Beata igit s̄go opti
me scies oēs scripturas iterp̄tari dicere po
terat illud Ecclē. j. Dedit mihi dñs linguā
mercedē meā: et ip̄a laudabo eū. Appropia
te ad me in docti: et cōgregare vos in domū
disciplinē: aperui em̄ os meū cōpare vob sine
argēto sapientiā.

**De gratia apl̄arū et euāgelistarū ac pastoz
que fuit in beata s̄gine.**

Apostolarū gratiā habuisse beatāz
virginē probat Albertus vbi sup
c. clvij. Nam si Johānes baptista
dicit Johis. j. Ego vox clamātis
in deserto. quasi diceret. Nō tm̄ p̄dico vo
ce: sed totus sum vox p̄dicās penitentiā: qz
oīs vita meā: victus: vestitus et habitatio
inuitant hoīes ad penitentiā: ex quo habeo
gratiā apostolarū. Multo magis hoc di
cere poterat beatissima virgo: cui⁹ oīs vita
erat vox inuitans hoīes ad innocentā. Itē
pprietas apostolorū est illa que habet Mar
thē. v. vbi xp̄s dixit illis. Vos estis lux mū
di. s. z hoc conuenit beatissime s̄gini in sūmo
ergo habuit grām apl̄arū in sūmo. Itē apl̄s
grece idē est quod missus latine. quia fuerūt
missi apostoli ad p̄dicandā fidē: vt inquit
Arch. in. c. fundamenta. super s̄ba aposto
los. et elec. li. vj. Sed beata virgo missa fuit

in mdo ad p̄cipiēdū z pariedū fidei auctore
ḡ excellēti⁹ habuit gram aplar⁹ oib⁹ aplis.

J Quāgelistaz q̄z gram habuit: q̄ oim q̄ euā
geliste sc̄pserūt magistra fuit. vñ Au. ij. dici
tur. Maria aut̄ cōseruabat oia v̄ba hec con
ferēs in corde suo. vbi glo. ait Ut cū rps p̄di
cāde vel scribēde incarnatiōis adueniret suf
ficient̄ oia pur essent gesta posset explicare. s.
fidelib⁹: maxime apostolis z euāgelistis.

K Pastoz etiā gr̄az habuit: que totā eccl̄iaz
b̄ndicto fructu vētris sui p̄auit z cōtinue pa
scit. De q̄ p̄dictū fuerat Isa. xl. Sic pastoz
gregē suū pascet. Itē ipa genuit eū q̄ sol⁹ est
pastoz bon⁹: Joh. x. z trāsumptiue i. s. ecce.
ij. q. vij. q̄ est magn⁹ pastoz ouīū: Heb. xij.
ḡ dignitatē pastoz habuit: qz p̄ illū vniūsu
orbē abauit. imo nō solū greges s̄z etiā alios
pastozes ipa p̄auit. vnde de illa dici p̄t illd̄

L iere. vi. Ad eā veniēt pastozes. s. vt p̄scā
tur ab ipa. **C**lōdit igit̄ Alber. sup Nil
sus ē. c. clx. q̄ oia dona grat̄ data z oēs gr̄as
vniūsalit̄ z oipharie habuit br̄a v̄go sup oēs
alios excellēti⁹: q̄ sibi fuerūt collate. z si non
ad m̄steriū in eccl̄ia: ad decorādā potētiā: ad
nobilitādā naturā z ad honorādā p̄sonā su
am: z sic ad p̄fectiōis z delectatiōis augmētū
in materiā laudis z oim bonoz sp̄ualīū com
plemētū. De quib⁹ donis nob̄ cōicare digne
tur ipa v̄go beatissima. Amen.

De eiusdē br̄e v̄ginis sc̄ritate ac p̄cti im
munitate: speccabilitate: puritate z meritabi
litate. Sermo. x.

U Emplum dei
sanctū est. j. ad Ahoz. ij. Inq̄t
beatus Aug⁹. in ser. j. de assum
ptiōe v̄ginis br̄issime. Ad tāte
v̄ginis promēda laudis p̄conia quō tenue
ingeniū z iners lingua sufficiat: cū ad b̄ etiā
nō possit sufficere p̄hoz p̄funda loquacitas
Nec mirū si hec virgo sanctissima suis lau
dib⁹ humane vocis modos exupar: qm̄ ipaz
humani generis excellētib⁹ meritis trāscen
dit naturā. S̄z nō oino nobis a laudib⁹ ei⁹
est recēdēdū. qz z si min⁹ sufficiat sensus ino
p̄tia ad effectū: sufficiēs tamē ē ap̄d deū deuo
te m̄eris affect⁹. nec ambigēdū est qm̄ valeat
hec de se loquēti sapie p̄bere igniculū: q̄ toti⁹
sapie plenitudinē suo castissimo prulit i vte
ro. valerqz cū vult efficacā v̄bi tribuere: que
v̄bū p̄ qd̄ facta sunt oia v̄gineis v̄scerib⁹ ge
stauit in corpe. hec ille. De ista ḡ dignissima
v̄gine itez loq̄ pop̄rātes q̄nqz cōsideratiō es

in p̄nti smone faciem⁹.

Pr̄ma dicet sc̄ritatis.

Sec̄da immunitat̄. s. a p̄ctō.

Tertia ip̄ccabilitatis.

Quarta puritatis.

Quinta z vltima meritabilitatis.

¶ Pars p̄ma huius sm̄ois de sc̄ritate siue
sanctificatiōe beate v̄ginis.

B earam v̄ginē in vtero matris su
isse sc̄rificatā p̄bat Alex. de ales in
ij. p̄sum. in tract. de sc̄rificatiōe
beate v̄ginis. z Fran. may. in tra
ctatu de cōceptiōe v̄ginis. z sc̄tus Bo. in. ij.
di. ij. z b. Aho. i. ij. p̄sum. q. xvij. art. j. z
in. ij. di. ij. z in. ij. di. vij. art. ij. q. j. Et hec
veritas p̄bari p̄ hoc mō. Eccl̄ia celebrando
festinat ei⁹ natiuitatē. ḡ fuit sc̄rā anteq̄ nata
ex vtero. ergo fuit in vtero sanctificata. Vñ
Bern. in quodā ser. ait. Est itaqz v̄go regia
veris bonoz titulis cumulata: q̄ p̄culdubio
sancta fuit ateqz nata. neqz em̄ natiuitas ei⁹
festiuis laudib⁹ honoraret̄: si nō sc̄rā nascere
tur. hec ille. Si em̄ nō fuisset sanctificata ec
clesia erraret celebrādo ei⁹ natiuitatē. q̄a sta
tuit in p̄ctō nō deberet statui gaudiū nec solē
nitas: sed poti⁹ dolor z luct⁹. Cū ḡ eccl̄ia non
possit errare. j. q. ij. c. saluator. xij. q. j. ca.
pudēda. z c. a recta. z i glo. in. c. ita d̄ns. xij.
di. z q̄ oppositū teneret esset heretic⁹. patz p̄
positū. Itē fm̄ p̄hm in. ij. z. vij. ropic. Si
qd̄ min⁹ videt̄ inesse z inest: ḡ z id qd̄ maḡ
Nā si rex z p̄nceps honorat clericū: sequit̄
q̄ magis d̄z honorare papā. Cū ergo hiero
mias fuerit sc̄rificat⁹ i vtero: vt patet ei⁹. j. c.
vbi dixit illi de⁹. Prius q̄ te formarē in vte
ro noui te: z ateqz exires de vtre sc̄rificauit te
Johes q̄z sc̄rificat⁹ fuerit in ventre m̄ris: vt
patet Luc. j. vbi d̄r. Et sp̄s sc̄rō replebit ad
huc ex vtero m̄ris sue. Minor aut̄ est euidē
tia de sc̄rificatiōe illoz q̄z de sc̄rificatiōe beate
v̄ginis. ḡ multo magis ipa fuit a deo sancti
ficata p̄ illā regulā Bern. sup̄ allegatā. qd̄
alijs licet paucissimis est p̄cessum z c. lōge m̄
excellēti⁹ fuit sc̄rificatiō v̄ginis sc̄rificatiōe
Hieremie z Johis. illoz em̄ sc̄rificatiō ipoz
rat em̄datiōz: br̄e aut̄ v̄ginis repletōz sc̄ri
sp̄s z gr̄e iundatiōz. De hac aut̄ sc̄rificatiōe
p̄phetauerat David ps. xlv. di. Sanctifica
uit tabernaculū suū altissim⁹. Si em̄ Hiere
mias fuit sc̄rificat⁹ vt esset dignior p̄pha dei
z Johes vt digni⁹ posset xpm̄ digito demon
strare: multo magis debuuit br̄a v̄go sc̄rificari
vt eēt dignior m̄r dei: z xpm̄ in suis v̄scerib⁹
posset digni⁹ generare. Incōueniēs etem̄ fu

Maria
in vtero
sc̄rificata.

Differē
tia ei⁹ sc̄ri
ficatiōis
onis

Sermo. x. De sanctitate Marie

isset q̄ tā p̄ciosum thesaur. s. dei filiū p̄ eter-
nus in vtero ei⁹ poneret: nisi sanc⁹ z mud⁹
fuisset. Qui inq̄t p̄p̄ha ps. xij. Domū tuam
dñe decet sc̄tudo in longitudine diez. Ad
euitādū ergo illd̄ incōueniēs necesse est fate-
ri beatā h̄ginē fuisse sc̄tificatā. qz argumētū
valet reducēdo rem ad incōueniēs: vt inq̄t
glo. in. l. j. C. vt in que desunt aduo. p legem
officius. ff. de leg. iij. **Q**uadrupliciter aut
fuit sanctificata b̄ssima h̄go. P̄mo in m̄ris
vtero: vt. s. dictū est: z tunc collata est ei gr̄a
z remota p̄nitas ad peccādū tam venialiter
q̄ mortalit. z vt ait Alex. de ales vbi. s. sc̄tifi-
cario remouit a h̄gine om̄e quod eē poterat
indinatiū ad p̄ctm ad h̄scūqz carnales mo-
tus: q̄ velut serpētes in carne h̄mana serpūt.
Et hec quidē sc̄tificatio tanta fuit vt etiā po-
stea ad alios extenderet h̄rites suas: atqz ex-
tingueret i alijs oēm cupiscētiā carnis. p̄n-
de Eccl. xxiij. ipa inq̄t. Quasi cedr⁹ exalta-
ta sum in libano. qz sicut cedr⁹ iterficat ser-
pēs odore suo: ita ei⁹ sanctitas in alios irra-
dians: z bonoz exēploz odore spirans extin-
guebat cupiscētie mor⁹ in carne serpētes. z
h̄ac h̄ritē nō habuerūt alijs in vtero sc̄tifica-
ti: vt sic ad alios h̄ritē suā trāsfunderēt atqz
carnales cupiscētiās extinguerent. De hac
aut b̄ssime h̄gis sc̄tificatiōe alios fructifica-
tes p̄dixerat David in p̄sona ei⁹ dicens ps.
cxix. Efflorescit sc̄tificatio mea. Sic autem
fuit p̄ sc̄tificatōz p̄mā dei gr̄a repleta: qz licet
ei⁹ libez arbitriū nondū esset in fine vltimo
stabilitū: tñ nūqz eā inclinabat ad malū: sed
semp ordinabat ad bonū: z in statu innocen-
tie ab om̄i p̄ctō illibata p̄tegebat. vñ Bern-
ad canōicos lugdunēses scribit. Puto qz co-
p̄iosum mun⁹ gratie in eā descēderit que ei⁹
nō solū sc̄tificaret orū: sed eā ab omni pecca-
to custodiret immunē. Ideo sp̄s sanctus pore-
rat dicere h̄bo diuino incarnado illud. j. Pa-
ral. xxix. Preparauī edē sanctā. z ipi virgi-
ni dici poterat illud Judith. viij. Tu mulier
sancta es. De hac etiā sanctificatione p̄dixe-
rat David ps. xxv. dicens. Sc̄timonia z ma-
gnificētia in sanctificatione ei⁹. **U**n sc̄da aut
sanctificatiōe q̄ facta est in cōceptiōe filij dei
tantā largitatē z copiam sp̄s sancti accepit
quātā p̄t creatura viatrix accipere. nō de vni-
ta vnitare p̄sone: nāqz om̄imode ad diuinos
v̄sus tam m̄te qz corpore dedicata fuit tota
luce diuinitatis replēdit. Et hoc significare
voluit angel⁹ qñ dixit Luc. j. Sp̄s sanct⁹
supueniet in te z virtus altissimi obumbra-
bit tibi. z tūc totalit̄ fuit in dei gr̄a p̄firmata

ita vt ampli⁹ peccare nō posset. Et q̄ conclu-
dit Alber. vbi. s. c. cxlvj. qz sanctificatio beate
h̄ginis oēs alias excedit in hoc: qz alijs sancti-
ficati postea venialit̄ peccauerūt fm̄ ipm̄: vt
fm̄ alios saltē peccare potuerūt: ipa aut h̄go
nō: vt infra pbabit in. iij. p̄te hui⁹ ser. De hac
aut sc̄tificatiōe p̄firmate in sanctitate potest
exponi illud Judith. ix. Dom⁹ tua in sc̄tita-
te p̄maneat. br̄a em̄ h̄go fuit dom⁹ dei p̄ma-
nens in sc̄titate. **T**ertia sc̄tificatio fuit qñ
de hoc mūdo br̄a ei⁹ aia migravit: z in pleni-
tudine sc̄tōzū collocata est. iuxta illud Eccl.
xxiij. Et in plenitudine sc̄tōzū delectatio mea.
Quarta h̄go cū in aia z corpore resuscitata sup
oīm sc̄tōzū z sc̄tāzū atqz beatozū sp̄rituū altitu-
dinē iuxta sc̄tissimū filiū suū in sacratissimo
celi palacio sublimata atqz idicibilis gl̄ifica-
ta reledit. vñ ipa d̄t illud Eccl. xxiiij. In ci-
uitate sc̄tificata silr̄ requiesci.

De immunitate beate h̄ginis ab oī p̄ctō.

Unq̄t Aug⁹. i. li. de natura z gr̄a
Cum de peccat⁹ agit nullā p̄ors⁹
optet de matre dñi facere m̄tōez
Ipa em̄ ab om̄i p̄ctō fuit immunis
vñ dicere poterat illud Job. xxvij. Neqz em̄
rephēdit me cor meū in om̄i vita mea. Item
fm̄ Ansel. in li. de cōceptu h̄ginali: ea purita-
te nitebat qua sub deo maior neqz intelligi:
sz maior p̄t intelligi si peccauit. ḡ nunqz pec-
cauit. **N**ō obstat aut illud Eccl. dictū qd̄
refert Leo papa in s̄mone natiuitatis dñi:
z habet etiā in. c. adhuc istar. s. sc̄m⁹ autem.
de pe. di. iij. vbi dicit. Nemo mundus a sor-
de: neqz infans cui⁹ est vita vni⁹ diei sup ter-
rā. z Job. xv. Aeli nō sunt mūdi in cōspectu
ei⁹. s. dei. z p̄ celos qd̄ā intelligūt sanctos. q̄a
r̄ndet qz generi p̄ sp̄m̄ derogat: vt in. c. gene-
ri. de reg. in. li. vj. z. l. in toto iure. ff. eo ti. z. l.
sancim⁹. C. de penis. p̄ speciale em̄ p̄uilegiuz
cessum b̄ssime h̄gini derogat illi regule ge-
nerali qz oēs peccauerūt: iuxta illud Eccl. vij.
Nō est h̄o iust⁹ qui faciat bonū z nō peccet
Et idē habet. iij. Reg. viij. z. ij. Paral. vij.
c. z Exo. xxiiij. vbi dicit deo. Null⁹ est apud
te innocēs. z Isa. lxiiij. vbi scriptū est. Facti
sumus imūdi oēs nos q̄si pann⁹ mēstruate
vniūse iusticiē.

De impeccabilitate b̄tē h̄ginis.

Utrum de expeditione hui⁹ p̄tis q̄rit: nū-
qd̄ br̄a h̄go potuerit peccare? Et
p̄mo videt qz sic. nā Aug⁹ i. li. lxx.
iij. questionū d̄t qz ideo deus fecit
potem peccabile: qz gl̄iosius est posse peccare

Utrum
Maria
potuerit
peccare

Maria
sc̄tificata
q̄drupl̄

Sermo. x. De sanctitate Marie

et defectus ablatio. et h ex singulari indulto ipi
bre h gini collato. Et confirmat predicta p sniaz
scri Bo. vbi. s. q ait. Dignior fuit bra virgo
ex hoc q mī dei effecta ē q sit aliqs angel⁹ in
celo. Si g angeli in grā sunt pfirmari: mul
to magis mī dei. Hec ille.

De puritate in summo bre h gini.

Beatissima h gine habuisse purita
tem in summo possibile h i ab aliq
pura creatura pbat aucte Ansel.
supi allegata: q habet in. li. de co
ceptu h ginali: vbi inqt. Decuit vt coceptio
illi hois de mīe fieret purissima rē. Si em
aliqua ipuritate pcti habuisset vel ptraisset
nō posset dici hē puritate tāta q sub deo ma
ior nequeat itelligi. Nā si maior est puritas
i filio ei⁹: ipse est de⁹. Ad pbādā aut bre h gis
puritate adduci pōt illd puer xv. Aufer ru
bigine de argento: et egrediet vas purissimū
Argentū fuit vterq; parēs bre h gini de cui⁹
temē p pagata est bra h go. ablata em rubigi
ne et infectioe a semine illo q debebat ipa h go
pcepti: egressa est mī dei tanq; vas purissimū
Si em paminata esset ipa h go aliq macula
pcti: bruta et inaiata maiori puritate niteret
Dicit g Alber. vbi. s. c. clxxvij. q maior pu
ritas accedit p maiore accessum et appropia
tionē ad sume pur. et q puritas sequit natu
ram luminis et lumiofi: vt qd plus pncipat
de natura lucis: plus habeat puritatis: vt sumā
lux et sume luminosum sume sic lucidū et pu
rum. et vbi magis ppe et hē est pncipetas lucis
ibi etiā magis ppe et hē sit pncipetas puritatis
Res em capit pncipatū et nomē ei⁹ rei de qua
magis pncipat: vt in argu. p glo. in. l. ij. ff. de
lib. leg. et insti. de adop. §. semie. et ff. de sta. ho
mi. l. querit. Subdit Alber. vbi. s. Un cum
sit lux corpalis et lux spūalis: vt dr Aug. sup
Sen. ad litterā. et magis pprie dicat lux spū
alis q; corpalis: erit et puritatis corpāl et spūa
lis: quaz spūalis est dignior. Puritas autē
corpālīs dr maior fm maiore puenientiā ad
sumā corpālē lucē. et fm h aqua purior ē tra
et aer q; aqua: et ignis q; aer: et firmamētū q;
ignis: et celū cristallinū q; firmamētū: et celū
empyreū q; aqueū. Silt maior puritas spi
ritual est h; maiore puenientiā ad sumā spūa
lē lucē: q; ē de⁹. q; lux est i tenebris lucēs: in q; te
nebre nō sunt vllē. vt dr. j. Joh. j. Scdm h
g aia sensitina purior est vegetatiua et rōnal
q; sensitina: et rōnal angelica q; rōnalis hūa
na fm naturā. fm autē grām q; est q; lumen
creatū pcedēs a luce increata: vbi est maior
pncipatio grē: ibi maior est appropinquatio

ad pma lucē. ergo vbi grā est in summo: ibi ap
propinquatio in summo: et puritas in summo
S; i bra h gine respectu oim aliaz creaturaz
nō vnitaz hō diuio fuit grā in summo. g ap
propinquo ad sumā lucē in summo: et cōsequē
puritas i summo. Itē. j. ad Thim. j. dr. Cha
ritas de corde puro. s. ē. vbi g maior est chari
tas ibi maior est puritas. sed charitas in bea
ta h gine fuit i summo: g et puritas. Petr⁹ etiā
dixit vt habet Act. xv. fide purificas corda
eoz. et loquit de fide formata p charitatē. sed
beata h go habuit fidē talē in summo: g et puri
tatē. Inqt q; Alber. vbi. s. q nō obitat huic
cōclusiō q puritas h gini in statu vie non
plene apphēdebat p specie lucē increatā: vt
beati. q; hoc ideo erat: q; maior lux grē in sū
tecto passibili pūcto corpi passibili ac gros
so. minus imutat et mouet actualit q; minor
lux grē in subiecto ipassibili et glioso. Et h ap
paret p exēplū a fili. Videm⁹ em q; qnq; ma
ior lux min⁹ illuminat p cōiūctionē cū aere ob
scuro: q; minor lux pūcta cū aere claro. vñ
luna quādoq; in nocte magis illuminat i aere
claro q; sol in die i aere obscuro et obnubila
to. et tamē iproportionabilitē maior ē lux sol
q; lune. Et sic fuit in bra h gine q; et si non ita
actualit pūctū videret deū sumā lucē p spe
ciem: vt scit p p distātiā corpis sui passibilis
tū habebat maiore grē habitū et sbam q; ipi.
vñ et magis erat prima luci eterne: et pnter
magis oib; pura. Hec ille. Possūm⁹ autē di
cere q; ei⁹ puritas fuit pfecta impmīta et cō
tinua. Fuit em pfecta: quia cū triplex sit pu
ritas. s. humana: angelica et diuina: ipa puri
tatē diuinā in vtero nouē mētib; portauit: et
puritatē angelicā trāscēdit: et oim puritates
humanā vniūsalitē supauit. Fuit q; etus pu
ritas impmīta. Nō em habuit admixtiōz
original pcti: q; fuit a filio dei pseruata. nec
mortal actualis: q; fuit patris potētia pser
mata. nec venialis: quia fuit a spū diuio cō
secrata. Un dicere pōt illd Iudith. xiiij. Ut
uit dñs: q; custodiuit me angelus ei⁹: et hinc
euntē et ibi cōmorantē et huc reuertentē. Lu
stodiuit em eā dñs in mūdū euntē: q; in ori
ginali fetore et putredine labi nō pmissit. Et
in mōdo cōmoratē: q; ipam a mortali pserua
uit. Et ad patriā reuertētē: q; sine macula ve
nialis pcti ipam de mundo ad celestia euoca
uit. Puritas insup ei⁹ fuit pūctua. nūq; em
fuit interrupta. vñ ait Eccl. xxiij. Usq; ad
futuū scdm nō desinā. Ad p dicit etiā de puri
tate beatissime h gini pōt adduci q; fm leges
illd dr: purz cui nihil est admixtū. l. in his. ite

Un accē
dat puri
tas

Puritas
Marie

pn. ff. de solu. 7. libroz. §. caris. ff. de leg. iij
7 no. in de. si dignitate. de pben. 7 in. l. j. §. pu
rus. ff. de reli. 7 lump. fu. Itē puz exponit. i.
sine dolo. iij. q. ix. c. pura. 7 puz p simplici ac
cipit. l. duos. ff. de pdi. 7 demō. 7 i. aut. vt oēs
ole. indi. §. hec p̄siderātes. i. aut. de nup. §. si
p̄o ab initio. Aū igit̄ b̄ndicta virgo fuerit se
parata ab oī puritate 7 sine aliq̄ dolo: ac ple
na oī simplicitate sc̄ritatis: sequit̄ inuincibili
ter p̄cludēdū q̄ fuit purissima.

De meritabilitate br̄e p̄ginis.

Maria
in oibus
meruit

Beatissima p̄ginē in oī sua opatōe
7 q̄libet motu liberi arbitrii meri
tū acq̄sisse p̄bari p̄t fm̄ Alber. vbi
s. c. clxxvj. Nā inq̄t Ap̄ls Col. iij
Om̄e q̄d cumq̄ facitis in p̄bo vel ope in noīe
dñi nr̄i iesu xpi facite. 7. j. ad Thoz. r. Siue
māduceris siue bibaris vl̄ aliq̄d aliō faciās:
oīa in gl̄iam dei facite. Aut q̄ aliq̄s implet h̄
aut null̄. si null̄. q̄ frustra p̄cipit vl̄ consilii
vel monet. si aliq̄s: q̄ b̄rissima p̄go: q̄ in omni
eo qd̄ facit merebat̄. Itē q̄libet motu mereri ē
quoddā bonū. aut q̄ est cōmūicabile aut nō
si est cōicabile: q̄ sūme bonus deo cōicauit il
lud alicui: ergo b̄rissime sue m̄ri. Si autē di
catur q̄ nō est cōicabile: nō videt̄ verū: quia
idē de q̄libet ope p̄tingeret dicere. Itē q̄ ip̄a
beatissima p̄go trāscēderit in meriti: oēs pu
ras creaturas p̄bat sic. Diuina gr̄a siue cha
ritas est p̄ncipiū merēdi: vt dicit maḡ in. ij.
di. xxvij. 7 Thoz. j. ij. q. vi. sed beata p̄go fuit
pre oīb̄ plena diuina gr̄a 7 charitate a p̄mo
instāti q̄ habuit vsūm liberi arbitrii: vt p̄ba
tū est in p̄cedētib̄ sm̄onib̄ hui⁹ opis. q̄ ab il
lo instāti cepit pre oīb̄ mereri. Et cū dicat
Augustin⁹ ad Bonifaciū q̄ gr̄a meret̄ auge
ri: vt aucta mereat̄ 7 p̄fici. q̄ crescēte gr̄a i ma
ria: crescebat ratio merēdi 7 meritū. P̄refea
si de br̄o Fran. dicit̄ in legēda maiorī quā cō
posuit sc̄tus Bonanctura q̄ mos erat ange
lico viro nūq̄ octari a bono. Quid credēdū
est de beata p̄gine: p̄fecto nō est dubitā dū q̄
a p̄mo instāti vsus liberi arbitrii vsq̄ ad suū
felicissimū trāstū sp̄ fuit in actu merēdi: 7 p̄
bat. qm̄ si aliq̄n vel i mīmo spacio fuisset oī
osa a bono ope saltē peccasset ventraliter. cui⁹
oppositū tenēt om̄es doctores in. iij. dist. iij.
Itē vbiq̄q̄ nō p̄t in discernēdo ratio erra
re: 7 volūtas nunq̄ p̄t eligere malū: ibi sp̄
eligit bonū 7 optimū. S; vtrūq̄ horū fuit
in br̄a p̄gine: vt patz ex dictis. s. q̄ ip̄a sp̄ ele
git bonū 7 optimū: iux̄ illud Lu. x. Maria
optimā p̄t̄ elegit. 7 p̄nter in om̄i ope mere
bat̄. Itē fm̄ p̄hm̄ in li. de aīa: intellect⁹ semp̄

est rect⁹: nisi qm̄ se imiscet fantastiā 7 deducit
ab illis. s; intellect⁹ br̄e p̄ginis nūq̄ se imi
scuit fantastiā nec deducit fuit ab illis. q̄ sp̄
rect⁹ fuit. S; rectū dicit̄ cui⁹ mediū nō erit ab
extremis. v. phisic. q̄ sp̄ direct⁹ fuit in sūmū
bonū: 7 p̄nt̄ semp̄ merebat̄. Et hec oīa confir
mat sc̄tus Odilio in sm̄oe p̄ginis br̄e dices
Unū p̄ certo scim⁹ q̄ oīs marie actio sp̄ intē
ta fuit in dño. Nō solū autē merebat̄ i oīb̄
opatiōib̄ s; etiā in oīb̄ passiōib̄ ex libero
arbitrio p̄cedētib̄: vl̄ eo p̄currēte in eis: vtp̄
bat Alber. vbi. s. c. sequēti. Magnū em̄ est
meritū ex tolerātia passiōū: iux̄ illud. ij.
ad Thim. ij. Si tolerabim⁹ 7 cōregnabim⁹
vñ Pau. ij. ad Thoz. j. inq̄t. Sicut abūdāt
passiōes xpi i nob̄: ita 7 p̄m abūdāt p̄sola
tio nr̄a. 7 itez ibidē dicit. Sciētes qm̄ sicut so
ciū passiōū estis: sic eritis 7 p̄solutiōis. Qui
em̄ sentit incōmodū debet etiā sentire cōmo
dū. l. fm̄ naturā. ff. de re. iū. cū si. Adcludit
autē Alber⁹ vbi. s. sic. dicens. Dicim⁹ q̄ p̄ bea
tissima p̄go q̄libet motu liberi arbitrii ad agē
dū vel patiēdū merebat̄: s; nō merebat̄ mori
bus naturalib̄ inq̄tū naturalib̄: s; rōnali
bus gr̄a informatis. vnde motib̄ liberi arbi
trii gratuit⁹ merebat̄. vbi etiā libez arbitriū
7 gr̄a opabant̄: s; libez arbitriū vt iumentū:
gr̄a vt iessor: fm̄ Ansel. iux̄ illud apli. j. ad
Thoz. xv. Nō autē ego sed gr̄a dei meā. 7 sic
merebat̄ q̄libet motu q̄ cōtingit mereri. Dec
ille. De q̄b̄ innūeralib̄ meritis nos faciat
eē cōsōrtes ip̄a p̄go benignissima q̄ dixit illd̄
Sap. vij. Sine inuidia cōico. s. de nos̄ meis
in p̄nti gram̄: in futuro autem gl̄iam semp̄
ternā: mediāte dilectissimo filio meo: q̄ est be
nedict⁹ in secula. Amen.

Mere
bat in oī
bus pas
sionib̄

Todo

De sacramētis ecclie q̄ recepit br̄a p̄go:
Sermo. xj.

Sacramētū reuelat̄
tionē notū factū est sacramētum
ad Eph. iij. Inq̄t Ap̄ls ad He
breos vl̄. Optimū ē gr̄a stabili
re cor. Idō autē dicit optimū: qz nihil ē meli⁹
in vita gr̄a dei. Est em̄ ita p̄ciōsa q̄ p̄ cā p̄cipi
tur om̄e bonū. vñ Eccl. xl. dicit. Gr̄a dei sic pa
radisus in benedictiōib̄. 7. ij. Petri. j. Ma
xima 7 p̄ciōsa nob̄ donauit de⁹. s. p̄ gratiā su
am. Inē alias at̄ dei gr̄a est gr̄a sacramētalis:
s; sacroꝝ ecclie: que fm̄ m̄gr̄m. in. iij. sentē.
di. ij. sunt septē. s. baptisimus: cōfirmatio: pa
nis benedictiōis. i. eucharistia: penitētia: vti
ctio extrema: ordo 7 p̄ingū siue m̄mōniū:

Sermo. XI. De sacramētis que recepit

de quibus tres consideratiōes in presenti sermone faciemus.

Primo utrum beata virgo illa suscepit.

Secundo quare de his scriptura mentionem non fecit.

Tertio quod utilitatem ex eis adquisiuit.

Pars prima huius sermonis utrum beata virgo suscepit sacra ecclesie.

Maria
oia sacra
suscepit.

Pro expeditiōe prime partis quare. nunc quod beata virgo suscepit ecclesiastica sacramenta: et rñder. Alber. sup. Nil. sus. l. c. d. xxiij. di. q. beata virgo omnia ecclesie sacra suscepit: quod tempore suo fuerunt omnibus hominibus generaliter instituta: et promulgata omnibus observanda: non ex necessitate ut alij: sed multiplici de causa. Primo ad superius humiliatiōis. Secundo propter scādali evitatiōis. Tertio propter precepti impletiōis. Quarto propter meritoꝝ superogationē. Quinto propter heresum confutationē: maxime illius que ipsam assererat non fuisse hominem: sed de natura angelica. Sexto ad perfectioꝝ instructionē: ut quod est scētus sacrificet adhuc. Septimo ad peccatoꝝ redargutionē. Possunt etiam iste cause reduci ad tres: propter que sacra instituta et ordinata sunt in alias causas quas ponit theologus i. iij. di. q. et ibi Ric. nr. arti. ij. q. j. prima causa fuit ob sui maiorem humiliatiōis scādā ob alioꝝ instructiōis: tertia ob bonoꝝ exercitatiōis. Quartum ad primam sciendum est quod si cur primū documētū quod insudat nobis prima mater. Quia fuit marie spiritus (ut inquit Amb.) hūmilis: quā ipsa matris nra spūalis in omnibus edocuit. vñ sicut legalia observavit instituta pro peccatoꝝ tanquam peccato subdita foret: quod tñ omni carebat peccato: ut patet in sacrificio purificatiōis et filij redēptiōis. ita etiā sacra que sunt medicine principaliter peccatoꝝ voluit ex humilitate suscipere. Unde Bern. in quodā sermone inquit illi. Vere maria non indiget purificatiōis: sed nec filij tuus circūcisione. esto ergo et tu sicut vna ex mulieribus: sic ille est vnus ex illis. scilicet peccatoribus secundum appetitiā. Secundo sacra suscepit beata virgo propter instructiōis alioꝝ: ut perfectos doceret sui exemplo suare leges superiorum: etiā si non tenerent more impatoris in. l. digna vox. C. de legi. et in. s. fi. isti. de inoffi. testa. vbi dicitur licet soluti sumus legibus: tñ secundum leges vivere volumus. et istud est perfecti: quod ea in beneficiis nostris sunt gratiosiora: quod cum liceret non impedire: dilectiōis tñ causa impedimur. et iam nunc. xxviij. q. j. et p. glo. in. c. j. in fi. de sum. tri. et fi. ca. Pro mulgatu aut fuerat edictū per apostolos ex precepto christi precipiens. Marth. vlti. Sentes docte oēs gentes baptizantes eos in nomine patris

et filij et spiritus sancti: docetes eos suare quicquid mandavi vobis. de penitentiā: eucharistiā et alijs hmodi. Voluit ergo beata virgo hec observare ut invitaret nos suo exemplo ad penitentiam. peccatores etiā instruit ut non erubescant assumere remedia humilia instituta ad delendum peccata. Erubescunt enim quidam peccata sua confiteri: contra quos Bern. in quodā sermone exclamat dicit. Quia nimia infamia hominum pudet abluere et non pudet inquinari: pudet sordes abstergere et non pudet contrahere. Beatissima autem virgo cum esset sine peccato sacra in remedium contra peccata instituta suscepit ac si esset peccatrix. Tertio hoc fecit propter bonoꝝ exercitatiōis: ut suaret illud Apoc. vi. Qui iustus est iustificet adhuc. volens enim quotidie merita cumulare: sacra deuota sumebat ut magis in merito et dei gratia quotidie cresceret per effectum eorum.

Pars secunda huius sermonis quare sacra scriptura non facit mentionem de sacramentis a beata virgine susceptis.

Alber. vbi. s. c. d. xxiij. ponit quatuor iter alias rationes quare de sacroꝝ susceptiōe a beata virgine nihil sit expressum in diuina scriptura. Prima est ut per hanc deuotio fidelium excitet: iuxta illud Eccl. xxiij. Qui edunt me adhuc esuriēt. et. j. Qui elucidat me vitam eternam habebunt. facit ad hoc illud quod solebat dicere Bar. s. q. Sinus eius magis fecit illum magistrum. quod semper relinquebat eum dubitantem. et per hoc magis excitabat postea ad inquirendam veritatem. Secunda ratio fuit ut nra vana gloriatio repmatur: nra bona opera pro magno computando. Vanitas enim humana cupit alijs innotescere ex vana gloria quicquid boni pegerit. quod phibet dominus Marth. vi. di. Si facis elemosinam noli tuba canere ante te. Beata autem virgo cum esset excellentissimi meriti: et opera excellentissima plurima fecerit: ut ipsa sacramenta suscipiendo: et multa alia noluit tamen illa exprimere vel narrari facere: ut discamus occultare bona opera nra quoniam non est necessarium. sicut et filij eius ea que egissent ad trigessimū vite sue annū: que vtiq; frivola non fuerunt: sed oia magnifica et excellentissima. nec ipsa narrauit nec ab euāgelistis exprimi voluit: pro hoc significans nos non debere frutes nras palare. Vera enim est sententia Greg. in moralibus dicentis. Studium celestis desiderij a malignis spiritibus custodire non sufficit: que h ab humanis laudibus non abscondit. vñ deprecari desiderat que thesaurum publice in via portat. dominus ergo noster et domina suas excellentias et operatiōes admirabiles sibi notas noluerunt manifestare: iuxta illud

lud Prouer. xxvij. Laudet te alius et non os
 tuum: aliena labia et non lingua tua. vñ Bern.
 inqt. Increpat xpi natiuitas se laudantes: et
 se ostentare cupientes. nam de nocte voluit xps
 nasci. vbi sunt q̄ tā ipudēter gestiat ostentare
 semetipos? Deniq; tacet xps et nūciat ange-
 lus: laudat multitudo celestis exercitus. sileat q̄
 os tuū: laudet te alienū. Nec ille. Tertia cā
 esse pot̄ q̄ dñs q̄dā voluit nobis esse dubia i-
 via: etiā circa diuinas sc̄pturas: vt mēres no-
 stras alliciat ad occupandū p̄fectā cognitōz
 in patria. vñ sup illud Exo. xij. Nō remane-
 bit ex eo quicq; vltiq; mane: qd̄ aut̄ residuum
 fuerit igni cōburetis: inqt Greg. Quod ex
 agno remanet cōburi mādat: vt qd̄ de my-
 sterio icarnatōis ei⁹ penetrare et intelligere nō
 possum⁹: prāti spūsc̄ti hūilit̄ referuem⁹. vt
 nō supbe q̄s audeat vlt̄ p̄temnere vlt̄ denegare
 qd̄ nō intelligit sed igni tradat. i. spūsc̄to reli-
 quat: donec om̄ia in futuro q̄libet cognoscat
 nec tñ interim nra deuotio sine exercitatione
 torpescat: fm̄ illd̄ qd̄ p̄cedit ibidē. Caput cū
 pedib; et intestinis vorabit. Caput em̄ igni
 vorare est diuinitatē illi⁹ fidei p̄cipue. pedes vor-
 rare est vestigia hūilitatis amādo et imitan-
 do tenere. Vorare intestina est p̄cipue xpi oc-
 culta et mystica mādata p̄cipere: q̄ voram⁹ cū
 auidesumim⁹. In voratiōis aut̄ p̄cipue pigri-
 tia nra rephēdit: q̄ p̄cipue atq; mysteria nec
 p̄ nos ipsos req̄rim⁹: et dicta ab alijs inuiri au-
 dimus. Nō remanebit aut̄ ex eo quicq; vltiq;
 mane. quia ei⁹ dicta magna sunt excutiēda
 sollicitudine: vt atq; veniat dies resurrectō-
 nis i nocte p̄nt̄ vite oīa mādata ei⁹ intelligē-
 da penetrem⁹. Nec ille. Quarta cā p̄t̄ eē. qz
 sicut brūs Aug. i li. de natura et grā vnā poit
 regulā de brā p̄cipue. vt vbiq; de pctis agit
 de ea nolit fieri q̄stionē. ita et p̄ regula et p̄ p̄-
 cipio p̄ se noto de ipa supponat in bono q̄cqd̄
 boni aliq̄ pura creatura fecerit vel recepit vt
 ei⁹ fuisse expers nullaten⁹ credat. cū (vt inqt
 Damasc.) a nulla illustriū supet. Quinta cau-
 sa est vt remoueat supfluitas a sc̄ptura. sicut
 em̄ nihil diminutū ita supflunz in ipsa posi-
 tum est. quia (vt ait phus) q̄ vnū dic̄ quod
 plura p̄tinet: plura dicit. Vñ dicto et p̄ con-
 stanti habito q̄ p̄cipue maria fuit grā plena: su-
 pflunz fuit addere q̄ recepit grās sacrales q̄s
 apl̄t̄ aliq̄ sc̄ti receperūt. Frustra em̄ fit p̄ pla-
 qd̄ satis expm̄it et fit p̄ pauciora. i. dñs testa-
 mēto. ff. de p̄di. ide. Et q̄ igit̄ p̄supponit taci-
 te q̄ brā p̄cipue n̄ fuit expers alicui⁹ bōi ab alio
 habiti: sequit̄ regula q̄ exp̄ssio eoz q̄ tacite in-
 sunt nihil opat̄. l. iij. ff. de leg. j. et q̄ rei sat̄ de

Aliq̄ sūt
 deo suā/
 da

mōstrate frustra adijc̄t. l. j. ff. de do. ple. et q̄ i
 reb; clar; nō est op⁹ p̄iectur; .l. cōtinu⁹. S. cū
 ita q̄s. ff. de p̄bo. ob. Et ad roborandū predi-
 cta adduci pot̄ illud Bern. dicens. Si enim
 nec foliū de arborē nec vnus de passerib; cadit
 sup̄ terrā sine patre celesti. i. ei⁹ ordinatione
 ergo de ore euāgeliste supflunz defluere verbū
 p̄sertim in sacra hystoria non puto. Via q̄p
 p̄ plena sūt supnis mysterijs ac celesti singu-
 la dulcedine redūdāria. Si tñ diligētē ha-
 beat inspectiōē ei⁹ q̄ nouit suggerere mel de ter-
 ra: oleūq; de saxo durissimo. nec ille. Dic̄ aut̄
 Albertus vbi. s. His grōnib; brūssima p̄cipue
 hūilit̄ susceptiōz sacroz et in se habere voluit et
 tacere: vt dū se magis oib; humiliaret: et ipaz
 sui hūilitatē q̄tū in se erat modis oib; occul-
 taret. sicut hūilitate p̄fectā eā etiā tacēdo to-
 ta sc̄ptura p̄clamaret. Nos q̄z dicere possu-
 mus et credere q̄ de sanctis suis doctorib; re-
 uelauit ad p̄cipue gl̄iam illd̄ qd̄ ipa ex hūili-
 tate reticuit et occultauit. i. de susceptiōe eccl̄ia-
 stici sacri. et ad h̄ adduci p̄nt̄ p̄cipue themas nri
 sc̄z Sc̄dm̄ reuelatiōē notū factū est sacm̄.
 sc̄z a brā p̄cipue susceptū. Vñ d̄t Alber. vbi s̄
 Accedim⁹ ipam oim̄ sacroz grās vlt̄ i seipsis
 vel in eq̄pollēti excellēter suscepisse.

Pars tertia hui⁹ p̄cipue qd̄ suscepit brā
 p̄cipue ex sacris eccl̄ie.

Bratissimā p̄cipue eccl̄astica susce-
 pisse sacra sac̄ ex superiorib; patuit
 et potest etiā vltra p̄dicta sic p̄bari
 Nā sacm̄ idē est qd̄ sacru signū:
 vt d̄t Aug. in x. de ciui. dei. c. v. trāsumptiue
 in. c. sacrificiū. de ple. dist. ij. Vel d̄t sacm̄. i.
 sacre rei signū: qd̄ idē est. Et hāc ethymolo-
 giā ponit maḡ in. iij. di. j. vbi etiā ait q̄ sa-
 cramētū est inuisibilis gratie visibilis forma
 bonū aut̄ est argumētū ab ethymologia vo-
 cabulū qm̄ nō repugnat ei⁹ diffinitōi. l. ij. S.
 appellata. vbi Bar. ff. si cer. pe. et l. j. vbi mo-
 derni post Bar. ff. de acq. pos. et in p̄hemio i
 forziati. et insti. de testa. i. p̄n. vbi angel⁹ areti-
 nus. Que aut̄ dicit̄ ethymologia ponit glo.
 q̄ allegat Arist. i. l. tuguri. ff. de p̄. si. S; in
 brā p̄cipue fuerūt oīa p̄dicta bona excellētissi-
 me. ḡ zc. Itē vt inqt Rich. n̄ in. iij. di. j. ar.
 ij. q. iij. Sacramēta sunt quedam prestatio
 seu fidel̄ cōfessio facta. Sed hec sup̄ oēs fuit
 in ipa p̄cipue: q̄ habuit et suscepit sacra. Itē
 ipa p̄cipue legalia suauit sicut purificatiōz zc.
 ḡ et euāgelica. Itē dñs dixit Ioh̄i vt habet
 Mar. iij. Sic decet nos adimplere oēm iustū
 cā. glo. i. p̄fectā hūilitatē. loquebat̄ de su

Argumē-
 tuz ab e-
 thymolo-
 gia

Sermo .XI. De sacramētis que recepit

receptioe sacri baptismi. q̄ p̄ eadē cām debu-
it beata virgo baptizari ⁊ alia recipere sacra
De baptisimo aut̄ in pticulari arguit Alber.
vbi. s. c. lxxij. di. Quicqd̄ h̄z oēm gr̄az habz
oē p̄ferēs gr̄am. s̄z br̄issima s̄go habuit oēm
gr̄am. q̄ habuit oē p̄ferēs gr̄am. q̄ habuit ba-
ptismū q̄ p̄ferēs gr̄a. Itē p̄ceptū de baptisimo
p̄ p̄mulgatiōz obligat oēs ad susceptiōz sui
q̄ ⁊ beatā s̄ginē. Itē dñs baptizat⁹ fuit q̄ uil
nō indigeret. q̄ ⁊ beatā s̄go debuit baptizari.
Itē Joh. iij. ait saluator. Amē dico vobis ni
si q̄s renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ sp̄scō nō itra-
bit regnū dei. s̄z br̄a s̄go regnū dei itrauit. q̄
baptizata fuit. Item si nō baptizata fuisset:
ignaros sue sc̄ificatiōis sc̄andalizasset. sed ne
minē sc̄andalizauit. q̄ baptismū recepit. Item
de aplis supponit q̄ fuerint baptizati p̄ illd̄
Joh. xij. Qui lot⁹ est nō indiget nisi vt pedes
lauet. Et h̄ tenet Aug. in c. qn. de p̄. di. iij.
l̄z nō habet exp̄sse in euāgelio. q̄ mltō fort⁹
vz illud supponit de br̄a s̄ginē. q̄ fuit p̄fectissi-
ma obseruatrix cōsiliōz ⁊ p̄ceptoz dei. Itē si
nō eēt baptizata nō h̄ret caracterē p̄ quē di-
stingueret a gētilibz ⁊ iudeis. Dic̄ q̄ Alber.
vbi. s. c. lxxij. q̄ br̄a s̄go suscepit p̄ baptismū
caracteris imp̄ssione: s̄tutū exercitatiōis: et
meritoz augmētatiōz. **Q** aut̄ sacm̄ s̄fir-
matiōis recepit p̄bati p̄ sic. Nā inq̄t Raba-
nus quē refert Alber. vbi. s. c. lxxij. Confir-
matio est sacm̄ maiori reuerētia dignū. q̄ si
beata s̄go recepit baptismū: mltomagis cō-
firmatiōe. Itē s̄go b̄ndicta fuit plene xp̄ia/
na. sed h̄ fit p̄ sacm̄ s̄firmatiōis. vñ dic̄ Ra-
ban⁹ quē refert Alber. ibidē. Omēs fideles
p̄ manuū ep̄oz imp̄sitiōz post baptismū de-
bent accipere sp̄m̄scm̄ vt pleni iueniant xp̄ia/
ni. q̄ ⁊ ip̄a recepit s̄firmatiōis sacm̄. Dic̄ au-
tem Alber. vbi. s. c. lxxij. q̄ p̄ illud recepit al-
teri⁹ caracter⁹ imp̄ssione ampliorē: meritoz
augmētatiōz p̄fectiorē ⁊ s̄tutū exercitatiōe
⁊ declaratiōe. Licet aut̄ ibi nō fuerit vnctio
sensibilis: nō defuit tñ vnctio inuisibilis. cū
beatus Tho. dicat in. iij. q̄ apli fuerūt con-
firmati in die p̄thecostes misso i eis sp̄scō
ad robur. vbi locovnctiōis visibil⁹ fuit ignis
in forma liquaz p̄ quādā correspōdētiā. nā
oleū est fomentū ignis: ⁊ lingua bona corre-
spondet balsami odori. Br̄a aut̄ maria fuit
in receptiōe illa sp̄sc̄ti cū aplis recipiens
sp̄s pacl̄yri vnctionem: q̄ ⁊ crisma recepit.

Susce-
pit bap-
tismū

Susce-
pit cōfir-
mationē

Susce-
pit sac̄
p̄nic.

glo. P̄nia est p̄ma s̄tus. s̄z br̄issima s̄go ha-
buit oēm s̄tutē: q̄ ⁊ p̄niam. Nō obstat q̄ nō
habuit p̄ctm̄. q̄ dicit Greg. in c. ad eius. v.
dis. Bonaz mētū ē ibi culpā agnoscere vbi
culpa nō est. Recognoscebat q̄ se fuisse debi-
tricē peccati original⁹ cōtrahēdi: ⁊ a filio suo
redemptā. cui p̄ctō fuisset obnoxia nisi diu-
na gratia p̄ueniēte fuisset p̄seruata. Dic̄ aut̄
Alber. vbi. s. c. lxxij. cū se. q̄ a sacramēto pe-
nitētie recepit in excellēti eq̄pollētia. nā p̄ cō-
tritiōe habuit innocētie p̄satiōe. p̄ cōfes-
siōe gratiaz actionē. p̄ satisfactiōe s̄o supero-
gationē. Itē ibidē d̄t q̄ cū sit triplex p̄fessio
s̄z accusatiō peccatoz: recognitiō incongrui-
tatis vel magnitudinis b̄nficiōz: ⁊ cōfessio
de infusiōe meritoz. hec fuit p̄p̄rie br̄e virgi-
nis p̄fessio. **C**ōfitebat̄ aut̄ q̄ tantā gr̄am rece-
pit quā nunq̄ de cōdigno meruit: nec oīs cre-
atura mereri potuit: s̄z ip̄a de cōgruo merue-
rit. hec ⁊ filia p̄fessa fuit br̄o Johāni euange-
suo p̄prio cōfessori. **H**ec Albertus vbi. s.

Susce-
pit Eu-
charistiā

Sacm̄ q̄z eucharistiē eā recepisse p̄batur
p̄ illud Joh. vj. vbi inq̄t dñs. Nisi mandu-
caueritis carnē filij hoīs ⁊ biberitis ei⁹ sangui-
nē: nō habebitis vitā in vobis. q̄ oēs fideles
tenent illud recipe tpe determinato ab eccl̄ia
ergo ⁊ beata s̄go illd̄ suscepit. Itē ibidē ait
saluator. Caro mea vere est cibus: ⁊ sanguis
me⁹ s̄e est potus: qui māducat meā carnē
⁊ bibit meū sanguinē habet vitā eternā. **E**t
itez. Qui māducat hūc panē viuet in eñū
ergo nō ē dubitādū beatā s̄ginē deuote hūc
panē māducasse. Itē hoc est sacm̄ amoris. q̄
ip̄m maxime debuit suscipere ipsa q̄ fuit sūma
in amore. Dicit ergo Alber⁹ vbi sup̄ q̄ bea-
ta s̄go ex hoc sacramēto recepit dñice passio-
nis rememorationē: deuotiōis actualis exer-
citatiōe: ⁊ s̄tra corpale absentia filij cōsola-
tiōe. **Q**uātū s̄o ad extremā vnctionē vtz
illā suscepit dubitari nō licet. Nā Jaco. ij.
scriptū est. Si q̄s totā legē seruauerit: offen-
derit aut̄ in vno fact⁹ est oim reus. trāssum-
ptiuei. c. defleat. de reg. iij. ⁊ de pe. di. v. c. fr̄es
Itē in iure solebat dici q̄ qui cadit a syllaba
cadit a toto. l. ij. §. deinde. ff. de reg. iij. Item
Matth. v. dicit saluator. Unus apex nō pe-
ribit a lege donec oīa fiāt. q̄ qui tenet ad legē
obligat ad totā legē seruādaz. **S**ū igit̄ beata
virgo teneret ad legē: sequit̄ q̄ seruauit p̄-
ceptū legis de extrema vnctione: quā eccl̄ia
instituit dño inspirate. vñ Marci. vj. dicit̄
q̄ apostolt̄ circūbant castella oleo curantes
infirmos. **S**i ergo beatissima virgo p̄p̄ hu-
militatē alia suscepit sacramenta hoc q̄q̄ su-

Susce-
pit extre-
mam vn-
ctionem

Sermo. XII. De desponsatione Marie

rata q̄z fuit p̄ poster q̄ vicit Amā: et per Ju-
dith q̄ Holofernē interfecit: Judith. xij. Cū
ostiaris habuit introductioz mūdoz et imū-
doz exclusionē. vñd̄ Ezech. xliij. d̄. Porta
hec clausa erit et nō apiet: s̄z d̄ns ingrediet p̄
eaz. q. d. porta hec p̄ncipē et imitatores suos
introducet: et indignis clausa erit. Habet etiā
cū accolis illuminatioz. vñ Numeri. xliij.
d̄. Quis stella ex Jacob. Habet cū lectori-
bus oim̄ p̄phetiaz expositioz ad litterā in se
ip̄a. de qua scriptū est Isa. vij. Ecce ego con-
cipiet et. Habet cū subdiaconis doctrine apo-
stolice ostētionē. vñ signat p̄ archā in q̄ erat
retronomi⁹ et māna et diuina sapiētia. ideo
de ip̄a dici p̄t illud Sap. viij. Doctrix ē em̄
discipline dei. Habet cū diaconibz s̄bi d̄ni cō-
seruationē et alijs ad scribēdū narratioz et cō-
silioz d̄ni p̄fectā impletionē. vñ Lu. ij. dici-
tur. Maria autē cōsuebat oia s̄ba hec et.
Habet cū sacerdotibz d̄ni corpis p̄ seipam
formatioz: tractatioz et cōicatioz. hoc ē q̄ cor-
pus d̄ni cū mediatē ei⁹ s̄bz et plēnū de carni-
bus et sanguibz ip̄i⁹ formatū fuit: et ip̄z fami-
liarissime et diuissime tractauit: et in abū et
potū nobis cōicauit. et p̄ nos oēs ad iugū
inū suauē et on̄ leue charitatē. s. ligauit: et ab
oibz culpīs et penis absoluit: et vitā nob̄ eter-
nā p̄tulit: iux̄ illd̄ saluatoris Joh. vj. Qui
māducat me et ip̄e viuet p̄p̄ me. Habet q̄z
cū ep̄is clericoz ordinatioz: p̄bedaz collatio-
nē: repleoz p̄secratioz: ac sacraz s̄ginū velati-
onē. Ordinat em̄ ep̄s sacerdotes p̄ sacri colla-
tionē. brissima autē ego p̄ p̄nētie obligatio-
nē: iux̄ illud Ia. liij. Mūdami q̄ fertz va-
la d̄ni. Cōfert etiā ep̄s p̄tēdas instituendo
brissima autē ego p̄bedas faciēdo. Cōsecrat
ēz ep̄s tēpla corpalia dedicādo: brissima autē
ego tēpla sp̄ualia castimonīā inspirādo et s̄-
bi illa specialit̄ v̄edicādo. Cōsecrat etiā ep̄s
s̄gines exteri⁹ b̄ndicēdo: brissima autē ego
p̄secrat s̄gines interi⁹ s̄ritibz adornādo: et
eas filio suo desponsādo. et nō tm̄ opprobriū
sterilitatis eis auferēdo: s̄z eas sibi sp̄ualit̄ i fi-
lias adoptādo: et ad diuinū cultū dedicādo:
et ad statū dignissimū exaltādo. iux̄ illd̄. c.
ix. Incorruptio facit eē primū deo. H̄z etiā
cū papa brissima ego oim̄ eccl̄iaz sollicitudi-
nē: q̄z papa est p̄z p̄trū: ip̄a ego est mater oīz
xp̄ianoz: imo oim̄ bonoz: iux̄ illd̄ Sap. viij.
Qm̄ oim̄ bonoz m̄ ē. H̄z etiā excellēt⁹ pa-
pa p̄tr̄s plenitudinē. papa em̄ solū h̄z eā in
vita ista s̄z nō in celo nec in purgatorio nec
inferno: sic br̄s ego. Quāuis autē ip̄a m̄ dei
b̄ndicta sacra p̄ p̄trū ibi instituta hūilit̄ susce-

perit: nō tm̄ p̄p̄ h̄ peccatricē se mētēs ope fal-
sum dixit. s̄z vltra debitū in bonis se p̄trū
bus p̄formās: ac se se humilē eē ope denun-
ciās: p̄ oia vez dixit. Sicq̄ p̄z q̄ q̄qd̄ ē di-
gnitatis v̄l gr̄e i sacris eccl̄ie. h̄ totū ego bene-
dicta habuit plenarie. cui sit sempiterna gl̄ia
p̄ oia secula secl̄oz. Amen.

De b̄ndicte s̄ginis marie desponsatione
Sermo. xij.

Quom̄ esset de-
sponsata m̄ iesu marie Joseph:
iux̄ta est in vtero h̄ns de sp̄scto.
Matth. j. In desponsatione brissi-
me s̄gis marie impleta ē p̄phetia Ia. liij. d̄.
Gaudet sponsus sup̄ sponsam. Magna
et em̄ et idicibilis fuit ioseph solario qm̄ sibi
diuio nutu et volūtatē tā p̄stātissima atq̄ de-
gnissima ego fuit cōiugio copulata. s̄z ei ma-
gnā excellētā et sanguinis generositatē rece-
pisset a parētibz: maiorē tm̄ nobilitatē et p̄cio-
sius donū recepit a deo sibi talē vxorē tribuē-
te. iux̄ illd̄ puer. xix. Dom⁹ et diuicie dant a
parētibz: a d̄no autē vxor prudēs. In eo etiā
verificatū fuit illud puer. xvij. Qui iuenit
mulierē bonā iuenit bonū et hauriet iocūdi-
tatē a d̄no. et illd̄ Eccl̄. xxv. B̄ns vir q̄ habi-
tat cū ml̄iere sensata. et se. c. Mulier s̄ bone
br̄s vir. ps. ei bona ml̄ier bona. et. xxvj. ciul
dē li. d̄. S̄ra sup̄ gr̄am ml̄ier sc̄ra et pudora-
ta. et p̄t intelligi de ml̄iere hac dignissima quā
sortit⁹ est ioseph in suo sacratissimo cōnubio
De quo tria mysteria cōtēplabimur.

Primū dicit veritatis.

Secūm̄ tēporalitatis.

Tertiū ego causalitatis.

¶ Pars p̄ma que dicit veritatis.

Pro expeditōe hui⁹ p̄ris q̄rit: vtrū
p̄br̄a ego potuerit desponsari? Et p̄
mo videt q̄ n̄. Ip̄a ei fecerat votū
p̄nētie. vñ Aug. i li. de sc̄ra s̄gita-
te inq̄t. Annūciātī angelo maria r̄ndit: quō
fiet illd̄ qm̄ viz nō cognosco: qd̄ p̄fecto nō di-
ceret nisi se s̄ginē deo an̄ vonisset. Et glo. sup̄
illd̄ Lu. j. Utz nō cognosco. ait. Ecce tāgit
q̄ ip̄a vouerat castitatē. Nā dicit qd̄a doc-
cōtēplatiui q̄ virgo benedicta legēs illd̄ Ia.
vij. Ecce virgo cōcipiet et pariet filiū: nō ex-
stimans se esse illā: amore ip̄i⁹ s̄gis deuotie
s̄gitatē vt posset illi⁹ effici ancilla et p̄dissec̄
putās eā nō recepturā ancillas nisi s̄gines.
Sū ergo dicat Hiero. sup̄ p̄mā epl̄am Pauli
ad Thim. c. v. Nouētibz s̄ginitatē n̄ solū
nutre sed etiā velle d̄nabile est. transsum-

K
Utz po-
tuerit de-
sponsari

ptine. xxvij. di. c. vouētibus. videt q̄ cū bona
 p̄cia post tale votū nō poneret despōsari. p
 tale etenī votū erat obligata ad continendū
 spōsalia aut obligat ad m̄rimoniū: et m̄rimo
 niū tpe debito ad soluedū debitu. q̄ si obliga
 uit se ad spōsalia venit 3 votū suū. Itē si sic
 obligata fuisset ad opposita. Itē aut cōsen
 sit i carnalē copulā aut nō. si sic: q̄ p̄mā fidē ir
 ritā fecit. si nō p̄sensit i carnalē copulā q̄ nul
 lum fuit m̄rimoniū. quia finis m̄rimoniū est
 vt soboles p̄creet. l. fi. C. de indi. vid. tol. r. c.
 omē. xxvij. q. ij. p̄creatio aut fit p̄ copulā. cel
 sante q̄ fine et his que sunt ad finē m̄rimoniū
 cessabit m̄rimoniū. qz fini dat ēē. l. ij. §. sciē
 dū. ff. ad exhibē. et denotatio fit a fine. l. stipu
 latio. §. op. ff. de no. ope. nū. Itē p̄ditio adie
 cta q̄ est cōtra subam m̄rimoniū ipedit ne ma
 trimoniū fiat. vbi gratia. cōtrahā tecū si p̄
 cures mihi venena sterilitatis. p̄curatio em̄
 sterilitatis est cōtra sbam m̄rimoniū. qz iteri
 mit bonū plis. ergo impedit m̄rimoniū. c. fi.
 de cōd. ap. r. c. solet. r. c. aliq̄n. xxij. q. ij. Si
 aut ergo si dicere: cōtrahā tecū sub hac cōdi
 tione: vt nunq̄ me cognoscas: nō videt ēē ma
 trimoniū. d. c. si ita nec erit m̄rimoniū cū cō
 ditio cōtinētie est adiecta. q̄ videt q̄ nulla fu
 it desponsatio ex qua nullū videt potuisse fe
 qui m̄rimoniū. Itē postro q̄ poneret despō
 sari nō tñ fuit agruū. scriptū est em̄ Sap. ij
 Spūssanc̄ discipline effugiet fictū. ergo i
 in ista sūma spūssanc̄i opatiōe nulla debuit
 esse fictio. q̄ brissima s̄go p̄ nupta se gerere
 non debuit: q̄ s̄go sp̄ manere voluit. Itē m̄ri
 moniū p̄mo institutū fuit in officiu cā plis:
 et postea i remediū cā vitāde fornicatiōis: vt
 de apls. j. ad Ahoz. vij. vbi ait. Unus q̄sq̄
 suā vxorē habeat p̄p̄ fornicatiōis vitandam
 s̄ p̄p̄ neutra istaz cāz s̄gruebat ēē m̄rimo
 niū in brā s̄gine: ergo videt q̄ inutilis fuerit
 ista despōsario. **S**z his argumētis nō ob
 stantibus in Trīū est veritas. **U**n Albert^o sup
 Missus est. c. xxvij. inq̄r. Dicim^o q̄ ista de
 spōsario et possibilis fuit et utilis. possibilis:
 quia s̄z beata s̄go fecisset votū et habuisset fir
 mū p̄positū cōtinētie: poterat tñ p̄sentire in
 m̄rimonialē societate. facta tñ diuinit^o inspi
 ratiōe vtriq̄ de altero. s. s̄gini et ioseph q̄ vel
 let s̄go manere. et sic cōsensit in societate ma
 ritale et nō in copulā carnalē absolute. Et q̄
 videt dicere Aug^o. q̄ p̄sensit in copulā carna
 lē: intelligēdū est nō absolute s̄z s̄z p̄ditōe. s. si
 de^o sic veller. hec ille. In oī em̄ actu sp̄ sbintel
 ligit hec cōditio: rebus sic stātib. hoc est alie
 deo nō disponēte: vt d̄t glo. in. l. qd̄ fu^o. ff. de

Marie
 despon
 satio
 fuit
 possibil.

edi. ob cau. et bon^o est ter. cū rethorica Bar
 l. itē querit. §. q̄ impleto. ff. loca. **S**z p̄ maiori
 p̄dictoz declaratiōe est sciēdū fm̄ sniam Pe
 tri lōbar di. i. iij. di. xx. c. ij. et **S**ran^o. c. brā
 maria alp. §. s̄z q̄rit. xxvij. q. ij. q̄ beata virgo
 an despōsatiōz fecerat votū mērale castitatis
 et p̄posuerat se illd̄ suare: s̄z nō exp̄serat ore.
 et silr vouerat Ioseph. nō absolute tñ voue
 rant s̄z s̄z p̄ditōe. s. nisi deus alit veller: vt ait
 Aug^o. in li. de nuptijs. postea s̄o ex diuina in
 spiratiōe vterq̄ p̄sensit sponsalibz et m̄rimo
 niō. Fuit em̄ iter eos vez m̄rimoniū: vt det
 mināt canoniste in c. qd̄a. r. c. ex publico. de
 puer. cōiu. Et idē d̄r magister i. iij. di. xxix.
 r. xxx. **Q**d sic declarat fm̄ Rich. i. iij. di. xxx.
 ar. ij. q. ij. et **T**ho. i. iij. pre sum. q. xxx. ar. ij.
 di. q̄ m̄rimoniū d̄r esse vez q̄n suā p̄fectiōez
 attigit. **D**uplex aut est p̄fectio rei. p̄mā qd̄
 p̄fectio i ipa forma rei p̄sistit ex q̄ sp̄m̄ sortit.
 scdā aut p̄fectio p̄sistit in opatiōe rei: p̄ quā
 res aliquatit suū finē attigit. **F**orma at m̄ri
 monij p̄sistit i qd̄a idiuisibili p̄iūctiōe aiorū
 p̄ quā vn^o p̄iūgū fidē alteri s̄nare tenet. **F**i
 nis aut m̄rimoniū est p̄les generāda et educā
 da. **Q**uātū q̄ ad p̄mā p̄fectionē oīno fuit ve
 rū m̄rimoniū iter s̄gine et ioseph. qz cum nu
 ptias nō cōcubit^o sed consensus faciat. l. nu
 ptias. ff. de re. iu. r. c. ex his omibz. xxvij. q. ij.
 vterq̄ p̄sensit in copulā p̄iūgalē: nō aut i co
 pulā carnalē: nisi vt supra dictū est sub cōdi
 tiōe si deo placeret. **N**ā ad p̄mā p̄fectionem
 m̄rimoniū (vt inquit Rich. vbi s̄) non req̄rit
 p̄sensus ad copulā carnalē nisi iplicate et sub
 p̄ditōe. s. si alter p̄iūx cā exegerit: et si de^o de
 bitū reddēdi nō relaxauerit. et s̄mō brā s̄go
 in copulā carnalē cōsensit. nec in hoc pericu
 lo se exposuit: nec suo voto in aliq̄ derogauit
 qz diuina inspiratiōe certificata fuit q̄ ioseph
 nūq̄ ab ea exigeret carnalē copulā. et si exige
 ret deus eam a debito reddēdi absolueret: vt
 inq̄t Aug^o. vbi s̄. vbi etiā inq̄r: q̄ postq̄z bea
 ta s̄go genuit filiū silcū viro suo s̄ginitatis
 votū labijs exp̄sit. et vterq̄ i s̄ginitate p̄mā
 sit. **Q**ue s̄ba recitat inq̄r i. iij. di. xxx. et **S**ra
 dian^o in. c. j. §. cū igit. xxvij. q. ij. **Q**uātū s̄o
 ad secūdā p̄fectionē matrimonij. s. de generā
 da et educāda ple: dicēdū q̄ quo ad p̄mū s̄z
 ad actū generatiū plis nō fuit hoc m̄rimo
 niū p̄sumatū. vñ **A**mb. sup **L**u. inq̄r. **N**on
 te moneat q̄ scriptura maria p̄iūgē vocat: nō
 em̄ s̄ginitat^o crepto s̄z cōiūgij restificatio et
 nuptiaz celebratio declarat. et Aug^o. in lib. de
 nup. que refert **S**racian^o i. c. institutū. §. **I**tē
 aug. xxvij. q. ij. ait de maria et ioseph. p̄iūges

Qz vez
 lit matri
 monij
Marie

Sermo. XII. De desponsatione Marie

fuerunt mēte: nō carne: sic et parētes. Et q̄ da-
tur itelligi q̄ sicut ioseph pater dñi dicit̄ e nō
effectu geniture s̄ officio et cura puidēdi: sic
et cōiūx mris ei⁹ appellat⁹ e nō coniūgij effectū
sed mīstratiōe necariorū et indiuiduo men-
tis affectu. **Decille.** Et in hoc sensu etiā loq̄-
tur Hieron. sup illud **Matth. j.** **Semuit vi-**
rū marie dices. Cum virū audieris suspitio
tibi nō subeat nuptiaz. s. sūmatay p concu-
bitū: s̄ recordare s̄uetudis scripturaz q̄ spō-
si viri et sponse vocent vroz. hec ille. trāstū
priue in. c. genuit. xxvij. q. ij. **Aug.** q̄z vbi. s.
ait. **Coniūx vocat̄ ex p̄ma desponsatiōis fide**
quā cōcubitu nec cognouerat nec cognitur⁹
erat. **Quātū** hō ad p̄fectionē educande plis
fuit verū matrimoniū: vt dicit **Aug.** vbi su-
pra. et in. c. institutū. s. iuxta hāc. xxvij. q. ij.
et mgr̄ in. iij. di. xxx. vbi etiā inq̄t. **Perfectū**
matrimoniū fuit nō in significatiōe: qz ma-
trimoniū cōsumatū p̄fectius vnionē xp̄i et ec-
clesie significat. sed ex his que comitant̄ coniū-
giū. s. ex fide: ple et sacramēto. que tria inter
xp̄i parētes fuisse asserit **Aug.** in li. de nup. et
in. c. omē. xxvij. q. ij. et d. c. institutū. **Magi**
aut̄ **Petrus lombard⁹** i. iij. sen. di. xix. dicit
de matrimoniō beate p̄ginis. **Tāto** sanct⁹ et p̄-
fectius fuit quāto a carnali pollutiōe immu-
nis fuit. **Nō** obstat modo dictū **Hieron.** su-
pra allegatū de cōtrahēte m̄rimoniū post vo-
tū cōtinētie: qui peccat. qz respondet **Rich.** et
Tho. in. iij. di. xxx. q̄ illud itelligit̄ de illo q̄
absolute vouit seruare castitatē. quod mater
dei nō fecit anteq̄ **Ioseph** desponsaret: vt su-
pra declaratū est. nec etiā fecisse p̄sumit: qz q̄
fecerit votū istud est facti. facta aut̄ nō p̄esu-
munt nisi p̄benf. l. i bello. s. facte. ff. de capti.
et postli. re. **Nō** obstat etiā qd̄ dicitur est de
cōditōe adiecta cōtra substantiam m̄rimoniū
que impedit matrimoniū. quia itelligit̄ qn̄
posita fuit absolute: nō aut̄ qn̄ posita est sub
cōditōne: sicut in casu nostro. **Nam** virgo
maria cōtrahēs cū **Ioseph** intēdebat tacite
hanc cōditōnē. s. de nō copulādo carnaliter
nisi aliter deus disponeret. **Vel** dicendū s̄m
Albertū vbi supra: q̄ illud dicit̄ iura de con-
ditōne adiecta matrimonio itelligit̄ de cō-
ditōe inhonestā. c. si. de cōdi. appo. **Cōditō**
aut̄ licita et honesta nō ipedit matrimoniū.
Unde nō est simile de voto cōtinētie et de p̄-
curatiōe sterilitatis et similibus. cum etiā coniū-
ges post carnalem copulā possint votū con-
tinentie emittere: et si emiserint tenent obser-
uare: vt habetur extra de conuer. coniu. c. ad
apostolicā. **Et** clar⁹ r̄ndendo dico q̄ si quis

post votū simplex cōtinētie matrimoniū con-
trahat licet peccet tamē tenet matrimoniū. c.
meminim⁹. et c. consuluit. et c. rursus. extra q̄
de. vel vo. et. xvij. di. c. si vir. et. xxvij. q. ij. c.
nōs nouim⁹. et c. porrectū de regu. **Beata** au-
tem p̄go nō peccauit. qz hoc ex diuina p̄missi-
one et inspiratiōe fecit. **Facit** ad hoc. l. grace⁹
C. ad. l. iul. de adult. vbi habet q̄ illud quod
fit lege p̄mittēte penā n̄ meret. et. l. iuste possi-
det. ff. de acq. pol. vbi dicit̄. **Iuste** possidet q̄
autore p̄toris possidet. **beata** em̄ p̄go que
dei volūtate impellēte nupsit. etiā eius insti-
gatiōe prius votū p̄ginitatis fecit. vñ **Ber.**
sup **Missus** est. omel. ij. inq̄t. **Deus** dedit
virgini partū qui ei iam an̄ et p̄ginitatis in-
spirauerat votū: et humilitatis progauerat
meritū. **Et** omel. ij. iterū dicit̄ alloquēs ip-
sam b̄ndictā p̄ginē. **Sermo** dei viuus et ef-
ficax an̄ tibi fact⁹ est mgr̄ qz fili⁹. **nam** prius
instruxit mentē qz indueret carnē. xpo ergo
te deuoues exhibere virgine. et nescis q̄ ipi te
exhiberi oporteat etiā matrē. **Decille.** Et q̄
bus oib⁹ p̄tz q̄ ista desponsatiō fuit possibilis
Fuit etiā vtilis ad multa: vt ait **Alber.** ibidē
Primo vt matrimoniū bonum ostendatur
Secūdo vt dñā oīm bonoz nullo bono p̄uef.
Tercio vt hosti fallat. **Quarto** vt test⁹ casti-
tat⁹ hēat. **Quinto** vt origo dñep coniūgē suam
describat. qz nō p̄uenit scriptura feias genea-
logizare. **sexto** vt ab ifamia fuef. **septimo** vt
pena caueat. **octauo** vt a xpo p̄secutio tollat̄
nono vt fili⁹ dei cōprobet. l. ex testimonio io-
seph: cui dicit̄ agel⁹ **Matth. j.** **Noli** timere
accipe mariā coniūgē tuā. qd̄ em̄ in ea natū est
de sp̄scō est. **decio** vt dño fūiat. **vndecio** vt
sp̄uale m̄rimoniū significet. **duodecimo** vt
parētes sp̄uales oñdat. **tredecio** vt hūilitas
p̄ginitati coniūgat. **decimoq̄rto** vt occasio ieu-
rie et fama p̄gib⁹ tollat. **decimoq̄nto** vt hūili-
tas et charitas filij dei oñdat: q̄ pot⁹ voluit
fili⁹ fabri reputari qz matrē infamari. **decio**
sexto vt mris dignitas humilitati societ. vt
qzto maior sit hūillet se i oib⁹: vt sit m̄ dei et
vroz fabri. **hec** **Alb.** **Sz** de his vtilitatib⁹ h
breui⁹ p̄traseo: qz de ipis tāqz de causis despo-
satiōis b̄te p̄gis in. iij. pte hui⁹ ser. clar⁹ dice-
mus. **Ad** aliud aut̄ qd̄ supra obiectū est de
simulatiōe ibidē r̄ndet **Alber⁹** sic. **Dicimus**
q̄ est simulatio deceptiōis: vt in hypocritis
et est simulatio humiliatiōis qua quis non
vult magn⁹ vel humilis predicari sed vilitis
reputari. **Primā** sitatiōez effugit sp̄sc̄tus i
h̄ntē aut̄ sc̄dam inhabitat: vt h̄t **Isa. lxxj.** vbi
ait dñs. **Sup** quē req̄set sp̄s me⁹ nisi sup

N
Despon-
satio ma-
rie fuit
vtilis

humile &c. qd vero obicit qd ca mrimonij dz
cepzoles: vl ca vitade fornicatiōis: respōdet
idē Alber. sic. Dicim⁹ qd h̄ intelligēdū ē de mri/
monio p copulā carnalē psumādo. isti⁹ autē
mrimonij cause fuerit q. s. dicte sunt. Dec il/
le: & sic nō obstat aliq̄ in s̄riū adducta.

¶ Pars secunda hui⁹ sermonis que dicit
tēporalitatē.

Dui⁹ eta
tis fuit
maria

Querit p̄ expeditiōe hui⁹ p̄t̄ in q̄
etate brā s̄go erat qn̄ s̄rit cū Jo/
seph & qn̄ p̄cepit dñm: Et r̄ndent
quidā doct̄. int̄ quos est br̄us Au/
gustin⁹ in li. de mirabilibz sacrescripture: et
Fran. de mayro. sup̄. Dissus est: seqns Au/
gustinū qd videt̄ fuisse duodecim annozū. et
hec opinio p̄ sic pb̄ari. Om̄ia facta sunt ri/
te circa hoc sc̄m mrimoniū aspūscō ordina/
tū. ḡ etas legitima est fuata: & i ea factū fuit.
Etas autē legitima ad cōtrahēdū matrimo/
niū est duodecim annozū in puella. l. qua etā
re. ff. de testa. & insti. de nupti. in p̄n. vbi glo.
& l. minorē. ff. de ritu nup̄t. & c. p̄tinebat. & c.
attestatiōes. extra de respō. impu. Itē cū mi/
rabilia sint q̄ deo immediate opante fiunt. q̄to
aliqd est mirabili⁹ t̄to laudabilius est alijs
paribz. sed vite p̄fectio & virtutū cōsumma/
tio est nobilior i iuvene q̄ in sene. argu. in s̄
optimū. & ibi glo. in ays. de mona. col. j. & qn̄
to laudabilior t̄to mirabilior. ergo vbi erit
laudabilissima erit mirabilissima. sed perfe/
ctio est mirabilior in iuvene q̄to p̄sona ē mi/
noz. ergo beatissima s̄go in infima etate que
hui⁹ gre capax fuit deū in se suscepit: & p̄nter
in eadē etate respōsata fuit. nā spon̄sa erat
qn̄ dei filiū p̄cepit. Itē q̄to aliqd citius dat̄
tanto plus dat̄. ḡ plus autē. insti. de acf. vii.
dici solet qd qui cito dat̄ bis dat̄: vt notat glo/
sa in s̄. itē si ille. insti. de fideius. sed beatissi/
me s̄gini tantū dedit de⁹ p̄ incarnationē filij
sui quantū pure creature dare potuit. ḡ tam
cito dedit q̄ cito illa capax fuit. Nescit enim
tarda molim̄ia spūsc̄i gr̄a: vt ait br̄us Am/
brosi⁹ sup̄ Lu. ergo ex parte dāris nulla fuit
mora dandī: imo videt̄ affectasse dationem.
Cū & de filio dei dicit ps̄. xvij. Exultauit vt
gigas ad currēdā viam. s. celeriter. ergo statī
dedit qn̄ susceptiū capax fuit. Preterea qn̄
aliqd est dubiū reduc̄t ad intellectū iuris.
vt ait glo. in l. sed nisi. ff. de iure do. & in l. car/
rat. ff. de adm̄. tuto. ergo hec respōsatio i du/
bio p̄sumenda est fuisse facta in predicta eta/
te duodeci annozū: que a iure d̄z etas ad cō/
trahēdū matrimoniū legitimū. ¶ Albertus
autē sup̄ Dissus est. c. xxxix. dicit qd cū sup̄

ponat qd in beatissima s̄gine fuit om̄is con/
gruetia tā ex pte nature q̄ ex pte gre. ad hoc
vt mater dei fieret credendū est qd in tali eta/
te deū p̄cepit qua p̄fecta fuit in statu corpōz
& quāritate. & qd circa eandē etate respōsata
fuit tantū ante quātū sponsalia solent p̄ce/
dere matrimoniū: videlz circa duos menses
Ad illud autē quod supra dicit qd mirabili/
or & laudabilior eēt i iuēntute ista p̄fectio r̄n/
det Albert⁹ ibidē dicēs. Dicim⁹ qd cum nihil
sit laudabile nisi aliquo mō dep̄deat ab ar/
bitrij libertate: & ab habitu s̄tutis: nō statim
illud fieri debuit cū beata s̄go libero arbitrio
vri potuit. sed iteruenire debuit t̄pis protra/
ctio in q̄ fieret & meritoz accumulatio: & pu/
rificationi quā acceperat maior in vtero suc/
cederet depuratio & s̄tutū exercitatio. vt oim̄
virtutū apice sublimata: & p̄gruo suo singu/
lari merito mūdo subueniret p̄dito saluato/
rem gignēdo. Et sic patet qd nō statim deus
hoc donū dedit: cū eius beatissima virgo ca/
pax fuit: s̄ qz nō tm̄ dedit sed p̄gruentissimo
modo tūc deū statim dedit quādo susceptiū
cōgruentissimo modo capax fuit: vt nō esset
tm̄ datū optimū: s̄ donū p̄fectum & p̄fectissi/
mo modo datū. Nec illa velocitas donum
duplicat que tēporis cōgruitatē anticipat: &
a dato modū dandī deformat: & a recipiente
gl̄iam v̄nuit: & dignitatē recipiēdi ab ipso
excludit. Dec ille. Que cōfirmari possunt p̄
argumētū quod idē doctor facit ibidē dicēs.
Contra grauitatē morū & honestatē est acce/
leratio mrimonior: imo in oī re celeritas ni/
mia nō laudat̄. l. j. C. de excu. rei iū. Nam ni/
mia celeritas dicit̄ p̄uigna iuris: argu. in c.
penderet. l. dif. & s̄. sed aliud. v. q. v. In isto
autē mrimonio sc̄tissimo nihil incōgruū fuit
vel inhonestū. ḡ expectatū fuit t̄pus oportu/
nissimū & honestissimū. Itē a corpe bre s̄gi/
nis debebat formari corpus xp̄i p̄fectissimū:
s̄m naturā. cū ḡ ex tali & ex magis tali maḡ
tale fiat: debuit eius corpus esse p̄fectissimū
s̄m naturā ad generatiōez. qz nemo p̄t aliqd
ad aliū trāsserre nisi eo mō quo ip̄e illud h̄z
c. nemo pl⁹. de reg. iū. li. vi. & l. nemo. ff. eo. ti.
& c. nup. de dona. iter vi. & vr. & c. diabertū. j.
q. vij. & c. quō. de p̄se. di. iij. Et q̄bz videt̄ qd
brā s̄go debuit p̄cipe filiū dei in ea etate q̄ p̄/
fectior est ad s̄hēdū mrimoniū & generandū
p̄fectissimū filiū. Dic̄ ar̄ phi. i li. de aialibz qd
mulier i. xvij. āno est maḡ idonea ad p̄sum/
mandū matrimoniū generādū filios perfe/
ctissimo modo. ergo &c. ¶ Ad hanc questi/
onem volens respondere dico qd de tempore

Respon
sio ad q̄
stionem.

Sermo. XII. De desponsatione Marie

huius desponsationis et conceptus christi nihil deum
natum in sacra scriptura reperit. unde et difficile est sci-
re. et ideo super illo puer. penult. **T**ria sunt mihi
difficilia ad cognoscendum: et quartum penitus igno-
ro. exponit **N**ico. de ly. scilicet unam translationem. i.
via christi in virginis utero in sua incarnatione. **D**i-
citur tamen in legenda beate virginis quod cum ipsa benedicta
virgo esset. xiiij. annorum summus pontifex preceptum
fecit: ut omnes virginis in templo educate que ad etatem
quatuordecim annorum pervenerant ad domum paren-
tum suorum reverterentur ut legitimum matrimonium
traderent. **A**u autem omnes alie virginis huic pre-
cepto obedissent: sola beata virgo in templo remansit
dicens quod non poterat tenere viam carnalis matri-
monii. quia a parentibus suis fuerat perpetuis
dei filiius dedicata: et etiam ipsa perpetua deo virgi-
nitate ex voto mentali promiserat. **S**emel autem
deus dicatum non est amplius ad humanos usus
transferendum. i. sel. de reg. in. li. vi. et c. incipit.
de rez p. et c. ligna. de psec. di. j. et c. q. sel. xix.
q. iij. **Q**ue auditis sumus pontifex ex una parte
timebat offendere deum: si eam ad frangendum vo-
tum castitatis compulisset: cum per prophetam dominus di-
cat. **V**ovete et reddite. ps. lxx. et iterum. **R**edde
altissimo vota tua: ps. clix. **A**lia vero ex parte
metuebat inducere novam consuetudinem in populo
dei deservanda virginitate preceptum primis paren-
tibus datum de multiplicanda plebe **S**en. j. **Q**uia
ex re habito consilio cum sapientioribus et antiquiori-
bus populi omnes ruderunt in tam difficili et insolita
re ad oraculum divinum esse recurrendum. quod quibusdam
que reb. etiam desponsationis modum et ordinem ponere pre-
cepit. i. j. c. de ve. in. enu. cuius voluntate sepe debet
mus inquirere et considerare: ut ei beneplaciti esse
videamur: ut in aut. de tric. et semel. in pn. **A**u-
tem igitur omnes in oratione devote preces rogantes deum
ut quod in hac causa faciendum esset: illis revelaret. statim
cunctis audientibus in loco propiciatorum facta est
vox dicens: quod omnes que erant de domo et familia da-
vid abiles ad contrahendum matrimonium ad tem-
plum ante altare perveniret singuli virgines in ma-
nu feretes. et cuius virgines frondebant et floruerunt
et super summitate eius spussancet in columbe spe-
cie descenderet (sicut in **N**ativitate. j. c. vbi di-
cit. **E**gredietur virga de radice iesse: et flos de radi-
ce eius ascendet: et requiescet super eum spiritus domini) il-
le eam desponsaret: et ratis sibi a domino deputata. **A**u-
tem omnes virgines suas portantes ordinato tempore ad tem-
plum convenissent et coram altari se presentassent:
sola virga ioseph inter omnes alios de domo
David statim fronduit et flores emisit: ac spi-
ritus sanctus in ei cacumie in specie colube descen-
dit. **Q**uapropter acclamantibus cunctis ad tam
grande miraculum: sacratissimam virginem ipsi **Jo-**

seph tamque digno tam egregia coniuge in sponsam
dederunt. **P**osito ergo quod ut in dicta legenda dicitur: et
a multis tenet beata virgo cum esset etatis annorum
quatuordecim desponsata fuit. **R**ideri posset
ad dictum phis de idoneitate perfecte generandi
filios a femina in xvij. anno: quod loquitur de cois cur-
su nature: non autem ubi est perfectio nature et gratie
que perficit naturam: ut habet in. ij. sen. di. xxvij. et per
Alex. de ales in. iij. pte sum. in trac. de gra. sic
fuit in beata virgine. unde dicitur per quod ipsa fuit felici-
duplomatevsa. ut in filii dicit glo. isti. de nup.
in pn. et allegat. l. et in. j. c. cu ita. ff. de s. ob.
Ante etatem enim com ad percipiendum repiuntur
alique mulieres concepti apte. c. pulchres. de de-
spon. impu. et c. pposuisti. de pba. **S**i ergo hoc
habet aliquid ex bonitate naturalis completionis: ut
etiam ante duodecimum annum percipi possint: mul-
tomagis beatissima virgo habens perfectionem nature
et gratie potuit esse perfecte idonea concepti perfecti
sine filii dei in anno. xiiij. maior est enim virtus
gratie quam nature: ut probat beatus **A**mb. in li. de
sacra. transumptive in. c. reuera. de pse. di. ij.
videt ergo color opinio quod gloriosa virgo compleve-
rat annum. xiiij. et intraverat. xv. quando concepti salua-
toris mundi. **N**am etiam illa etate. i. in. xij. anno
potuisset generare sicut et alie multo melius: tamen
videt dicendum quod deo voluerit hanc desponsationem
fieri non ita accelerate ratione maioris honestatis
et gratuitatis morum: ut. s. dicitur est. **E**t prope
hanc causam virginis educate in templo non tradeba-
tur nuptui in. xij. anno: licet tunc essent nubiles:
sed in. xiiij. **Q**uia etate non transibat prope periculum
in illud. j. ad **A**hoz. vij. **P**rope fornicationem
vitanda habeat unaqueque mulier virum suum etc. **I**n
hac ergo etate voluit christus matrem suam desponsari
non ratione alicuius periculi: sed quia tunc erat perfectissi-
me apta sue concepti: que in desponsata virgine fi-
eri debebat: ut in sequenti parte huius ser. ostendat. **N**o-
luit autem hanc suam incarnationem ulterius progari
rationibus pallegatis. **S**i autem quare cuius etatis
erat ioseph quando beatissimam virginem desponsa-
vit: dico quod circa hoc est duplex opinio. **Q**ui-
dam enim dicunt quod erat senex: sicut legitur in lib. de
infantia saluatoris. unde etiam dicitur quod quando iuit ad
templum cum alijs de familia david portabat vir-
gine suam absconditam timens forte derideri ab alijs
quod cum esset vetulus vellet nubere: precepit tamen ad tem-
plum ne faceret mandatum summi sacerdotis ex
parte dei factum. i. que omnes que erant nubiles de progenie
dauidica tenebant cum virgine predicta ad ipsum tem-
plum proficisci. **Q**ui vero sua virgine floruit ipse **Jo-**
seph cognoscens per hoc miraculum: maxime per
revelationem spiritus sancti qui in columbe specie
super ipsam virginem apparuerat quod hec de-

Ad deum
currere.

licata puella sibi debebat in sponsam. et quod hec erat diuina voluntas ut ea desponsaret: licet cum rubore ipsam regina sic florida in publicum uideat ab omnibus prouult: atque primum benedicta regine desponsauit. Ad argumentum autem quod fit per hanc opinionem. scilicet quod non uideatur uenientes fuisse quyna puella sic delicata nuptui traderet sponso antiquo: respondeat tenentes hanc opinionem quod si fuisset incoueniens si hoc matrimonium factum esset ea procreande plures: uel propter uitandam fornicationem sed propter nullam harum causarum contractum fuit: sed sanctissima uoluntate diuina ita pactum est multis de causis. quas licet nostra fragilitas intelligere ad plenum non poterit: quia uera est sententia Pauli ad Romanos. xi. dicentem. **Q**ualitudo diuitiarum sapientie et scientie dei que incoprehensibilia sunt iudicia eius et inuestigabiles uie eius. c. si ex bono. de pe. di. iij. cum beato Augustino dicere debemus. **S**i ratio facti profunditate iudicij dei penetrare non possumus: manifeste tamen scimus uerum esse et bonum omne quod facit. Quamuis autem dicat propheta ps. xxxv. **J**udicia dei abyssus multa. tamen predicti doctores huius desponsationis assignant duas causas. scilicet quod deus uoluit matrem suam desponsari seni ut appereret hanc desponsationem non libidinibus ea fieri: sed solum ex obedientia sui beneplaciti et precepti. **I**tem propter purificationem hereticorum que sciebat debere operari et predicare quod ioseph habuit filios carnales ex beata maria: et cum ea sterit matrimonialiter saltem post purificationem filij dei. **Q**uorum inquam et uersa opinio potuisset colorari ex ioseph iuuetute. **A**lia est opinio quod ioseph esset iuuenis pulcher et decorus. et iter alios doctores hanc opinionem tenentes est magister Johannes gerson cancellarius parisiensis in sermone de natiuitate beate regine marie: consideratione. iij. ubi ait. **N**on oportet credere ipsum ioseph iustum uirum marie senio fractum: debilitatum autem frigidum fuisse dum nupsit marie adulescentule: ad saluandum castissimum atque pudicissimum cum ea coniunctum. **P**otuit namque plus operari spiritus sanctus in conseruando castitate ipsius ioseph pro reprobatione uel extinctione fornicationis originalis in ipso que senectus uel senium operatur. **E**tiam quod nesciat quis dicitur senes septuagenarios aut octogenarios spurcissimis et fedissimis libidinibus exarsisse euntes post desideria sua et in aduentibus suis turpissimis: quales etiam uel cogitare uel dicere pudor est fetore coputrescentes. **S**ensit autem reginitas gratiam que dicitur: scio quod continens esse non possum nisi dederit deus. **H**ec ille. **H**anc opinionem posuit Salomone Sap. viij. **I**bidem etiam probat predictus doctor ioseph non fuisse senem sed iuuenem: et dicit. **N**ec uiget in op-

Laehu/
in despo
sationis

Opinio
gerlonis

positum libellus de infantia saluatoris: quod in re dicitur est. **M**ouet autem ad hoc pie credendum multiplex ratio. **P**rimo propter mysterium propheticum quo dicitur in Isa. lxxij. c. **A**etabit sponsum super sponsam: et habitabit iuuenis cum regine. ubi glorioliter linearis et ordinaria dicitur. **I**oseph cum maria. **M**ouet etiam ad hoc finis et ratio desponsationis marie cum ioseph. **Q**ue ratio duplex principaliter assignatur. **U**na propter mysterium et obsequium prestatum ipsi marie et puero iesu euntibus in egyptum illis que manentibus et inde remeantibus et sequeuntibus usque ad perfectam etatem. **C**onstat autem quod ad talia non fuisset idoneus homo senio fractus et impotens que eger amplius ut ei multum que multum: que onerosior marie que obsequentior extitisset. **A**ltera ratio fuit ad seruandam marie famam apud perfidos iudeos: et ad incarnationis mysterium celandum demeritis que ratio cessasset prius si ioseph senex frigidus et maleficius palam apparuisset. talis enim que pacto credi potuisset alicuius pro infans. **Q**uerer igitur aliquis. cur senex depingitur. **Q**ui respondeo quod depingitur alicubi senex propter mentis maturitatem et castitatis firmitatem. sic dicitur Sapiens peretas senectutis uita immaculata. s. Sap. iij. c. **Q**uod dicitur prophetice primo quod maledictus propter centum annorum. s. Isa. lxxv. **U**el ideo depingitur senex ab initio nascens ecclesie dum **M**arie perpetua reginitas nondum (ut modo) radices fixerat in cordibus fidelium: ne suspicaretur carnale aliquid de ioseph et maria. **E**t hic fortassis omissa est sollemnizatio de tam uenerando letoque coniugio. **U**el dicit illud Oracij in poetria pictoribus atque poetis **Q**uodlibet audedi se fuit equa prius. **I**dem que doctor in sua iosephina merita inquit. **E**rgo ioseph reputasse senem fecerit seniles in se habentes: uel neu carnaliter. **S**uspicio de te queque carnale maria. **D**onec reginitas tua fixa fidelibus esset. **C**ordibus. idem minor est mentio de ioseph acta. **N**on subito totam se monstrat gratia mundo. **N**unc secus esse dicitur dum toto credit orbe. **C**opula regina uobis sine late fuisse. **M**unda: de cens: cauta: celesti par et honesta. **H**ec ille. **R**atio autem principalis que ecclesia sic fecit eum depingi senem matrem et gradum fuit ad amouendam predictam hereticorum opinionem. uideat quod istud non incoueniens tenendum quod ioseph erat iuuenis pulcherrimus et formosissimus ut ecclesiis sue sponse pulcherrime et formosissime. et quod sic excepto ipso nullus uir aut mulier unquam fuit pulchrior beata regine: imo nec tante formositas: ita excepto ipso domino iesu et matre eius nullus uir aut mulier fuit unquam formosior seruo ioseph: imo nec tante formositatis. **E**t similis est dicendum de nobilitate: sapientia:

Q3 Jo/
seph fuit
iuuenis.

Aut Jo/
seph se/
nex depe/
gitur.

Sermo. XII. De desponsatiōe Marie

Proba
no huius
opionis

puritate: sicut in scripturis et gratijs gratis datis
et gratijs faciētibz. **Et** potest hec opinio sic proba
ri. **Nā** credēdū est qd oīa q̄ cōdecētia sunt ad
honestū et cōsolatoriū mīrimoniū de^o voluerit
esse in mīrimonio ac desponsatiōe matris sue
bñdicte. **Sed** vt dicitur in cronica de nugis phi
losophoz: **Alcolol^o** vn^o ex septē sapiētibz di
xit vxorē eē ducendā ex paribz et cōtra. vñd
Quid. in eplis inq̄r. **Si** qua voles apte nu
bere: nube pari. **Vera** est em̄ illa eiusdē poe
te snia vbi sup̄. **Quā** male iequales veniūt
ad aratra iuuēci. **Tam** premis magno cōiu
genupta mīnoz. **q̄** videt q̄ i hoc sacratissimo
matrimonio diuina inspiratiōe facta fuerit
om̄is silitudo passibilis in desponsam et spon
sum suū sibi ab eterno deputatū et pparatum.
Et ad h̄ applicari posset illud qd inq̄r glo. i
c. quāto. de diuoz. s. q̄ matrimoniū nō debet
claudicare: q̄uis ad aliud ppositum dixerit
Item illd quod dicitur iuriste qd matrimoniū
debet strahi cū eq̄li. l. creditor. s. j. ff. mada.
Et hanc rōnē approbās mgr̄ **Johes** gerson
vbi. s. ait. **Sicut** decuit mariā vt sūma pu
ritate niteret: sic decuit vt haberet suo modo
sponsū purissimū: qui cū ppetua virgine
virgo prius ac poster^o pmaneret. vterq̄ re
gali pgenie renitēs et illustris: vterq̄ sancti
ficationē in vtero recipēs. hec ille. **Qui** etiā
in eiusdē s̄monis cōsideratiōe secūda inquit
Maria de qua nat^o est iesus sicut fuit in vte
ro s̄ficata prius q̄ nasceret: ita de ioseph vir
ginali viro suo pia credulitate credi potest q̄uis
nō oīno silit. **Pot** forsitā hec dissilitudo no
tari in h̄ qd ioseph p^o originale cōtractū san
ctificat^o est in vtero baprisimo flaminis. sicut
Johānes baprista et alioz plurimi. **Sic** em̄
in officio hierosolymitano de ioseph cōposi
to cōtinet. **Maria** vero ita puenit grā san
ctificans vt q̄uis lege cōmuni teneret obno
xia originali iuxta causas vniuersales gene
ratiōis ab **Adam** traducte. nō sic aut fili^o ei^o
Iesus: quia nō ex virili cōcubitu genit^o est.
nihilomin^o ipa s̄go maria lege puata ac pri
uilegiata sic puenit est vt nequaq̄ illd pctm
originale straheret: qm̄ hoc et potuit et deui
it fieri. vt pfectissim^o saluator fili^o eius perfe
ctissimū in sua matre modū saluatiōis impē
deret: taliter eam sanctificando a peccato vt
in illud in qd aliq̄ casura erat ipso sanctifi
cāte et gratiā infundēte nō caderet. et ita cōre
ret caput serpētis antiq̄ nūq̄ ab ei^o pedecō
trita. hec ille ad lram. **Qui** etiā in seq̄nti cōsi
deratiōe inq̄r. **Maria** sic habuit rep̄sionē
fomitis: originalis ne in viciōsam exardescer

ret s̄cupiscentiā: sic de ioseph s̄giali sponso
suo itelligi pie potest: p̄sertim dū mīrimonialit̄
eidē cōiunct^o est. vñ sicut maria potuit ex sen
tentia dicere illud **Sare** vxoris **Thobie** iu
nioris filie **Raguelis**. **Tu** scis dñe qz nūq̄
p̄cupiui viz: et mūdā seruauī animā meā ab
om̄i s̄cupiscentiā: virū aut cū timore tuo non
cū libidine mea cōsenti suscipe. **Thobie**. iij.
Sic ipe ioseph potuit apud deū gliari di
cens. **Tu** scis dñe qz nūq̄ p̄cupiui feminā
et mūdā seruauī aiām meā ab om̄i cōcupiscē
tia: vxorē autē cū timore tuo non cū libidine
mea cōsenti suscipe. **Testis** et assertor huius
snie nobis est **Hiero.** in libello de p̄petua vir
ginitate marie cōtra **Heluidiū**. **Similiter**
Hugo de sc̄to victore in tractatu de cōiugio
br̄e marie: et alij sc̄ti q̄splimī. **Ioseph** igit̄ pri
us q̄ iungeret cū virgine maria corrupe^o vl
vxorat^o nō fuerat. **Et** hoc maxime concludi
mus ex eo qz si mīri sue dñs tā p̄uete neminē
dare custodē voluit nisi s̄ginē. s. **Johannem**
euāgelistā: **Joh.** xix. q̄to magis existimādū
est qd hoc fieri voluit i adolecētiori etate: hec
ille. **Et** hec ratō fuit **Nicolai** de ly. sup̄ **Mat**
theū. **Dicit** ei in cōi. p̄uerbio. **Nō** dare el bo
no bocho in mano del gioto. **Et** iō tā pul
chra puella n̄ debuit dari custodiēda nisi pu
dicissimo s̄gini. **Hanc** qz sniam ponit pdi
ctus **Johes** gerson in sua iosephina di. **For**
rupto nūqd fuerat sociāda puella. **Que** grā
deua fuit soli cōmissa iohāni: q̄si dicat non.
Sequit aut idē doctor in p̄dicto sermone
et cōsideratiōe dicens. **Silit** fili^o iesus sicut nō
voluit nasci: ita nec nutriri nisi i puritate vir
ginali. **Porro** ioseph si ab vxore post imedia
tū tps nuptiaz cōtinuit semetipm sicut euā
geliste testimoniū habet qd non cognoscebat
eā donec peperit filiū suū p̄mogenitū. **Mat.** j.
Et h̄ p̄p̄ reuerentiā tāti sacramēti tātiqz my
sterij h̄ aptissime dat̄ itelligi qd nec post ptuz
coguit ea: qm̄ vrgētior erat rō tūc qz p̄us vt
ab ei^o cognitiōe abstineret. **Et** h̄ nob non vt
dubiū sed vt certa fide tenendū inuigatur qd
maria post partū inuiolata p̄māsit. **Ad** da
mus qd ioseph cū eēt vir iust^o: **Matth.** j. cū
p̄terea fomitē originalis pcti vl rep̄sionē vl ex
tinctū h̄ret. ita em̄ decebat fieri marie specio
sitas vl familiaritas sibi cederet in scandalū
vel ruīnā. ipe ex cōiuctu et cohabitatiōe fami
liari marie nō mouebat ad libidinem sed ad
castitatē tam ex rep̄sionē h̄mōi fomitis in se
ipso: qz ex **Marię** s̄tute et merito qz ex disci
plinato p̄uersatiōis modo. **Dic** figuratiter
potest itelligi de **sumamite** que erat puella

Ioseph
habuit
fomitis
rep̄sionē.

Pars. III.

pulchra nimis et dormiebat cum David. quod tamen non cognouit eam: nec in eius concupiscentia quolibet exarsit. **Re. j.** Sic enim certissimum est de maria coniuge sua quod ex concubitu seu associatioe viri nulla causa carnis titillatio: nullus pruritus: nulla illecebra pueniens ratione vel iobediens sibi verabat eam. alioquin peccasset saltim venialiter quod **Aug.** negat: negant et doctores. quod gratie plenitudine habuit ad vincendum ex omni parte peccatum plus quam adam ex originali iusticia. **Tradit dominus Bona.** hoc se habuisse a iudeorum fidei narratioe quod nullus ex aspectu gloriose virginis quis esset pulchra nimis vrebatur aut inflamabat ad fedam carnis concupiscentiam sed eam potius extinguebat ille diuinus aspectus quasi frigidus quidam ex oculis ros virginis spiraret vel efflueret a mente sua castissima. **Cum maria igitur gratia plena fomitem reprimere mansit Joseph repletus gratia peccatum saltim mortale quod dicitur superante. Nouit maria mysterium incarnationis a seculis absconditum angelo nunciante: nouit et Joseph admonitus in somnis ab angelo: et (ut existimo) pie edocuit familiam riter a maria. Sicut beatam ceciliam legimus valeriano sponso suo dixisse. Est mihi mysterium quod tibi reuelare amantissime iuuenis: si tota illud fide custodias etc. Quid ni fuerit audientior diuino confidens auxilio: maria erga sponsum suum Joseph pudicissimum cum esset iustus quam cecilia erga valerianum quem vigebar ipse nuptiarum. Turbata est maria in angelica salutatioe: sed non turbata vel incredula. Turbatum est ipse Joseph ad stupendum rate nouitatis miraculum: ita ut nollet maria traducere: non tamen turbatum vel culpabiliter incredulum. sed stupor quidam apprehenderat eum. sic de petro legimus **Au. v.** dum ait ad iesum. **Exi a me domine quia peccator sum.** Joseph enim sicut coniugi coniugio tam excellentissime virginis indignum se iudicabat. Properea non ex credulitate suspiciosa sed ex profundissima humilitate videt maria traducere noluisse: sed quasi dixisse. **Exi a me domina quia peccator sum.** Hinc angelus ad eum **Mat. j.** Joseph fili dauid noli timere accipe maria coniugem tuam. non dixit. noli incredulus esse. Visitauit maria zachariam et elizabeth. Non dubium quin de licentia a sensu viri sui ioseph iam de sacro incarnationis instructi: visitauit et Joseph vel illotum: vel in solennitate paschali que prima erat et ad quam ire iubebat lex in hierusalim. Decantauit canticum maria: cecinit et ipse zacharias. Non dubium quin particeps et consocius canticorum istorum Joseph extiterit. **Ex gratulata est maria cum ceteris parentibus et cognatis ipsi Aliza,****

Maria nemo concupiscebatur

Joseph pater cum Maria

beth puerpe dum iohem enixa est: a qua congratulatioe ioseph alienus non fuisse putandus est. **Maria** filium suum primogenitum mox ut natus est adorauit cum gaudio et exultatione: ioseph ab hac adoratioe gaudio et exultatione nequaquam alienus fuisse credendus est. **Maria** fruabatur omnia que dicebantur de puero iesu per pastores: per tres magos: per **Simeonem**: per **Anna**: et per ceteros confiteres in corde suo et admirans non ex ignorantia sed ex insolita mysterii reuerentia: et ioseph similiter. **Na scriptum est. s. Au. ij.** quod erat pater iesu et maria admirantes super his que dicebantur de puero. **Obediuit Joseph** angelo iubenti in somnis ut acciperet matrem cum puero et fugeret in egyptum **Mat. ij.** obediuit et maria noua illa puerpera et delicata inuicula nocte consurgens. **In** que peregrinatioe laboriosissima dicere poterat vterque ad dominum cum patre. **Cantabiles** mihi erant iustificatioes tue in loco peregrinatioes mee. **Quis** autem sufficere existimare possit egressum: progressum et ingressum peregrinatiois illius septemaliquando fuerit labor dolor et timor: et quantum inde diuino sapor et dulcor ex mutua collatioe et allocutioe Joseph cum maria: et ambo cum puero iesu: et recogitatioe tandem diuini consilii super redemptione generis humani: **Quis** det interfuisse colloquioibus huiusmodi: **Quis** peregrinatioibus his concesserit assistisse: **Quis** iconomia illa honesta paupertate gratissima viri et vxoris cum filio ubi per famulo dabatur asinus considerare poterit: **Si** vero illa melizabeth exclamauit prophete ad vnicam marie salutatioem. **Si** exultauit pro gaudio iohes ifans in vtero suo: quod ex continua cohabitatioe et allocutioe cum maria et puero iesu iustus ioseph accepit diuine consolatiois et illuminatiois diuinae. **Quis** det hymnum de canticis syon ex maria suauiter audisse in terra aliena: quod det eam baiulante in vlnis spectosum forma per filijs hominum: que blandiebat arridendi: que adolebat vagienti: que frequenter tibi viro suo ioseph baiuladu: fouendu: osculaduque tradebat vidisse. **Hec** iohes gerson ubi. **Qui** etiam in quorundam consideratioe eiusdem sermonis sic dicit. **Quod** corpus marie fuit ipsum ioseph iure matrimoniali: quo fit mutua translatio corporis viri ad mulierem et contra. **Primum** ioseph dicitur est pater iesu christi nedum a iudeis habentibus putantibus: sed ab ipsa etiam virgine maria. dum filio ait **Au. ij.** Ego et pater tuus doleres querebam te. **Fuit** itaque ioseph pater iesu reputatioe: fuit pater curatioeque nutritius: fuit tertio pater generatioe: non quod de sua sed marie vxoris sue: cooperante spiritu sancto: et quodammodo vices Joseph gerere non virili se

Joseph fuit pater iesu

Sermo. XII. De desponsatione Marie

mine s; mystico spiramine. Propterea p; qdē
Joseph nō natural' s; legalis pueri iesu dici
pōt. cui spūscūs suscitauit semē carnali va
lenti. Nat' est igit' iesus i terra seu fundo ip/
si' ioseph. De q' terra exclamat Isaias. xlv. c
Rorate celi desup' z nubes pluāt iustū: apiat
terra z germiet saluatorē. Et Ps. ait. Veri/
tas de terra orta est. hec ille. Qu' argumentū
corroborari p; ea q' hñt in. s. zc. diuiso. el. j
isti. de re. di. vbi d; q' illud qd' semiat v; plā/
ta' i fundo alicui' statū vt fecit radices i ipa
terra effiat ei' cui' ē fund' sive ipa fra. De q'
etiā hñt in. l. si frumētū. s. penul. ff. de rei vcd
z in. l. ij. C. eo. ri. z i. l. q' domū. ff. ad. l. aq. z in
l. si p'cario. ff. cōia p'di. z i. l. qd' sit. ff. de viuris
Sequit' p'dict' doctor ibidē. Cur igit' nō cō
petat ipi ioseph ius aliqd' legale vltra ceros
hoies in bñdicta pueri iesu formatione. qm
nat' est i ea z ex ea carne cui' dñū iure mri/
moniali s;e translātū erat in ipum. hec ille.
Mulier em' sui corpis p'atē nō h; s; vir zc
j. ad. s;oz. vij. z. xxvij. q. ij. c. sunt q' dicūt. z
s. cū g. z. xxx. q. j. c. nosce. z de pū. vii. c. qdā
z de p'san. z affi. c. nō d; z. Sequit' Joses ger
son vbi. s. Un' nō pfundebat maria vocare
ioseph dñm suū: quēadmodū z sara abrahā
Gen. xvij. Na z p'ponit eū sibi dices filio.
Pater tuus z ego. nec mirū: qz maior in ma
ria q; in sara humilitas: z ioseph dignitas
abrahę dignitatē supabat. Fuit aut' hec pro
creatio pueri iesu i te maria p' spūscm de cō/
sensu vero v; i' terpratio viri tui ioseph. vo
lebat em' q' fieret volūtas dñi p' oia cū cēt iu
stus. Libet igit' h' exclamare. O mirāda proz
sus ioseph sublimitas tua. O dignitas icō/
pabilis vt mī dñi regina celi z dñā mūdi ap
pellare te dñm nō indignū putauerit. nescio
sane qd' h' ampli' habeat mirabilia v; humili
tas in maria v; in ioseph sublimitas: q;uis
icōpabilis erupet vtrūq; puer iesus bñdict'
in scā. de q' scptū ē q' erat subdit' illis. Sub
dit' fabro is q' fabricauit auroz z solē. Ps.
lxvij. Subdit' se i' extrine cui' flectit oē ge
nu celestū terrestriū z infernoz: ad. Phil. ij
Superē mihi s;ba suppetēt ad explicandū
tā altū z absconditū a secul' mysteriū: tā admi
rādā venerādāq; trinitatē iesu ioseph z ma
rie. Velle qdē mihi adiacet: s; posse nō inue
nio: ac in ipso conatu deficio. vñ cū grā siliter
z gl'ia naturā nō tollat s; extollat z pficiat: co
gitem' p'ia deuotiōe q' si vinclo qdā natura/
li obligatio surgit filij ad matrē z mris ad
sponsū suū: z vtriusq; s. filij z mris ad fide/
lissimū vigilāntissimū z sedulū custodē z nu

triciū ioseph: q' fuit caput marie. Caput em'
mlier' ē vir. j. s;oz. xj. c. z. c. duo pueri. de de
spon. ipu. z. c. c. caput. xxxij. q. v. hñs inde
auctē aliquā i maria: sic z maria suo mō i fi
liū suū iesum iure natural' mīnitar'. Quāt'
extimād' est iust' ipe ioseph tūc i gl'ia z in cel'
q' tal' z tā' inuēt' est h' i mīstia z i terr' z. Pro
fecto si nō mētiebat iesus q' Jos. xij. ait. Ubi
sum ego illic z mīster me' erit. Iste p'rimoz
sibi videt collocād' i celis q' i mīsterio fuit vi
cīnīoz obsequēnīoz atq; fidelīoz post mariā i
uent' i terris. hec ille. Ar q'bz p'z q' null' san
ctus i celo ē maior scō ioseph post s;ginē bñ
dictā. nehuic obstat dictū saluator'. Mat
thet. xj. dicen. In' natos muliez nō surrexerit
maior ioseph. qz rñdet q' n' dixit: nō sur
rexit eq'lis. Nō minorē igit' gl'iam h; sanct'
ioseph ioseph bap. q' saltē est ei eq'lis. Si at
tenere velim' q' ipe ioseph sit maior i gl'ia ce
lesti iohāne baptista: put inuere apre. videt
p'dict' doctor Joses gerson in s;bis p'allega
tis z etiā in allegādis infer'. possum' rñde
re ad obiectiōz q' fieri possz de p'dicta snia sal
uatoris. In' natos mu. zc. dicēdo q' ibi sal
uator: nō dixit nō surrexit maior in regno ce
lorū s; solū nō surrexit maior. s. in h' mō q' ad
hoim veneratōz. nā ab oib; credebat scūs.
Ar postro q' saluator dixisset. nō surrexit ma
ior in regno celoz. dicere possum' p' regnū ce
loz nō intelligit de celesti p'ia. Nā qñ predi
cta s;ba dixit dñs iesus adhuc nō erat mor
tuus iohes bap. z p'nter non erat brūs in re
gno celoz: nec p'secur' fuerat eternā felicitā
tē: que p' regnū celoz p'pe sumptū intelligit
s; p' regno celoz h' intellexit eccliam mīstran
tē: q' sepe i sacro euāgelio appellat' regnū celo
rū. Un' in omel. de s;gib; sup illa s;ba salua
tor'. Mat. xv. Sile ē regnū celoz decē s;gi
nib; zc. Greg. p' q' rēdū nob' est qd' sit ce
loz regnū: aut cur decē s;ginib; cōpet: q' etiā
prudētes z fatue dicant. dū em' regnū celoz
p'ster qz reproboz null' igredit: etiam fatnis
s;gib; cur sile eē phitet'. S; sciēdū vobis est
q' sepe i sacro eloqo regnū celoz p'ntis tēpor'
ecclia d; de q' z i alio loco dñs d; d; Mittet fi
lius hois angelos suos z colligēt de regno ei'
oia scandala. Neq; em' i illo regno britudis
in q' par sūma ē inueniri poterūt scandala q'
colligant. Ar inde rursum d; Qui ergo sol
uerit vnū de mādatis istis mīnis z docuerit
sic hoies: mīm' vocabit' i regno celoz. Mā
datū q'ppe soluit z docet qñ h' q'sq; p'dicat qd'
viuēdo nō implet: sed ad regnū eterne beari
tudinis venire nō valet q' nō vult ope imple

Joseph
magnus
sanctus

Johan
nes bap
tista quo
sit maior

Regnū
celoz d;

Part. III.

2° Dim^o
in regno
celorum.

re qd docet. Quod g in eo min^o vocat qui ad hoc nullo modo intrare pmittit. Quid itaqz p hanc sniam nisi plens ecclia regnu celoru dicit: in qua doctor q madatu soluerit minus vacabit: qz cuius vita respicit restat vt ei^o qz pdicario correnat. hec ille. In illis igit verbis saluatoris intelligit q null^o inter natos mulieru surrexerat vsqz tuc maior in regno celorum. id est in ecclesia militante iohanne baptista. quia (vt ibide dicit) fuit no solu ppheta sed plus qz ppheta. r rite erat reputatiois vt reputaret **Messias**. sicut p^o **Johannis**. j. Si aut dicam^o q saluator loqz batur no solu p p^ori tpe sed etia p futuro: etia eius sententia est vera. nam vsqz ad hodiernu diem null^o sanct^o est in maiori veneratioe et glia apud ecclesiam militantem **Johanne** baptista post beatam **Virginem**. Et q saluator solu loqueret de maiozitate in hoc mudo patz: nam post illa verba **Inter** natos mulieru non surrexit maior **Johanne** baptista: imediate subdidit. Qui aut minor est in regno celoz maior est illo. Sed posito q expresse dixisset saluator. **Inter** natos mulieru null^o surrexit vl surgat maior in glia paradisi **Johanne** baptista. adhuc posset teneri q sanct^o **Joseph** sit maior in glia ipso **Johanne** baptista. Si tenere vellem^o opinionem vni^o deuoti ipi^o sancti **Joseph** qui opinat^o est q sicut de^o voluit preseruare beatam **Virginem** a peccato originali vt esset ei^o digna mater: ita etia voluit preseruare sanctu **ioseph** vt esset matris sue dign^o sponsus r eius idone^o pater nutric^o: et minister purissim^o. r quatu possibile esset pformaret in puritate ipi innocetissime virgini. r hanc sua opinione cofirmat dicto predicti magri **Johannis** gerson in exordio s^omonis de natiuitate beate **Virginis**: vbi ait. Sicut deuit vt **maria** tanta puritate niteret (sicut de **Anselmus**) qua sub deo maior nequit intelligi: ita deuit vt **Joseph** tanta progratiua polleret q similitudine r uenientia exprimeret talis sponsi ad tale sponsa de q nat^o est **iesus** q vocat **xps**. vñ sic laus **marie** e laus **xpi** filij sui: ita laus **ioseph** in pconiū redudat vtriusqz: **iesu**. s. et **marie**. Et sic ex adulo de sapiens **Eccl**. iij. q dedec^o filij est p sine honore. sicut dedecus sponse esset sponsus sine honore dedit^o. hec **Gerson**. **Die** aut pdict^o deuor^o q p hanc p^ouatiōez no sequit q b^ous **ioseph** sit equal b^oe **Virginis** p oia: s3 solu pformis. na excellen^orior fuit pseruatio ipi^o m^oris dei qz sponsi sui. Ipa em purissima **ego** taliter fuit pseruata: q nullā penit^o infectionē sensit in aia: sed nec

De etia
p^ouauit
Joseph
ab origi
nali

etia i corpe. **Joseph** so habuit corp^o infectu sicut ali^o. sed ateqz in eo ifunderet aia purgata fuit scilp^ous sanctificatione: r tuc creata et infusa est anima r ab originali pctō pseruata. eo mo q credidit mgr **Paul^o** de venetijs pseruata fuisse gliosam **Virginem**. Que tamen credit ab alijs fuisse excellen^o pseruata. Si aut hec opinio esset vera: no seqret ex verbis **xpi** pdictis q **Johannes** baptista esset maior **Joseph**: qz loquit de his qui ceciderunt i pctō originali r surrexerunt ab eo: in qb3 no cōprehenderet ipe **Joseph**. **Utrū** autem **Joseph** ab originali macula pseruato^o fuerit ipe de^o nouit qui tale sibi in patre putatiū r gubernatozē humanitatis sue r dilectissime sponse ac matris sue purissime iungē sup omnes mudi hoies elegit. De quo loquens **Johannes** gerson vbi. s. ait. Soluit ex his questio cur de **marie** r cur de **ioseph** preconijs dignitatis r excellentijs: p^outib3 opibus r gestis ampliora no tradit scriptura. Neqz tm mudus ipe cape posset q sup his scribēdi eēt libros. s3 ex his q dixim^o h3 deuote cōtemplantis anim^o vñ facilliter assurgat ad laudes quantalibet **marie** r **Joseph**. Quō sic recte ascribat eis per sufficiētia aut virtuale cōtinētia laudes quas in alijs creaturis etia angelicis cōsiderat. Na habet hoc hierarchie^o ordo s3 **Diony**. vt inferiorū virtutes sint in superioribus pfectiori mo repositae. quā admodū sapiētia pfectior est in seraphin qz in cherubin. Est aut **maria** sup choros angeloz p gratiā r gliam sublimata. qd de ipso **Joseph** negare no audeo: sed nec affirmare plumo. Erūt igit in ambob3 pfectioes ceteraz creaturaz irrationabiliū r rationabiliū etia angelicaz eminenti quodā mo reparabiles r attribuibiles. r hoc qz late pateat ad cōmēdatioz vtriusqz pspiciū est solerter intueri: r p cōsiderationē intrati campos amplissimos omniū virtutū tonozū beatitudinū: fructuuz spūs r similitū. Hec ille. De ipso autē sanctissimo **Joseph** ppheravit **Dauid** ps. xx. dices deo **Preuenisti** eū in benedictioib3 dulcedinis: posuisti in capite eius coronā de lapide pctō/so. In quib3 verbis tria tagit. **Primo** pparationē virtuale. ibi. puenisti. **Secdo** cōsolationē diuinale. ibi. in benedictioib3 dulcedinis. **Tertio** sublimationē triūphale. ibi. posuisti rē. **Circa** pmū est sciedum q diuina sapiētia que ab eterno omnia vidit: hunc sanctissimū viz no solu plegit ex omib3 sed etia sup omēs pparauit r disposuit ad tam alta mysteria cognoscenda r ptractada taliter q

Differē
tia ei^o p
suatiois

Quare
scriptura
tacet de
ioseph

Specia
lis imo
d^o ioseph

Sermo. XII. De desponsatione Marie

nihil ei defuit. **U**n qdā deuot⁹ p̄dicator dicebat pp̄lo de ioseph a deo electo. **S**apia che lo e cauo de cima. **E**t de h̄ dubitare esset quasi sacrilegiū. **A**rimē em̄ ē sacrilegiū dubitare an is dign⁹ sit que p̄nceps ad aliqd officium elegerit. l. ij. c. de crimi. sa. **E**t p̄firmant p̄dicata p̄ illd qd inq̄r br̄us **A**ho. i. iij. pre sum. q. xxvij. ar. iij. di. **Q**uos de⁹ ad aliqd eligit ita pparat ⁊ disponit vt ad illd ad qd eligūtur inueniant ī idonei. vñ dicit apls. ij. **A**ho. iij. **I**doneos nos fecit m̄stros noui testamenti **A**ū ḡ deberet ioseph eē custos br̄issime virginitis ⁊ pueri iesu: ⁊ eoz socius ⁊ gubernator: ⁊ h̄c reginā celi in cōiugē: ⁊ esse marit⁹ illi⁹ q̄ esset sponsa dei: credis ne q̄ errauerit de⁹ in electōe ip̄i: aut q̄ aliqd ei deesse p̄miserit: q̄n eū p̄fectissimū fecerit: p̄fecto h̄ esset valde erroneū ⁊ stultissimū opinari. **D**eus em̄ (vt. s̄ dixim⁹) cū aliq̄c ad aliquod opus peragendum assumit dat ei omnē sufficiētā ad perficiendū. vt etiā inquit **P**etr⁹ **J**oh. in. iij. di. iij. **E**t facit ad p̄dicta. l. quidaz cōsulebat. ff. de re iudi. **U**n de isto sanctissimo viro super familiā dei cōstituto dici potest illd **A**n. xij. ⁊ **M**atth. xiiij. **Q**uis putas est fidelis seruus ⁊ prudēs que p̄stituet dñs sup familiā suā? **E**go igit teneo q̄ in toto mundo nunq̄ fuit vir ita sufficiens ad tam dignū opus sicut beatus **J**oseph. vñ de ip̄o dicebat qdā deuotus p̄dicator pp̄lo. **E**t tēlo direchel liera vna testa falda. ita q̄ fuisset sufficiens ad regimē totius mūdi. **N**am q̄ erat sufficiens ad maius: multo maḡ est credēdus fuisse sufficiens ad minus. **E**t p̄bati p̄t̄ h̄c sentētia p. l. nō debet. ⁊. l. de reg. iij. ⁊. c. cui licet. eo. ti. li. vj. ⁊. l. iurif. gētiū. §. adeo. ff. de pac. ⁊. l. legatū. ⁊. l. ad rē mobilē. ff. de p̄cura. ⁊ p̄ ea q̄ no. in. l. cū pacto. ff. de ser. ex. ⁊ in. c. j. de tor. ⁊ i. c. ex pre. de deci. **Q**ui ergo fuit a deo elect⁹ idone⁹ ad regimē filij sui: q̄ in infinitū est excellentior et maior mūdo: ⁊ ad gubernationē sponse diuine: q̄ ē dignior vniūso orbe. multo maḡ credēdus est fuisse sufficiens ad regendū totū mundū. **E**t iō qdā p̄dicator dicebat. **M**ale faciunt q̄ depingūt eū decrepitū melācolicūq̄ ac vilē cū stascheto ad cingulū hoīem tam prudētē atq̄ sapia repletū. **C**ū em̄ br̄issima s̄go fuerit tāte p̄fectōis: nō dubiū est q̄ etiā eius cōiunx fuit p̄fectōe replet⁹: vt eēt ei⁹ cōiugio idone⁹. **A**it em̄ **A**mb. q̄ cōnubiū d̄r q̄ si duo boues s̄ iugo vt pueniāt ī trahēdo. qd si aliter facies o m̄ q̄ vis nutere: **S**e hauerat de la salza: ⁊ la mangiarat. **F**uit etiā br̄issimus ioseph sup oēs hoīes puros silis s̄gini gl̄io

le ī nobilitate. qz iter oēs q̄ sunt egressi de stirpe **A**dā nō est egressus vir dignior ac nobilior illo. qd̄ p̄z **M**at. j. i. genealogia ei⁹. **N**ā oīs p̄fectio ⁊ nobilitas generis hūani: ⁊ maxime stirpis iudeoz tā nobil⁹ est collata in eo. vt dicebat qdā deuot⁹ p̄dicator remanēte sece in sacco. **S**ic ḡ b̄ndicta s̄go fuit de stirpe regali: ita ⁊ br̄us ioseph: cui de iure debebatur regnū. sic **M**at. j. c. patere p̄r. **F**uit etiā in eo alia nobilitas dignior: de q̄ loquēs maḡ **J**ohes gerson ī p̄allegato s̄mōe. cōsideratōe j. ait. **N**ō faciūt nobilē antiquare diuitie: vt videt **A**rist. describere. neq̄ d̄natio sup ceros aut aliqd h̄mōi t̄pale dat nobilitatē: sed seruitus dei. cui fuisse regnare ē: cui⁹ agi frenis s̄ūma libertas ē. vñ agatha theologizās gl̄ia bat inf̄ opprobria dices. **S**ūma īgenuitas ista ē in q̄ xpi fuit⁹ cōprobat. **E**t q̄b̄ elicitur maria ⁊ ioseph s̄ūma nobilitate p̄ditos fuisse. qz sup̄mā ī dei obsequio etiā corpali exhibere fuiturē. **N**obiliores igit qz nobilissimus regū dauid sic eo sanctiores ⁊ timoratiores ī dei fuerūt fuitio. hec ille **S**z h̄ orit dubitatio: cū maria ⁊ ioseph fuerint de stirpe regia p̄geniti: q̄ pacto voluit de⁹ q̄ ip̄e ioseph nutricius ei⁹ fuit opibz intēderet? **F**uit ei fater lignari⁹. ⁊ silr̄ d̄r **H**iero. maria operi textri ne operā dedit. **R**ūdet maḡ **J**ohes gerson vbi. s̄. di. **M**irādū nō est si paup̄tat̄ honeste p̄dicator ⁊ amator iesus voluit ī honesta paup̄tate nasci: ⁊ laboriosissim⁹ cū laborat̄ibus educari. dās in hoc exēplū oibz etiā nobilibz ne vacēt inerti ocio: qd̄ ē s̄omes fons ⁊ origo oīm vicioz. qm̄ multā maliciā docuit ociositas. **E**ccl. xxij. ⁊ ociositas ac voluptas sunt arma diaboli. c. nisi cū p̄dē. §. verū. de renū. ⁊ ī deslerijs ē oīs ociosus. c. nūq̄. de cōse. di. v. **D**e ip̄o igit scō ioseph verificatū est illd ps̄. cxxvij. **L**abores manū tuaz qz mā ducabis: beatus es ⁊ bene tibi erit. **D**ic etiā ibidē maḡ **J**ohes gerson vbi. s̄. **I**llud qd̄ de forti muliere p̄dicat sapiēs **P**rouer. vl. marie cōuenit: que panē ociosa nō comedit: sed quesiuit lanā ⁊ linum ⁊ opata est p̄silio manū suaz. **I**deo rite subinfert̄ mystice de **J**oseph viro suo. **N**obilis in portis vir ei⁹. **E**t hec d̄ nobilitate ioseph ⁊ marie d̄cā sufficiāt **D**ec ille. **N**oli igit mirari q̄ **J**oseph fuerit faber. debuit em̄ sic esse vt eēt cōformis deo: q̄ est oīm fabricator. **I**te qz nullū exercitiū ita cōueniebat xpi nutricio: maxime quia nat⁹ est in diūtorio: in q̄ p̄ q̄draginta dies s̄m alē q̄s steterūt: ⁊ ip̄e **J**oseph (vt credit⁹) forte aliq̄ quā cūnā ⁊ aliquale reductū ibi fecit de asse

Nobilitas **J**oseph

Quare de p̄m̄ sit **M**aria et **J**oseph laborare

Joseph ap̄te fuit faber

Sūma iori et in minor

Joseph p̄fectioe repletus

ribus aut viminibus p defensione pueri et matris
 ei^a frigore. **N**e cu cent i egypto nullu aliud
 poterat qsi hie exercitiu apri^o ad acquirendu
 victu qtidianu. **P**reterea qz ex ligno natu
 ra huana est pdita: ideo ueniebat vt faber
 lignari^o diceret pater recupator^o et restanra
 toris. **F**uit aut figurat^o in ioseph filio iacob
 que **P**harao rex egypti fecit principē super
 vniuersam terrā egypti: dices ei vt habetur
Scn. xli. **A**d tui oris imperiū cunct^o pplus
 obediet. **T**ulitq; anulū de manu sua et dedit
 eū in manu ei^o: vestiuitq; eū stola byssina: et
 collo torquē aureā circūposuit fecitq; eū ascē
 dere sup currū suū scdm: clamante pcone vt
 oēs corā eo genuflecterēt et ppositum eē scirēt
 vniuersē terrē egypti. **D**ixitq; ei rex. **A**bsq;
 tuo impio nō mouebit qsq; manū aut pedē i
 omī terra egypti: et vocauit saluatore mundī
 hec ibi. **A**nul^o at que rex etern^o dedit ioseph
 est beata sgo quā dedit ei sponsam. **I**pa enīz
 sgo bndicta est ille anul^o: que q portauerit i
 digito suo p deuotioz poterit itrare ad cele
 stes nuptias **I**nduit qz eū dñs veste alba: qz
 ei^o sginitas et puritas p hāc respōsatiōz fuit
 magis dealbata. **T**orques aut aurea est cha
 ritas ligās cor ei^o cū corde sgis. **I**nt mariā
 em ioseph fuit amor idicibilis et sanctissim^o
 nā post xpm filiū suū nullū hoīem vl^o creatu
 rā aliā ita amauit sgo pūssima sicut ioseph:
 et sicut ioseph bñssima sginē sup omēs puras
 creaturas dilexit. **N**ō ē aut mix si xps vo
 luit q oēs creature obedirēt ioseph: cū i ipse
 illi obediēs extiterit et sbiect^o: vt hī **A**uce. ij.
De q inqt **J**ohes gerson i plderatiōe. ij. p
 dicti ser. **R**egim^o puez iesum dū. xij. annoz
 fact^o esset subditū fuisse ioseph et marie: q sb
 iectio sicut iextimabile notat hūilitatē i iesu:
 ita dignitatē incōpabile signat in **J**oseph et
 maria. hec ille. **Q**uo ad scd^oz qd tetigit ps
 in sbris ppositis. i. de solatiōe diuiali ipius
 ioseph: qz i supioribz aliq dicta sunt ideo bre
 uī^o hic me expedīā. **D**ico at q nūq; fuit aut
 erit aliq mulier ita cōsolata de suo sponso sic
 beata sgo de ioseph: nec aliq; marit^o ita cōso
 lat^o de sua cōiuge sicut scūs ioseph de virgi
 ne bndicta. **S**z hic orit dubiū qre ioseph
 voluit dimittere eā: vt hī **M**at. j. **E**t rinde
 tur q h nō fec ex suspitione: qz sgo adeo ho
 nestā erat q de ea nullā penit^o suspitiōez hie
 potat. vñ **A**ryf. sup **M**at. inqt. **D** inerti
 mabil^o s^o marie: pl^o credebat ioseph scitanti
 marie qz ei^o vtero. **R**ationē aut qre eā vole
 bat dimittere supra tetigim^o. de qua etiā in
 qt glo. sup **M**at. q ex facie sginis egredie

bat quidā splendor tāq; si sol fuisset in laterna
 cristallī. **E**t ideo vidēs ioseph tantā maiesta
 tem: ex humilitate volebat se pari ab ea repu
 tans se indignissimū cōuersari cū ipa. **S**ed
 ab angelo fuit cōfortat^o: **M**atth. j. et cōsequē
 ter valde cōsolat^o cognoscens q deus fecerat
 eū dignū habitare et cōuersari cū sponsa di
 uina et cū filio ei^o benedicto. in qua puerari
 one solatiōes iextimabiles habuit. **S**pon
 sa em debet cōmūicare bona sua suo sponso: et
 vxor suo marito. de quo p **A**ynū in. l. vbi ad
 huc. **C.** de iure do. et faciūt etiā notata i. l. si cū
 dorē. **S.** sin autē. ff. solu. ma. **S**unt em duo i
 carne vna vir et vxor: **S**cn. ij. et ob hanc cau
 sam vn^o alteri debet subuenire: vt dicit in. c. j. de
 pū. lepro. **P**reterea sicut femine gaudēt pri
 uilegijs viroz et choruscāt radijs eoz. i. femi
 ne. ff. de sena. et. **S.** sin aut. in aut. de cōsu. coll.
 iij. et. l. mulieres. **C.** de digni. li. xij. **N**a etiāz
 equū est viros choruscari et illustrari radijs
 vxorū et picipare de solatiōibz eaz. **E**t ideo
 nō est dubitādū q beata virgo cōmunicauit
 suas solatiōes cū dilectissimo sponso suo io
 seph: et picipē fecit eū suaz diuinitiaz spūaliū
Aū etiā q liber filius debeat cōicare cū pte suo
 de suis diuinitijs: itiquissimū em eēt patrē ege
 re cui^o filius sit in facultatibz. i. si qs. **S.** si im
 pubes. ff. de libe. agno. **U**n dicit in. l. parētū.
C. de alen. lib. ac parē. **P**arentū necessitatibz
 liberos succurrere iustū est. **I**deo credēdū ē
 q dñs iesus abūdātissime subuenerit patrē
 suo putatiuo et nutritiuo **J**oseph de suis bo
 nis et opibz celestibz et cōsolatiōibz diuinis
 ipz repleuerit. **U**n cū xps hiet clauē padisi:
 et vnā dedit mri sue dedit et vnā suo pzi **J**o
 seph: vt dicebat qdā deuotus pdicator. **Q**ui
 aut habet clauē habet etiā ea q cōtinent sb cla
 uē. **D**igit^o consolatiōis ioseph quāta erat
 dulcedo tua quā ex societate filij dei et matris
 ei^o picipēbas: nonne vnicūq; eoz dicebas.
In odore vnguētoz tuozū currim^o? **R**an. j.
Quāto em societas ē sanctior tāto est iocun
 dior puerfatio. et qui cū bono cōuersat bon^o
 efficiet: ps. xvij. et mltō magis bñs ioseph cō
 uersando cū scitissimoz dei filio et matre ei^o qti
 die i scititate crescebat: et pfiēbat de bono in
 meli^o: itūēs gesta et modos scitissime vite vtri
 usq; null^o aut vnq; fuit q tātā pte habuerit
 de dulci iesu et bndicta mre eius sicut **J**oseph
 q (vt credit^o) p. xxx. annos cū eis pūlat^o ē in h
 mūdo. nā paz an baptisimū xpi mortu^o est:
 vt cōit tenet. **S**i igit bñs iohes euāgelista
 sel^o dormiēs i sinu iesu tātā solatiōez recepit
 et fluēta euāgelij de ei^o sacri pectoris fonte po

Joseph
 omnia obe
 diebant

Joseph
 voluit di
 mittere
 mariā

Fili^o p^o
 cōmūice

Joseph
 moritur.

Sermo. XII. De despōsatiōe Marię

Consola
tiōes Jo
seph

tavit. et si frat' ruffin' soci' b'ri' frā. semel vi
dēs gl'iosam h'ginē sibi appentē cū filio i bra
chijs rāā recepit suavitatē q' q' si ei' aīma de
corpe exiuit. q'd ipe agere debebat ex cōtinua
eoz' v'isione et p'latiōe cū illis: et suauissima
p'ugatiōe p' tot' ānos ad vnā mēsā: Dic mi
hi o deuota aīa q'le gaudiū credis h'et in no
cte natiuitatis d'ni: Sātābāt āgeli: et ipe Jo
seph ex dulcedine flebat sollicit' facere ignē
ad calefaciēdū dulcē iesum et matrē ei'. Quā
ta erat teneritudo ipi? Joseph q'n audiebat
benignū dei filiū eū appellare patrē: et sibi in
mēsā suire volētē: Vtinā ego v' vnū de fra
gmētis illi' p'uiuij h'ē possem. Quātū p'ter
ea gaudebat q'n videbat dulcissimū d'nm ie
suz i labore et artificio suo eū adiuuāre: et sibi
mirificā illi' art' carpētariē o'ndētem. Quo
dulcedie replebat q'n ipz puulū iesulū tene
bat in brachijs et dulcē osculabāt: et stringe
bat suauit': nō semel tm̄ sicut simeon sener' s'z
q'ridie: et adiuuabat p'ugē suā h'ginē benedi
ctā ad faciēdū ifantulū q'errissimū et g'riofissi
mū et lintheamīa lauāda. O b'ndicte ioseph
quō poteras sufferre tantā suauitatē quam
dulcedo padri dei filius te suis brachijs am
plexabat' et dulcē osculabat': p'fecto credo q'
et tu illi dulcē decantabas. Iesu sole sereniōz
zē. vide in officio nois iesu. Si sanct' Fran
cis' loquēs de deo cū scā Alara rap' est i ex
tāsim cū ipa: et ita igne spūscī inflāmar' vt
videret circūstātibz q' totū mōasteriū i q' erāt
arderet. q'd agere tu debebas q'n cū scīssima
p'orte tua h'gie de celestibz loq'bar' et cū ipso
deo: p'fecto stupebas audīēs mirabilia q' nō
licet hōi loq'ij. Ho'z. xij. Que cōsolatio tua
erat q'n audiebas d'nm iesum cūz matrē suā
colloq'ntē: p'fecto tu illi dicere poteras cū p's
Consolatiōes tue letificauerūt aīam meam.
Quid agebas o bone ioseph q'n do videbas
sponsā tuā de nocte surgētē ad orōez et i orōe
a terra eleuatā: et innūera angeloz' mltitudi
ne circūdatā et magno splēdore renitentē ac
sepe p' p'ctōz' p'uersiōe cū lachrymis deū de p'cā
tē. Credo q' et tu exurgebas et cum orāte ora
bas et cū lachrymāte lachrymabar': et tot' de
notiōe replebar' merit' ei' dilectissimē spō
se tue. Si em̄ scā cecilia suo sponso feroci et
ideuoto tot celestes p'olatiōes ipetrāuit: q'd
credēdū est tibi charissimo ac scīssimo spon
so suo ipetrasse sponsā tuā pietate repletissi
mā: q' etiā p' iūmic' suis ipetrat grās. O scīss
sime ioseph si pet' sel' tm̄ vidēs gl'iam et pul
critudinē iesu trāsfigurati dixit vt h'z Mat
thēi. xvij. Dne bonū est nos h'cē zc. q'd tu di

cere debebas cū nō solū sel' s'z sept' (vt pie cre
dit) se b'ndict' ihs trāsfiguratū i corpe gl'ioso
o'ndit. Si ml'ier emorroissa tāgēs fimbriaz
vestimēti ihu ab icurabili ifirmitate curata
ē: Mat. ix. et Lu. viij. Et si oēs q' tāgebāt v'
fimbriā vestimēti ei' salui fiebāt a q'cūqz tēti
nebant ifirmitate: Mat. xij. et Mar. vj.
et si cec' nat' tact' digito saluator' cū luto ex
salua oris ei' facto illuiat' est: Joh. ix. et si ip
se b'ndict' ihs tāgēs cecoz' oculos illuiabat
eos: Mat. ix. et tāgēs manuū puellē mortue
resuscitauit eā: vt i eodē. c. h'z. et si tāgēs fere
trū in q' iuuentis mortu' ferebat ad sepultu
rā resuscitauit ipm: vt h'z Lu. vij. Quā h'ctu
tē et fortitudinē i b'ni agēdo: et feruorē i diuio
amore i tua aīa et corpe ip'mere debebat oscu
la et āplex' b'ndicti saluator'. O felix ioseph
q'n brā h'go plorās q'rebat filiū suū credo q'
et tu cū ea lachrymabar' et dicebas illō Tho
bie. x. cū ipa p'issima h'gine. Deu me fili mi
lumē oculoꝝ n'roz' et solatiū vite n're oīa bona
fil' in te vno h'ntes nō debuim' te dimittere
a nob. Qz hō illi q' sunt socij passionū debēt
etiā eē socij p'solationū. c. j. de sepl. et ij. Ho'z.
j. Jo ipa b'issima sponsa tua voluit ip' q' tu
p'icipares de suis p'solationibz sic p'icipasti
ip' de ei' tribulatiōibz. vñ cū dicēti ad ei' reue
rētiā v' vnū Ave maria p'ferat ipa benigna
h'go remuneratōz' magnā. p'fecto tibi tanto
tpe futūri illi'z suo filio obtinuit idicibile pre
miatiōz' et gl'iaz. Quā tertio tāgit p's. i h'bis
p'allegatis dū d'r deo de te. Posuisti in capite
ei' zc. Quale aut' s'blimatiōez' h'ēas in celesti
gl'ia declarat Joh. gerson in p'dicto ser. p'side
ratiōe. ij. di. Felix illa dies toto celeberrima
mūdo Sacra vocēs leta: q' scādit ad ethera
h'go Mater: et āgelicos ciues supenolat oēs
Huc tibi h'go ioseph ihs et tua sponsa ppin
quū Credere fas statuūt solū: tales ob ho
nores Locinim'. facite nob' hec gl'ia def. Pro
noticia aut' maiori trāsit' b. ioseph et gl'ifica
tiōis ei' ē sciēdū q' in q't p'dict' doctor vbi sup
Aegim' i trāsitu marię ipm ihm astitisse. h'
em̄ Hiero. argumētā. s'z et in obitu felici io
seph recte credēdū ē mariā sponsam et filiūz
iesu corpalit' affuisse. An ei' xpi passiōz' defun
ctus est. alioq'n em̄ custodia m'ris alteri com
missa nō fuisset. hec ille. Pie igit' credo q' dul
cis ihs et p'issima h'go infirmo ioseph sollici
te fuitēbat: et ei' ferula ppinabāt: atqz p'p'rijs
manibz q'n op' erat eū portabāt: et circa lectū
stātes ipz p'fortabāt. Dicebatqz ioseph d'no
iesu. nūc let' moriar' sperās q' cito venies libe
rare nos. In trāsitu at' ei' dixit ei' Iesus. Va

Premia
to ioseph.

**Nota de
transitu
ioseph**

de dilecte mi alacrit' ab hac miseriarū valle.
 et porta h' nomē bonū nouū scis p'ib' q' ifra
 paruū tps veniā ad vos: et ad celestia regna
 pducā. Precepit aut angelis ipe dñs dices.
 Subueite scis dci: occurrite āgeli dñi suscipi
 entes aiaz ei'. Ad ipm̄ s̄o ioseph de hac vita
 migratē ait. Chor' āgeloz te suscipiat: et cū
 lazaro qñdā paupe eternā hēas requitē. Aia
 igit' ipi' cū mag' honore i sinu abrahe ab āge
 lis delata ē. In resurrectione at' xpi i q' ml'ti re
 surret ex scis p'ib': vt h' Mat. xxvij. Pie
 credit q' ec' scis ioseph gl'iosus r'surrexit: sil'
 cū xpo visitauit bñdicta yginē sponsā suā: et
 h' scis Bernardin' pdicās padue affirmās
 clamabat. In aia et corpe ē scis ioseph in cel'
 gl'iosus: et vīsa ē crux q' aurea sup caput ei'. et
 sic ego credo q' sit i vita etna i aia et corpe cū
 maria et indicibili gl'ia: hñs clarissimā aureo
 lā ygit' at' et doctric: qz pdicauit pastorib' et
 mag'. Itē puto q' sit apud pedes brissimē y
 gis: honorat' ab āgel' et scis oib': et hñs ma
 gnā iurisditiōz apd dñm iesum et spōsā suā
 ad impetrādā gram suis deuotis. At iō o de
 uoti xpiani habere hūc scim̄ in deuotiōe: qz ei
 multu sum' oēs obligati. Qui igit' vult ali
 qd a deo obrinere accipiat beatū ioseph p' ad
 uocato suo an' yginē bñdictā spōsā ei': et bea
 tissimā yginē apd filiū suū: et dñm iesum an'
 p'iem celestē: et oia ipetrabit. ¶ Procl'usione
 aut hui' p'is dico q' sup'dicta de gl'ia et subli
 marōe ioseph cōfirmat. Joh. gerson vbi sup'
 di. Legim' xpo resurgēte multa corpa scōz
 surrexisse et itroisse i sanctā ciuitatē hierlm̄ et
 apparuisse mult'. Et h'ic forte d' apl'is. Acce
 perūt ml'teres de resurrectione mortuos suos.
 Recogitēt oroz p' anim' si iust' ioseph vn'
 ex ill' putād' fuisse q' marie appuerit charissi
 me sponse sue et cōsolat' sit. Qui tandē xpo
 i celu ascēdēte sil' et ascēdēt gl'ificat': et collo
 cat' ē a dextr' ipi' iesu: h' ē in portiorib' bonis
 suis. Ex q'bz cludit' q' recte et q' gl'iose faciūt
 et fecerūt q' celebratē de yginē iungio marie et
 ioseph pagere senserūt rā d'bis qz sc'ptis suis
 hec ille. Qui etiā in seqnti cōsideratōe pdicti
 ser. alloqns synodū scē romane eccl'ie tūc cō
 gregatū ait. De celebratē yginē iungij io
 seph cū maria: vt de ipi' felici trāstū fieri so
 lēnitatē exoptam'. q' ten' marie meritis et int'
 cessioe rāti tāqz poteris et ipiosi p'oni apud
 sponsā suā reddat eccl'ia vnico viro s̄o et cer
 to sumo pōtifici spōso suo vice xpi: nosqz sin
 guli deo renascamur felici natiuitate h' p' gra
 tiā i futuro p' gl'iam q' ē natale scōz. int'cedē
 te: et si fas ē dicere qdā iure tuo iūbere gl'i

**Joseph
corporez
aia brūs**

osissime ioseph vir marie. et q' nat' est ihs q'
 vocat' xps. hec ille. Qui ec' ibidē alloqns ygi
 nē bñdictā merce inq't. Alma redēptoris mī
 cui lege supna Vir iust' ygoz ioseph cū vir
 gie nupit. Da celebrē dignūqz tuo p'soluere
 cultū Cōiungio. fac nos purgat' sordib' oēs
 Posse deo iugū: fidei q' fidere puras Despō.
 sans aiaz diuio germie cōplet. Portio nate
 p'stātor ec' maria. Credit: hec cel: hec mōdo di
 gnior ipō. Gra nā supat naturā. gra q'se di
 uidit i reliq's: istā fontalē iplet. Que clausit
 gremio: quē tot' nō capit orb'. Olūm nā celi
 gabriel festin' ab arce. P'et ad ias alacer to
 rus iocūdi' ipaz Nazareth vrbē galilee mit
 tit. Illic desponsata viro dauidis de stirpe io
 seph Qui dice' erat: clauso repit' ygo maria
 Ostiolo: cui dixit aue: cui gra plēa: Cui tecū
 dñs gabriel. q' yba saluris Virgo silēs cogi
 rat aio turbata q'usqz Nūci' archānū diuo
 fmōe reterit. Docnata stupet: stupet hōz io
 seph reputās se. Mysterijs tātis idignū vo
 ce modesta. Clamat. id vñ mihi: q's sū: te de
 pcor a me. Nox exi dñā: nec ei mihi nubere
 tecū. Fas video. dū ml'ta ioseph trepid' cogi
 taret. Soluit i somnū: cui iussio celica dixit.
 Audi clare ioseph vxori trade viz te. Oni
 miū dilecte deo: cui spōso frequē. Blāda ih'm
 gremio posuit. fident' adim'. Dūc thronū: re
 sider vbi gra saluificans nos. Mira ioseph
 iust' h'c: laus mira. maria. Cui de' vxore so
 ciat mirare sacratū. Fecūdū plis cū ygitatis
 honore Cōiugij. faber o mir': cui subdit' vlt
 ro. Aurorā et solē q' fabricat: hūc qz benigno
 Noiat ore patrē: tali qz gaudet alūno. Re
 gia stirps et sacra. Ioseph te reddit ab ortu.
 Clar' i signē titul: te leta d'cēt. Paup'ies ma
 nūqz labor nutrit. obide. Strenu' et liber a
 psalmo teste brūs. P'icvror tua tecū sic vit'
 abūdās. Te dñm spōsūqz vocat. nos red de
 brōs. hec ille. ¶ Fra. at' de may. sup missus est
 ait q' h' nomē ioseph h'z Hier. h'z q'druplicē i
 terptariōz hūc mysterio yueniētē. Quaz p'
 ma ē q' ioseph d' dñi iustus. qz ex abūdātia
 sue iusticie ita fuit dño appropat' vt p' ei'
 diceret. sic eū appellāte m're. Lu. ij. Scda in
 terptatio est q' interpretat' dño iustificat'. qz sic
 ipa ygo fuit iustificata vt dñm perer: ita ipse
 fuit iustificat' vt dño alimēta nutritōis pec
 rarer tāqz p'z. et iō d'z. Lu. ij. q' ipe dñs puta
 bat' fili' ioseph. qz. f. sedulitatē par nā illi ex
 hibebat. Nos s̄o possum' affig're aliaz cām
 hui' reputatiōis: quā ponit Joh. gerson in
 sua iosephina. f. qz dño nro erat filius ioseph
 i facie et ceter' dispositōib' corpis. qd de' ec'

**Jarmia
gerlonis
de ioseph**

**Joseph
q'druplc
iterptat.**

Sermo. XII. De desponsatione Marie

Joseph
filius xpo

volut. qz nisi iter staturā z effigie xpi z Jo-
seph fuisset similitudo: nō eēt reputat⁹ a iudeis
eius fili⁹: z cōsequēter reputassent beatā hōgi-
nem adulterā. Et quib⁹ cōcludit qz si ioseph
fuit filius xpo: pulcherrim⁹ extitit. **Diē** igitur
Joē. gerson vbi. s. **Personas** inter siles est
nexus amor⁹. **De** ioseph aut rō suadet qz fa-
cialis forma iesu forme filis reputāda fuisset.
Si nō: qz pacto p̄ ei⁹ credit⁹ esset. **Qua-**
liter itacitate m̄ris saluasset honorē. **Dispari-**
tas vultus plis euz p̄e putato. **Sra** nature
fieri vult cōsona sepe. **Nōne** mior iacoby fra-
ter dñi phibet. **Valde** sibi filis: qd gra nō ca-
ro fecit zc. **Seqt** **Frā. de may.** vbi. s. **Ter-**
tia iterpratio est qz ioseph iterprat augmētū
qz lz i ceter⁹ dispositōib⁹ hōginū de cōi lege si-
at diminutio itegritat⁹ i pposito dñi sponsa
dat assensum in copulā carnalē: in ista tñ de-
spōsatiōe fuit appositū augmētū. qz tūc hōgi-
nitat⁹ ppositū hōgo firmavit puritat⁹ effectū
eliciedo: occurrite tūc obiecro z materia casti-
tatis. **Quarto** iterprat appositio. qz lz i cete-
ris desponsatiōib⁹ cōit autēta sponso itegri-
tatis ppositū: isti tñ sponso ex tali sacramen-
tali copula nō fuit ablatū lz nouit appositū:
cū aspect⁹ purissime hōgis oēs ad castitat⁹ ve-
stigiū inclinaret. **Et** multo mag⁹ ei⁹ floridū
psortiū fm b̄m **Diero.** iux illd sapiētis. **Cū**
ppe est imitat illā. **Ioseph** h̄ qz atēqz accipet i
sponsā beatā hōginē pposuerat suare hōgita-
tē ppetuā: vt inqt **Aug⁹.** in li. de sc̄ta hōgitate.
qd fm eūdē **Aug⁹.** factū fuit de nutu vt ipse
ioseph esset dign⁹ sponso b̄e hōgis. p̄p̄ istā
desponsatiōē n̄ mutauit ppositū lz firmavit.
vñ d̄: **Mat. j.** qz cū eēt iustus nolebat eā tra-
ducere. i. lz **Aug.** carnalis cogitare. **hec** **Frā.**
vbi. s. **Mag** ar̄ ioh. gerson i sua iosephina
loquēs de obitu z gl̄ia ipius ioseph sic canit.
Venerat illa dies qz vitā morte parer **Per-**
petuā: tibi iuste ioseph dauid inclita proles
Xps adest cū m̄re pia: qbz officiose **Serui-**
ras. vultu placido solant euntē. **Ora** licet la-
chrymis oppleuerit int⁹ abortis **Naturalis**
amor etei fat credere fas est **Qz** patrē iesu z
sponsū fletu morietē **Virgo** benigna suū. fi-
di custodis amaro **Procūbit** lecto: cōplexās
mēbra: pudic⁹ **Oscula** dat labijs: mī vir cō-
clamat abis te. **Deser⁹:** z viduā passurā dira
relinqs. **Velle** tamē dñi fiat. dilecte valeto.
Nū ticias: dñs placida te sede locabit. **Pro-**
tin⁹ ipe ioseph p̄ciosa morte quieuit. **Angu-**
bres recipit vestes viduata maria. **Ere** qz as
reddit deuoras nazareth vrb. **Tota** virum
flet plebs qz vixerat absqz qrela. **Qib⁹** in cōe

De mor-
te ioseph

don⁹ sc̄tissim⁹ heros. **Lerta** dauid reg⁹ z p̄e
clarissim⁹ ples **Lasta** velut turtur si cōpare
fit viduata **Sola** volat repetēs arēres arbo-
re ramos. **Pro** cātu resonat plāctu gemebū
da pudico. **Sic** dolet abrupto vite socialis
amore **Virgo** gemēs dēfēs qz virum plāgoze
modesta. **At** sbito vt sensit sbristē fili⁹ eius:
solās alloq̄t: secretaqz pl̄ima p̄dit. **Arqz** su-
turoz seriē b̄uādo recēlz **Lara** mibi i p̄mis
m̄ nolito dolor⁹ **Accum** lare tibi cās: lz respi-
ce mēt⁹ **In** fūore octo fidei cū luie: qles **Colle-**
gio patz b̄n qz vixere p̄oz. **Applausus** iubi-
losqz dedit custodis amici. **Decedēs** aia dū lā
bū igressa. p̄p̄ quā **Sic** etei nouit denūciat
eē salutē. **Na** saluator adest ego sum saluato-
certa. **Porro** te solā m̄ custo de carētē **Ne**
reputes s̄beo curā iā discipuloz **Plim⁹** asta
bit nūer⁹ mibi: iā m̄ieres **Sctē** gaudebūt
sele p̄be m̄stras **Audis** vt affinis n̄ p̄ iste
iohes **Hacten⁹** hec dētra colēs mō flūte cepit
Jordāis baptisma nouū: baptis mate **Ab-**
luar: vt sic aqz recreādis spiritib⁹ vis **De**
p̄plo oñdet: digito mōstrabit: z agn⁹ **In**qet
ecce dei mōi qz crimia tollit. **Nāqz** colūbia sp̄e
supastitit alm⁹ **Spūs:** z m̄sit i eo dū tigit
vndis. **Vidi** eqdē z noui: celi testantur ap̄ri
Vox ego clamāt⁹ in dēstro: pet oīs **Diriget** z
calles dño p̄plus veniētī. **Quēqz** sui pigeat
sceler⁹: qz priat ecce **Regnū** celoz: trūco ē af-
fixa secur⁹. **Deniqz** m̄ta mibi gēs associabit
vltro **Cōspicies** ocul⁹ tādē me scādere celos.
Scādere z ipe ioseph vt mecū regnet i enū.
Regnab paris fuerit dū vita pacta. **Nomē**
laus z honor dabit p̄ sc̄la nob. **Procūbit** m̄
genub⁹ qz affusa repedit **Grates** z r̄p̄erit. fiat
tua nate volūtas. **De** teo solari rursus visura
ioseph te. **Et** nos xp̄icole talem veneremur:
amē. **Fūdam⁹** qz p̄ces tibi supplice carmine
tēs **Illustr⁹** p̄iarcha ioseph d̄o alta p̄pago
Iusticie d̄tor: clar⁹ nūerāde p̄p̄his **Virgineo**
splēdore micās: custol qz marie: **Tēst⁹** nutri-
tor z xp̄i fide m̄ster **Cōscie** mystērij qd nesci-
uere p̄ora **Sclā.** tu h̄bū vite qd erat caro fa-
ctū **Sestasti** m̄tib⁹: etiā tibi s̄bdit⁹ vltro **Dī-**
gnat⁹ fieri nutu qz tēpat orbē. **Tu** vir tu dñs
m̄ris dñi dñoz. **Magne** pegrice dudū terr⁹
mō regnas **Felix** in celi p̄ia secur⁹: z oīs **Ar-**
pers terror⁹: labor: arietas p̄cul absūt. **Que-**
sum⁹ intēde nob: miserol qz benign⁹ **In**spice
nos oculis qz tāta picula turbāt. **Esto** pegrin⁹
nis fautor: dur⁹: auxiliator. **Defessos** refoue
tot scādala tolle viaz. **Dirige** cecos: erige la-
p̄sos: optia def **Sra:** dur⁹: bacul⁹ qz sp̄i firmis-
sim⁹ adsit. **Pax** i credēdo cordis meditatio

suavis. **T**eramenta sathan: mundi: carnis su-
perem. **T**e duce p cumulo meritoꝝ ⁊ laude
tuoz. **A**ertu q magno es venerari digno ho-
nore. **I**n terris: imēsa tenet quā gla celis. **A**st
etei xpe tecū tu? iste mīster. **A**st cū spōsa spō-
sus charissim? alma **V**irgīcos ne tuos sedes
locat eq pentes? **S**it tū hac i re simplex me-
ditatio nra: **S**ctis salu? honor volum? alijs
su? esto. **Q**uos de p̄matu: rētio nulla fatigat
Magne ioseph magno velut ipiose patrōe
Aū desiderio petim? ser opē nri mītere. **L**eli-
ca suscipiat nos tādē p̄tia tecū. **D**ecille.

Pars tertia hui? smonis q dicitur causalita-
tis. i. q̄rōnabilis ⁊ qua ex causa brā s̄go fuit
desponsata.

Xp̄us de-
buit na-
sci de v̄gi-
ne despo-
sata

Ut p̄ colligi ex mḡro sen. i. iij. di.
xxx. circa fi. ⁊ a brō **T**ho. ⁊ **R**ich.
ibidē ar. ij. q. ij. i r̄sioe sc̄di arg. ⁊
a brō **T**ho. in. ij. parte summe. q
xxi. ar. j. ⁊ a **R**abano ⁊ **P**etro ioh̄anis sup
Joh. valde fuit cōueniēs cōgruū ⁊ ratiōabi-
le xpm nasci de v̄gine desponsata. p̄mo ratiōe
fuit. secūdo ratiōe matris sue. tertio rōne nri
Primo hoc fuit cōueniēs p̄p̄ xpm q̄drupli-
ci ratiōe. **P**rimo quidē vt mysteriū icarna-
tiōis sue diabolo celaret: vt dicit in. c. inuēta
xxvij. q. ij. **U**n ⁊ ait br̄s **I**gnacius: sicut re-
fert **H**iero. sup **M**at. hac de causa v̄ginem
fuisse desponsatā. **F**actū est autē hoc ad tutelā
pueri: ne diabolo? contra eū vehemētī? nocu-
menta pcuraret. **S**ciebat em̄ ip̄e diabolo? dei
filium debere incarnari p̄ redemptiōe huma-
ni generis: s̄z tps ignorabat. **U**n caute obfua-
bat ad sciēdū qm̄ mūdū intraret: vt redēpti-
onem nram impediret. **D**ec autē desponsatio v̄-
ginitatē mris dei parētis ipsi diabolo ocul-
tauit: vt ait **O**rigenes sup **M**at. di. **Q**ue
fuit cā vt esset desponsata maria ioseph nisi
quaten? hoc factū diabolo celaret: ⁊ ille ma-
lignus fraudis cōmēta aduersus desponsatā
nulla penit? inueniret? **D**ecille. **D**e hoc etiā
Amb. sup **A**u. ait. **N**ō mediocris q̄z cā est vt
v̄ginitas marie falleret p̄ncipē mūdī: qui cū
desponsatā cerneret viro: partū nō potuit h̄re
sui p̄ctū. fallēdi em̄ m̄di p̄ncipis fuisse filiū
ip̄i? dñi s̄ba declarāt cū apli iubent tacere de
xpo. **H**ec **A**mb. **E**t hoc p̄z **M**at. xvj. **I**te
sanati iubent tacere de remedio: vt p̄z de le-
proso **M**at. viij. ⁊ de cecis **M**at. ix. ⁊ de pu-
ella resuscitata **M**arc. v. **P**redictis autē
nō obstat si dicat q nō latēt diabolū ea que
sunt in corpe: quīs lateāt ea q̄ sunt in corde.
Quia vt ait **A**ug. in. ij. de trini. **M**ulta que
cōgsceret diabol? s̄tute sue nature phibet cor-

gnoscere a diuina s̄tute. **I**te dicit doctores q
etiā latēt diabolū ea q̄ sunt i corpe qm̄ appro-
pinq̄re nō p̄t. **D**iabol? autē nō poterat appro-
pinq̄re v̄gini p̄p̄ s̄tute sc̄itar? ip̄ius: ⁊ etiā
qz impediēbat a deo ⁊ ab angel? eā custodien-
tib: fm̄ **F**ran. de may. vbi. s. video sc̄ire non
potuit vtz s̄go p̄cepisset sine viro cū eā ma-
ritū h̄re videret. **S**ecūdo hoc fuit cōueniēs
p̄p̄ xpm: ne ab infidelibz rāqz illegitime nar?
abūceret. vñ **A**mb. sup **A**u. ait. **Q**uid iude-
is: qd herodi posset ascribi si natū ex adulte-
rio viderent p̄seq? q̄si dicat: nihil. **E**rgo fuit
cōueniēs vt ei? m̄ desponsaret. qz alit oēs arbi-
trati eēt xpm ex stupro fuisse generatū. ⁊ sic
eū tanqz illegitime natū desperissent. **N**ā iu-
ra tales detestant: ⁊ puāt successiōe paterna.
aut. ex cōplexu. **C**. de incest. nup. ⁊ aut. licz. **C**.
de natu. li. **S**olēt em̄ vtplimū eē imitatores
p̄cti sceleris. c. si q̄s cū militibz. vj. q. j. ⁊. c.
si gēs. lvj. di. **E**t fm̄ canones sunt irregula-
res. lxxj. di. c. p̄sbroz. **N**ec sine disp̄satione
dñi ad sacros ordies p̄moueri. c. p̄cipimus.
xxij. di. **A**ū s̄p̄s futur? essz s̄m? sacerdos
⁊ rex regū: debuit tali suspitiōe carere: ne in-
dei dedignarent eū habere regē ⁊ sacerdotē
quia filij ex adulterio geniti abominatio sunt
deo. c. dicat. xxij. q. iij. **U**n ⁊ fm̄ leges nō p̄-
mouent ad dignitates nisi i defectu legitimo-
rum. l. generaliter. s. spurios. cū glo. ff. de de-
cu. **E**t h̄ac rōne tangens **A**mb. sup **A**u. ait.
Aum partus innupte lege damnet: cōgruū
fuit vt virgo desponsaret: ne videret xps a le-
gis iniuria cepisse. **T**ertio fuit hoc cōue-
niens p̄pter xpm vt a **J**oseph nutritē. vñ
⁊ pater ei? dicitur est quasi nutriti? **U**t em̄z
habet **A**u. ij. existēs beatissima virgo cū **J**o-
seph: ⁊ inueniens puez iesum in tēplo: dixit
ei. **E**go ⁊ pater tuus dolētes querebam? te.
Nō negauit autē xps **J**oseph esse patrē suūz
sed r̄ndit. **Q**uid est q̄ me querebatis? **E**t in
hoc verificatū est illud **S**cr̄ptū. **E**st pater
hic cura: p̄ est ali? genitura. **P**z em̄ sepe q̄s
appellat ratiōe curatiōis ⁊ gubernatiōis: vt i
aut. de armis. s. hoc autē obseruare. ⁊ i. l. ij. **C**.
de debito. ciui. libro. xj. ⁊ no. **C**. de emen. insti.
co. in p̄nci. **S**upradictā autē ratiōne tangit
Amb. sup **A**u. dices. **D**esponsata est vt in-
fantis curā gereret ip̄e **J**oseph: siue i egyptū
iens: siue inde deueno rediēs. **Q**uarto fuit cō-
ueniēs hec desponsatio vt cōsuetō mō sc̄ptura
rū genealogia xpi p̄ virū describeret. vñ **A**m-
bro sup **A**u. ait. **Q**ui i sc̄l'm venit sc̄l'i debuit
more describi. **V**iri autē p̄sona q̄rit q̄ i senatū
⁊ reliq̄s curijs ciuitatū gener? asserit digni?

S
Illegiti-
mi despi-
ciuntur.

T

Sermo. XII. De desponsatione Marie

Propter
hominem
fuit
conueniens

tate. Ad suum etiam nos instruit scriptura:
q̄ sp̄viri originē q̄rit. hec ille. **U**lter em̄ ef-
ficat de familia viri. l. si. s. idē rescripserūt. ff.
ad munic. r. l. q̄cūq; C. de remili. lib. xij. **Q**u-
aut̄ brā h̄go fm̄ legē desponsari nō poterat ni-
si viro q̄ cēt de tribu iuda r familia dauid ex
genealogia sponsi. i. ioseph: de phēdit genea-
logia marie r xpi filij ei⁹. **S**ecō d̄ncipaliter
dico q̄ fuit uenies ipm̄ nasci de h̄gine despo-
sata pp̄ ipam̄ h̄gine: r h̄ q̄druplici rōe. **P**ri-
mo nea iudeis occideret rāq; adultera: vt ait
Hieron. **N**ā fm̄ leges h̄go adultera de stir-
pe sacerdotali cōburebat: **L**eu. xij. **I**pa ac
h̄go de fcederat n̄ solū de tribu iuda s; etiā de
tribu leui. s. de stirpe aarō: vt paruit. s. i. q̄. pre-
hui⁹ op̄is. ser. j. p. ij. **L**apidabat h̄z nō soluz
illa q̄ iā erat desponsata s; etiā illa q̄ i tomo pa-
tris custodiebat vt h̄go q̄nq; nuptura cuius
cūq; alteri⁹ tribu esset. vñ d̄: **D**ent. xxij. **S**i
nō est puella iuēta h̄gitas lapidib; obruet
eā viri ciuitat; rē. **I**tē de iure civili antiq; ca-
pite puniebāt tā adultera q; adulter. l. q̄uis
C. ad. l. iul. de adul. hodie h̄o adultera retru-
dit i monasteria ad agendā p̄niam: vt i aut.
ibi posita. **S**ecō fuit conueniens eā despon-
sari fm̄ **H**ieron. **O**rigenē vt ei a ioseph m̄ste-
riū exhiberet r h̄uieret. vñ **A**br̄y. sup **M**at.
in q̄ illud qd̄ habet i. c. inuēta. xxvij. q. ij. di-
cēs. **S**icut em̄ illā postea cōmēdauit xps di-
scipulo: sic etiā nūc angel⁹ copulat sponso: n̄
in sed⁹ solēne p̄iugij s; i s̄ortū cōis habita-
culi. hec ille. **I**tē hoc agruū fuit vt ip̄e ioseph
p̄curaret necessaria ipsi h̄gini r filio ei⁹ de ar-
te sua. erat aut̄ carpētari⁹: vt ait **A**br̄y. r vt
eā associaret sicut r fecit cū sil in bethleē pre-
p̄it: vbi filiū suū pepit: r ad rēplū in purifica-
tiōe ei⁹: r cū i egyptū iuit r redijt. vñ **B**ern.
in quodā ser. in q̄. **Q**uā ista delicata puella so-
la erat. iō fideli socio idigebat a q̄ r an̄ ptū r
in ptū r post ptū associaret: r a labzab; rele-
uaret. **T**ertio fuit uenies vt p̄ h̄go ab in-
famia liberaret. **U**ñ **A**mb. sup **A**u. ait. **D**e-
spōsata ē ne temerate h̄ginitat; adureret ifa-
mia. cui⁹ grauis alu⁹ corruptele videret insi-
gne p̄ferre. **N**aluit aut̄ d̄ns aliq; de suo or-
tu q; de m̄ris pudore dubitare. **S**ciebat em̄
tenerā esse h̄ginitis fecunditā r lubricā famā
pudor; nec putant̄ ort⁹ sui fidē m̄ris iurij
astruendā. **S**eruāt itaq; s. marie sic pudor
re itegra: ita intolabili opinioe h̄gitas. **H**ec
ille. **E**t **B**er. sup missus ē in q̄. **Q**uis em̄ eā
vidēs nō desponsatā r tñ gūidā: nō pot⁹ dice-
ret meretricē q; h̄gine: **N**ō at̄ decebat h̄ dici
de m̄re dei. tolerabili⁹ q; r honesti⁹ fuit puta-

ri ihm̄ ad tps de cōiugio natū fuisse q; de for-
nicatioe. hec ille. **E**t i h̄ appuit charitas r be-
nignitas d̄ni n̄i iesu xpi: q̄ potius voluit di-
minui de honore suo q; de honore matr; sue.
Quarto fuit conueniens: sicut d̄ **A**lber. sup **A**u. **S**up
missus ē: vt paruit. s. ad h̄ vt dignitas m̄ris
hūilitati sociaret: sic q̄ cēt sil m̄r dei r vxor fa-
bri. s. ioseph. **U**nde i vilipēsiōez xpi dicebāt
pharisei: vt h̄ **M**at. xij. r **M**ar. vij. **N**ō-
nesh est fabri fili⁹. **S**ogruū q̄ fuit vt dei gen-
trix fuaret illd̄ **E**cci. ij. **Q**uāto maior es tā-
to mag; te hūilia i oib; r corā teo iucies gra-
tiā. **Q**uāto ei⁹ q; maior ē tāto mag; hūilitas
cōmēdat i eo. vñ **H**ieron. in qdā eplā ait. **N**i-
hil ē qd̄ hoib; nos ita ḡtos ac teo faciat q; si
vite merito magni humilitate sim⁹ infimi.
Tertio d̄ncipalr fuit uenies b. h̄gine de-
spōsari pp̄ nos. r h̄ q̄druplici rōe. **P**riō vt
xps nar⁹ de h̄gine cert⁹ crederet testionio iō-
seph q̄ m̄ez ei⁹ h̄gine desponsauerat: r a tpe de
spōsatiōis diligenti eā cura custodierat. **N**ā
spōsa a tpe desponsatiōis erat s̄ custodia spōsi
vt ait **H**ugo cardinal sup **M**at. j. r **A**u. j. c.
r **B**er. sup **M**issus est. di. **M**os erat iude-
oz vt a die desponsatiōis vsq; ad tps nuptiaz
sponsi sponsas i custodia reciperet vt eaz pu-
diciā curiosi⁹ fuarēt: r ipi eis fideliores eri-
sterēt. hec ille. **I**tē erāt in eoz p̄tate q̄ ad ob-
sequā r s̄ilia. c. mulierē. xxij. q. v. r debāt de-
fendi a vir; suis i his q̄ sibi occurrissent. isti.
de inin. s. s. autē. **E**t h̄c rōez tāgēs **A**mb. su-
p **A**u. ait. **L**ocupletior test; pudor; marit⁹
adhilet: q̄ possit delere iūria r vindicare op-
probriū si nō agnosceret factm̄. **S**reg. q; in
omel. sup **M**at. in q̄. **S**icut discipul⁹ du-
bitās r palpās factus est test; vere resurrecti-
onis: sic sponsus fuit custos r testis integer
rime h̄ginitatis. r assumptiue in. c. sic q̄ppe
xxvij. q. ij. **E**t quo mag; firmamur in fide
p̄ceptiōis xpi de sp̄scto ex h̄gine. **S**ecun-
do fuit agruū vt h̄ginitib; eā vitā de infamia
daret: r eā male excusatiōis tollerēt. vñ **A**m-
bro. vbi. s. ait. **N**on decuit h̄ginitib; sinistra
opinione viuētib; velamen excusatiōis relin-
qui: q; infamata q; mater d̄ni videret. **T**er-
tio fuit conueniens vt vniuersa ecclia designet:
q̄ cū sit h̄go desponsata tamē est vñ i viro. id est
xpo: iuxta illd̄ apli. ij. **A**ho. xj. **D**espōdi vos
vni viro virgine castā exhibere xpo. **E**t hanc
rōem tāgit **A**ug. i li. de sc̄ta h̄ginate. **A**br̄y.
q; sup **M**atth. in q̄. **Q**uia futurū erat vt
oēs sc̄i de ecclia h̄gine nascerent̄ xpo despon-
sata. xps de desponsata natus est ne idigni⁹
nasceret domin⁹ q; serui. **Q**uarto fuit con-

A

Propter
nos fuit
uenies.

A

B

menies: vt inqt **D**ugo cardinal sup **M**at. j
 qd mī dñi cēt respōsata z hgo: vt i psona ipi
 z hgitas z mīmonū habere z honorare z
 hereticos alteri eoz detrahētes Idcirco erul
 tent hgies z iugate imitātes gliōsā hginē
 mariā respōsata ioseph vt ipam p hginatē
 z castitatē iugale imitādo i pñti sclo: eā hqz
E seqnt p sblimē gliam i futuro. **N**os at ad
 dere possum⁹ alias qnqz rōes. **P**ria vt fide/
 les credētes eā respōsata z cū iuge habitātē
 sine viro pcepisse mag⁹ mererēt: z idenoti ac
 obliati mūdani i sua pñtacia sic eoz exigē/
 tibus dēmerēt mag⁹ idurarent. **E**t hāc rōem
 rāgit **A**mb. sup **A**u. di. qd qd sc̄aribus vanitati
 bus occupāsc̄are diuina nō pñt nec merent.
Secūda rō ē illa quā ponit **D**ugo car. sup
Au. j. c. s. vt b. hgis marie hōbis maior fides
 hēt rōis mētēdi suspitio tollerēt. **U**t ei ait
Amb. sup **A**u. viderēt mētiri inupta pgnās
 z culpā velle obūbrare mēdacio. neqz em cre
 derēt ei si diceret se hginē. z ideo dicit **A**mbro.
 vbi. s. **F**ides marie hōbis asserit: z mendaciū
 eā imouet. eām ei mētēdi respōsata nō hūit:
 cū iugū pmiū z grā nuptiaz part⁹ sit femi
 naz. hec ille. trāsuptiue in. c. pudor. xxxij. q
 ij. z sumpta ē hec snia origialit ex. l. qrit. s. si
E mulier. ff. de edil. edic. **T**ertia rō ē illa quā
 ponit idē **D**ugo car. vbi. s. di. **D**e feia hgi
 ne respōsata nasci voluit: vt ab oī gradu mu
 lieris opprobriū tollerēt. s. a iugat⁹: a vidu
 is z a hginib⁹. hec ille. **P**redictaz aut rōnū
 ptē ponit **B**ern. sup **M**issus est. di. **N**eca
 rio igit hgo maria respōsata: qz p hoc z a canū
 bus sc̄m abscondit: z a sponso hgitas cōpro
 bat: z hginis rā hēcūdie qz fame puidēt: z a
S secretis celestib⁹ host⁹ excludit. **Q**uarta rō
 eē pōt illa quā ponit **C**hryf. sup **M**at. **Q**z
 em vt dicit **M**at. xij. erat ioseph faber ligna
 rius. **I**deo ipse **C**hryf. inqt. **F**abro lignario
 maria respōsanda erat qñ xps ecclie spon
 sus oēm salutē hoīm opatur⁹ erat p lignum
 crucis. hec ille. **Q**uinta rō est vt onderēt etiā
 post p̄sensum i mīmonū p hba dē pñti lice
 re abobō iugib⁹ vlt alteri eoz etiā alfo iūto
 an mī carnalē copulā transire ad vota melio
 ra: vtpote p votū castitat⁹ z igressū fligiōis
 mori mūdo. ex de pū. iij. c. ij. z ibi late p doc.
 z. l. deo nobis. C. de episc. z de. **B**rillima igit
 hgo z sc̄us ioseph sil respōsati z mīmonio
 copulati z in hgitate p̄seuerātes dederūt exem
 plū alijs iugat⁹ silr faciēdi z caste viuēdi.
 qd exēplū imitat⁹ ē sc̄us **E**lzari⁹ terci⁹ ordi
 nis bñi **F**rancis. qd cum brā **D**elphina vxore
 sua quā i iuuetute vxorem iuuetūlā accepit:

p̄seueravit in hginitate vsqz ad mortē. **E**t **S**
 hec qd dē sponso brillime hgis terreno dētrā
 sufficiat. **D**abit nāqz aliū sponsum digni
 orē. s. celi terreqz opificē dēū. de qd dicit p̄ illd
Joh. iij. **Q**ui hz sponsā sponsus est. **D**e⁹ ei
 cū brā hginē spūale mīmonū dixit. qd qdē
 mīmonū habuit triplicē gradū ac triplicē
 p̄sensum: z triplex bonū ac triplicē copulā si
 ue cōiunctionē. **P**rimo habuit triplicē gra
 dum: quia fuit initiatū: ratificatū z cōsum
 matū. **I**niciatū quidē fuit per verba de futu
 ro a ppheta qd dixit **I**sa. vij. **E**cce hgo concē
 piet z pariet filium zc. **E**t ab angelo qui ait
Au. j. **E**cce cōcipies in vtero z paries filium
 zc. **D**einde fuit ratificatum per hba dē pñti
 quādo ipa cōsensit z dixit. **E**cce ancilla dñi:
 fiat mihi s̄m hba tuū. **U**ltimo fuit cōsum
 mātū quādo filius dei in thalamo vteri hgina
 lis naturā nostrā sibi eternaliter copulauit.
Unde clamat ecclia in officio diuino. **E**cce
 completa sunt oīa zc. **S**ecūdo in illo ma
 trimonio fuit triplex p̄sensum. s. animi: hōbi z
B signi. **E**t istū triplicē cōsensum ipa postmo
 dū in cantico suo expressit **L**uce. j. **N**am cō
 sensum animi exp̄ssit cū dixit. **M**agnificat
 aia mea dñm. s. sponsum meū celestē. **C**ōsen
 sum aut signi expressit cum dixit. **E**xultauit
 spūs meus in deo salutari meo. **E**xultauit. s.
 extra saltauit. **T**antū em gaudiū habuit in
 animo qd etiā manifestabat i exteriori signo
Cōsensum hōo verbi exp̄ssit cū subdidit. **Q**z
 respexit humilitatē ancille sue. z hoc fuit qñ
 ipa dixit. **E**cce ancilla dñi zc. **T**ertio i isto
 matrimonio fuit triplex bonū. s. fidei: plis z
I sacramēti. **F**idei quedē: qz hginitatis votū
 deo factū semp illibatū custodiuit. **F**uit etiā
 ibi bonū plis: qz dei filiū de suis castis visce
 rib⁹ generauit. **B**onū qz sacri: qz numqz a fi
 lio suo diuisa vlt sepata fuit. **Q**uarto in hoc
 mīmonio fuit triplex copula. nā in mīmonio
 carnali triplex iūctio iuenit. vna causa
 tur ex p̄sensu aīoz. sc̄da ex p̄mixtiōe corporū
 tertia ex indiuisibili habitatione ambozū. z
 eodē modo iter xpm z beatā virginē fuit cō
 iūctio aīmoz p mutūā charitatē: iuxta illud
Lan. vj. **E**go dilecto meo z dilect⁹ me⁹ mī
 hi. **F**uit etiā ibi iūctio corporoz p natevnicā
 tē: qz vna caro xpi ē z mīs. vñ dē h̄ p̄ exponē
 illd **S**en. ij. **E**rūt duo i carne vna. **N**ā ad
 formādū corp⁹ xpi fuerūt duo. s. spūficūs qd
 corp⁹ ipm formauit: z beata hgo qd materiā
 mistrauit. **F**uit etiā idiuisibil h̄itatio abozū:
 qz sic i vita sua dilexerūt se: ita z in morte nō
 sunt sepātī. vñ **J**oh. xix. dicit. **S**trabat iūz cru

Sermo. I. De annūciatiōe Marie

cē iesu mī ei⁹. **Lū** q̄ nos hīc stem⁹ p̄ amorē
z deuorōz: vt post hāc vitā habitare valeam⁹
cū ip̄o in celesti palacio z ab illo recipere merea
mur eternā felicitatē. **Amē.**

In noīe dñi nri iesu xpi incipit q̄nta ps
hui⁹ deuoti op̄is qd̄ mariale appellat: in qua
tractat de annūciatiōe briffime yginis: et de
icarnatiōe filij dei in ea. **Hec** aut̄ ps pp̄rio ac
p̄ticulari noīe gaudiū mūdi nūcupat.

Sermo p̄mus.

A **N**e timeas ma
ria inuenisti grām apd̄ deū: **Lū**
ce. j. **Hui⁹** diei celeberrimā festi
uitatē sūmis debem⁹ studijs ve
nerari. **Hec** em̄ est respectu p̄ncipiū maior so
lēm̄itas tot⁹ anni. **Hoc** nāqz festū p̄ncipiū ē
z fundamētū oīm aliarū festiuitatū. **Lū** ḡ dī
cat q̄ cuiusqz rei potētissima ps est p̄ncipiū. **I**
j. ff. de ori. iū. z no. i. c. p̄ncipat⁹. j. q. j. z p̄ gl.
i. c. j. de p̄f. vñ **Arel.** ait. j. eth. c. iij. z v. po
li. c. j. q̄ p̄ncipiū ē dimidiū tot⁹. **Sz** in alijs
festis ab hac p̄ncipiū hñtibz z ab ea cat̄ ḡntula
lamur ant̄tomagz debem⁹ in ista solēm̄itatē in
bilare z iocūdari. qz nisi h̄ redēptōis nostre
p̄ncipiū fuisset: ip̄i⁹ finis nō eēt subsecut⁹. re
mot⁹ em̄ p̄ncipijs remouet p̄fectio z eē ab oī
bus posterioribz: vt ait p̄mētator **Auerrois**
sup. x. **Met̄h.** **Merito** igit̄ hec celeberrima
dies est ab oībz festiuis gaudijs recolēda in
q̄ gaudiū fuit tot⁹ mūdi. z iō de ip̄a **Dauid**
deat̄abat ps. cxvij. di. **Hec** ē dies quā fecit
dñs: exultem⁹ z letemur i ea. **Ista** etē ē dies
sacratissima in q̄ ygo. ex oībz p̄lecta magni
regz assueri ē cōiugio copulata. **Lū** em̄ vt h̄
Hester. ij. p̄dicat̄ rex assuet⁹ dedisset sup filios
isrl̄ capitalē sūam z s̄ pena mortz mādasset
ne i p̄spectu ei⁹ aliqz accederet nō vocat⁹: per
suasa **Hester** a mardocheo p̄pinq̄ suo: assū
ptisqz duabz puell̄ ad obsequiū suū. qz vna
ei⁹ fimbrias vestimētū portabat: alia s̄o bra
chijz suis eā sustentabat: accessit ad eū. **Que**
cū regis magnificētiā z ornat⁹ ei⁹ pulchritu
dinē aspiceret cecidit i brachijz vni⁹ ex puell̄
suis. **Ipe** s̄o rex descēdēs de solio suo virgam
quā manu tenebat deposuit i signū demētie:
z manibz p̄prijz s̄bleuauit hester: z ad ei⁹ pe
titōz ad illi⁹ domū accessit: atqz p̄p̄m iudai
cū a morte libatū exaltauit. z interfecto ei⁹ imi
mico aman: oēs illi⁹ possessiones donauit he
ster: atqz eā i regno suo p̄firmatā vxorē suam
sup oēs amauit. **Per** assuet⁹ nāqz q̄ iterprat̄
bitudo: intelligit̄ de: in cui⁹ cognitiōe p̄sistit

bitudo. **Qui** erat irat⁹ hūano generi p̄pter
p̄ctm̄ p̄moz parētū q̄ diaboli suggestiōi con
senserat. z iō statuerat oēm hoīem mori debe
re: vt dī **Heb.** ix. z ad iseros descēdere: iux̄ il
lud ps. lxxvij. **Quis** ē hō q̄ viuēt z nō vide
bit mortē eruet aiām suā de manu iseri? **Nō**
erat at̄ aliqz q̄ ad deū accedere auderet p̄ grā
i petrāda: iux̄ illd̄ **Hiere.** vij. **Tu** noli orare p̄
p̄plo isto: qz non exaudiat̄ te. **Erat** ḡ furor dei
terribil⁹ oēs ita vt ad māfuetudinē s̄ri nō
posset. vñ **Isa.** xxx. dī. **Ardēs** furor ei⁹ z gra
uis ad portādū. **Verū** tñ **Hester** q̄ iterprat̄
abscondita. i. ygo maria q̄ abscondita z occul
ta erat mūdo sed multū cognita deo. **Sua** sa a
mardocheo p̄pinq̄ suo. i. a suo sanctissimo p̄
posito: vt ab angelo sibi p̄ticularit̄ ad custo
diā deputato: vt a gabriele archāgelo q̄ ei p̄
p̄pinq̄ iō dī: qz (vt ait **Hiere.** ad eustochiū)
Sp̄ āgel est coḡta ygitas. itrauit ad regē oī
potētē deū sociata duabz ancillis. i. hūilitate
z puritate siue ygitate. **Sicut** at̄ rinoceron
ad aspectū alicui⁹ scētē ygis oēm deponit ferit
ratē: z māfuet⁹ ad gremiū ip̄i⁹ ygis accedit.
sic de⁹ vidēs hāc scētissimā yginē amore illius
tact⁹ oī dimissa idignatiōe z asp̄itate descen
dit i vtrez ei⁹: atqz ygā furorē sui deponēs: eā
sibi p̄petuā iugē z regni sui p̄sortem deputa
uit. **Ipa** s̄o magnitudinē mysterij icarnati
onis ei⁹ audicēs: z tantū se magnificari co
gnoscēs obstupuit: z turbata est turbatōe ad
miratōis. z sic attonita z territa cecidit i bra
chijz hūilitatē. q̄ p̄p̄ illi dixit angel⁹ gabriel
yhabposita. s. ne timeas maria: inuenisti gra
tiā apd̄ deū. s. p̄ quā hūanū gen⁹ ab et̄na dā
natiōe libasti. z p̄ cūso ac destructo amā. i. di
abolo illi⁹ possessiones acq̄sisti. s. p̄ctōz anias
per tuū filiū ad p̄niam p̄rēdas: atqz altissi
mi dei vnigenitū de sp̄sctō cōcipe meruisti.
De q̄ mysterio tres p̄sideratiōes faciem⁹

Prima dicet̄ possibilitatis.

Secda necessitatis.

Tertia s̄o appellabit̄ causalitatis.

Pars p̄ma hui⁹ s̄mōis q̄ dī: possibilitatis

Pro expeditōe hui⁹ p̄s̄ z p̄s̄utatōe
Phereticoz duas q̄ōes examiābim⁹
Pria vtz possibile fuerit diuinā
naturā cū hūana vniri vnitate suppositi. z
sic deū fieri hoiez. **Secda** vtz possibile fuerit q̄
ex ygie p̄cipet̄ z nasceret. **Prima** q̄ōz exami
nat̄ **Alex.** de ales. i. iij. p̄e sum. in tract. de cō
ueniētia icarnatōis: q. j. z **Seco.** i. iij. dist. j.
z **Petr⁹** de aq̄la ei⁹ discipul⁹ ibidē. q. j. z i.
Bo. i. eadē di. z **Ric.** n̄ ibidē ar. j. q. j. z **san**
ctus **Thomas** in. iij. parte sum. q. j. ar. j. z i